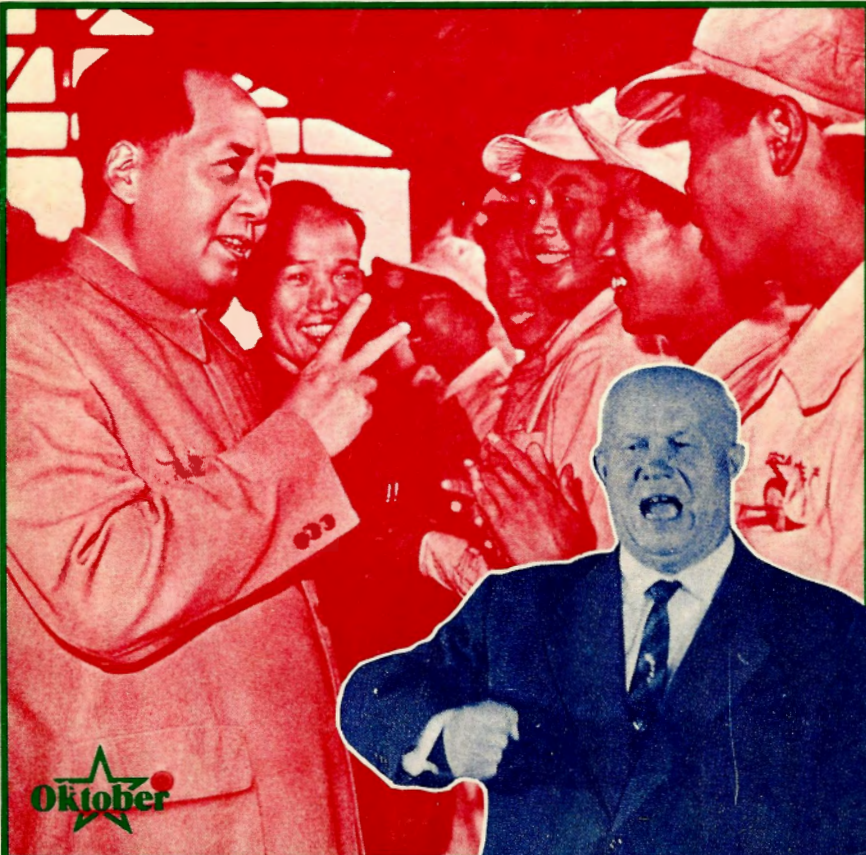

Den store polemikken

*Dei kinesiske kommunistane avslører
den moderne-revisjonistiske leiinga
i Sovjetunionens Kommunistiske Parti
(1963 - 64)*

1

Den store polemikken
1. band

Den store polemikken

1. band

Dei kinesiske kommunistane avslører den
moderne-revisjonistiske leiinga i
Sovjetunionens Kommunistiske Parti
(1963 — 64)

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1977

Den store polemikken

1. band

Dei kinesiske kommunistane avslører den moderne-revisjonistiske leiinga i Sovjetunionens Kommunistiske Parti (1963 — 64)

Omsett etter den offisielle engelske teksten,
utgjeve av Foreign Languages Press, Peking 1965
Originaltittel: The Polemic on the General Line of the
International Communist Movement

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1977

1. opplag mai 1977, 4000

Trykt i offset hjå A/S Duplotrykk, Oslo 1977

ISBN 82-7094-158-1

Innhald

Føreord frå forlaget	7
----------------------------	---

Eit framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla Svarbrevet frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti på brev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti, dagsett 30. mars 1963 (14. juni 1963)	9
---	---

Opphavet til og utviklinga av meiningsskilnadene mellom leiinga i SUKP og oss

Kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP ved redaksjonen i <i>Renmin Ribao</i> (Folkets Dagblad) og <i>Hongqi</i> (<i>Raude Fane</i>) (6. september 1963)	53
Meiningsskilnadene tok til med den 20. kongressen til SUKP ..	56
Den 20. kongressen til SUKP fekk alvorlege fylgjer	63
Møtet mellom systerparti i Moskva 1957	65
Revisjonismen til SUKP-leiinga veks	68
Leiinga i SUKP går til overraskingsåtak på KKP	71
Striden mellom dei to linene på 1960-møtet for systerparti ...	75
Revisjonismen til SUKP-leiinga vert sett i system	79
Ein motstraum som strir mot marxismen-leninismen og kløyver den internasjonale kommunistrørsla	82
Kva har kjensgjerningane dei siste sju åra synt?	86

Tillegg I

Omriss av synsmåtar på spørsmålet om fredeleg overgang (10. november 1957)	90
---	----

Tillegg II

Fråsegn frå utsendingsgruppa frå Kinas Kommunistiske Parti på Bucuresti-møtet for systerparti (26. juni 1960)	94
--	----

Tillegg III

Dei fem framlegga for å løysa meiningsskilnadene og nå fram til einskap, som stod i brevet sentralkomiteen i KKP sende som svar på informasjonsbrevet frå sentralkomiteen i SUKP (10. september 1960)	97
--	----

Om spørsmålet om Stalin

Andre kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP Ved redaksjonane i <i>Renmin Ribao</i> (<i>Folkets Dagblad</i>) og <i>Hongqi</i> (<i>Raude Fane</i>) (13. september 1963)	99
--	----

Er Jugoslavia eit sosialistisk land?

Tredje kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP Ved redaksjonane i <i>Renmin Ribao</i> (<i>Folkets Dagblad</i>) og <i>Hongqi</i> (<i>Raude Fane</i>) (26. september 1963)	119
Utviklinga av privatkapital i byane i Jugoslavia	124
Landsbygda i Jugoslavia er overfløymd med kapitalisme	126
Den sosialistiske økonomien som heile folket eig degenererer til kapitalistisk økonomi	132
Eit vedheng til USA-imperialismen	137
Ei kontrarevolusjonær spesialavdeling av USA-imperialismen	141
Proletariatets diktatur degenererer til borgarskapets diktatur	145
Det prinsippfaste standpunktet KKP har teke i spørsmålet om Jugoslavia	148
Har Tito «teke vekk mistaka sine»? Eller ser Khrusjtsjov på Tito som læraren sin?	150
Kort konklusjon	153

Forsvararar av nykolonialismen

Fjerde kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP ved redaksjonane i <i>Renmin Ribao</i> (<i>Folkets Dagblad</i>) og <i>Hongqi</i> (<i>Raude Fane</i>) (22. oktober 1963)	155
---	-----

Avskaffing av oppgåva å kjempa ned imperialismen og kolonialismen	158
Resepeter for å avskaffa revolusjonen til dei underkua nasjonane	161
Motstand mot nasjonale frigjeringskrigar	165
Områda der motseiingane i verda er konsentrerte	167
Renging av det leninistiske synet på leiing i revolusjonen	170
Vegen med nasjonalisme og degenerering	172
Eit døme på sosialsjávinisme	175
Mot «teorien om rasisme» og «teorien om den gule fáren»	177
Den gamle revisjonismen får liv att i ny ham	180

Føreord frå forlaget

Forlaget Oktober gjev no ut ei fullstendig utgåve av den store polemikken dei kinesiske kommunistane førte med den moderne-revisjonistiske leiinga i Sovjetunionens Kommunistiske Parti i 1963 og 1964. Verket er omsett etter den offisielle engelske utgåva frå 1965.

Oktober-utgåva kjem i tre band.

Det *fyrste* bandet inneheld desse skriftera:

Eit framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla, svarbrev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti 30. mars 1963, og dei fire fyrste kommentrane frå redaksjonane i dei kinesiske avisene Folkets Dagblad og Raude Fane til brevet frå sentralkomiteen i SUKP.

1. Opphavet til og utviklinga av meiningsskilnadene mellom leiinga i SUKP og oss.
2. Om spørsmålet om Stalin.
3. Er Jugoslavia eit sosialistisk land?
4. Forsvararar av nykolonialismen.

Det *andre* bandet inneheld desse kommentarane til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP:

5. To ulike liner i spørsmålet om krig og fred.
6. Fredeleg samlivnad — to beint motsette liner.
7. Leiarane for SUKP er dei verste kløyvarane i vår tid.

Det *tredje* bandet inneheld dei to siste kommentarane:

8. Den proletariske revolusjonen og revisjonismen til Khrusjtsjov.
9. Om den falske kommunismen til Khrusjtsjov og dei historiske lærdomane verda kan dra av han.

I bandet er det vidare med ein artikkel frå Folkets Dagblad 21. novemger 1964:

Kvifor Khrusjtsjov fall.

og eit innlegg med materiale frå sentralkomiteen i SUKP:

Brevet frå sentralkomiteen i KKP, 30. mars 1963, og

Ope brev frå sentralkomiteen til SUKP til alle partiorganisasjonar, alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

**EIT FRAMLEGG TIL GENERALLINE
FOR DEN INTERNASJONALE
KOMMUNISTRØRSLA**

**Svarbrevet frå sentralkomiteen i
Kinas Kommunistiske Parti
på brev frå sentralkomiteen i
Sovjetunionens Kommunistiske Parti,
dagsett 30. mars 1963**

(14. juni 1963)

14. juni 1963

Sentralkomiteen i
Sovjetunionens Kommunistiske Parti

Kjære kameratar,

Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti har granska brevet frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti, dagsett 30. mars 1963.

Alle som legg einskapen i det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla på hjarta, er djupt opptekne av samtalane mellom partia i Kina og Sovjetunionen. Dei vonar at samtalane våre vil hjelpa til å fjerna meiningsskilnader, styrkja einskapen og få fram gode vilkår for å kalla saman eit møte med utsendingar frå alle kommunist- og arbeidarparti.

Det er ei sams, heilag plikt for kommunistparti og arbeidarparti i alle land å hevda og styrkja einskapen i den internasjonale kommunistrørsla. Partia i Kina og Sovjetunionen ber eit tyngre ansvar for einskapen i heile det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla, og i samsvar med det må dei sjølvstendig leggja seg meir i selen.

No finst det fleire større meiningsskilnader om prinsipp i den internasjonale kommunistrørsla. Men same kor alvorlege desse meiningsskilnadene er, bør vi syna tolmod nok og finna måtar å verta kvitt dei på, slik at vi kan samla kreftene våre og styrkja striden mot den sams fienden.

Med dette heilhuga ynskjet går sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti til dei komande samtalane mellom partia i Kina og Sovjetunionen

I brevet dagsett 30. mars legg sentralkomiteen i SUKP systematisk fram sitt syn på spørsmål som må drøftast i samtalen mellom partia i Kina og Sovjetunionen. Dei reiser særskilt spørsmålet om generallina for den internasjonale kommunistrørsla. I dette brevet vil vi og gjerne leggja fram vårt syn, som utgjer vårt framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla, og synet vårt på nokre prinsippsspørsmål som knytter seg til dette emnet.

Vi vonar at denne utgreiinga av synsmátar vil tena til gjensidig forståing i dei to partia våre og til ein detaljert diskusjon punkt for punkt i samtalanene.

Vi vonar og at dette vil tena til forståing for våre synsmátar i systerpartia, og til ei fullstendig tankeutveksling på eit internasjonalt møte for systerparti.

1. Generallina til den internasjonale kommunistrørsla må ha den revolusjonære marxist-leninistiske teorien om den historiske oppgåva til proletariatet som leiarprinsipp, og må ikkje vika frå det.

Moskva-møta i 1957 og 1960 samla seg fyrst om Fråsegna og så om Kunngjeringa etter ei fullstendig utveksling av synsmátar, i samsvar med prinsippet om å nå fram til semje gjennom samråding. Dei to dokumenta peikar ut kjennemerka ved tidbolken vår, og dei sams lovene for den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga, og slår fast den sams lina for alle kommunistpartia og arbeidarpartia. Dei er det sams programmet for den internasjonale kommunistrørsla.

Det er rett at det har vore meiningsskilnader innanfor den internasjonale kommunistrørsla om korleis ein skal skjøna og halda seg andsynes Fråsegna frå 1957 og Kunngjeringa frå 1960 i fleire år no. Den sentrale saka gjeld om ein skal godtaka dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa eller om ein ikkje skal det. I siste omgang er det eit spørsmål om ein skal eller ikkje skal godtaka den allmenngyldige sanninga i marxismen-leninismen; om ein skal eller ikkje skal sannkjenna at vegen til Oktoberrevolusjonen er allment gyldig; om ein skal eller ikkje skal godtaka den kjensgjerninga at folket som framleis lever under det imperialistiske og kapitalistiske systemet, det vil seia to tredelar av folkemengda i verda, treng å gjera revolusjon; og om ein skal eller ikkje skal godtaka den kjensgjerninga at folket som alt går den sosialistiske vegen, det vil seia ein tredel av folkemengda i verda, treng å føra revolusjonen sin til endes.

No er det vorte ei brennande og livsviktig oppgåve for den internasjonale kommunistrørsla å forsvara dei revolusjonære prinsippa frå 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa fast og medvite.

Berre om ein fylgjer dei revolusjonære lærdomane i marxismen-leninismen og hovudvegen til Oktoberrevolusjonen strengt, er det råd å forstå dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa på rett vis og ha ei rett haldning til dei.

2. Kva er dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa?

Ein kan dra dei saman slik:

Arbeidarar i alle land, stå saman. Arbeidarar i verda, stå saman med dei undertrykte folka og undertrykte nasjonane. Gjer motstand mot imperialismen og reaksjonen i alle land. Strev etter fred i verda, nasjonal frigjering, folkedemokrati og sosialisme. Trygg og utvid det sosialistiske lægeret. Før den proletariske verdsrevolusjonen steg for steg mot full siger. Og opprett ei ny verd utan imperialismen, utan kapitalisme og der menneske ikkje utbytter menneske.

Etter vårt syn er dette generallina for den internasjonale kommunistrørsla på det steget vi er no.

3. Denne generallina spring ut frå stoda i verda slik ho er no og sett under eitt, og frå ein klasseanalyse av dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag, og ho er retta mot den kontrarevolusjonære verdsfemnande strategien til USA-imperialismen.

Denne generallina er ei generalline for å skipa ein brei sameint front, med det sosialistiske lægeret og det internasjonale proletariatet som kjerne, for å gå mot imperialistane og dei reaksjonære med USA i brodden. Det er ei line som vekker massane djervt, utvider dei revolusjonære kreftene, trekkjer med seg mellomkreftene og isolerer dei reaksjonære kreftene.

Denne generallina er ei line for at folk i alle land fører ein fast revolusjonær strid, og verdsrevolusjonen vert ført til endes. Det er den line som strir mot imperialismen og verjar verdsfreden med størst verknad.

Om generallina for den internasjonale kommunistrørsla einsidig vert skore ned til «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid», og «fredeleg overgang», så er det å krenkja dei revolusjonære prinsippa i 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa. Det vil seia å kasta til sides den historiske oppgåva den proletariske verdsrevolusjonen har, og gå frå dei revolusjonære lærdomane til marxismen-leninismen.

Generallina til den internasjonale kommunistrørsla bør spegla av den allmenne lova for utviklinga av verdssoga. Dei revolusjonære stridane til proletariatet og folk i ulike land går gjennom ulike steg og har egne kjennemerke alle i hop, men dei går ikkje ut over den allmenne lova for utviklinga av verdssoga. Generallina må staka ut den grunnleggjande

retninga for dei revolusjonære stridane proletariatet og folk i alle land fører.

Medan kvart kommunistparti eller arbeidarparti arbeider ut si særskilde line og sin særskilde politikk, er det svært viktig for dei å halda seg til prinsippet om å byggja saman den allmenngyldige sanninga til marxismen-leninismen med den konkrete praksisen i revolusjonen og oppbygginga i deira eige land.

4. Når ein skal slå fast generallina til den internasjonale kommunistrørsla, er utgangspunktet den konkrete klasseanalysen av verds-politikken og økonomien under eitt og av dei røynelege tilhøva i verda, det vil seia dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag.

Går ein utanom ein konkret klasseanalyse, grip i vidotta etter visse overflathendingar og dreg subjektive og grunnlause slutningar, kan ein ikkje på noko vis nå rette slutningar med omsyn til generallina til den internasjonale kommunistrørsla. Då er ein nøydd til å hamna på ein veg som er heilt ulik vegen til marxismen-leninismen.

Kva er dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag? Marxist-leninistar held fast ved at dei er:

Motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret,
motseiinga mellom proletariatet og borgarskapet i dei kapitalistiske landa,
motseiinga mellom dei undertrykte nasjonane og imperialismen, og
motseiingane mellom imperialistiske land og mellom monopol-kapitalistiske grupper.

Motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret er ei motseiing mellom to grunnleggjande ulike samfunns-system, sosialismen og kapitalismen. Ho er utan tvil svært kvass. Men marxist-leninistar må ikkje sjå på motseiingane i verda som om dei eine og åleine er sette i hop av motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret.

Den internasjonale maktbalansen har endra seg og har vorte stadig betre for sosialismen og for alle undertrykte folk og nasjonar i verda. Han ligg dårlegast til rette for imperialismen og reaksjonære i alle land. Ikkje dess mindre er dei motseiingane som er lista opp ovanfor objektiv røyndom.

Desse motseiingane og dei stridane som dei er opphav til, er i slekt og verkar på kvarandre. Ingen kan sletta ut nokon av desse grunnleggjande motseiingane eller subjektivt setja ei i staden for alle dei andre.

Det er ikkje til å unngå at desse motseiingane vil føra til folkerevolusjonar, som er det einaste som kan løysa dei.

5. Fylgjande galne synspunkt i spørsmålet om dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag må verta avviste:

a) Det synet som stryk ut klasseinnhaldet i motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det kapitalistiske lægeret og ikkje ser denne motseiinga som ei motseiing mellom statar under proletariats diktatur og statar under diktaturet til monopolkapitalistane.

b) Det synet som berre sannkjenner motseiinga mellom det sosialistiske og det kapitalistiske lægeret og samstundes ser bort frå eller undervurderer motseiingane mellom proletariats og borgarskapet i den kapitalistiske verda, mellom dei undertrykte nasjonane og imperialismen, mellom dei imperialistiske landa og mellom monopolkapitalistiske grupper, og dei stridane som desse motseiingane fører til.

c) Det synet som med omsyn til den kapitalistiske verda hevdar at motseiinga mellom proletariats og borgarskapet kan løysast utan ein proletarisk revolusjon i kvart land, og at motseiinga mellom dei undertrykte nasjonane og imperialismen kan løysast utan at dei undertrykte nasjonane gjer revolusjon.

d) Det synet som nektar for at utviklinga av dei innebygde motseiingane i den kapitalistiske verda i dag er nøydd til å føra til ein ny situasjon der dei imperialistiske landa står fastlåste i bitter strid, og påstår at motseiingane mellom dei imperialistiske landa kan løysast forsonleg eller til og med takast bort gjennom «internasjonale avtalar mellom dei store monopola».

Og

e) det synet som hevdar at motseiinga mellom dei to verdssystema sosialisme og kapitalisme vil verta borte automatisk som fylgje av «økonomisk kappestrid», at dei andre grunnleggjande motseiingane i verda automatisk vil verta borte når motseiingane mellom dei to systema forsvinn, og at «ei verd utan krig», ei ny verd med «allsidig samarbeid» vil oppstå.

Det er opplagt at desse galne synspunkta er nøydd til å føra til galen og

skadeleg politikk, og med det til attendeslag og tap av eit eller anna slag for folka og sosialismen si sak.

6. Maktbalansen mellom imperialismen og sosialismen har gått gjennom ei grunnleggjande endring sidan den andre verdskrigen. Viktigaste kjenneteiknet på denne endringa er at verda i dag ikkje har berre eitt sosialistisk land men mange sosialistiske land, som til saman er det mektige sosialistiske lægeret, og at dei folka som har vald den sosialistiske vegen i dag ikkje er 200 mill. i talet, men 1000 mill., ein tredel av folkesetnaden i verda.

Det sosialistiske lægeret er utkomet av stridane til det internasjonale proletariatet og det arbeidande folket. Det tilhøyrrer det internasjonale proletariatet og det arbeidande folket, så vel som folket i dei sosialistiske landa.

Dei viktigaste sams krava frå folket i landa i det sosialistiske lægeret og det internasjonale proletariatet og det arbeidande folket er at alle kommunistparti og arbeidarparti i det sosialistiske lægeret må:

Halda fast ved den marxist-leninistiske lina og fylgja rett marxist-leninistisk innanriks- og utanrikspolitikk.

Tryggja proletariatets diktatur og forbundet mellom arbeidarar og bønder under leiing av proletariatet, og føra den sosialistiske revolusjonen til endes på den økonomiske, politiske og ideologiske fronten.

Fremja tiltaket og skaparkrafta til dei breie massane, setja den sosialistiske oppbygginga planmessig ut i livet, utvikla produksjonen, betra livskåra for folket og styrkja det nasjonale forsvaret.

Styrkja einskapen i det sosialistiske lægeret på grunnlag av marxismen-leninismen og stø andre sosialistiske land på grunnlag av den proletariske internasjonalismen.

Gå mot den imperialistiske politikken for aggresjon og krig og verja verdsfreden.

Gå mot den antikommunistiske, antifolkelege og kontra-revolusjonære politikken til reaksjonære i alle land.

Og

hjelpa dei revolusjonære stridane til dei undertrykte klassane og nasjonane i verda.

Alle kommunistparti og arbeidarparti i det sosialistiske lægeret skuldar sine eigne folk og det internasjonale proletariatet og arbeidande folket å oppfylle desse krava.

Ved å oppfylle desse krava vil det sosialistiske lægeret verka avgjerande inn på gangen i menneskesoga.

Nettopp difor freistar imperialistane og dei reaksjonære alltid på tusen og ein måtar å verka inn på innanriks- og utanrikspolitikken til landa i det sosialistiske lægeret, å undergrava lægeret og bryta opp einskapen mellom dei sosialistiske landa og særskilt einskapen mellom Kina og Sovjetunionen. Dei prøver alltid å infiltrera og kasta over ende dei sosialistiske landa, og dyrkar til og med ei overspent von om å øydeleggja det sosialistiske lægeret.

Spørsmålet om kva som er den rette haldninga andsynes det sosialistiske lægeret, er eit svært viktig prinsippsspørsmål som alle kommunistparti og arbeidarparti står andsynes.

Kommunistpartia og arbeidarpartia fører no vidare oppgåva med internasjonal proletarisk einskap og strid under nye historiske vilkår. Før fanst det berre eit sosialistisk land, og det landet vart møtt med fiendskap og freistnad på øydeleggjing frå alle imperialistar og reaksjonære, av di det fastrådd fylgde ei rett marxist-leninistisk line og ein tilsvarande politikk. Då var sjølve prøvesteinen på proletarisk internasjonalisme for kvart kommunistparti om det gav eit fast forsvar for det einaste sosialistiske landet eller ikkje. No finst det eit sosialistisk læger på tretten land, Albania, Bulgaria, Kina, Tsjekkoslovakia, Den tyske demokratiske republikken, Ungarn, Den demokratiske folkerepublikken Korea, Mongolia, Polen, Romania, Sovjetunionen og Den demokratiske republikken Vietnam. Under desse vilkåra er prøvesteinen på proletarisk internasjonalisme for alle kommunistparti om dei målmedvite forsvarar heile det sosialistiske lægeret, om dei forsvarar einskapen mellom alle landa i lægeret på grunnlag av marxismen-leninismen og om dei forsvarar den marxist-leninistiske lina og politikken som dei sosialistiske landa bør fylgja, eller om dei ikkje gjer det.

Dersom nokon ikkje fylgjer den rette marxist-leninistiske lina og politikken, ikkje forsvarar einskapen i det sosialistiske lægeret, men tvert om skapar spenning og kløfter innanfor det, eller til og med fylgjer linene til dei jugoslaviske revisjonistane og freister å gjera det sosialistiske lægeret til inkjes eller hjelpa kapitalistiske land med å gå til åtak på sosialistiske systerland, då svik han interessene til heile det internasjonale proletariatet og folket i verda.

Dersom nokon går i opptrakka fotefar og forsvarar den galne opportunistiske lina og politikken eit visst sosialistisk land fylgjer, i staden for å hevda den rette marxist-leninistiske lina og politikken som dei sosialistiske landa burde følgja, forsvarar kløyvarpolitikken i staden for å hevda einskapspolitikken, då går han vekk frå marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsmen.

7. USA-imperialistane drog føremon av stoda etter den andre verds-krigen og tok opp arven etter dei tyske, italienske og japanske fascistane. Dei har freista å byggja opp eit digert verdsrike, av eit slag ingen har kjent til tidlegare. USA-imperialismen har hatt som strategisk mål å slå kloa i og rå over det mellomområdet som ligg mellom USA og det sosialistiske lægeret, slå ned revolusjonane til dei undertrykte folka og nasjonane og gå vidare med å øydeleggja dei sosialistiske landa. På den måten vil dei kasta alle folk og land i verda, irekna sine eigne allierte, inn under herredøme og trældom under monopolkapitalen i USA.

Heilt sidan den andre verdskrigen har USA-imperialistane propagandert for krig mot Sovjetunionen og det sosialistiske lægeret. Denne propagandaen har to sider. Samstundes med at USA-imperialistane faktisk førebur ein slik krig, nyttar dei denne propagandaen som røykteppe over at dei utbytter det amerikanske folket og utvidar aggresjonen sin mot resten av den kapitalistiske verda.

Kunngjeringa frå 1960 peikar på at:

«USA-imperialismen er blitt den største internasjonale utbytteren.»

«USA er rygraden i kolonialismen i dag.»

«USA-imperialismen er den viktigaste krafta for aggresjon og krig.»

«Internasjonal utvikling dei siste åra har gjeve mange nye prov på at USA-imperialismen er det viktigaste bolverket for verdsreaksjonen og eit internasjonalt politi, at han er blitt ein fiende for folka i heile verda.»

USA-imperialismen pressar fram aggresjons- og krigspolitikken sin over heile verda, men utkomet er nøydd til å verta det motsette av føremålet hans — det vil berre skuva fram at folket i alle land vaknar opp og skuva fram revolusjonane deira.

På den måten har USA-imperialistane sett seg i motsetnad til folka i heile verda, og er vortne innringa av dei. Det internasjonale proletariatet kan og må samla alle krefter som let seg samla, utnytta dei indre motseiingane i fiendelægeret og byggja ut så brei ein front som råd mot USA-imperialistane og tenarane deira.

Den røyndomsnære og rette vegen er å tru lagnaden til folket og men-

neskeætta til einskapen og striden til verdsproletariatet og einskapen og striden til folket i alle land.

På den andre sida er det å ikkje skilja mellom fiendar, vener og oss sjølve, og å tru lagnaden til folket og menneskeætta til samarbeid med USA-imperialismen, å føra folk vill. Hendingane dei siste få åra har sprengt denne illusjonen.

8. Dei ulike typane motseiingar i verda i dag er konsentrert i dei svære områda i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Dette er dei områda under imperialistisk styre som er lettast å gå til åtak på, og dei er stormsentra i verdsrevolusjonen som gjev imperialismen direkte slag.

Den nasjonaldemokratiske revolusjonære rørsle i desse områda og den internasjonale sosialistiske revolusjonære rørsle er dei to store historiske straumane i vår tid.

Den nasjonaldemokratiske revolusjonen i desse områda er ein viktig del av den proletariske verdsrevolusjonen i våre dagar.

Dei anti-imperialistiske revolusjonære stridane til folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika hamrar laus på og undergrev grunnvollen for herredømet til imperialismen og kolonialismen, gammal og ny, og er no ei mektig kraft til forsvar for verdsfreden.

Difor avheng heile saka til den internasjonale proletariske revolusjonen på eit vis av utkomet av dei revolusjonære stridane folket i desse områda fører, dei som er det overveldande fleirtalet i folkesetnaden i verda.

Difor er den anti-imperialistiske revolusjonære striden til folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika avgjort ikkje berre ei sak som har mykje å seia i områda det gjeld, men ei sak som har altomfemnande verde for heile saka til den proletariske verdsrevolusjonen.

Visse folk går no så langt at dei nektar for det store internasjonale verdet til dei anti-imperialistiske revolusjonære stridane som dei asiatiske, afrikanske og latin-amerikanske folka fører. Under påskot av å bryta ned nasjonale, rasemessige og geografiske skrankar, freistar dei best råd å viska ut grenselina mellom undertrykte nasjonar og undertrykkjarnasjonar og mellom undertrykte land og undertrykkjarland og å halda nede dei revolusjonære stridane til folka i desse områda. I røynda stettar dei trongen til imperialismen og skaper ein ny «teori» for å rettferdiggjera herredømet til imperialismen i desse områda og at imperialismen fremjar sin politikk med gammal og ny kolonialisme. Denne «teorien» er slett ikkje ute etter å bryta ned nasjonale, rasemessige og geografiske skrankar. Han er ute etter å halda herredømet til dei

«overlegne nasjonane» over dei undertrykte nasjonane ved lag. Det er berre naturleg at denne falske «teorien» vert avvist av folka i desse områda.

Arbeidarklassen i kvart sosialistisk land og i kvart kapitalistisk land må verkeleg setja stridsslagorda «Arbeidarar i alle land, stå saman!» og «Arbeidarar og undertrykte nasjonar i verda, stå saman!» ut i livet. Han må studera den revolusjonære røynsla til folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika, stø dei revolusjonære handlingane deira fast og sjå på frigjeringsaka deira som ei særskilt støtte for seg sjølv og beinveges i samsvar med hans egne interesser. Dette er den einaste verknadsfulle måten å bryta ned nasjonale, rasemessige og geografiske hinder, og dette er den einaste ekte proletariske internasjonalsmen.

Det er uråd for arbeidarklassen i dei europeiske og amerikanske kapitalistiske landa å frigjera seg sjølv, om han ikkje står saman med dei undertrykte nasjonane og om desse nasjonane ikkje vert frigjorde. Lenin hadde rett då han sa:

«Den revolusjonære rørsle i dei framskridne landa ville i røynda vera rein svindel om ikkje arbeidarane i Europa og Amerika i sin strid mot kapitalen var nært og fullstendig sameina med dei hundretal på hundretal med millionar av «koloniale» slavar som vert undertrykte av kapitalen.»*

Visse personar i den internasjonale kommunistrørsle tek no ei passiv eller hånleg eller negativ haldning til frigjeringsstridane til dei undertrykte nasjonane. Det dei i røynda gjer er å verja interessene til monopolkapitalen medan dei svik interessene til proletariatet. Dei forfell til å verta sosialdemokrat.

Haldninga til dei revolusjonære stridane folka i dei asiatiske, afrikanske og latin-amerikanske landa fører, er eit viktig kjennemerke for å skilja dei som vil ha revolusjon frå dei som ikkje vil det, dei som verkeleg verjar verdsfreden frå dei som hjelper kreftene bak aggresjon og krig.

9. Dei undertrykte nasjonane og folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika står andsynes den krevjande oppgåva å slåst mot imperialismen og tenarane hans.

* Sjå Lenin, «Den kommunistiske internasjonals 2. kongress» (1920) i *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, bind 11, s. 214—216.

Soga har trudd ei strålende oppgåve til dei proletariske partia i desse landa. Dei skal halda høgt stridsfana mot imperialismen, gammal og ny kolonialisme og for nasjonalt sjølvstende og demokrati for folket. Desse partia skal stå i fyrste rekkje i den nasjonaldemokratiske revolusjonære rørsla og streva for ei sosialistisk framtid.

I desse områda nektar svært breie grupper av folket å vera trælær under imperialismen. Dei omfattar ikkje berre arbeidarar, bønder, intellektuelle og småborgarar, men og det patriotiske nasjonale borgarskapet og til og med visse kongar, prinsar og adelsmenn som er patriotar.

Proletariatet og partiet deira må ha tiltru til styrken til massane og må framfor alt sameina seg med bøndene og byggja ein sterk allianse mellom arbeidarar og bønder. Det er ei fyrsterangs oppgåve for framskridne medlemmer av proletariatet å arbeida i jordbruksområde, hjelpa bøndene med å få organisert seg og reisa klassemedvitet deira og den nasjonale sjølvvyrnaden og sjølvtrua deira.

På grunnlag av arbeidar—bonde-alliansen må proletariatet og partiet hans sameina alle lag som let seg sameina og organisera ein brei samla front mot imperialismen og tenarane hans. For å styrkja og utvida denne samla fronten er det naudsynt at det proletariske partiet held oppe det ideologiske, politiske og organisatoriske sjølvstendet sitt og held fast på at det skal leia revolusjonen.

Det proletariske partiet og det revolusjonære folket må læra seg å meistra alle former for strid, irekna væpna strid. Dei må slå ned kontrarevolusjonær væpna makt med revolusjonær væpna makt kvar gong imperialismen og tenarane hans grip til væpna undertrykking.

Dei nasjonalistiske landa som nett har vunne politisk sjølvstende, står framleis andsynes den krevjande oppgåva å tryggja det, og gjera krefte til imperialismen og den heimlege reaksjonen til inkjes. Dei må gjennomføra jordbruksreformer og andre samfunnsreformer, og utvikla den nasjonale økonomien og kulturen. Det er praktisk sett livsviktig for desse landa å vera på vakt og stri mot den nykolonialistiske politikken som dei gamle kolonialistane gjer bruk av for å berga interessene sine, særskilt mot nykolonialismen til USA-imperialismen.

I nokre av desse landa held det patriotiske nasjonale borgarskapet fram med å stå saman med massane i striden dei fører mot imperialismen og kolonialisme, og i å setja fram visse lovframlegg om sosial framgang. Dette krev at det proletariske partiet må gjera ei fullstendig vurdering av den progressive rolla det nasjonale borgarskapet spelar, og styrkja ein-skapen med dei.

Etter som dei indre sosiale motseiingane og den internasjonale klassestriden kvesser seg til, vil borgarskapet og særskilt storborgarskapet i somme land som nyss er vortne sjølvstendige, ha stadig større hug til å verta agentar for imperialismen. Då kjem dei til å fylgja ein antikommunistisk, antifolkeleg og kontrarevolusjonær politikk. Det proletariske partiet må gå målmedvite mot denne reaksjonære politikken.

Allment vil borgarskapet i desse landa ha ein tosidig karakter. Når einskapsfronten omfattar borgarskapet, må politikken til det proletariske partiet sameina både einskap og strid. Politikken må vera å stå saman med borgarskapet, så vidt dei har hug til å vera progressive, anti-imperialistiske og anti-føydale, men å stri mot dei reaksjonære tildriva deira til kompromiss og samarbeid med imperialismen og føydalismen.

I det nasjonale spørsmålet er verdssynet til det proletariske partiet internasjonalsisme, og ikkje nasjonalisme. I den revolusjonære kampen stør det progressiv nasjonalisme og går mot reaksjonær nasjonalisme. Det må alltid dra ei skarp grenseline mellom seg sjølv og borgarleg nasjonalisme, som det aldri må la seg fanga av.

I Kunngjeringa frå 1960 står det:

Kommunistar avslører freistnader får den reaksjonære delen av borgarskapet på å framstilla sine sjølv gode tronge klasseinteresser som interessene til heile nasjonen. Dei avslører den demagogiske bruken borgarlege politikarar gjer av sosialistiske slagord med same føremål...

Om proletariatet vert eit haleheng til godseigarane og borgarskapet i revolusjonen, er ingen verkeleg eller grundig siger i den nasjonaldemokratiske revolusjonen mogleg, og sjølv om ein vinn siger av eit slag, vert det uråd å tryggja han.

Under dei revolusjonære stridane til dei undertrykte nasjonane og folka, må det proletariske partiet leggja fram eit eige program som er heilt igjennom mot imperialismen og heimleg reaksjon og for nasjonalt sjølvstende og folkedemokrati, og det må arbeida sjølvstendig i massane og heile tida utvida dei progressive kreftene, trekkja mellomkreftene til seg og isolera dei reaksjonære kreftene. Berre på den måten kan det føra den nasjonaldemokratiske revolusjonen til endes og leia revolusjonen inn på vegen mot sosialismen.

10. I dei imperialistiske og kapitalistiske landa er den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur uomgjengeleg naudsynt for å løysa motseiingane i det kapitalistiske samfunnet fullstendig.

I striden for å fullføra denne oppgåva må det proletariske partiet under dei vilkåra vi har i dag leia arbeidarklassen og det arbeidande folket aktivt i kampen mot monopolkapitalen, i forsvar for dei demokratiske rettane, mot det trugsmålet fascismen er, for å betra livskåra, mot imperialistisk opprustning og krigsførebuingar, til forsvar for verdsfreden og til aktiv støtte til dei revolusjonære stridane dei undertrykte nasjonane fører.

I dei kapitalistiske landa som USA-imperialismen kontrollerer eller freistar å kontrollera, bør arbeidarklassen og folket i hovudsak retta åtaka sine mot USA-imperialismen, men og mot sine egne monopolkapitalistar og andre reaksjonære krefter som svik dei nasjonale interessene.

Massestrid i stort omfang i dei kapitalistiske landa i dei siste åra har synt at arbeidarklassen og det arbeidande folket på ny held på å vakna opp. Stridane deira, som rettar slag mot monopolkapitalen og reaksjonen, opnar lyse framtidssyner for revolusjonen si sak i deira egne land. Han er og ei mektig støtte for dei revolusjonære stridane dei asiatiske, afrikanske og latin-amerikanske folka fører, og for landa i det sosialistiske lægeret.

Dei proletariske partia i imperialistiske eller kapitalistiske land må halda ved lag sitt eige ideologiske, politiske og organisatoriske sjølvstende når dei leier revolusjonær strid. Samstundes må dei sameina alle krefter som let seg sameina og byggja ein brei sameint front mot monopolkapitalen og mot den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken.

Medan dei aktivt leier dagskampane, bør kommunistane i dei kapitalistiske landa knytta dei til striden for langsiktige og allmenne interesser, oppseda massane i ein marxist-leninistisk revolusjonær ande, heva det politiske medvitet deira utan stans og taka på seg den historiske oppgåva til den proletariske revolusjonen. Om dei ikkje gjer det, om dei ser på rørsla nett no som alt, avgjer framferda si frå sak til sak, innrettar seg etter hendingane kvar dag og ofrar dei grunnleggjande interessene til proletariatet, er det sosialdemokrati heilt ut.

Sosialdemokratiet er ei borgarleg ideologisk retning. Lenin peika for lenge sidan på at dei sosialdemokratiske partia er politiske avdelingar av borgarskapet. Dei er agentane deira i arbeidarrørsla og den viktigaste støttespelaren deira i samfunnet. Kommunistar må til kvar tid dra ei

kvass grenseline mellom seg sjølve og dei sosialdemokratiske partia i dei grunnleggjande spørsmåla om den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur. Dei må gjera til inkjes den ideologiske påverknaden sosialdemokratiet har i den internasjonale arbeidarrørsla og i det arbeidande folket. Det er heilt tvillaust at kommunistane må trekkja til seg dei massane som står under påverknad frå dei sosialdemokratiske partia og må trekkja over til seg dei venstre- og midtelementa i dei sosialdemokratiske partia som er viljuge til å gå mot den heimlege monopolkapitalen og herredømet til utanlandsk imperialisme. Dei må stå saman med desse folka i vidtrekkjande samla handling i dagskampen til arbeidarklassen, og i striden for å verja verdsfreden.

Skal dei kunna leia proletariatet og det arbeidande folket i revolusjonen, må marxist-leninistiske parti meistra alle former for strid. Dei må kunna setja ei form i staden for ei anna, like fort som vilkåra for striden endrar seg. Fortroppen til proletariatet vil vera uovervinneleg under alle forhold berre om han meistrar alle former for strid, — fredeleg og væpna, open og løynd, legal og illegal, parlamentarisk strid og massestrid, osb. Det er gale å nekta å bruka parlamentarisk strid og andre legale stridsformer når dei kan og bør takast i bruk. Men om eit marxist-leninistisk parti forfell til legalisme eller parlamentarisk idioti og nøyser seg med å føra striden innanfor dei grensene som borgarskapet gjev løyve til, så er det nøydd til å føra til at det gjev avkall på den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur.

11. I spørsmålet om overgang frå kapitalisme til sosialisme må det proletariske partiet gå ut frå standpunktet til klassestriden og revolusjonen, og byggja på den marxist-leninistiske lærdomen om den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur.

Kommunistar ville alltid føretrekkja å få til overgangen til sosialismen på fredeleg vis. Men kan fredeleg overgang verta eit nytt verdsfemnande strategisk prinsipp for den internasjonale kommunistrørsla? Absolutt ikkje.

Marxismen-leninismen held fylgjestrengt fast ved at det grunnleggjande spørsmålet i alle revolusjonar gjeld statsmakta. Fråsegna frå 1957 og Kunngjeringa frå 1960 peikar bår klårt på at «leninismen lærer oss, og røynsle viser, at herskarklassane aldri gjev frå seg makta friviljug». Den gamle regjeringa veltar ikkje over ende ein gong i krisetider, med mindre ho vert dytta ned. Dette er ei allmenngyldig lov i klassestriden.

Under konkrete historiske vilkår nemnde Marx og Lenin at det kunne tenkjast at revolusjonen kunne utvikla seg fredeleg. Men som Lenin peika på, så er den fredelege utviklinga av revolusjonen eit høve som ein «møter svært sjeldan i revolusjonssoga».

Når sant skal seiast finst det ikkje noko føredøme i soga på ein fredeleg overgang frå kapitalisme til sosialisme.

Visse folk seier at det ikkje fanst noko føredøme i soga då Marx på førehand slutta seg til at sosialismen uunngåeleg kom til å ta plassen til kapitalismen. Kvifor kan vi ikkje spå ein fredeleg overgang frå kapitalisme til sosialisme då?

Denne jamføringa er meiningslaus. Marx brukte den dialektiske og historiske materialismen til å analysere motseiingane i kapitalismen, og han oppdaga dei objektive utviklingslovene for menneskesamfunnet og nådde fram til ei vitskapleg slutning. Men profetane som set all si lit til «fredeleg overgang», går ut frå historisk idealisme og overser dei mest grunnleggjande motseiingane i kapitalismen. Dei kastar vrak på den marxist-leninistiske læra om klassestriden og kjem fram til ei subjektiv og grunnlaus slutning. Korleis kan folk som kastar vrak på marxismen få noka hjelp frå Marx?

Det er klårt for alle at dei kapitalistiske landa styrkjer statsmaskineriet sitt, særskilt militærapparata. Fyrste føremålet med det er å halda folket nede i deira eigne land.

Det proletariske partiet må aldri byggja tenkinga si, politikken sin for revolusjonen og heile arbeidet sitt på den trua at imperialistane og dei reaksjonære vil godta fredeleg omdanning.

Det proletariske partiet må bu seg på to utvegar. Medan det bur seg på ei fredeleg utvikling av revolusjonen, må det bu seg fullt ut på ei ikkje-fredeleg utvikling. Det må samla seg om strevsamt arbeid for å samla opp revolusjonær styrke, slik at det står klårt til å gripa sigeren når vilkåra for revolusjonen er mogne, eller å slå kraftige slag mot imperialistane og dei reaksjonære når dei set i gang overraskingsåtak og væpna overfall.

Let det vera å bu seg slik, så kjem det proletariske partiet til å lamma den revolusjonære viljen til proletariatet. Det kjem til å avvæpna seg sjølv ideologisk og forfalla til fullstendig passiv og ubudd stillstand både politisk og organisatorisk. Slutten på det må vera å gravleggja den proletariske revolusjonen si sak.

12. Alle sosiale revolusjonar på dei ulike stega i menneskesoga er historisk uunngåelege og er styrte av objektive lover ubundne av men-

neskeviljen. Kva meir er, soga syner at det aldri har vore nokon revolusjon som kunne sigra utan krokvegar og offer.

Med den marxist-leninistiske teorien som grunnlag er det oppgåva for det proletariske partiet å analysere dei konkrete historiske vilkåra, leggja fram den rette strategien og taktikken og leia massane utanom løynde skjer, unngå unødige offer og nå målet steg for steg. Er det råd å sleppa offer heilt og halde? Det var ikkje råd ved slaverevolusjonane, revolusjonane til dei liveigne, dei borgarlege revolusjonane eller dei nasjonale revolusjonane, og det er ikkje råd med dei proletariske revolusjonane heller. Sjølv om hovudlina i revolusjonen er rett, er det uråd å ha ufeilande garanti mot tilbakeslag og offer mens revolusjonen står på. Berre ein held seg til den rette lina, er revolusjonen nøydd til å sigra til slutt. Å venda revolusjonen ryggen under påskot av å unngå offer, er i røynda å krevja at folket skal halda fram som trælur og tola pine og offer utan ende.

Elementær kjennskap til marxismen-leninismen fortel oss at fødselsveene til revolusjonen på langt nær gjer så vondt som den vedvarande pina i det gamle samfunnet. Lenin sa heilt rett at «sjølv med den mest fredelege hendingsgangen, krev det systemet vi har no (kapitalismen) alltid og uunngåeleg uteljande offer frå arbeidarklassen».*

Kvar den som meiner at revolusjonen berre kan setjast i verk dersom alt går glatt, berre om det finst førehandstrygging mot offer og nederlag, han er visseleg ingen revolusjonær.

Kor vanskelege tilhøva enn er, og kva offer og nederlag revolusjonen enn må tola, så må dei proletariske revolusjonære oppseda massane i anden til revolusjonen og halda revolusjonen si fane høgt og ikkje gje avkall på henne.

Det ville vera «venstre»-eventyrpolitikk om det proletariske partiet forhasta sette i gang ein revolusjon før dei objektive vilkåra var mogne. Men det ville vera høgreopportunisme om det proletariske partiet ikkje skulle våga å leia ein revolusjon og gripa statsmakta når dei objektive vilkåra er mogne.

Sjølv til vanleg, mens det leier massane i striden dag for dag, må det proletariske partiet bu sine egne rekkjer og massane politisk, ideologisk og organisatorisk på revolusjonen og fremja revolusjonær strid, slik at det ikkje går glipp av sjansen til å kasta det reaksjonære styret og oppretta ei ny statsmakt når vilkåra for revolusjonen er mogne. Elles kjem

* Lenin, «Nok ein massakre», (1901) i *Samla verk*, eng. utg., band 5, s. 25—30.

det proletariske partiet rett og slett til å kasta vekk høvet til å gripa sigeren når dei objektive vilkåra er mogne.

Det proletariske partiet må vera smidig så vel som svært prinsippfast, og nokre gonger må det gjera slike kompromiss som trengst i revolusjonen si interesse. Men det må aldri gje avkall på den prinsippfaste politikken og målet for revolusjonen under påskot om å vera smidig eller inngå naudsynte kompromiss.

Det proletariske partiet må leia massane i å føra strid mot fiendane, og det må vita korleis det skal gjera bruk av motseiingane mellom fiendane. Men føremålet med å bruka desse motseiingane er å gjera det lettare å nå målet for dei revolusjonære stridane folket fører, ikkje gjera desse stridane til inkjes.

Tallause kjensgjerningar har prova at der det mørke styret til imperialismen og reaksjonen finst, der vil folket, som femner om meir enn 90% av folkesetnaden, før eller seinare reisa seg til revolusjon.

Om kommunistane isolerer seg frå dei revolusjonære krava massane reiser, er dei nøydde til å missa tiltrua frå massane, og dei vil verta slengde til baktroppen av den revolusjonære straumen.

Om den leiande gruppa i eit eller anna parti tek opp ei ikkje-revolusjonær line og gjer partiet om til eit reformistparti, så kjem marxist-leninistar i og utanfor partiet til å ta plassen deira og leia folket i å gjera revolusjon. I ein annan slags situasjon kjem borgarlege revolusjonære fram for å leia revolusjonen, og det proletariske partiet tapar retten til å leia revolusjonen. Når det reaksjonære borgarskapet svik revolusjonen og undertrykkjer folket, vil ei opportunistisk line føra til tragiske og uturvande tap for kommunistane og dei revolusjonære massane.

Om kommunistane skli ut på den opportunistiske vegen, utartar dei til å verta borgarlege nasjonalistar og vert vedheng til imperialistane og det reaksjonære borgarskapet.

Visse folk påstår at dei har gjeve dei største nyskapande tilskota til den revolusjonære teorien sidan Lenin, og at berre dei har rett. Men det er svært tvilsamt om dei nokon gong verkeleg har tenkt gjennom den vidtrekkjande røynsla til heile kommunistrørsla i verda, om dei har tenkt gjennom interessene, målsettinga og oppgåvene til den internasjonale proletariske rørsla som heilskap, og om dei verkeleg har ei generalline for den internasjonale kommunistrørsla som samsvarar med marxismen-leninismen.

I dei siste få åra har den internasjonale kommunistrørsla og den nasjonale frigjeringsrørsla røynt mykje og lært mykje. Det finst røyns-

ler som folk bør rosa, og det finst røynsler som gjev folk sorg. Kommunistar og revolusjonære i alle land bør tenkja over desse røynslene og granska dei alvorleg anten dei gjeld siger eller nederlag, slik at dei kan trekkja rette slutningar og nyttig lærdom frå dei.

13. Dei sosialistiske landa og dei revolusjonære stridane til dei undertrykte folka og nasjonane stør og hjelper kvarandre.

Dei nasjonale frigjeringsrørslene i Asia, Afrika og Latin-Amerika og dei revolusjonære rørslene til folket i dei kapitalistiske landa er ei sterk støtte for dei sosialistiske landa. Det er heilt gale å nekta for dette.

Den einaste haldninga dei sosialistiske landa kan taka andsynes dei revolusjonære stridane til dei undertrykte folka og nasjonane, er varm sympati og aktiv støtte. Dei sosialistiske landa må ikkje visa seg likesæle, nasjonalt sjølvopptekne eller stormakts-sjåvinistiske.

Lenin sa: «Utanrikspolitikken til proletariatet er forbund med dei revolusjonære i framskridne land og med alle dei undertrykte nasjonane mot alle og kvar og ein av imperialistane.»*

Han som ikkje greier å forstå dette poenget og som meiner at den støtta og hjelpa som dei sosialistiske landa gjev dei undertrykte folka og nasjonane er ei bør eller ei velgjerning, han går mot marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsmen.

Det sosialistiske systemet er overlegent og dei sosialistiske landa har nådd store resultat i oppbygginga, og dette tener som døme og er ei inspirasjonskjelde for dei undertrykte folka og dei undertrykte nasjonane.

Men denne rolla som døme og inspirasjon kan aldri taka plassen til dei revolusjonære stridane dei undertrykte folka og nasjonane fører. Ikkje noko undertrykt folk eller nokon undertrykt nasjon kan nå fram til frigjering på anna vis enn gjennom sin eigen støe revolusjonære strid.

Visse folk har overdrive einsidig den rolla fredeleg kappestrid spelar mellom sosialistiske og imperialistiske land, i freistnaden sin på å setja fredeleg kappestrid i staden for den revolusjonære striden undertrykte folk og nasjonar fører. Etter deira lære skulle ein tru imperialismen kjem til å detta i hop automatisk under marsjen i denne fredelege kappestriden, og at det einaste dei undertrykte folka og nasjonane treng gjera er å venta pent på at dagen skal koma. Kva har dette sams med marxist-leninistiske synsmåtar?

Dessutan har visse personar koka i hop den forunderlege saga at Kina

* Lenin, «Utanrikspolitikken til den russiske revolusjonen», (1917) i *Samla verk*, eng. utg., band 25, s. 87.

og nokre andre sosialistiske land vil «sleppa laus krig» og spreia sosialismen gjennom «krig mellom statar». Som det står i Kunngjeringa frå 1960, er ikkje slike soger noko anna enn imperialistisk og reaksjonær bakvasking. Før å seia det rett ut, så har dei som tek opp att slik skitkasting berre det målet å løynd at dei er mot revolusjonane til dei undertrykte folka og nasjonane i verda, og mot at andre stør slike revolusjonar.

14. I dei siste åra er mykje — sant å seia ein heil del — vorte sagt om spørsmålet om krig og fred. Vårt syn og vår politikk i dette spørsmålet er kjend for verda, og ingen kan rengja på det.

Visse personar i den internasjonale kommunistrørsla snakkar om kor høgt dei elsker fred og hatar krig. Det er synd dei ikkje er viljuge til å skaffa seg berre ei lita aning om den enkle sanninga om krigen som Lenin peika på. Lenin sa:

«Det ser ut for meg som om hovudsaka som vanlegvis vert gløymd i spørsmålet om krigen, som ikkje får nok merksemd, den viktigaste grunnen til at det er så mykje usemje og eg vil seia unyttig, vonlaus og mållaus krangel, er at folk gløymer det grunnleggjande spørsmålet om klassekarakteren til krigen. Kvifor braut krigen ut? Kva for klassar fører han? Kva for historiske og historisk-økonomiske vilkår gav opphav til han?»*

Slik marxist-leninistar ser det, er krigen eit framhald av politikken med andre middel, og ingen krig kan skiljast frå det politiske systemet og den politiske striden som er opphav til han. Om ein går bort frå denne vitenskaplege marxist-leninistiske læresetninga som er stadfesta av heile saga til klassestriden, vil ein aldri greia å skjøna korkje spørsmålet om krig eller spørsmålet om fred.

Det finst ulike slags fred og ulike slags krig. Marxist-leninistar må ha klårt føre seg kva slags fred eller kva slags krig det dreier seg om. Å hauga saman rettvise og urettvise krigar og gå mot alle saman utan å skilja mellom dei, er ein borgarleg pasifistisk og ikkje ein marxist-leninistisk tilnærmingsmåte.

Visse personar hevdar at revolusjonar svært godt kan gå føre seg utan krig. Kva slags krig tenkjer dei på då — ein nasjonal frigjeringskrig eller ein revolusjonær borgarkrig, eller ein verdskrig?

* Lenin, «Krig og revolusjon» (1917) i *Samla verk*, eng. utg., band 24, s. 398.

Om dei meiner ein nasjonal frigjeringskrig eller ein revolusjonær borgarkrig, då går denne utsegna i røynda mot revolusjonære krigar og mot revolusjon.

Meiner dei ein verdskrig, så skyt dei på ei målskive som ikkje finst. Marxist-leninistar har på grunnlag av saga til dei to verdskrigane peika på at verdskrigar uunngåeleg fører til revolusjon. Men ingen marxist-leninist har nokon gong eller vil nokon gong hevda at revolusjon må koma i stand gjennom verdskrig.

Marxist-leninistar har som sitt ideal at all krig skal verta avskaffa, og dei trur at krigen kan verta avskaffa for godt.

Men korleis skal krigen verta avskaffa?

Slik såg Lenin det:

«...Målet vårt er å nå fram til det sosialistiske samfunnssystemet, som ved å avskaffa oppdelinga av menneskeætta i klassar, ved å avskaffa all utbytting av menneske ved menneske og av ein nasjon ved andre nasjonar, heilt visst kjem til å avskaffa kvart høve til krig.»*

Kunngjeringa frå 1960 seier det og svært klårt: «Når sosialismen sigrar over heile verda, fjernar han fullstendig dei sosiale og nasjonale grunnane til alle krigar.»

Likevel hevdar visse personar no verkeleg at det er mogleg å få til «ei verd utan våpen, utan hærstyrkar og utan krig» ved å «rusta ned, allment og fullstendig», mens det imperialistiske systemet og utbytting av menneske ved menneske enno finst. Dette er ein rein illusjon.

Ein elementær kjennskap til marxismen-leninismen fortel oss at dei væpna styrkane er den viktigaste delen av statsmaskinen, og at ei såkalla verd utan våpen og utan væpna styrkar berre kan vera ei verd utan statar. Lenin sa:

«Berre *etter* at proletariatet har avvæpna borgarskapet, kan det kasta alle våpen på skraphaugen til historia utan å svika oppgåva si i verdssoga. Og dette kjem proletariatet heilt visst til å gjera, men *berre når dette vilkåret er oppfylt og ikkje før.*»**

* Lenin, «Krig og revolusjon» (1917) i *Samla verk*, eng. utg., band 24, s. 399.

** Lenin, «Den proletariske revolusjonens militærprogram» (1916) 9 *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, bind 6, s. 175.

Kva er kjensgjerningane om verda i dag? Finst det ein skugge av prov for at dei imperialistiske landa med USA i brodden er reie til å setja ei allmenn og fullstendig nedrusting ut i livet? Er dei ikkje kvar og ein oppslukte av allmenn og fullstendig opprusting?

Vi har alltid hevda at det er naudsynt å fremja framlegget om allmenn nedrusting for å avsløra og kjempa mot opprustinga og krigsførebuingane til imperialistane. Vidare går det an å tvinga imperialismen til å godtaka ein slags avtale om nedrusting gjennom samordna strid frå dei sosialistiske landa og folka i heile verda.

Om ein ser på allmenn og fullstendig nedrusting som den grunnleggjande vegen til verdsfred, spreier den illusjonen at imperialismen automatisk vil leggja ned våpna og prøver å gjera dei revolusjonære stridane til dei undertrykte folka og nasjonane til inkjes under påskot av nedrusting, då er dette å narra folket i verda med vilje og hjelpa imperialistane i aggresjons- og krigspolitikken deira.

For å koma over den ideologiske forvirringa som rår no i den internasjonale arbeidarrørsla i spørsmålet om krig og fred, meiner vi at Lenins læresetning som dei moderne revisjonistane har kasta vrak på, må takast opp att, til beste for kampen mot den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken, og til vern om verdsfreden.

Folka i verda krev alle i hop at ein ny verdskrig vert hindra. Og det går an å hindra ein ny verdskrig.

Spørsmålet er då: Kva er framgangsmåten å tryggja verdsfreden med? Etter den leninistiske synsmåten kan folk i alle land vinna verdsfred berre ved å stri for han, ikkje ved å tigga imperialistane om fred. Verdsfreden kan berre verjast verknadsfullt dersom ein lit på utviklinga av kreftene i det sosialistiske lægeret, lit på dei revolusjonære stridane til proletariatet og det arbeidande folket i alle land, på frigjeringsstridane til dei undertrykte nasjonane og på stridane til alle fredskjære folk og land.

Slik er den leninistiske politikken. Kvar politikk som går i motsett lei, kjem avgjort ikkje til å føra til fred i verda. Han vil berre oppmuntra æresykja til imperialistane og auka fåren for verdskrig.

I dei siste åra har visse personar spreidd det argumentet at ein einaste gnist frå ein nasjonal frigjeringskrig eller revolusjonær folkekrig kjem til å setja heile verda i brann og øydeleggja heile menneskeætta. Kva er kjensgjerningane? Heilt på tvers av det desse personane påstår, har ikkje dei nasjonale frigjeringskrigane og dei revolusjonære folkekrigane som har gått føre seg etter den andre verdskrigen, endt i verdskrig. Sigeren i desse revolusjonære krigane har veikt kreftene til im-

perialismen beinveges, og det har styrkt dei kreftene mykje som hindrar imperialistane i å setja i gang ein verdskrig og som verjar verdsfreden. Viser ikkje desse kjensgjerningane kor meiningslaust dette argumentet er?

15. Ei viktig oppgåve i striden for å verja freden i verda er å bannlysa og øydeleggja atomvåpen fullt ut. Vi må gjera alt vi kan for å få til det.

Atomvåpen er meir øydeleggjande enn noko anna vi har døme på, og difor har USA-imperialistane hatt utpressing med atomvåpen som politikk i meir enn eit tiår no, for å gjera til røyndom den ærgjerrige draumen om å gjera folket i alle land til trælار og rå over heile verda.

Men når imperialistane trugar andre land med atomvåpen, utset dei folket i sitt eige land for same trugsmålet, og slik vekkjer dei det til motstand mot atomvåpen og mot den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken. Samstundes som dei dyrkar ei fåfengd von om å øydeleggja motstandarane sine med atomvåpen, set imperialistane seg sjølv i fære for den same øydeleggjinga.

Det er verkeleg mogleg å få fram eit forbod mot atomvåpen. Men om imperialistane vert tvinga til å finna seg i ein avtale som forbyr atomvåpen, kjem det avgjort ikkje til å vera av di dei «elskar menneskeætta», men av di folk i alle land pressar dei, og at dei må taka vare på sine eigne livsviktige interesser.

I motsetnad til imperialistane lit sosialistiske land på den rettvisе styrken til folket og på sin eigen rette politikk, og treng ikkje spela høgt med atomvåpen på verdsarenaen. Sosialistiske land har atomvåpen eine og åleine for å forsvara seg sjølv og for å hindra imperialismen frå å setja i gang ein atomkrig.

Slik marxist-leninistane ser det, er det folket som skapar saga. No som før er det mennesket som er den avgjerande faktoren. Marxist-leninistar legg vekt på den rolla teknologisk endring spelar, men det er gale å minska rolla til mennesket og overdriva rolla til teknologien.

Oppdaginga av atomvåpen kan korkje stogga framgangen i menneskesoga eller berga det imperialistiske systemet frå å gå under, like lite som oppdaging av ny teknikk kunne berga eldre samfunnssystem frå undergang før.

Oppdaginga av atomvåpen løyser ikkje og kan ikkje løysa dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag, ho endrar ikkje og kan ikkje endra lova om klassestriden, og ho endrar ikkje og kan ikkje endra innhaldet i imperialismе og reaksjon.

Difor går det ikkje an å seia at oppdaginga av atomvåpen gjer at samfunnsrevolusjonar og nasjonale revolusjonar ikkje let seg gjennomføra

eller ikkje trengst lenger, eller at dei grunnleggjande prinsippa i marxismen-leninismen, særskilt teoriane om den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur og om krig og fred, er blitt gammaldagse og har forvandla seg til inntørka «dogme».

16. Det var Lenin som la fram læresetninga om at det er mogleg for dei sosialistiske landa å leva fredeleg side om side med dei kapitalistiske landa. Det er velkjent at etter at det store sovjetfolket fyrst slo attende væpna framand innblanding, fylgde Sovjetunionens Kommunistiske Parti og Sovjet-regjeringa strengt politikken med fredeleg samlivnad, fyrst under leiing av Lenin og så under leiing av Stalin. Dei vart tvinga til å føra krig i sjølvforsvar fyrst då dei tyske imperialistane gjekk til åtak på dei.

Sidan Folkerepublikken Kina vart grunnlagt, har han og halde seg strengt til politikken med fredeleg samlivnad med land som har andre samfunnssystem, og det var Kina som gjorde tildrivet til Dei fem prinsippa om fredeleg samlivnad.

Men for nokre få år sidan gjorde visse folk plutsleg krav på Lenins politikk om fredeleg samlivnad som deira eige «store oppdaging». Dei hevdar at dei har einerett på å tolka denne politikken. Dei handsamar «fredeleg samlivnad» som om det galdt ei altfemnande mystisk bok frå himmelen, og gjev henne æra for kvar einaste siger folket i verda vinn gjennom strid. Kva meir er, dei stemplar alle som er usamde i rengjebiletet deira av synsmåtane til Lenin som motstandarar av fredeleg samlivnad, som folk som ikkje har greie på Lenin og leninismen i det heile, og som kjettarar som fortener å verta brende på bålet.

Korleis kan dei kinesiske kommunistane vera samde i slike syn og slik framferd? Det kan dei ikkje, det er uråd.

Prinsippet til Lenin om fredeleg samlivnad er svært klårt og lett å skjønna for vanlege folk. Fredeleg samlivnad vil seia eit tilhøve mellom land med ulike samfunnssystem, og ein må ikkje tolka det slik ein har lyst. Det må aldri verta utvida til å gjelda tilhøva mellom undertrykte nasjonar og undertrykkjarnasjonar, mellom undertrykte land og undertrykkjarland eller mellom undertrykte klassar og undertrykkjarklassar. Det må aldri skildrast som hovudinnhaldet i overgangen mellom kapitalisme og sosialisme, og langt mindre bør nokon påstå at fredeleg samlivnad er vegen til sosialisme for menneskeætta. Grunnen er at det er *ein* ting å praktisera fredeleg samlivnad i høve til land med ulike samfunnssystem. Det er heilt utillateleg og umogleg for land som praktiserer fredeleg samlivnad å pirka borti samfunnssystemet til kvarandre med

veslefingeren ein gong. Klassestriden, striden for nasjonal frigjering og overgangen frå kapitalisme til sosialisme i ulike land er ein heilt annan ting. Dei er alle bitre, revolusjonære stridar på liv eller død, som har som mål å endra samfunnssystemet. Fredeleg samlivnad kan ikkje taka plassen til dei revolusjonære stridane folket fører. Overgangen frå kapitalisme til sosialisme i eit land kan berre gjennomførast ved den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur i landet det dreier seg om.

Medan ein brukar politikken med fredeleg samlivnad, er strid mellom dei sosialistiske landa og dei imperialistiske landa på dei politiske, ideologiske og økonomiske områda ikkje til å unngå, og det er heilt umogleg å ha «samarbeid på alle felt».

Det er naudsynt at dei sosialistiske landa deltar i forhandlingar av ulike slag med dei imperialistiske landa. Det går an å nå fram til visse avtalar gjennom forhandlingar ved å lita på den rette politikken til dei sosialistiske landa og presset frå folket i alle land. Men naudsynte kompromiss mellom dei sosialistiske landa og dei imperialistiske landa krev ikkje at dei undertrykte folka og nasjonane fylgjer opp og gjer kompromiss med imperialismen og lakeiane deira. Ingen må nokon gong i namnet til den fredelege samlivnaden krevja at dei undertrykte folka og nasjonane skal gje opp dei revolusjonære stridane sine.

Det at dei sosialistiske landa gjer bruk av politikken med fredeleg samlivnad er til føremon for å oppnå fredelege internasjonale omgivelnader for den sosialistiske oppbygginga, for å avsløra den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken og for å isolera dei imperialistiske kreftene for aggresjon og krig. Men om generallina i utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa vart skore ned til fredeleg samlivnad, då er det uråd å handsama tilhøva mellom dei sosialistiske landa eller tilhøva mellom dei sosialistiske landa og dei undertrykte folka på rett vis. Difor er det gale å gjera fredeleg samlivnad til generallina i utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa.

Etter vårt syn bør generallina i utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa ha dette innhaldet:

Å utvikla venskapstilhøve, gjensidig hjelp og samarbeid mellom landa i det sosialistiske lægeret i samsvar med prinsippet om proletarisk internasjonalisme.

Å arbeida for fredeleg samlivnad på grunnlag av Dei fem prinsippa med land som har andre samfunnssystem, og gå mot den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken.

Og

å stø og hjelpe dei revolusjonære stridane til alle dei undertrykte folka og nasjonane.

Desse tre sidene heng saman og kan ikkje skiljast, og ikkje ei av dei let seg sløyfa.

17. I ein svært lang periode i saga etter at proletariatet har teke makta, held klassestriden fram som ein objektiv lov, uavhengig av menneskeviljen. Det er berre i forma han skil seg frå det han var før maktovertakinga.

Etter Oktoberrevolusjonen peika Lenin fleire gonger på at:

a) Dei styrta utbytтарane freistar alltid på tusen og ein måtar å vinna att det «paradiset» dei har vorte fråteke.

b) Nye element av kapitalisme vert utvikla stadig og spontant i den småborgarlege atmosfæren.

c) Politiske utartingar og nye borgarlege element kan dukka opp i rekkjene til arbeidarklassen og mellom regjeringsfunksjonærar som fylgje av borgarleg påverknad og den korrupte atmosfæren som gjenomtrengjer småborgarskapet.

d) Dei ytre vilkåra for at klassestriden held fram innanfor eit sosialistisk land, er at landet er omgjeve av den internasjonale kapitalismen, trugsmålet frå imperialistane om væpna intervensjon og den undergravinga dei driv for å oppnå oppløysing på fredeleg vis.

Livet har stadfesta desse slutningane til Lenin.

I tiår eller til og med lengre periodar etter den sosialistiske industrialiseringa og kollektiviseringa av jordbruket, vil det vera uråd å seia at noko sosialistisk land vil vera fritt for desse elementa som Lenin stempla gong på gong, slike som borgarleg vedheng, snyltarar, spekulantar, svindlarar, lathansar, pøblar og slike som underslår statsmiddel, eller å seia at eit sosialistisk land ikkje lenger vil trenga å utføra eller kan leggja ned den oppgåva som Lenin fastsette, som er å vinna over «denne smitten, denne pesten, dette opne såret som sosialismen har arva frå kapitalismen».

I eit sosialistisk land tek det ein svært lang historisk periode å avgjera gradvis kven som vil vinna — sosialismen eller kapitalismen. Striden mellom den sosialistiske vegen og den kapitalistiske vegen går gjennom heile denne historiske perioden. Striden stig og fell i bylgjeform. Nokre

gonger vert striden svært hard, og forma striden kan taka er mangearta og skiftande.

Fråsegna frå 1957 seier heilt rett at «Når arbeidarklassen vinn makta, er det berre byrjinga på revolusjonen, ikkje slutten på han».

Å nekta for at det finst klassestrid i perioden med proletariatets diktatur og at det er naudsynt å føra den sosialistiske revolusjonen grundig til endes på den økonomiske, politiske og ideologiske fronten er gale. Det svarar ikkje til den objektive røyndomen og krenkjer marxismen-leninismen.

18. Både Marx og Lenin hevda at heile perioden før det høgare stadiet i det kommunistiske samfunnet kjem, er overgangsperioden med proletariatets diktatur. I denne overgangsperioden går proletariatets diktatur, det vil seia den proletariske staten, gjennom den dialektiske prosessen å verta oppretta, konsolidert, styrkt og visna bort.

I «Kritikk av Gotha-programmet» stilte Marx spørsmålet slik:

«Mellom det kapitalistiske og det kommunistiske samfunnet ligg perioden med revolusjonær omskiping av det eine til det andre. Til dette svarar og ein politisk overgangsperiode der staten ikkje kan vera noko anna enn *det revolusjonære proletariatets diktatur.*»*

Lenin understreka ofte den store teorien til Marx om proletariatets diktatur og analyserte utviklinga av denne teorien, særleg i det framifrå arbeidet «Staten og revolusjonen». Der skreiv han:

«...overgangen frå det kapitalistiske samfunnet — som utviklar seg mot kommunismen — til eit kommunistisk samfunn er umogeleg utan ein «politisk overgangsperiode», og i denne perioden kan staten berre vera det revolusjonære proletariatets diktatur.»**

* Marx, «Kritikk av Gotha-programmet», (1875), kap. IV, sjå Marx og Engels: *Samla verk*, tysk utg., band 17. Norsk utg. Forlaget Oktober 1977.

** Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), sjå i *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, bind 8, s. 106 - 107.

Vidare sa han:

«Kjernen i læra til Marx om staten er vorten meistra berre av dei som skjønar at diktaturet til ein *einaste* klasse er naudsynt ikkje berre allment for alle klassesamfunn, ikkje berre for *proletariatet* som har styrta borgarskapet, men og for heile den *historiske perioden* som skil kapitalismen frå «det klasselause samfunnet», frå kommunismen.»*

Som fastslege her, er den grunnleggjande tesen til Marx og Lenin at proletariatets diktatur uunngåeleg vil halda fram i heile den historiske perioden med overgang frå kapitalisme til kommunisme, det vil seia i heile perioden fram til alle klasseskilje er avskaffa og ein går inn i det klasselause samfunnet, det høgare steget i det kommunistiske samfunnet.

Kva skjer dersom det vert kunngjort halvvegs i perioden at proletariatets diktatur ikkje trengst lenger?

Står ikkje det i grunnleggjande motstrid til læra til Marx og Lenin om staten til proletariatets diktatur?

Gjev ikkje det løyve til utviklinga av «denne smitten, denne pesten, dette opne såret som sosialismen har arva frå kapitalismen»?

Med andre ord ville dette ha umåteleg alvorlege fylgjer og setja ein kvar overgang til kommunismen ut av biletet.

Går det an å ha ein «stat for heile folket»? Er det råd å setja ein «stat for heile folket» i staden for proletariatets diktatur?

Dette spørsmålet gjeld ikkje dei indre tilhøva i eit særskilt land. Det er eit grunnleggjande spørsmål som gjeld den allmenngyldige sanninga til marxismen-leninismen.

Synet til marxist-leninistane er at det ikkje finst noko slikt som ein klasselause stat eller ein stat over klassane. Så lenge staten held fram å vera stat må han ha klassekarakter. Så lenge staten finst, kan han ikkje vera ein «stat for heile folket». Så snart samfunnet vert klasselause, kjem det ikkje til å finnast nokon stat lenger.

Kva slags ting kan ein «stat for heile folket» vera då?

Alle med eit grunnleggjande kjennskap til marxismen-leninismen kan skjønna at denne såkalla «staten for heile folket» ikkje er noko nytt. Representative borgarlege skapnader har alltid kalla den borgarlege

* Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917) sjå *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, bind 8, s. 49.

staten ein «stat for heile folket», eller «ein stat der makta tilhøyrer heile folket».

Visse personar kan kanskje seia at samfunnet deira alt er eit klasselaust samfunn. Vi svarar: Nei, det finst klassar og klassestrid i alle sosialistiske land, utan unntak.

Ettersom det framleis finst restar av dei gamle utbytarklassane der som prøver å setja i scene atkomsten sin, ettersom nye kapitalistiske element stadig kjem til der og ettersom det framleis finst snyltarar, spelarar, lathansar, pøblar, folk som underslår statsmiddel osv., korleis kan ein då påstå at klassar eller klassestrid ikkje finst lenger? Korleis kan ein seia at proletariatets diktatur ikkje trengst meir?

Marxismen-leninismen fortel oss at i tillegg til å undertrykkja dei klassane som er fiendslege, omfattar dei historiske oppgåvene til proletariatets diktatur under bygginga av sosialismen med naudsyn å handsama tilhøvet mellom arbeidarklassen og bøndene rett, å konsolidera den politiske og økonomiske alliansen deira og skapa vilkår for å fjerna klasseskiljet mellom arbeidar og bonde litt etter litt.

Når vi ser på den økonomiske basisen i eit kvart sosialistisk land, ser vi at skilnaden mellom eigedomsrett ved heile folket og kollektiv eigedomsrett finst i alle sosialistiske land utan unntak, og at det finst privat eigedomsrett og. Eigedomsrett ved heile folket og kollektiv eigedomsrett er to slags eigedomsrett og to slags tilhøve til produksjonen i eit sosialistisk samfunn. Arbeidarane i tiltak som heile folket eig og bøndene på gardar som er kollektiv-åtte høyrer til to ulike kategoriar arbeidarar i det sosialistiske samfunnet. Difor finst klasseskilnaden mellom bonde og arbeidar i alle sosialistiske land utan unntak. Denne skilnaden vert ikkje borte før overgangen til det høgare steget i kommunismen er fullført. På det steget i økonomisk utvikling som dei står no, er alle sosialistiske land framleis langt, langt frå det høgare steget i kommunismen, der «frå kvar etter evne, til kvar etter trong» vert sett i verk. Difor kjem det til å taka lang, lang tid å fjerna klasseskilnaden mellom bonde og arbeidar. Og før denne skilnaden er fjerna, er det uråd å seia at samfunnet er klasselaust eller at proletariatets diktatur ikkje trengst lenger.

Er det då ein freistnad på å setja den borgarlege statsteorien i staden for den marxist-leninistiske statsteorien når ein kallar den sosialistiske staten «ein stat for heile folket»? Prøver ein då å erstatta staten til proletariatets diktatur med ein stat med ein annan karakter?

Om det er tilfelle, så er det ikkje anna enn eit stort attendesteg i saga. Utartinga av samfunnssystemet i Jugoslavia er ein alvorleg lærepenge.

19. Leninismen hevdar at det proletariske partiet må eksistera saman med proletariatets diktatur i sosialistiske land. Det proletariske partiet er uunnverleg heile den historiske perioden med proletariatets diktatur. Grunnen er at proletariatets diktatur må stri mot fiendane til proletariatet og folket, støypa om bøndene og andre småprodusentar, heile tida grunnfesta dei proletariske rekkjene, byggja sosialismen og gjennomføra overgangen til kommunismen. Ingen av desse tinga let seg gjera utan leiing frå partiet til proletariatet.

Kan det finnast eit «parti for heile folket»? Er det råd å setja eit «parti for heile folket» i staden for det partiet som er fortroppen til proletariatet?

Dette er heller ikkje eit spørsmål om dei indre tilhøva i eit særskilt parti, men eit grunnleggjande problem som gjeld den allgilde sanninga til marxismen-leninismen.

Slik marxist-leninistane ser det finst det ikkje noko slikt som eit klasselaust politisk parti eller eit politisk parti over klassane. Alle politiske parti har klassekarakter. Partianden er det fortetta uttrykket for klassekarakteren.

Partiet til proletariatet er det einaste partiet som kan fremja interessene til heile folket. Det kan det gjera nett fordi det står for interessene til proletariatet og samlar tankane og viljen til proletariatet. Det kan leia heile folket fordi proletariatet kan frigjera seg heilt berre når heile menneskeætta vert frigjort, fordi sjølvle naturen til proletariatet set partiet deira i stand til å nærma seg problem ut frå interessene til proletariatet no og i framtida, fordi partiet er grenselaust tru mot folket og har ein sjølvvoppofrande ande. Av dette fylgjer den demokratiske sentralismen og jerndisiplinen det har. Utan eit slikt parti er det uråd å halda proletariatets diktatur ved lag og stå for interessene til heile folket.

Kva hender dersom det vert kunngjort på halvvegen, før det høgare steget i det kommunistiske samfunnet, at partiet til proletariatet er vorte «eit parti for heile folket», og om det vert kasta vrak på den proletariske klassekarakteren til partiet?

Strider ikkje dette grunnleggjande mot læra til Marx og Lenin om partiet til proletariatet?

Avvæpnar ikkje dette proletariatet og heile det arbeidande folket både organisatorisk og ideologisk, og er ikkje det det same som å hjelpa til med å innføra kapitalismen att?

Er det ikkje «å dra sørover ved å køyra vogna nordetter», når ein

pratar om nokon overgang til det kommunistiske samfunnet under slike omstende?

20. I dei siste få åra har visse personar krenkt den heilskaplege læra til Lenin om det innbyrdes tilhøvet mellom leiarar, parti, klasse og massar, og reist spørsmålet om «å slåst mot persondyrkinga». Dette er gale og skadeleg.

Den teorien Lenin la fram er slik:

a) Massane er delte i klassar.

b) Klassane vert vanlegvis leidde av politiske parti.

c) Politiske parti vert som regel styrte av meir eller mindre faste grupper som er samansette av dei mest tungtvegande, innverknadsrike og røynde medlemmene, som vert valde til dei mest ansvarsfulle stillingane og vert kalla leiarar.

Lenin sa: «Alt dette er elementært.»

Partiet til proletariatet er hovudkvarteret til proletariatet i revolusjon og strid. Kvart proletarisk parti må bruka sentralisme bygd på demokrati og oppretta ei sterk marxist-leninistisk leiing før det kan bli ein organisert og stridsdugande fortropp. Å reisa spørsmålet om å «kjempa mot persondyrkinga» er faktisk det same som å setja leiarane opp mot massane, undergrava den einskaplege leiinga i partiet som er bygd på demokratisk sentralisme, og vatna ut stridsstyrken til partiet og løysa opp rekkjene.

Lenin kritiserte dei galne synsmåtane som stiller leiinga opp mot massane. Han kalla dei «låttleg meiningslause og dumme». Kinas Kommunistiske Parti har alltid mislikt at rolla til einskildmennesket vert overdrive, og har tala for og fastrådd nytta den demokratiske sentralismen i partiet, og tala for å knyta leiinga til massane. Det har stått fast ved at ei rett leiing må vita korleis ho skal samanfatta synsmåtane til massane.

Medan dei kjempar høglydt mot denne såkalla «persondyrkinga», gjer visse personar i røynda sitt beste for å vanæra partiet til proletariatet og proletariatets diktatur. Samstundes overdriv dei rolla til visse einskildpersonar ofseleg, skuver alle mistak over på andre og krev all heider for seg sjølv.

Det som er meir alvorleg er at visse personar under påskot om å «stri mot persondyrkinga», blandar seg grovt inn i dei indre sakene til andre systerparti og systerland og tvingar andre systerparti til å skifta ut

leiinga si for å dytta si eiga galne line på desse partia. Kva er alt dette, om ikkje stormaktssjåvinisme, sektarisme og kløyving? Kva er alt dette, anna enn undergraving?

No er det sanneleg på tide å føra fram den heilskaplege læra til Lenin om det indre tilhøvet mellom leiarar, parti, klasse og massar på alvorleg og omfattande vis.

21. Tilhøve mellom sosialistiske land er internasjonale tilhøve av eit nytt slag. Tilhøve mellom sosialistiske land, anten landa er store eller små, og anten dei er meir eller mindre utvikla økonomisk, må vera tufta på prinsippa om fullstendig likeverd, vyrndnad for territorial integritet, suverenitet og sjølvstende, og ikkje-innblanding i dei indre sakene til kvarandre. Tilhøva må og byggja på prinsippa om gjensidig støtte og hjelp i samsvar med den proletariske internasjonalismen.

Alle sosialistiske land må i hovudsak lita på seg sjølv i oppbygginga si.

Etter sine eigne konkrete vilkår må kvart sosialistisk land fyrst lita på det flittige arbeidet og evnene til sitt eige folk, gjera planmessig og fullstendig bruk av alle ressursar dei har tilgjenge til og trekkja heile potencialet sitt med i den sosialistiske oppbygginga. Berre slik kan det byggja sosialismen verknadsfullt og utvikla økonomien sin raskt.

Dette er måten kvart sosialistisk land kan styrka makta i heile det sosialistiske lægeret på og styrka evna til å hjelpa den revolusjonære saka til det internasjonale proletariatet. Å halda seg til prinsippet om å lita i hovudsak på seg sjølv i oppbygginga, er difor å gjera konkret bruk av den proletariske internasjonalismen.

Om noko sosialistisk land berre går ut frå sine eigne delinteresser og einsidig krev at andre systerland skal underleggja seg deira trong, og nyttar som påskot å gå mot det dei kallar «å driva på for seg sjølv» og «nasjonalisme» for å hindra andre systerland i å gjera bruk av prinsippet om å lita i hovudsak på eigne krefter og utvikla økonomien sin på grunnlag av sjølvstende, eller det til og med går så langt at det legg økonomisk press på systerland — då er dette reinhekla utslag av nasjonal egoisme.

Det er heilt naudsynt for sosialistiske land å praktisera gjensidig økonomisk hjelp, samarbeid og utveksling. Slikt økonomisk samarbeid må byggjast på prinsippa om fullstendig likeverd, gjensidig fordel og kameratsleg gjensidig hjelp.

Å nekta for desse grunnleggjande prinsippa ville vera stormaktssjåvinisme. Det same er det å tvinga viljen sin på andre, gripa inn i sjølvstendet og suvereniteten til systerland eller skada interessene til

folket deira, under namnet «internasjonal arbeidsdeling» eller «spesialisering».

I tilhøve mellom sosialistiske land ville det vera uhyrleg å fylgja skikken med å skaffa seg sjølv forteneste på kostnad av andre, ein skikk som kjennemerkjer tilhøve mellom kapitalistiske land, eller å gå så langt at ein tek den «økonomiske samordninga» og «fellesmarknaden» — som monopolkapitalistiske grupper har innført med føremål å slå til seg marknader og riva til seg profitt — som døme til etterfylging for sosialistiske land i det økonomiske samarbeidet og den gjensidige hjelpa deira.

22. Fråsegna frå 1957 og Kunngjeringa frå 1960 slår fast prinsippa som styrer tilhøva mellom systerparti. Det er prinsippet om solidaritet, prinsippet om gjensidig støtte og gjensidig hjelp, prinsippet om sjølvstende og likeverd, prinsippet om å nå fram til semje gjennom samråding — alle på grunnlag av marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalismen.

Vi merkjer oss at sentralkomiteen i SUKP i brevet dagsett 30. mars seier at det ikkje finst noko «overordna» eller «underordna» parti i kommunistrørsla, at alle kommunistparti er sjølvstendige og likeverdige, og at dei alle bør byggja tilhøva seg imellom på grunnlag av den proletariske internasjonalismen og gjensidig hjelp.

Ein god eigenskap ved kommunistar er at handlingane deira svarar med det dei seier. Den einaste rette måten å tryggja og styrkja einskapen mellom systerparti på, er å verkeleg halda seg til prinsippet om proletarisk internasjonalisme og ikkje krenkja det, verkeleg halda seg til prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og ikkje undergrava dei, og gjera det ikkje berre i ord, men i handling — det siste er mykje viktigare.

Om prinsippet om sjølvstende og likeverd er godteke i tilhøve mellom systerparti, er det utillateleg for noko parti å stilla seg over andre, blanda seg inn i dei indre sakene deira og leggja seg til ei patriarkalsk åtferd i tilhøva til dei.

Om det er godteke at ingen er «overordna» eller «underordna» i tilhøve mellom systerparti, då er det utillateleg å tvinga programmet, vedtaka og lina til sitt eige parti på andre systerparti som det «sams programmet» til den internasjonale kommunistrørsla.

Om prinsippet om å nå fram til semje gjennom samråding vert godteke i tilhøve mellom systerparti, då bør ein ikkje leggja vekt på «kven som er i fleirtal» eller «kven som er i mindretal», og tufta seg på eit

såkalla fleirtal for å tvinga gjennom si eiga galne line og setja sekterisk og kløyvande politikk ut i livet.

Er det semje om at meiningsskilnader mellom systerparti skal løysast gjennom samråding mellom partia, då bør ikkje andre systerparti bli utsette for åtak offentleg og under fullt namn på sine eigne eller andre partilandsmøte, i talar frå partileiarar, vedtak eller kunngjeringar. Endå mindre bør ideologiske meiningsskilnader mellom systerparti verta trekte inn i området for tilhøve mellom statar.

Vi meiner at under dei omstenda som rår no, då det finst meiningsskilnader i den internasjonale kommunistrørsla, er det særskilt viktig å leggja vekt på at ein held seg strengt til prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti, slik dei er fastlagde i Fråsegna og Kunn-gjeringa. I området for tilhøve mellom systerparti og systerland peiker spørsmålet om tilhøvet mellom Sovjetunionen og Albania seg særleg ut no. Her er det spørsmål om kva som er den rette måten å handsama eit systerparti og systerland på, og om dei prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland som er fastlagde i Fråsegna og Kunn-gjeringa skal gjelda. Den rette måten å løysa dette spørsmålet på er ei viktig prinsippsak for å vakta einskapen til det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla.

Korleis ein skal handsama det marxist-leninistiske systerpartiet Arbeidets Parti i Albania, er eit spørsmål. Korleis ein skal handsama den jugoslaviske revisjonistklikken av svikarar er eit heilt anna spørsmål. Desse to sakene er heilt ulike i innhald, og må på ingen måte verta sette i bås.

I brevet dykkar seier de at de «ikkje gjev opp vona om at tilhøva mellom SUKP og Arbeidets Parti i Albania skal betra seg». Men samstundes held de fram med åtak på dei albanske kameratane for det de kallar «kløyvarverksemda» deira. Det er klårt at dette er sjølv-motseiande, og det hjelper ikkje på noko vis til å løysa spørsmålet om tilhøva mellom Sovjetunionen og Albania.

Kven har gått til kløyvarverksemd i tilhøvet mellom Sovjetunionen og Albania?

Kven har utvida dei ideologiske meiningsskilnadene mellom partia i Sovjetunionen og Albania til tilhøve mellom statar?

Kven har teke opp usemja mellom partia i Sovjetunionen og Albania og mellom dei to landa rett for augo på fienden?

Kven har kravd skifte i det albanske partiet og statsleiinga?

Alt dette er greitt og klårt for heile verda.

Kan det vera mogleg at leiande kameratar i SUKP verkeleg ikkje kjen-

ner ansvaret sitt for at tilhøva mellom Sovjetunionen og Albania er vortne så dårlege?

Vi uttrykkjer atter ein gong vår oppriktige von om at dei leiande kameratane i SUKP vil halda seg til prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland, og taka opptaket til å finna ein verknadsfull måte å betra tilhøva mellom Sovjetunionen og Albania på.

Stutt sagt, spørsmålet om korleis ein skal handsama tilhøve mellom systerparti og systerland må takast alvorleg. No spreier dei reaksjonære og imperialistane rykte om «handa frå Moskva». Den einaste måten å slå attende slike rykte kraftfullt på, er å halda seg strengt til prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland.

Proletarisk internasjonalisme vert kravd av alle parti utan unntak anten dei er store eller små, om dei held makta eller ikkje. Men dei store partia og dei partia som har makta har eit særskilt tungt ansvar i så måte. Den rekkja med uroande hendingar i det sosialistiske lægeret i den siste tida har gått ut over ikkje berre systerpartia som er innblanda, men folkemassane i landa deira. Det syner på overtydande vis at dei store landa og partia treng å ha i minnet pålegget frå Lenin om aldri å gjera det mistaket som heiter stormaktssjåvinisme.

Kameratane i SUKP seier i brevet sitt at «Sovjetunionens Kommunistiske Parti har aldri tatt og vil aldri taka eit einaste steg som kan så fiendskap mellom folka i landet vårt og det kinesiske brorfolket eller andre folk». Vi har ikkje lyst til å gå attende og ramsa opp dei mange leie tinga som har hendt her, vi ynskjer berre at kameratane i SUKP vil halda seg strengt til denne utsegna i handlingane sine frametter.

I dei siste åra har partimedlemmene våre og folket vårt synt stort atterhald andsynes ei rekkje alvorlege hendingar som krenkte prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland. Dei synte atterhald trass i alle vanskane og tapa vi har fått tvinga på oss. Den proletariske internasjonalismen til dei kinesiske kommunistane og det kinesiske folket har tolt ei hard prøve.

Kinas Kommunistiske Parti vik aldri frå trusken sin til den proletariske internasjonalismen. Det står ved og verjar prinsippa i Fråsegna frå 1957 og Kunngjeringa frå 1960 som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland, og vaktar på og tryggjer einskapen i det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla.

23. For å setja det sams programmet for den internasjonale kommunistrørsla ut i livet, som systerpartia samrøystes vart samde om, må

det først ein kompromisslaus strid mot alle former for opportuniste, som er eit avvik frå marxismen-leninismen.

Fråsegna og Kunngjeringa peikar på at revisjonismen, eller med andre ord høgreopportunisten, er hovudfåren i den internasjonale kommunistrørsla. Den jugoslaviske revisjonismen er typisk for den moderne revisjonismen.

Kunngjeringa peikar særskilt på at:

«Kommunistpartia har samrøystes fordømt den jugoslaviske varianten av den internasjonale opportunisten, ein variant av dei moderne revisjonistiske «teoriane» i fortetta form.»

Vidare heiter det:

«Etter at dei sveik marxismen-leninismen, som dei stempla som forelda, sette leiarane for Kommunistforbundet i Jugoslavia det anti-leninistiske revisjonistiske programmet sitt opp mot Fråsegna frå 1957. Dei sette Kommunistforbundet i Jugoslavia opp mot den internasjonale kommunistrørsla som heilskap, skar landet sitt av frå det sosialistiske lægeret og gjorde det avhengig av såkalla «hjelp» frå USA og andre imperialistar...»

Vidare heiter det i Kunngjeringa:

«Dei jugoslaviske revisjonistane driv undergraving av det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Under påskot om ein alliansefri politikk går dei med i verksemd som er til skade for einskapen mellom alle dei fredskjære kreftene og landa.»

Etter det dreg Kunngjeringa denne slutninga:

«Det er framleis ei vesentleg oppgåve for dei marxist-leninistiske partia å avlsøra leiarane for dei jugoslaviske revisjonistane endå meir og stri aktivt for å vakta kommunistrørsla og arbeidarrørsla frå dei anti-leninistiske tankane til dei jugoslaviske revisjonistane.»

Spørsmålet som vert reist her er eit viktig prinsippspørsmål for den internasjonale kommunistrørsla.

Heilt nyleg har Tito-klikken slege fast offentleg at dei vil stå ved det revisjonistiske programmet og det anti-leninistiske standpunktet sitt, imot Fråsegna og Kunngjeringa.

USA-imperialismen og NATO-partnarane hans har brukt fleire tusen millionar US-dollar til å pleia Tito-klikken i lang tid no. Utkledde som «marxist-leninistar», mens dei syner flagg som «eit sosialistisk land», har Tito-klikken undergrave den internasjonale kommunistrørsla og den revolusjonære saka til folket i verda, og gjort teneste som ei særskilt avdeling av USA-imperialismen.

Det er fullstendig grunnlaust og i takt med kjensgjerningane å hevda at Jugoslavia syner «tydelege positive trekk», at det er «eit sosialistisk land», og at Tito-klikken er ei «anti-imperialistisk kraft».

No freistar visse personar å føra den jugoslaviske revisjonistklikken inn i det sosialistiske samfunnet og inn i dei internasjonale kommunisttrekkjene. Dette er ope å riva sund den avtalen som vart nådd fram til samrøystes på 1960-møtet for systerparti, og det kan ikkje tillatast.

Fråsegna og Kunngjeringa konkluderer med at revisjonismen er hovudfåren i den internasjonale kommunistrørsla no. Dei revisjonistiske retningane som har fløymt gjennom den internasjonale rørsla til arbeidarklassen dei siste få åra og dei mange røynslene og lærdomane som den internasjonale kommunistrørsla har fått, stadfester til fulle at denne konklusjonen er rett.

Men no seier visse personar at dogmatisme og ikkje revisjonisme er hovudfåren, og at dogmatisme er minst like fårleg som revisjonisme. Kva slags prinsipp ligg under alt dette?

Støe marxist-leninistar og ekte marxist-leninistiske parti må setja prinsipp fyrst. Dei må ikkje kjøpslå med prinsipp, gå inn for ein ting i dag og ein annan i morgon.

Dei kinesiske kommunistane vil halda fram med å føra ein kompromisslaus strid mot den moderne revisjonismen saman med alle marxist-leninistar, for å verja reinleiken til marxismen-leninismen og det prinsippfaste standpunktet i Fråsegna og Kunngjeringa.

Medan kommunistane strir mot revisjonismen, som er hovudfåren for den internasjonale kommunistrørsla, må dei og stri mot dogmatismen.

Fråsegna frå 1957 seier klårt at proletariske parti «må halda seg strengt til prinsippet om å samordna allmenngyldig marxist-leninistisk sanning med den særskilte gjennomføringa av revolusjonen og oppbygginga i landa sine».

Det vil seia:

På den eine sida må vi støtt halda oss til den allmenngyldige sanninga til marxismen-leninismen. Å ikkje gjera det fører til høgrevportunistiske eller revisjonistiske feil.

På den andre sida må vi alltid gå ut frå røyndomen og halda ved lag eit nært samband med massane, heile tida summera opp røynslene frå massestridar og arbeida ut og bruka politikk og taktikk som høver med vilkåra i våre egne land på sjølvstendig vis. Dogmatiske feil kjem til å verta gjorde dersom ein ikkje gjer det, om ein etterliknar blindt politikken og taktikken til andre kommunistparti, om ein bøyer seg blindt for viljen til andre og godtek program og fråsegner frå eit anna parti som sitt eige utan å analysere det.

Visse folk krenkjer no dette grunnleggjande prinsippet, som vart fastsleige i Fråsegna. Dei kastar til sides den allmenngyldige sanninga i marxismen-leninismen under påskot om å «utvikla marxismen-leninismen på skaparvis». Dei set til og med fram sine egne oppskrifter som «allmenngyldige marxist-leninistiske sanningar» som ikkje byggjer på anna enn deira eiga subjektive gissing, og som er skild frå røyndomen og massane, og så tvingar dei andre til å overta desse oppskriftene utan vilkår.

Det er difor så mange alvorlege hendingar har kome til å gå føre seg i den internasjonale kommunistrørsla.

24. Ein svært viktig lærdom frå røynsla til den internasjonale kommunistrørsla er at utviklinga og sigeren for ein revolusjon avheng av at det finst eit proletarisk revolusjonært parti.

Det må finnast eit revolusjonært parti.

Det må finnast eit revolusjonært parti som er bygt i samsvar med den revolusjonære teorien og den revolusjonære stilen til marxismen-leninismen.

Det må vera eit revolusjonært parti som kan bruka den allmenngyldige sanninga til marxismen-leninismen i arbeidet med å setja revolusjonen i verk i sitt eige land.

Det må vera eit revolusjonært parti som kan knytta leiinga nært til dei breie folkemassane.

Det må vera eit revolusjonært parti som står fast ved sanninga, rettar på mistaka sine og veit korleis det skal føra kritikk og sjølvkritikk.

Berre eit slikt revolusjonært parti kan leia proletariatet og dei breie folkemassane til å gje imperialismen og lakeiane hans usiger og vinna

ein grundig siger i den nasjonaldemokratiske revolusjonen og vinna den sosialistiske revolusjonen.

Om eit parti ikkje er eit proletarisk revolusjonært parti, men eit borgarleg reformistisk parti,

om det ikkje er eit marxist-leninistisk parti, men eit revisjonistisk parti,

om det ikkje er eit fortroppsparti for proletariatet, men heng etter borgarskapet,

om det ikkje er eit parti som står for interessene til proletariatet og det arbeidande folket, men eit parti som står for interessene til arbeidararistokratiet,

om det ikkje er eit internasjonalistisk parti, men eit nasjonalistisk parti,

om det ikkje er eit parti som brukar hovudet til å tenkja sjølv, skaffa seg nøye kjennskap til retningane innanfor dei ulike klassane i sitt eige land gjennom alvorlege undersøkingar og studium, veit korleis det skal bruka den allmenngyldige sanninga til marxismen-leninismen og gjera han til eitt med det konkrete arbeidet i sitt eige land, men i staden er eit parti som plaprar tomt etter andre, etterliknar utanlandsk røynsle utan å granska henne, spring hit og dit etter peikestokken til visse folk i utlandet og har blitt til ei mølge av revisjonisme, dogmatiske og alt anna enn marxist-leninistiske prinsipp,

då er eit slikt parti heilt ute av stand til å leia proletariatet og massane i revolusjonær strid, heilt ute av stand til å vinna revolusjonen og heilt ute av stand til å fullenda den store historiske oppgåva til proletariatet.

Dette spørsmålet må alle marxist-leninistar, alle klassemedvitne arbeidarar og alle progressive menneske over alt tenkja grundig gjennom.

25. Alle marxist-leninistar har plikt til å skilja mellom sanning og lygn i dei meiningsskilnadene som er framkomne i den internasjonale kommunistrørsla. Til felles beste for einskapen i striden mot fienden har vi alltid tala for å løysa problem gjennom samråding mellom partia, og gått mot å taka opp meiningsskilnader rett for augo på fienden.

Som kameratane i SUKP veit, er den offentlege polemikken i den internasjonale kommunistrørsla blitt provosert fram av leiarane i visse systerparti, og tvinga på oss.

Sidan ein offentleg debatt er blitt provosert fram, burde han ha blitt ført på grunnlag av likeverd mellom systerparti og på grunnlag av demokrati, og ved å leggja fram fakta og drøfta ting til botns.

Sidan visse partileiarar har gått til offentleg åtak på andre systerparti

og pressa fram ein offentleg debatt, meiner vi at dei korkje har vit eller rett på si side når dei forbyr systerpartia under åtak å gje offentleg svar.

Visse partileiarar har prenta eit utal med artiklar som går laus på andre systerparti. Kvifor prentar dei då ikkje i si eiga presse artiklane desse partia har skrive som svar?

I den siste tida har Kinas Kommunistiske Parti vorte utsett for uhyrlege åtak. Dei som går til åtak, har laga til eit svært lurveleven og dikta opp mange klagemål mot oss, utan omsyn til kjensgjerningane. Vi har prenta desse artiklane og talane som går til åtak på oss i pressa vår.

I pressa vår har vi i sin heilskap prenta meldinga frå sovjetleiarane på møtet i Det øvste sovjet 12. desember 1962, leiarartikkelen i *Pravda* 7. januar 1963, talen til leiaren for SUKP-utsendingane på det 6. landsmøtet til Det sosialistiske einskapspartiet i Tyskland 16. januar 1963 og leiarartikkelen i *Pravda* 10. februar 1963.

Vidare har vi prenta heile teksten i dei to breva frå sentralkomiteen i SUKP dagsett 21. februar 1963 og 30. mars 1963.

Vi har svart på nokre artiklar og talar der systerparti har gått til åtak på oss, men andre har vi ikkje svart på enno. Til dømes har vi ikkje svart beinveges på dei mange artiklane og talane frå kameratane i SUKP.

Mellom 15. desember 1962 og 8. mars 1963 skreiv vi sju artiklar som svar på åtak. Desse artiklane heiter:

«Arbeidarar i alle land, stå saman og gå mot den sams fienden vår!»

«Meiningsskilnadene mellom kamerat Togliatti og oss.»

«Leninismen og den moderne revisjonismen.»

«Lat oss stå saman på grunnlag av Moskva-Fråsegna og Moskva-Kunngjeringa.»

«Kvar kjem meiningsskilnadene frå? Eit svar til Thorez og andre kameratar.»

«Meir om meiningsskilnadene mellom kamerat Togliatti og oss — Nokre viktige problem i leninismen i dag.»

«Ein kommentar til Kunngjeringa frå kommunistpartiet i USA.»

Det er vel desse artiklane de viser til, når de sist i brevet dagsett 30. mars 1963 klagar den kinesiske pressa for å gå til «grunnlause åtak» på SUKP. Å kalla desse svara på tidlegare åtak for «åtak», er å snu tinga på hovudet.

Sidan de stemplar våre artiklar som «grunnlause» og som så veldig dårlege, kvifor prentar de ikkje alle sju av desse «grunnlause åtaka», på same vis som vi har prenta artiklane dykkar, så kan alle kameratane i Sovjetunionen og folket i Sovjetunionen få tenkja sjølv og avgjera sjølv kven som har rett og kven som tek feil? De har sjølv sagt rett til å

visa attende desse artiklane som de reknar for «grunnlause åtak» punkt for punkt.

Sjølv om de kallar artiklane våre «grunnlause» og argumenta våre galne, fortel de ikkje folket i Sovjetunionen kva argumenta våre i røynda går ut på. Denne skikken kan knapt seiast å syna ei alvorleg haldning til drøftingane mellom systerparti, til sanninga eller til massane.

Vi vonar denne offentlege debatten mellom systerparti kan stoggast. Dette er eit problem som vi må handsama ut frå prinsippa om sjølvstende, likeverd og om å nå fram til semje gjennom samråding mellom systerparti. I den internasjonale kommunistrørsla har ingen rett til å kasta fram åtak når han vil, eller å gje ordre om å «slutta den opne polemikken» når han vil hindra den andre sida i å svara.

Kameratane i SUKP veit at vi har avgjort å halda tilbake for ei tid offentlege svar på offentlege åtak retta mot oss under fullt namn frå kameratar i systerparti, frå og med 9.3.63. Det har vi gjort for å skapa god stemning før møtet med systerpartia vert kalla saman. Vi held på retten til å svara offentlig.

I brevet vårt dagsett 9. mars sa vi til spørsmålet om å halda att den offentlege debatten «dei to partia våre og systerpartia som er innblanda, treng å starta drøftingar og nå fram til ein avtale som er rettvis og som alle kan gå med på».

.....

Dette er vårt syn på generallina for den internasjonale kommunistrørsla og nokre prinsippspørsmål i samband med henne. Som vi sa fyrst i dette brevet, vonar vi at denne opne framlegginga av synet vårt vil føra oss nærmare gjensidig forståing. Kameratane kan sjølvstundt vera samde eller usamde i desse syna. Men vi meiner at dei spørsmåla som er drøfta her, er dei kjernesørsmåla som krev å verta lagde merke til og løyst av den internasjonale kommunistrørsla. Vi vonar at alle desse spørsmåla og også dei som er tekne opp i brevet dykkar, vil verta drøfta fullt ut i samtalane mellom dei to partia våre og på møtet med utsendingar frå alle systerparti.

I tillegg er det andre spørsmål som opptek oss alle, slike som kritikken av Stalin og nokre viktige prinsippspørsmål som gjeld den internasjonale kommunistrørsla, som vart reiste på den 20. og den 22. kongressen til SUKP. Vi vonar vi kan få ei ope meningsutveksling om desse spørsmåla og i samtalane.

Når det gjeld spørsmålet om samtalane mellom dei to partia våre, så

gjorde vi i brevet vårt dagsett 9. mars framlegg om at kamerat Khrusjtsjov skulle koma til Peking. Høvde det dårleg, så gjorde vi framlegg om at ein annan kamerat med ansvar frå sentralkomiteen i SUKP leidde ei utsendingsgruppe til Peking, eller at vi sende ei utsendingsgruppe til Moskva.

Ettersom de har slått fast i brevet dykkar dagsett 30. mars at kamerat Khrusjtsjov ikkje kan koma til Kina, og sidan de ikkje uttrykkjer noko ynskje om å senda ei utsendingsgruppe til Kina, har sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti bestemt seg for å senda ei utsendingsgruppe til Moskva.

I brevet dykkar dagsett 30. mars bad de kamerat Mao Tsetung om å vitja Sovjetunionen. Så tidleg som 23. februar sa kamerat Mao Tsetung i samtale med den sovjetiske ambassadøren i Kina klårt frå kvifor han ikkje var budd til å vitja Sovjetunionen no. Dette er de fullt klår over.

Då ein ansvarleg kamerat frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti tok mot ambassadøren til Sovjetunionen i Kina den 9. mai, fortalde han dykk at vi ville senda ei utsendingsgruppe til Moskva midt i juni. Seinare har vi sagt oss viljuge til å utsetja samtalane mellom dei to partia våre til 5. juli, i samsvar med oppmodinga frå sentralkomiteen i SUKP.

Vi vonar oppriktig at samtalane mellom det kinesiske og det sovjetiske partiet vil gje positive resultat og medverka til førebuingane for å kalla saman møtet for alle kommunist- og arbeidarparti.

No trengst det meir enn nokon gong at alle kommunistar står saman på grunnlag av marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen, og på grunnlag av Fråsegna og Kunngjeringa som systerpartia vedtok samrøystes.

Saman med marxist-leninistiske parti og revolusjonære folk over heile verda vil Kinas Kommunistiske Parti halda fram med den ustoggende innsatsen sin for å hevda interessene til det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla, frigjeringssaka til dei undertrykte folka og nasjonane og striden mot imperialismen og for verdsfred.

Vi vonar at hendingar som fører sorg over dei som står oss nær og er oss kjære, og som berre gleder fienden, ikkje vil taka seg opp att i den internasjonale kommunistrørsla i framtida.

Dei kinesiske kommunistane trur fast og heilt at marxist-leninistane, proletariatet og revolusjonære folk overalt vil stå tettare saman, overvinna alle vanskar og hindringar og vinna endå større sigrar i striden mot imperialismen og for verdsfred, i striden for den revolusjonære saka til folket i verda og for den internasjonale kommunismen.

Arbeidarar i alle land, stå saman! Arbeidarar og undertrykte folk og
nasjonar i verda, stå saman! Gå mot den sams fienden vår!
Med kommunistiske helsingar,

Sentralkomiteen i
Kinas Kommunistiske Parti

**OPPHAVET TIL OG UTVIKLINGA AV
MEININGSSKILNADENE MELLOM
LEIINGA I SUKP OG OSS**

**Kommentar til det opne brevet frå
sentralkomiteen i SUKP**

Ved redaksjonane i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Hongqi (Raude Fane)*

(6. september 1963)

Det er meir enn ein månad sidan sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti prenta det opne brevet dagsett 14. juli til partiorrganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen. Dette opne brevet og alle dei stega leiinga i SUKP har teke sidan det vart prenta, har skuvd tilhøvet mellom Sovjetunionen og Kina til bristepunktet før kløyving og har ført meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla til eit nytt stadium, som er alvorlegare enn nokon gong før.

No er Moskva, Washington, New Delhi og Beograd samla i kjærleiksfeiring, og sovjetpressa vartar opp med eit endelaust utval fantastiske soger og teorier med åtak mot Kina. Leiinga i SUKP har gått i forbund med USA-imperialismen, dei reaksjonære i India og overløparklikken til Tito mot det sosialistiske Kina og mot alle marxist-leninistiske parti, i ope svik mot marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen, i skamlaus avvising av 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa og i hemningslaus krenking av avtalen om venenskap, forbund og gjensidig hjelp mellom Kina og Sovjetunionen.

Meiningsskilnadene no innanfor den internasjonale kommunistrørsla og mellom partia i Kina og Sovjetunionen trekk inn ei heil rekkje viktige prinsippspørsmål. I brevet dagsett 14. juni til sentralkomiteen i SUKP drøftar sentralkomiteen i KKP systematisk og omfattande kjernen i desse meiningsskilnadene. Han peikar på at i siste omgang gjeld meiningsskilnadene som finst no mellom partia i Kina og Sovjetunionen spørsmålet om ein skal godtaka eller ikkje godtaka dei revolusjonære prinsippa i 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa, om ein skal godtaka marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen eller ikkje, om revolusjonen trengst eller ikkje, om ein skal gå mot imperialismen eller ikkje, og om ein ynskjer einskap i den internasjonale kommunistrørsla eller ikkje.

Korleis har meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla og mellom leiinga i SUKP og oss oppstått? Og korleis har dei vakse til

det urovekkjande omfanget dei har no? Alle er opptekne av desse spørsmåla.

I artikkelen vår «Kvar kjem meiningsskilnadene frå?»* tok vi opp spørsmålet om opphavet og framveksten av meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla i store trekk. Vi let med vilje vera å oppgje visse kjensgjerningar om dette spørsmålet, særskilt visse viktige kjensgjerningar som gjeld leiinga i SUKP, og gav leiinga i SUKP ei viss slingringsmon. Men vi var reie til å skaffa eit meir heilt bilete og gå til botns i kva som var rett og urett når det trongst. No som det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP har fortald mange lygner om opphavet til og utviklinga av meiningsskilnadene og rengd kjensgjerningane fullstendig, har det difor vorte naudsynt for oss å leggja fram visse kjensgjerningar for å greia ut saka meir noggrant.

I det opne brevet vågar ikkje sentralkomiteen i SUKP seia sanninga til partimedlemmene sine og folkemassane. I staden for å vera opne og ærlege som marxist-leninistar bør vera, grip leiinga i SUKP til den vanlege skikken til borgarlege politikarar, rengjer kjensgjerningane og vasar saman sanning og usanning i ein målmedviten freistnad på å skuva skulda for at meiningsskilnadene har kome til og vakse, over på Kinas Kommunistiske Parti.

Lenin sa ein gong: «Ærleg framferd i politikken er utkomet av styrke: hykling er utkomet av veikskap.»**

Ærlegdom og vyrdnad for kjensgjerningane merkjer ut haldninga til marxist-leninistar. Berre dei som har degenerert politisk, treng ljuga for å livberga seg.

Kjensgjerningane er sær s veltalande. Kjensgjerningar er beste vitnesbyrdet. Lat oss sjå på kjensgjerningane.

MEININGSSKILNADENE TOK TIL MED DEN 20. KONGRESSEN TIL SUKP

Eit ordtak lyder «Det trengst meir enn ein kald dag før elva frys tre fot djup». Meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla no tok sjølv sagt ikkje til nett i dag.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP spreier den ideen at meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla vart sette i

* Leiar i *Renmin Ribao* (Folkets Dagblad), 27. februar 1963.

** Lenin, «Polemiske merknader», (1911) i *Samla verk*, eng. utg., band 17, s. 166

gang av «Lenge leve leninismen!» og to andre artiklar som vi prenta i april 1960. Dette er ei stor lygn.

Kva er sanninga?

Sanninga er at heile rekkja med meiningssskilnader om prinsipp i den internasjonale kommunistrørsla tok til for meir enn sju år sidan.

For å vera konkret tok det til med den 20. kongressen til SUKP i 1956.

Den 20. kongressen til SUKP var det fyrste steget etter den revisjonistiske vegen som leiinga i SUKP tok. Frå den 20. kongressen til no har den revisjonistiske lina til leiinga i SUKP gått gjennom prosessen å oppstå, ta form, veksa og verta systematisert. Og ved ein gradvis prosess har folk og kome til å skjønna den revisjonistiske lina til leiinga i SUKP djupare og djupare.

Heilt frå byrjinga meinte vi at fleire av dei synsmåtane som vart fremja på den 20. kongressen om den internasjonale striden og den internasjonale kommunistrørsla i dag var galne. Vi meinte dei krenkte marxismen-leninismen. Særskilt er den fullstendige fornekinga av Stalin under påskot om å «kjempa mot persondyrkinga» og læresetninga om fredeleg overgang til sosialismen etter «den parlamentariske vegen» grove prinsippfeil.

Kritikken av Stalin på den 20. kongressen var galen både i prinsippet og i metoden.

Livet til Stalin var livet til ein stor marxist-leninist, ein stor proletarisk revolusjonær. Stalin var den fremste leiaren av SUKP og av sovjetregjeringa i tretti år etter at Lenin døydde, og likeins den vedkjende leiaren for den internasjonale kommunistrørsla og faneberar for verdsrevolusjonen. Stalin gjorde nokre alvorlege mistak i livstida si, men samanlikna med dei store og prisverdige gjerningane hans er mistaka hans berre underordna.

Stalin ytte store tenester til utviklinga av Sovjetunionen og den internasjonale kommunistrørsla. I artikkelen «Om den historiske røynsla til proletariatets diktatur» som vart prenta i april 1956, sa vi:

Etter at Lenin døydde, brukte og utvikla Stalin marxismen-leninismen på skapande vis som fremste leiaren for partiet og staten. Stalin uttrykte viljen og vonene til folket, og synte seg å vera ein framståande marxist-leninistisk stridsmann i striden til forsvar for den arven leninismen er mot fiendane hans — trotskistane, Sinovjev-tilhengjarane og andre borgaragentar. Stalin vann støtte frå sovjetfolket og spela ei viktig rolle i saga fyrst og fremst av di han forsvarte Lenin si line om industrialisering av

Sovjetunionen og kollektivisering av jordbruket, i lag med dei andre leiarane for Sovjetunionens Kommunistiske Parti. Ved å fylgja denne lina førte Sovjetunionens Kommunistiske Parti sosialismen til siger i Sovjetunionen og skapte vilkåra for sigeren for Sovjetunionen i krigen mot Hitler. Desse sigrane til Sovjetunionen samsvara med interessene til arbeidarklassen i verda og heile den progressive menneskeætta. Difor var det naturleg at namnet til Stalin vart æra høgt i heile verda.*

Det var naudsynt å kritisera mistaka til Stalin. Men i den hemmelege meldinga til den 20. kongressen fornekta kamerat Khrusjtsjov Stalin fullstendig, og dermed vanæra han proletariatets diktatur, vanæra det sosialistiske systemet, det store SUKP, den store Sovjetunionen og den internasjonale kommunistrørsla. Han bruka slett ikkje metoden til eit revolusjonært proletarisk parti med kritikk og sjølvkritikk for å gjera ein oppriktig og alvorleg analyse og oppsummering av den historiske røynsla til proletariatets diktatur. Han for åt mot Stalin som mot ein fiende, og skuvde skulda for alle mistak over på Stalin åleine.

I vondsinna og oppøste vendingar fortalde Khrusjtsjov ein hærsikare med lygner i den hemmelege meldinga si og strødde om seg med klagemål om at Stalin hadde «forfylgjingsvanvit», at han tillet seg å vera «brutalt lunut», tok vegen med «masseundertykking og terror», «berre kjende landet og jordbruket frå filmar» og «planla operasjonar på ein globus», at leiinga til Stalin «vart eit alvorleg hinder i vegen for samfunnsutviklinga i Sovjetunionen», og så vidare i det uendelege. Han sletta fullstendig ut dei prisverdige gjerningane til Stalin, han som leidde sovjetfolket i å føra målmedviten strid mot alle indre og ytre fiendar, og oppnådde store resultat i sosialistisk omskiping og sosialistisk oppbygging, som leidde sovjetfolket i å forsvara og grunnfesta det fyrste sosialistiske landet i verda og i å vinna den strålende sigeren i den anti-fascistiske krigen, og som forsvara og utvikla marxismen-leninismen.

Då han fornekta Stalin fullstendig på den 20. kongressen i SUKP, fornekta Khrusjtsjov i røynda proletariatets diktatur og dei grunnleggjande teoriane i marxismen-leninismen som Stalin forsvara og utvikla. Det var på den kongressen at Khrusjtsjov i meldinga si tok til med å avvisa marxismen-leninismen i fleire prinsippspørsmål.

I meldinga til den 20. kongressen sette Khrusjtsjov fram tesen om «fredelig overgang», under påskot om at «gjennomgripande endringar»

* *Den historiske røynsla til proletariatets diktatur*, eng. utg., Foreign Languages Press, Peking 1964, s. 7.

hadde gått føre seg i verdsstoda. Han sa at vegen til Oktoberrevolusjonen var «den einaste rette vegen under dei historiske vilkåra», men at ettersom stoda hadde endra seg, var det blitt råd å få til overgangen frå kapitalisme til sosialisme «etter den parlamentariske vegen». I innhald var denne galne læresetninga ein klår revisjon av den marxist-leninistiske læra om staten og revolusjonen og ei klår fornekting av at vegen til Oktoberrevolusjonen er allment gyldig.

I meldinga sette Khrusjtsjov og spørsmålsteikn ved om læra til Lenin om imperialismen og om krig og fred framleis galdt, under same påskotet om at «gjennomgripande endringar» hadde gått føre seg i verdsstoda. I røynda klussa han med læra til Lenin

Khrusjtsjov måla fram regjeringa i USA og leiaren hennar som folk som gjorde motstand mot krigskreftene, og ikkje som talsmenn for dei imperialistiske krigskreftene. Han sa, «... dei som talar for å avgjera framståande saker ved hjelp av krig, har framleis sterke stillinger der (i USA), og ... dei driv framleis og pressar presidenten og administrasjonen hardt.» Han held fram med å seia at imperialistane tok til å vedgå at styrkeposisjons-politikken hadde slått feil og at «teikn på eit visst måtehald kjem til syne» mellom dei. Det var jamgodt med å seia at det var råd for USA-regjeringa og sjefen hennar å ikkje representera interessene til monopolkapitalen i USA, at det var råd for dei å gå frå krigs- og aggresjonspolitikken sin og at dei var blitt til fredsforsvarande krefter.

Khrusjtsjov kunngjorde: «Vi ynskjer å verta vener med USA og samarbeida med dei for fred og internasjonal tryggleik, og også i områda for økonomi og kultur.» Dette galne synet utvikla seg seinare til lina «samarbeid mellom Sovjetunionen og USA for å løysa verdsproblem».

Khrusjtsjov rengde det rette prinsippet til Lenin om fredeleg samlivnad mellom land med ulike samfunnssystem, og kunngjorde at fredeleg samlivnad var «generallina for utanrikspolitikken» til Sovjetunionen. Dette var det same som å stengja den gjensidige hjelpa og samarbeidet dei sosialistiske landa imellom, og likeins hjelp frå dei til dei revolusjonære stridane til dei undertrykte folka og nasjonane, ute frå generallina for utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa, eller å underordna alt dette politikken for såkalla «fredeleg samlivnad».

Spørsmåla som leiinga i SUKP reiste på den 20. kongressen, og særleg spørsmålet om Stalin og «fredeleg overgang», er ikkje på noko vis berre indre spørsmål for SUKP. Dei er livsviktige spørsmål som har sams in-

teresse for alle parti. Utan noko førehandsdrøfting med systerpartia drog leiinga i SUKP eigenrådige slutningar. Dei tvinga systerpartia til å godtaka eit *fait accompli**.

Og under påskot om «strid mot persondyrkinga», blanda dei seg grovt inn i dei indre sakene til systerparti og systerland og freista å undergrava leiingane deira. Slik skauv dei politikken sin med sekterisme og kløyving inn i den internasjonale kommunistrørsla.

Seinare hendingar syner klårare og klårare at revisjonen av og sviket mot marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen som leiarane i SUKP har gjort, har vakse ut or desse mistaka.

KKP har alltid hatt ei prinsipielt anna meining i sitt syn på den 20. kongressen til SUKP, og dei leiande kameratane i SUKP veit dette godt. Likevel påstår dei i det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP at Kinas Kommunistiske Parti før støtta den 20. kongressen fullt ut, at vi «har snudd 180°» i vurderinga vår av den 20. kongressen, og at stillinga vår er full av «vakling og vingling» og er «falsk».

Det er uråd for leiinga i SUKP å stengja himmelen ute med ei hand. La kjensgjerningane tala sjølve.

Ved mange høve i indre drøftingar etter den 20. kongressen i SUKP har leiande kameratar frå sentralkomiteen i KKP alvorsfullt kritisert mistaka til SUKP-leiinga.

I april 1956, mindre enn to månader etter den 20. kongressen, i samtalar både med kamerat Mikojan, som er medlem av presidiet i sentralkomiteen til SUKP, og med den sovjetiske ambassadøren i Kina, uttrykte kamerat Mao Tsetung synet vårt på spørsmålet om Stalin. Han understreka at Stalins «fortenester veg tyngre enn feila hans» og at det var naudsynt å «gjera ein konkret analyse» og ei «allsidig vurdering» av Stalin.

Den 23. oktober 1956 tok kamerat Mao Tsetung mot den sovjetiske ambassadøren i Kina. Då påpeika han: «Stalin fortener å verta kritisert, men vi er ikkje samde i den metoden for kritikk, og det er sume andre saker vi ikkje er samde i.»

Den 30. november 1956 tok kamerat Mao Tsetung mot den sovjetiske ambassadøren i Kina. Då peika han atter på at den grunnleggjande politikken og lina under perioden då Stalin sat ved makta, var rette og at metodar som vert nytta mot fiendar ikkje må verta brukte mot kameratar.

Kamerat Liu Shao-chi hadde ein samtale med leiarar for SUKP i

* *Fait accompli* — fullbyrda kjensgjerning. - Red.

oktober 1956, og kamerat Chou En-lai hadde samtalar den 1. oktober 1956 med utsendingsgruppa frå SUKP til det åttande landsmøtet til KKP, og med leiurar for SUKP den 18. januar 1957. Båe uttrykte og synet vårt på Stalin-spørsmålet, og båe retta kritikk mot mistaka til leiarane i SUKP, i hovudsak som «fullstendig mangel på heilskapsanalyse» av Stalin, «mangel på sjølvkritikk» og «de let vera å samrå dykk med systerpartia på førehand.»

I indre drøftingar med kameratar frå SUKP slo leiande kameratar frå sentralkomiteen i KKP og fast kvar vi hadde ei anna meining i spørsmålet om fredeleg overgang. Dessutan gav sentralkomiteen i KKP eit skriftleg «Omriss av synsmåtar på spørsmålet om fredeleg overgang» i november 1957, som forklåra synspunktet til KKP dekkjande og klårt.

I dei mange indre drøftingane med kameratar frå SUKP la leiande kameratar frå sentralkomiteen i KKP og systematisk fram syna våre på den internasjonale stoda og strategien til den internasjonale kommunistrørsla, som viste beinveges til mistaka frå den 20. kongressen i SUKP.

Dette er greie kjensgjerningar. Korleis kan leiinga i SUKP sletta dei ut ved å ljuga oss opp i andletet?

For å freista å løyna desse viktige kjensgjerningane gjev sentralkomiteen i SUKP i det opne brevet att offentlege utsegner rivne ut or samanhengen av kameratane Mao Tsetung, Liu Shao-chi og Teng Hsiao-ping, for å syna at Kinas Kommunistiske Parti ein gong stadfesta den 20. kongressen til SUKP fullt ut. Dette er fåfengd.

Røyndomen er at ikkje nokon gong eller nokon stad stadfesta Kinas Kommunistiske Parti fullt ut den 20. kongressen til SUKP, eller sa seg samd i den fullstendige fornekinga av Stalin eller skreiv under på synet om fredeleg overgang til sosialismen ved den «parlamentariske vegen».

Ikkje lenge etter den 20. kongressen til SUKP, den 5. april 1956, prenta vi «Om den historiske røynsla til proletariatets diktatur». Så, den 29. desember 1956, prenta vi «Meir om den historiske røynsla til proletariatets diktatur». Medan dei slo attende den antikommunistiske bakvaskinga, gjorde desse to artiklane ein heilskapleg analyse av livet til Stalin, stadfesta at vegen til Oktoberrevolusjonen er allment gyldig, oppsummerte den historiske røynsla til proletariatets diktatur og kritiserte taktfullt, men utvetydig, dei galne påstandane frå den 20. kongressen. Er ikkje dette ei velkjend kjensgjerning?

Etter den 20. kongressen til SUKP har Kinas Kommunistiske Parti halde fram med å syna portrettet av Stalin ved sida av portretta av dei

andre store revolusjonære leiarane, Marx, Engels og Lenin. Er ikkje dette og ei velkjend kjensgjerning?

Det trengst sjølv sagt at det vert sagt at for skuld einskapen mot fienden og av omsyn til den vanskelege stillinga leiarane i SUKP var i, let vi vera med open kritikk av feila frå den 20. kongressen i dei dagane, av di imperialistane og dei reaksjonære i alle land utnytta desse feila og dreiv med oppøst verksemd mot Sovjetunionen, mot kommunismen og mot folket, og dessutan av dei leiarane for SUKP ikkje hadde gått så langt vekk frå marxismen-leninismen som di gjorde seinare. Vi vona inderleg den gongen at leiarane i SUKP ville retta opp feila sine att. På grunn av det freista vi støtt å leita fram positive sider og ved offentlege høve gav vi dei den støtta som var høveleg og naudsynt.

Trass i det, ved å leggja vekt på positive lærdomar og prinsipp i dei offentlege talane sine, forklåra leiande kameratar i sentralkomiteen i KKP stillinga vår med omsyn til den 20. kongressen i SUKP.

I det opne brevet påstår sentralkomiteen i SUKP at kamerat Liu Shao-chi stadfesta den 20. kongressen til SUKP fullt ut i den politiske meldinga til det åttande landsmøtet i KKP. Men det var nett i denne meldinga at kamerat Liu Shao-chi snakka om lærdomane frå den kinesiske revolusjonen og forklåra at vegen med «fredeleg overgang» var galen og ikkje let seg gjennomføra.

I det opne brevet påstår sentralkomiteen i SUKP at kamerat Teng Hsiao-ping stadfesta «striden mot persondyrkinga» som vart ført på den 20. kongressen fullt ut i meldinga si til det åttande landsmøtet i KKP om revisjonen av partivedtektene. Men det var nett i denne meldinga at kamerat Teng Hsiao-ping døfta demokratisk sentralisme i partiet og tilhøvet mellom leiarane og massane etter måten grundig, forklåra den prinsippfaste og rette arbeidsstilen til partiet vårt, og kritiserte slik i røynda mistaket den 20. kongressen gjorde om «striden mot persondyrkinga».

Er det noko gale med den måten vi gjekk fram? Har vi ikkje gjort nett det eit marxist-leninistisk parti bør gjera ved å halda fast på prinsippa og hevda einskapen?

Korleis kan denne prinsippfast rette haldninga til Kinas Kommunistiske Parti andsynes den 20. kongressen verta skildra som full av «vingling og vakling», som «falsk» og som uttrykk for «ein snunad på 180°»?

Når sentralkomiteen i SUKP kom med desse klagemåla mot oss i det opne brevet, trudde han kan henda at han kunne nekta for kritikken vi kom med av di han berre var kjend for nokre få leiarar i SUKP, og at

han kunne bruka usanningar til å narra dei breie massane av medlemmene i SUKP og sovjetfolket. Men provar ikkje dette i seg sjølv at det er usant?

DEN 20. KONGRESSEN TIL SUKP FEKK ALVORLEGE FYLGJER

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP kunngjer høglydt dei «strålende» og «storlagde resultata» frå den 20. kongressen.

Men soga let seg ikkje endra. Folk som ikkje lid av for stutt minne vil hugsa at gjennom dei mistaka han gjorde, laga ikkje den 20. kongressen «strålende» og «storlagde resultat», men han vanheindra Sovjetunionen, proletariatets diktatur og sosialismen og kommunismen, og gav eit høve til imperialistane, dei reaksjonære og alle dei andre fiendane av kommunismen, med umåteleg alvorlege fylgjer for den internasjonale kommunistrørsla.

Etter kongressen var imperialistane og reaksjonære over alt oppblåste av hovmod, og dei piska opp ei verdsfemnande flodbylgje mot Sovjetunionen, mot kommunismen og mot folket. USA-imperialistane såg på det utøymde åtaket mot Stalin ved leiinga i SUKP som noko «så høveleg for våre føremål som det kunne vera»,* dei snakka ope om å bruka den løynlege meldinga til Khrusjtsjov som «eit våpen til å øydeleggja det høge ryet og innverknadsmakta til kommunistrørsla med»** og dei nytta høvet til å tala for «fredeleg omforming» i Sovjetunionen.***

Tito-klikken vart svært aggressiv. Dei slo om seg med dei reaksjonære slagordet «anti-stalinisme» og gjekk til vilt åtak på proletariatets diktatur og det sosialistiske systemet. Dei kunngjorde at den 20. kongressen i SUKP «skapte nok element» for «den nye retninga» som Jugoslavia hadde teke til med og at «spørsmålet no er om denne retninga kjem til å vinna eller om stalinismeretninga vil vinna att.»****

Trotskistane, fiendar av kommunismen, som hadde vore i ein fortvila situasjon, tok no til å arbeida som galne att. I sitt Manifest til arbeidarane og folka i heile verda sa den såkalla Fjerde internasjonale:

* Radiotale ved T. C. Streibert, direktør for informasjonsbyrået i USA, 11. juni 1956.

** «Kommunistkrisa», leiarartikkel i *New York Times*, 23. juni 1956.

*** J. F. Dulles, Utsegn på pressekonferensen 3. april 1956.

**** J. B. Tito, Tale halden i Pula, 11. november 1956.

«I dag, når leiarane i Kreml sjølv vedgår brotsverka til Stalin, sannkjenner dei implisitt at den utrøyande striden ... som den verdsfemnande trotskistrørsla førte mot degenereringa av arbeidarstaten var heilt på sin plass.»

Mistaka frå den 20. kongressen førte til stor ideologisk forvirring i den internasjonale kommunistrørsla og gjorde at ho vart overfløymt av revisjonistiske tankar. Saman med imperialistane, dei reaksjonære og Tito-klikken gjekk overløparar frå kommunismen i mange land til åtak på marxismen-leninismen og den internasjonale kommunistrørsla.

Dei mest slåande mellom hendingane som gjekk føre seg i denne perioden, var episoden i tilhøvet mellom Polen og Sovjetunionen og det kontrarevolusjonære opprøret i Ungarn. Dei to hendingane var ulike i innhald. Men leiinga i SUKP gjorde alvorlege mistak begge gongene. Då dei rykka fram troppar i ein freistnad på å underkua dei polske kameratane med våpenmakt, gjorde dei det mistaket å handla som stormaktssjåvinistar. Og i den avgjerande augneblinken då den ungarske kontrarevolusjonen hadde hærteke Budapest, tenkte dei ei tid på å knesetja ein knefallspolitikk og overgje det sosialistiske Ungarn til kontrarevolusjonen.

Desse mistaka som leiinga i SUKP gjorde, bles opp hovmodet til alle fiendar av kommunismen, skapte alvorlege vanskar for mange systerparti og valda stor skade på den internasjonale kommunistrørsla.

Andsynes denne stoda kravde Kinas Kommunistiske Parti og andre systerparti som held fast ved marxismen-leninismen, fast at overfallet frå imperialismen og reaksjonen vart slege attende og at ein skulle verna det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Vi stod hardt på at alle nausynte tiltak for å knusa det kontrarevolusjonære opprøret i Ungarn vart tekne, og stod fast mot at det sosialistiske Ungarn vart gjeve opp. Vi stod hardt på at rette prinsipp skulle verta fylgde når problem mellom systerparti vert handsama, slik at einskapen i det sosialistiske lægeret vart styrkt, og vi gjekk fast mot dei galne stormaktssjåvinistiske metodane. Samstundes gjorde vi ein svært stor innsats for å vakta om ryet til SUKP.

Den gongen godtok leiarane i SUKP framlegget vårt, og den 30. oktober 1956 sende dei ut sovjetregjeringa si «Kunngjering om grunnlaget for utviklinga og den vidare styrkinga av venskapen og samarbeidet mellom Sovjetunionen og andre sosialistiske land», der dei granska nokre av dei tidlegare mistaka sine i handsaminga av tilhøva til

systerland. Den 1. november sende den kinesiske regjeringa ut ei utsegn som uttrykte støtte til kunngjeringa frå sovjetregjeringa.

Alt dette gjorde vi til beste for den internasjonale kommunistrørsla, og også for å overtelja leiarane i SUKP til å dra dei rette lærdomane og retta opp mistaka sine i god tid, og ikkje skli lenger vekk frå marxismen-leninismen. Men hendingar etter det synte at leiarane i SUKP bar nag til oss og såg på KKP, som held fast ved den proletariske internasjonalsismen, som det største hinderet for den galne lina si.

MØTET MELLOM SYSTERPARTI I MOSKVA 1957

Møtet i 1957 mellom talsmenn frå kommunistpartia gjekk føre seg i Moskva, etter at dei tunge åtaka frå imperialistane og dei reaksjonære frå ulike land mot den internasjonale kommunistrørsla var slegne attende.

I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP står det at den 20. kongressen i SUKP spela ei «enorm rolle» i å avgjera generallina til den internasjonale kommunistrørsla. Kjensgjeringane syner det motsette. Dei galne synsmåtane frå den 20. kongressen i mange viktige prinsippspørsmål vart avviste og retta av møtet for systerparti i 1957.

Den velkjende Fråsegna frå 1957 som Moskva-møtet vedtok oppsummerte røynsla til den internasjonale kommunistrørsla, slo fast dei sams stridsoppgåvene til alle kommunistpartia, stadfesta at vegen til Oktoberrevolusjonen er allment gyldig, streka opp dei sams lovene som styrer den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga og fastsette dei prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland. Den sams lina for den internasjonale kommunistrørsla som vart utarbeidd slik på møtet, inneheld dei revolusjonære marxist-leninistiske prinsippa og står i strid med dei galne synsmåtane som vik av frå marxismen-leninismen, som vart fremja av den 20. kongressen. Prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland som er fastsette i Fråsegna, er konkrete uttrykk for prinsippet om proletarisk internasjonalsisme og står i motstrid til stormaktssjåvinismen og sekterismen til leiinga i SUKP.

Utsendingsgruppa frå KKP som var leia av kamerat Mao Tsetung, gjorde ein heil del arbeid på møtet. På den eine sida hadde ho omfattande samrådingar med leiarane i SUKP, og der det var naudsynt og høveleg førte ho strid mot dei for å hjelpa dei til å retta mistaka sine. På den andre sida hadde ho fleire gonger synsutvekslingar med leiarane for

andre systerparti for at det skulle kunna verta utarbeidd eit sams dokument som alle kunne godtaka.

På dette møtet var det viktigaste stridspunktet mellom oss og utsendingsgruppa frå SUKP overgangen frå kapitalisme til sosialisme. I det opphavlege utkastet til Kunngjeringa stod leiinga i SUKP hardt på at dei galne synsmåtane frå den 20. kongressen skulle med. Det opphavlege utkastet sa ikkje eit ord om ikkje-fredeleg overgang og nemnde berre fredeleg overgang. Dessutan skildra det fredeleg overgang som «å sikra eit fleirtal i parlamentet og omskipa parlamentet frå ein reiskap for det borgarlege diktaturet til ein reiskap for ei ekte folkestatsmakt». I røynda bytta det ut vegen til Oktoberrevolusjonen med den «parlamentariske vegen» som opportunistane i Den andre internasjonale gjekk inn for, og klussa med den grunnleggjande marxist-leninistiske teorien om staten og revolusjonen.

Kinas Kommunistiske Parti gjekk målmedvite mot dei galne synsmåtane som utkastet til Fråsegn inneheldt slik leiinga i SUKP la det fram. Vi uttrykte synsmåtane våre på dei to utkasta som sentralkomiteen i SUKP la fram etter kvarandre, og gjorde retteleg mange store prinsipp-endingar som vi så la fram som vårt eige reviderte utkast. Så vart det halde fleire drøftingar mellom utsendingsgruppene frå det kinesiske og det sovjetiske partiet på grunnlag av det reviderte utkastet vårt, før det sams utkastet til kunngjering frå SUKP og KKP vart lagt fram for utsendingsgruppene frå dei andre systerpartia til uttaling.

Som resultat av det sams strevet til utsendingsgruppene frå KKP og dei andre systerpartia vedtok møtet til slutt den utgåva av Fråsegna som står no, som inneheldt to store endringar i spørsmålet om overgang frå kapitalisme til sosialisme samanlikna med den fyrste utgåva som leiarane i SUKP la fram. For det fyrste, sjølv om Fråsegna peikar på at det er råd med fredeleg overgang, peikar ho og på vegen for ikkje-fredeleg overgang og understrekar at «leninismen lærer og røynsle stadfester at herskarklassen aldri gjev frå seg makta friviljug». For det andre, sjølv om Fråsegna snakkar om å sikra «eit fast fleirtal i parlamentet», strekar ho under at det trengst «å setja i gang massestrid utanom parlamentet, å knusa motstanden frå dei reaksjonære styrkane og skapa dei naudsynte vilkåra for å gjera den sosialistiske revolusjonen til røyndom på fredeleg vis».

Trass i desse endringane var ordlegginga av Fråsegna framleis utilfredsstillande i spørsmålet om overgang frå sosialismen til kapitalismen. Vi gav til slutt etter på det punktet berre av omsyn til det

ynskjet som leiara i SUKP tok opp att fleire gonger, om at ordlegginga skulle syna noko samband med ordlegginga frå den 20. kongressen.

Men vi gav sentralkomiteen i SUKP eit omriss av synsmåtane våre på spørsmålet om fredeleg overgang, der synsmåtane til KKP vart forklåra dekkjande og klårt. Omrisset strekar under dette:

«Slik stoda er no i den internasjonale kommunistrørsla, er det med omsyn til taktikken til føremon for oss å nemna ynskjet om fredeleg overgang. Men det ville vera uhøveleg å leggja for mykje vekt på at fredeleg overgang er mogleg.»

«Dei (proletariatet og kommunistpartiet) må alltid vera budd på å slå attende kontrarevolusjonære åtak, og i den avgjerande augneblinken i revolusjonen då arbeidarklassen tek statsmakta, må dei vera budde på å styrta borgarskapet med våpenmakt dersom borgarskapet nyttar våpenmakt for å undertrykkja folkerevolusjonen (generelt sagt til vanleg er det ikkje til å unngå at borgarskapet vil gjera det).»

«Å oppnå fleirtal i parlamentet er ikkje det same som å knusa det gamle statsmaskineriet (fyrst og fremst dei væpna styrkane). Med mindre det militærbyråkratiske statsmaskineriet til borgarskapet vert knust, vil eit fleirtal i parlamentet for proletariatet og deira pålitande allierte anten vera umogleg... eller upålitande...»
(Sjå Tillegg I)

Takk vera det sams strevet frå utsendingsgruppene frå KKP og andre systerparti, retta Fråsegna og opp dei galne synsmåtane som SUKP-leiinga hadde lagt fram på den 20. kongressen i slike spørsmål som imperialismen og krig og fred, og ho fekk lagt til mange viktige punkt i fleire prinsippspørsmål. Dei viktigaste tilleggga var tesen om at USA-imperialismen er sentrum for verdsreaksjonen og den svorne fienden til folket, tesen om at imperialismen ville døma seg sjølv til undergang dersom han sleppte laus ein verdskrig, dei sams lovene som styrer den sosialistiske revolusjonen og bygginga av sosialismen. Prinsippet om å sameina den allmenngyldige sanninga i marxismen-leninismen med den konkrete gjennomføringa av revolusjonen og oppbygginga i ulike land, formuleringa om kor viktig det er å nytta den dialektiske materialismen i praktisk arbeid, tesen om at når arbeidarklassen grip den politiske makta tek revolusjonen til, han tek ikkje slutt. Tesen om det vil taka ganske lang tid å løysa spørsmålet om kven som skal vinna —

kapitalismen eller sosialismen, tesen om at det at det finst borgarleg innverknad er ein indre kjelde til revisjonisme, medan det å gje etter for press frå imperialismen er den ytre kjelden. Og så bortetter.

Samstundes gjekk utsendingane frå KKP med på nokre naudsynte kompromiss. I tillegg til ordlegginga om spørsmålet om fredeleg overgang, var vi usamde i tilvisinga til den 20. kongressen i SUKP. Vi gjorde framlegg om endringar. Men for å visa omsyn for den vanskelege stillinga til leiinga i SUKP den gongen, stod vi ikkje hardt på kravet om endringar.

Kven kunna ha tenkt seg at leiinga i SUKP ville nytta desse etergjevnadene, som vi gjorde av omsyn til dei større interessene, som orsaking for å utdjupa meiningskilnadene og skapa ei kløyving i den internasjonale kommunistrørsla?

I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP vert vedtaket frå den 20. kongressen i SUKP heile tida jamstelt med Fråsegna frå 1957, i freistnaden på å setja den galne lina frå den 20. kongressen i staden for den sams lina til den internasjonale kommunistrørsla. Vi har peika på for lenge sidan, og meiner no at det er naudsynt å ta opp att, at i samsvar med prinsippet om at alle systerparti er sjølvstendige og likeverdige, har ingen rett til å krevja av systerparti at dei godtek vedtaka frå kongressen til eit parti, eller for den saks skuld noko som helst anna. Og vedtaka frå ein partikongress, same kva for parti det gjeld, kan ikkje verta rekna som den sams lina for den internasjonale kommunistrørsla, og kan ikkje ha bindande verknad for dei andre systerpartia. Berre marxismen-leninismen og dei dokumenta som er vedtekne samrøystes er den sams samlinga av prinsipp som bind oss og alle systerparti.

REVISJONISMEN TIL SUKP-LEIINGA VEKS

Etter Moskva-møtet i 1957, med si samrøystes vedtekne Fråsegn, vona vi at leiinga i SUKP ville fylgja den lina som er fastlagd i Fråsegna og retta feila sine. Vi er leie for å seia at heilt på tvers av vonene som vi og alle andre marxist-leninistiske systerparti hadde, gjorde SUKP-leiinga seg skuldig i meir og meir alvorlege brot på dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland, og gjekk lenger og lenger vekk frå marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalismen. Revisjonismen til SUKP-leiinga voks. Denne utviklinga utdjupa meiningskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla og førte dei vidare til eit nytt steg.

Leiinga i SUKP såg heilt bort frå den sams slutninga i 1957-fråsegna om at USA-imperialismen er fienden til heile folket i verda. Leiinga i SUKP la heile sjela si i å få til samarbeid med USA-imperialismen og i å få til at verdsproblem skulle løysast av sjefane i Sovjetunionen og USA. Særleg i tida omkring Camp David-samtalane i september 1959 priste Khrusjtsjov Eisenhower til skyene, helsa han som ein mann som «folket i USA lit heilt og fullt på»*, og som «og uroar seg for å tryggja freden nett som vi gjer.»** Dessutan dreiv kameratar i SUKP energisk reklame for den såkalla «anden frå Camp David», som Eisenhower sjølv nekta for fanst, og dei hevda at han merkte av «ein ny tidbolc i internasjonale tilhøve»*** og «eit vendepunkt i saga»****.

Leiarane i SUKP såg fullstendig bort frå den revolusjonære lina i 1957-Fråsegna. I utsegner frå Khrusjtsjov og i sovjetpressa tok SUKP-leiarane kraftig til orde for den revisjonistiske lina si for «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid», og «fredeleg overgang», rosa «visdomen» og «godviljen» til imperialistane, messa at «ei verd utan våpen, utan væpna styrkar, og utan krigar», kunne gjerast til røyndom medan størstedelen av jordkloten framleis vart styrt og kontrollert av imperialismen,* at universell og fullstendig nedrusting kunne «opna noko som verkeleg ville vera ein ny tidbolc i den økonomiske utviklinga til Asia, Afrika og Latin-Amerika»,** osb., osb.

SUKP prenta mange bøker og artiklar der dei klussa med dei grunnleggjande teoriane i marxismen-leninismen, vatna ut den revolusjonære anden i dei og propaganderte dei revisjonistiske syna sine i områda for filosofi, politisk økonomi, sosialistisk og kommunistisk teori, søge, litteratur og kunst.

Leiinga i SUKP freista aktivt å tvinga dei galne synsmåtane sine på dei internasjonale demokratiske organisasjonane, og endra dei rette linene deira. Eit døme som peikar seg ut er framferda til dei sovjetiske kameratane på Peking-møtet for generalrådet for verdssamanslutninga av fagforbund i juni 1960.

Leiarane i SUKP såg fullstendig bort frå prinsippa som styrer tilhøve

* N. S. Khrusjtsjov, Tale på masse møte i Moskva, 28. september 1959.

** N. S. Khrusjtsjov, pressekonferanse i Washington, 27. september 1959.

*** A. A. Gromyko, Tale på møte for Det øvste sovjet i Sovjetunionen, 31. oktober 1959.

**** Nyårshelsing frå N. S. Khrusjtsjov og K. Y. Vorosjilov til D. D. Eisenhower, 1. januar 1960.

* N. S. Khrusjtsjov, Svar på spørsmål frå Roberto J. Noble, styrar for den argentiske avisa *Clarín*, 30. desember 1959.

** N. S. Khrusjtsjov, Tale i generalforsamlinga i SN, 18. september 1959.

mellom systerparti og systerland som vart fastsette i 1957-Fråsegna. Dei var ivrige etter å stå seg godt med USA-imperialismen, og gav seg av med uhemma verksemd mot Kina. Dei såg på Kinas Kommunistiske Parti, som held seg til marxismen-leninismen, som eit hinder for den revisjonistiske lina si. Dei trudde dei hadde løyst dei indre problema sine og hadde «stabilisert» si eiga stilling, og difor kunne dei trappa opp politikken å «vera ven med fiendar og hard mot vener».

I 1958 sette SUKP-leiinga fram urimelege krav som var meinte til å setja Kina under sovjetisk militær kontroll. Desse urimelege krava vart rett og fast avviste av den kinesiske regjeringa. Ikkje lenge etter, i juni 1959, reiv sovjetregjeringa einsidig sund avtalen om ny teknologi til det nasjonale forsvaret, som Kina og Sovjetunionen hadde slutta i oktober 1957, og nekta å gje Kina ei prøve på ei atombombe og tekniske opplysningar om korleis ein lagar dei.

Så, rett før Khrusjtsjov vitja USA, køyrde leiinga i SUKP ut TASS-utsegna den 9. september om hendinga på grensa mellom Kina og India, og tok parti for dei reaksjonære i India, trass i at Kina protesterte gong på gong. På den måten førte SUKP-leiinga meiningskilnadene med Kina ut på open scene føre heile verda.

Det at SUKP-leiinga reiv sund avtalen om ny teknologi til nasjonalt forsvar, og at dei sende ut utsegna om grensesamanstøyten mellom Kina og India rett før Khrusjtsjov vitja USA, var gjestegåver til Eisenhower for å stå seg godt med USA-imperialistane og skapa den såkalla «anden frå Camp David».

Leiarane for SUKP og skrifter utgjevne i Sovjetunionen har og retta mange giftige åtak mot innanrikspolitikken og utanrikspolitikken til Kinas Kommunistiske Parti. Desse åtaka vart mest utan unntak leidde av Khrusjtsjov sjølv. Han let det skina gjennom at den sosialistiske oppbygginga til Kina «hoppa over eit steg» og var «likskapskommunisme»* og at folkekommunane i Kina var «reaksjonære i innhald».** Han tala vondt om Kina ved å ymta om at Kina var krigerisk, skuld i «eventyrpolitikk»*** og så bortetter. Då han kom attende frå Camp David-samtalane, gjekk han så langt at han freista å bløffa Kina med USA-samansverjinga om «to Kina»****. Og på statsbanketten

* N. S. Khrusjtsjov, Melding til den 21. kongressen i SUKP, januar 1959.

** N. S. Khrusjtsjov, Samtale med senator H. H. Humphrey frå USA, 1. desember 1958.

*** N. S. Khrusjtsjov, Melding til møte i Det øvste Sovjet i Sovjetunionen, oktober 1959.

**** «To Kina» — nemning på imperialismen og særleg USA-imperialismen sin freistnad på å få Taiwan godteke som eigen stat med namnet Kina, på lik line med Folkerepublikken Kina. — Red.

som feira tiårsdagen for grunnleggjinga av Folkerepublikken Kina, las han Kina teksten mot å «prøva stabiliteten i det kapitalistiske systemet med makt».

Denne lina med revisjonisme og kløyving som leiinga i SUKP fylgde, skapte alvorleg forvirring i rekkjene til den internasjonale kommunistrørsla. Det verka som om USA-imperialismen hadde slutta å vera den svorne fienden til folka i verda. Eisenhower vart helsa velkomen av visse kommunistar som eit «fredssendebed». Marxisme-leninisme og Fråsegna frå 1957 såg ut til å vera forelda.

Under desse omstenda prenta Kinas Kommunistiske Parti «Lenge leve leninisme!» og to andre artiklar i april 1960, for å verja marxisme-leninisme og rydda opp i den ideologiske forvirringa i den internasjonale kommunistrørsla. Vi heldt oss til det prinsippfaste standpunktet vårt med å halda fast ved prinsippa og hevda einskapen, og samla oss om å forklåra dei revolusjonære læresetningane i 1957-Fråsegna og dei grunnleggjande marxist-leninistiske teoriane om imperialismen, krig og fred, proletarisk revolusjon og proletariatets diktatur. Synsmåtane i desse tre artiklane var heilt og halde ulike den rekkja galne synsmåtar som leiarane i SUKP propaganderte. Men av omsyn til dei større interessene let vi vera å kritisera kameratane i SUKP offentleg og retta spjutodden i striden mot imperialistane og dei jugoslaviske revisjonistane.

I det opne brevet brukar sentralkomiteen i SUKP mykje krefter på å rengja og gå til åtak på «Lenge leve leninisme!» og dei andre to artiklane, men han er ute av stand til å stø oppunder åtaka sine med noko overtydande argument. Vi vil gjerne stilla dette spørsmålet: Under dei omstenda, burde vi ha tagd still om dei galne syna og meningslause argumenta som hadde kome i omlaup? Hadde vi ikkje rett, og i sanning plikt, til å stiga fram til forsvar for marxisme-leninisme og Fråsegna frå 1957?

LEIINGA I SUKP GÅR TIL OVERRASKINGSÅTAK PÅ KKP

Ei veke etter at artikkelen «Lenge leve leninisme!» og dei andre to artiklane våre vart prenta, trengte eit amerikansk U-2 fly seg inn på Sovjetisk luftområde, og USA braut av førebuingane til firemakstoppmøtet. «Anden frå Camp David» vart aldeles borte. Slik stadfesta hendingane våre syn.

Andsynes erkefienden var det svært viktig for kommunistpartia i

Kina og Sovjetunionen og systerpartia i heile verda å kvitta seg med meiningsskilnadene sine, styrkja einskapen og føra ein sams strid mot fienden. Men det var ikkje det som hende. Sommaren 1960 vart meiningsskilnadene i den internasjonale kommunistrørsla utvida, ein kampanje i stor målestokk vart sett i gang mot Kinas Kommunistiske Parti, og leiinga i SUKP utvida dei ideologiske meiningsskilnadene mellom partia i Kina og Sovjetunionen til å gjelda området for tilhøve mellom statar.

Tidleg i juni 1960 kom sentralkomiteen i SUKP med framlegg om at ein skulle nytta det tredje landsmøtet til Det rumenske arbeidarpartiet, som skulle haldast i Bucuresti seinare i juni, som høve til å møtast for talsmenn frå alle kommunistpartia og arbeidarpartia i alle dei sosialistiske landa, og dei kunne utveksla syn på den internasjonale stoda etter at USA gjorde at firemaktstoppmøtet slo feil. Kinas Kommunistiske Parti likte ikkje denne tanken med eit hastverksmøte, og heller ikkje at det skulle vera eit møte med talsmenn berre for partia i dei sosialistiske landa. Vi kom med det positive framlegget at det burde skipast eit møte for talsmenn frå alle kommunistparti og arbeidarparti i verda, og heldt på at det trongst tilstrekkelege førebuingar for å gjera møtet vellukka. Framlegget vårt fekk tilslutning frå SUKP. Etter det vart dei to partia samde om at som førebuing for det internasjonale møtet, kunne talsmenn for systerpartia som var til stades ved det tredje landsmøtet til det rumenske arbeidarpartiet, førebels utveksla syn på dag og stad for møtet, men ikkje taka noka avgjerd.

I Bucuresti vart vi opp i under då leiarane i SUKP gjekk attende på ordet sitt og sleppte laus eit overraskingsoverfall på Kinas Kommunistiske Parti og vende spjutodden i striden mot oss og ikkje mot USA-imperialismen.

Bucuresti-møtet for talsmenn frå systerparti gjekk føre seg frå 24. til 26. juni. Det er blank lygn når det vert skildra som eit møte med «kameratsleg hjelp» til Kinas Kommunistiske Parti i brevet frå sentralkomiteen i SUKP.

Rett før møtet delte sanneleg utsendingsgruppa frå SUKP med Khrusjtsjov i brodden ut eit informasjonsbrev dagsett 21. juni frå sentralkomiteen i SUKP til sentralkomiteen i KKP, til utsendingane for nokre systerparti, og las det høgt for utsendingane frå andre land. Dette informasjonsbrevet bakvaska KKP utan grunn og gjekk til åtak på det langs heile lina. Det var eit program for den anti-Kina-kampanjen som vart sett i gang av leiinga i SUKP.

På møtet greip Khrusjtsjov leiinga i å skipa eit stort stormåtak frå alle

kantar mot Kinas Kommunistiske Parti. I talen sin skjelte han lauskjefta ut Kinas Kommunistiske Parti som «galningar», «ute etter å sleppa laus krig», «lyfter fana til dei imperialistiske monopolkapitalistane», «er reine nasjonalistar» i det kinesisk-indiske grensespørsmålet og bruker «trotskist-metodar» mot SUKP. Summe av talsmennene for systerparti lydte Khrusjtsjov og tok opp tråden etter han, klaga og KKP lauskjefta for å vera «dogmatisk», «venstre-eventyrarar», «psevdorevolusjonært», «sektarisk», «verre enn Jugoslavia» og så bortetter i det uendelege.

Anti-Kina-kampanjen som Khrusjtsjov sette i gang på det møtet var og ei overrasking for mange systerparti. Talsmennene for fleire marxist-leninistiske systerparti tok den galne handlinga til leiinga i SUKP ille opp.

På dette møtet nekta utsendingsgruppa frå Arbeidets Parti i Albania å lyda peikestokken til leiinga for SUKP og gjekk fastrådd mot den sektariske verksemda deira. Dermed såg leiarane i SUKP på Arbeidets Parti i Albania som ein tagg i kjøtet. Etter det tok dei stadig beiskare tiltak mot Arbeidets Parti i Albania.

Kan ein kalla dette nedrige åtalet på KKP som leiinga i SUKP sette i gang for «kameratsleg hjelp»? Sjølvsaft ikkje. Det var ei førehandskipa anti-kinesisk førestilling som leiinga i SUKP sette i scene. Det var eit alvorleg og grovt brot mot dei prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti slik dei er fastsette i 1957-Fråsegna. Det var eit åtak i stor målestokk på eit marxist-leninistisk parti frå revisjonistane, representerte ved leiarane i SUKP.

Under desse omstenda førte Kinas Kommunistiske Parti ein like-forlike-strid mot leiinga i SUKP til forsvar for stillingane til marxismen-leninismen og prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti slik dei er fastsette i Fråsegna. Av omsyn til dei større interessene skreiv utsendingsgruppa frå KKP under på meldinga frå møtet, og samstundes, den 26. juni 1960, delte ho ut ei skriftleg kunngjering etter instruks frå sentralkomiteen i KKP. I denne kunngjeringa peikar utsendingsgruppa frå KKP på at framferda til Khrusjtsjov på Bucuresti-møtet sette eit umåteleg dårleg føredøme i den internasjonale kommunistrørsla. Det kunngjorde høgtideleg:

«Det finst meiningsskilnader mellom oss og kamerat Khrusjtsjov i ei rekkje grunnleggjande prinsipp i marxismen-leninismen.»
«Framtida for den internasjonale kommunistrørsla avheng av trongen og stridane til folket i alle land og av den rettleiinga

marxismen-leninismen gjev, og kjem aldri til å verta avgjort av peikestokken til eit einskildmenneske.» «... partiet vårt trur på og lyder sanninga i marxismen-leninismen og berre marxismen-leninismen, og vil aldri bøya seg for galne synsmåtar som står i strid med marxismen-leninismen.» (Sjå Tillegg II.)

Leiarane for SUKP forsona seg ikkje med at dei ikkje greide å kua Kinas Kommunistiske Parti i Bucuresti. Rett etter Bucuresti-møtet la dei meir press på Kina ved å taka ei rekkje steg for å utvida dei ideologiske meiningsskilnadene mellom partia i Kina og Sovjet til området for tilhøve mellom statar.

I juli tok sovjetregjeringa brått ei einsidig avgjerd om å kalla attende alle sovjetiske ekspertar i Kina innan ein månad, og dermed reiv dei i stykker hundretals med avtalar og kontrakter. Den sovjetiske sida kasta einsidig vrak på avtalen om å gje ut tidsskriftet *Druzhiba (Venskap)* i Kina for sovjetiske lesarar og *Su Chung Hao (Sovjetisk-kinesisk venenskap)* i Sovjetunionen for kinesiske lesarar og om å spreia dei etter gjensidige vilkår. Ho gjekk til det uheimla steget å krevja at den kinesiske regjeringa skulle kalla attende eit medlem av staben ved den kinesiske ambassaden i Sovjetunionen. Og ho pressa fram uro på grensa mellom Kina og Sovjetunionen.

Det ser ut til at leiarane for SUKP tenkte seg at berre dei veifta med staven, samla saman ein flokk skarprettarar til å gå til åtak frå alle kantar og nytta umåteleg stort politisk og økonomisk press, kunne dei tvinga Kinas Kommunistiske Parti til å gå frå det marxist-leninistiske og proletariske standpunktet sitt og bøya seg for dei revisjonistiske og stormaktssjåvinistiske pålegga deira. Men det herda og gjennomprøvde Kinas Kommunistiske Parti og det kinesiske folket let seg korkje overvinna eller kua. Dei som freista å underkua oss ved å stella i stand eit overfall frå alle kantar og nytta press, rekna fullstendig feil.

Vi vil la detaljane om korleis leiinga i SUKP saboterte tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen stå over til andre artiklar. Her skal vi rett og slett peika på at i spørsmålet om tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen rettar det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP usanne klagemål mot Kina for å utvida dei ideologiske meiningsskilnadene til området for statstilhøve og for å innskrenka handelen mellom dei to landa. Samstundes løyner dei med vilje at Sovjetregjeringa drog attende alle ekspertane sine frå Kina og einsidig reiv sund hundrevis av avtalar og kontraktar, og det var desse einsidige handlingane frå Sovjetunionen si side som gjorde at handelen mellom Kina og sovjetunionen skrumpa inn.

Det er verkeleg syrgjeleg at leiinga i SUKP narrar medlemene sine og sovjetfolket på slik ein skamlaus måte.

STRIDEN MELLOM DEI TO LINENE PÅ 1960-MØTET FOR SYSTERPARTI

I andre halvdel av 1960 utvikla det seg ein kvass strid i den internasjonale kommunistrørsla rundt møtet for talsmenn frå kommunistparti og arbeidarparti. Det var ein strid mellom den marxist-leninistiske lina og den revisjonistiske lina og mellom politikken å halda fast på prinsippa og hevda einskapen mot politikken å gje slepp på prinsipp og skapa kløyving.

Det hadde vorte tydeleg før møtet at leiinga i SUKP heldt hardnakka fast ved det galne standpunktet sitt og freista å tvinga den galne lina si på den internasjonale kommunistrørsla.

Kinas Kommunistiske Parti var svært merksam på at meiningsskilnadene var alvorlege. I interessene til det internasjonale proletariatet gjorde vi mange tiltak i vona om at leiinga i SUKP ikkje ville gå for langt etter den galne vegen.

Den 10. september 1960 svara sentralkomiteen i KKP på informasjonsbrevet dagsett 21. juni 1960 frå sentralkomiteen i SUKP. I dette svaret som legg fram kjensgjerningane og drøftar ting igjennom, forklåra sentralkomiteen i KKP systematisk synet sitt på ei rekkje viktige prinsippspørsmål som gjeld verdsstoda og den internasjonale kommunistrørsla, viste attende dei åtaka leiinga i SUKP retta mot oss, kritiserte dei galne synspunkta hennar og la fram fem positive framlegg for sentralkomiteen i SUKP for å løysa meiningsskilnadene og nå fram til einskap. (*Sjå Tillegg III med dei Fem framlegga.*)

Etter det sende sentralkomiteen i KKP ei utsendingsgruppe til Moskva i september til samtalar med utsendingsgruppa frå SUKP. Under desse samtalane peika utsendingsgruppa frå KKP på at medan leiinga i SUKP skjønmalte USA-imperialismen, gjekk ho aktivt mot Kina og utvida dei ideologiske meiningsskilnadene mellom dei to partia til statstilhøve, og at ho dermed fór åt mot fiendar som brør og mot brør som fiendar. Utsendingsgruppa frå KKP bad leiarane for SUKP innstendig om å endra det galne standpunktet sitt om att og om att, og venda attende til prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland og styrkja einskapen mellom partia i Kina og Sovjetunionen og mellom dei to lan-

da for å slåst mot den sams fienden. Men leiarane for SUKP synte ikkje den minste vilje til å retta mistaka sine.

Slik vart ein tilkvesst strid ikkje til å unngå. Denne striden falda seg fyrst ut i utkastskomiteen der talsmenn for 26 parti møtte, og seinare voks han til han vart meir skjerpa enn nokon gong før på møtet for talsmenn frå 81 systerparti.

På møta i utkastskomiteen i Moskva i oktober freista leiarane for SUKP å tvinga gjennom sitt eige utkast til kunngjering som inneheldt ei heil remse med galne synsmåtar. Som resultat av den prinsippfaste striden utsendingsgruppene frå KKP og nokre andre systerparti førte, gjorde utkastskomiteen etter oppøste drøftingar mange viktige prinsippendingar i det utkastet til kunngjering som SUKP la fram. Komiteen nådde fram til semje om mesteparten av utkastet. Men leiinga i SUKP var så fastrådde på å halda fram med debatten at dei nekta å koma til semje på fleire viktige stridspunkt i utkastet. Og det som meir er, då Khrusjtsjov kom attende frå New York, kasserte dei til og med den semja som alt var nådd i sume spørsmål.

Møtet med utsendingar frå 81 systerparti vart halde i Moskva i november 1960. Leiinga i SUKP såg bort frå ynsket til den kinesiske utsendingsgruppa og mange andre utsendingsgrupper om å fjerna meiningssskilnadene og styrkja einskapen, og rett før møtet delte dei ut eit brev på 127 sider til talsmennene frå systerpartia som gjekk villare til åtak på Kinas Kommunistiske Parti enn nokon gong før, og med det provoserte dei fram ein endå kvassare samansto.

Slik var den svært så unaturlege stemninga som møtet med talsmennene for 81 systerparti vart halde i. Leiarane i SUKP førte møtet til randa før brot med den nedrige framferda si. Men møtet nådde semje til sist og oppnådde positive resultat av di utsendingsgruppene frå KKP og somme andre parti heldt seg til prinsipp, stod på i striden og hevda einskapen, og av di fleirtalet av utsendingsgrupper frå systerpartia kravde einskap og var mot kløyving.

I det opne brevet sitt kunngjer sentralkomiteen i SUKP at utsendingsgruppa frå KKP «skreiv under på Kunngjeringa fyrst når fåren for at ho skulle verta ståande heilt åleine vart tydeleg» på dette møtet. Dette er ei lygn til.

Korleis var stoda i røynda?

Det er sant at leiinga i SUKP stelte til overfall frå alle kantar mot Kinas Kommunistiske Parti både før og under møtet, der fleire utsendingar frå systerparti var med. Dei leit på eit såkalla fleirtal og freista å få utsendingsgruppene frå KKP og andre marxist-leninistiske parti i

kne og tvinga dei til å godtake den revisjonistiske lina og dei revisjonistiske synsmåtane. Men dei freistnadene som leiarane i SUKP gjorde på å tvinga ting på andre, slo feil både i utkastskomiteen for dei 26 systerpartia og på møtet for talsmenn for dei 81 systerpartia.

Det som står att er at mange av dei galne tesane dei sette fram i utkastet til kunngjering, vart avviste. Her er nokre døme:

Den galne tesen til SUKP-leiinga om at fredeleg samlivnad og økonomisk kappestrid er generallina for utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa, vart avvist.

Den galne tesen om at fredeleg samlivnad og fredeleg kappestrid har forårsaka at eit nytt steg i den allmenne krisa til kapitalismen er oppstått, vart avvist.

Den galne tesen om at det stadig vert meir mogleg å gjennomføra fredeleg overgang, vart avvist.

Den galne tesen om å gå mot politikken «å driva på på eiga hand» i dei sosialistiske landa, som i røynda vil seia å gå mot politikken å lita i hovudsak på seg sjølv i oppbygginga, vart avvist.

Den galne tesen om motstand mot den såkalla «klikk-verksemda» og «fraksjonsverksemda» i den internasjonale kommunistrørsla vart avvist. I røynda ville denne tesen seia eit krav om at systerparti skulle lyda peikestokken deira, å gjera til inkjes prinsippa om sjølvstende og likeverd i tilhøva mellom systerparti, og å setja skikken med å underkua mindretalet med fleirtalet i staden for prinsippet å nå samrøystes semje gjennom samråding.

Den galne tesen om å undervurdera kor alvorleg ein fåre den moderne revisjonismen er, vart avvist.

Det som står att er at mange rette synspunkt på viktige prinsipp, som vart sette fram av utsendingsgruppene frå det kinesiske partiet og andre systerparti, vart skrivne inn i Kunngjeringa. Tesane om at imperialismen ikkje har endra natur, om USA-imperialismen som fienden til folket i heile verda, om å skipa ein einskapsfront så omfemnande som råd mot USA-imperialismen, om den nasjonale frigjeringsrørsla som ei viktig kraft for å hindra verdskrig, om å føra dei nasjonaldemokratiske revolusjonane til dei landa som nyleg har vunne sjølvstende grundig til endes, om støtte frå dei sosialistiske landa og den internasjonale arbeidarrørsla til den nasjonale frigjeringsstriden, om at arbeidarklassen og massane i dei framskridne kapitalistiske landa under politisk, økonomisk og militært herredøme frå USA-imperialismen treng å retta dei viktigaste slaga sine mot herredømet til USA-imperialismen og dessutan mot monopolkapitalen og andre reaksjonære krefter i

heimlandet som svik dei nasjonale interessene, om prinsippet om å nå fram til samrøystes semje gjennom samråding mellom systerparti, mot den revisjonistiske utvatninga av de revolusjonære anden i marxismen-leninismen, om at leiarane for Kommunistforbundet i Jugoslavia har svike kommunismen, — og så vidare — alle desse tesane er i Kunngjeringa som eit resultat av at synspunkta til den kinesiske utsendingsgruppa og nokre andre vart godteke.

Det er sjølvsagt naudsynt å leggja til at etter at leiarane for SUKP gjekk med på å lata dei galne framlegga sine falle og godtok dei rette framlegga frå andre parti, gjorde utsendingsgruppene frå KKP og nokre andre systerparti og nokre innrømmingar. Til dømes hadde vi eit anna syn på spørsmålet om den 20. kongressen i SUKP og på formene for overgang frå kapitalisme til sosialisme, men av omsyn til trongen hjå SUK og visse andre systerparti, gjekk vi med på å ta med same ordlyden om desse to spørsmåla som den som vart nytta i 1957-Fråsegna. Men vi gjorde det klårt den gongen for leiarane i SUKP at dette vart siste gongen vi ville slå oss til ro med ein slik ordlyd om den 20. kongressen: vi ville aldre gjera det meir.

Av alt dette kan ein sjå at striden mellom dei to linene i den internasjonale kommunistrørsla rådde på Moskva-møtet i 1960 frå fyrste til siste stund. Mistaka til leiinga i SUKP slik dei vart avslørte på dette møtet, hadde utvikla seg vidare. Av utkastet til kunngjering frå leiarane i SUKP og av talane deira under møtet kunne ein skjøna tydeleg at det politiske hovudinnhaldet i den galne lina dei freista å tvinga på systerpartia, var dei urette teoriane om «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid» og «fredeleg overgang», medan det organisatoriske innhaldet var urett sektersk og kløyvande politikk. Det var ei revisjonistisk line i grunnleggjande strid med marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen. Utsendingsgruppene frå det kinesiske partiet og andre marxist-leninistiske systerparti gjekk målmedvite mot henne og hevda fastrådd lina til marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen.

Utkomet av striden på dette møtet var at den revisjonistiske lina og dei revisjonistiske synsmåtane til leiinga i SUKP i hovudsak vart viste attende, og at den marxist-leninistiske lina vann ein stor siger. Dei revolusjonære prinsippa som Kunngjeringa som vart vedteke på møtet inneheld, er mektige våpen i hendene på alle systerparti i kampene mot imperialismen og for fred i verda, nasjonal frigjering, folkedemokrati og sosialisme. Dei er og mektige våpen i hendene på marxist-leninistar verda over for å kjempa ned den moderne revisjonismen.

På møtet kritiserte dei systerpartia som hevda marxismen-leninismen oppriktig, dei urette synsmåtane til leiinga i SUKP og tvinga dei til å godtaka mange av dei rette synsmåtane deira. Då dei gjorde det, endra dei den tidlegare svært unormale stoda då ikkje ein gong den minste kritikk av mistaka til leiinga for SUKP vart tolt og då ho hadde siste ord. Dette var ei hending i saga til den internasjonale kommunistrørsla som var avgjerande viktig.

I det opne brevet sitt påstår sentralkomiteen i SUKP at ut-sendingsgruppa frå KKP vart «ståande fullstendig åleine» på møtet. Dette er berre ein frekk freistnad frå leiinga i SUKP si side på å fram-stilla nederlaget sitt som siger.

Prinsippa om gjensidig solidaritet så vel som sjølvstende og likskap mellom systerparti og om å nå fram til semje gjennom samråding vart vyrde på møtet, og den feilslåtte freistnaden frå leiarane i SUKP på å nytta eit fleirtal til å setja mindretalet til sides og tvinga synsmåtane sine på andre systerparti vart velta. Møtet synte nok ein gong at når marxist-leninistiske parti skal løysa meiningsskilnader mellom systerparti, er det heilt naudsynt for dei å halda seg til prinsipp, stå på i striden og hevda einskapen.

REVISJONISMEN TIL SUKP-LEIINGA VERT SETT I SYSTEM

I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP vert det påstått at «når KKP-leiarane sette namnetrekket sitt under 1960-Kunngjeringa, manøvrerte dei berre.» Er det verkeleg sant? Nei. Tvert om, det var leiarane for SUKP, og ikkje vi, som manøvrerte.

Kjensgjerningane har synt at på 1960-møtet for systerparti gjekk leiarane i SUKP med på å stryka ut eller endra dei galne framlegga i utkastet sitt til kunngjering mot sin vilje, og dei var ikkje oppriktige då dei godtok dei rette framlegga frå systerpartia. Dei gav blanke blaffen i det dokumentet som systerpartia var samde om å godtaka. Blekket var knapt turt på namnetrekka deira på 1960-Kunngjeringa før dei gav seg til å øydeleggja henne. 1. desember skreiv Khrusjtsjov under Kunngjeringa på vegner av sentralkomiteen i SUKP, og tjuefire timar seinare krenkte den same Khrusjtsjov det som systerpartia hadde vorte samde om, og skildra skamlaut Yugoslavia som eit sosialistisk land på ein bankett for utsendingsgruppene frå systerpartia.

Etter møtet for 81 systerparti gjekk leiarane for SUKP meir og meir ope inn for å øydeleggja 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa. På den

eine sida gjorde dei seg til vens med USA-imperialismen, som Kunn-gjeringa slår fast at er fienden til folket i verda, gjekk inn for «samar-beid mellom USA og Sovjetunionen» og uttrykte ynskje om å arbeida i lag med Kennedy for å «gå i gang med å byggja varige bruer av tillit, gjensidig forståing og venskap».* På den andre sida fór dei åt mot somme systerparti og systerland som fiendar, og gjorde Sovjetunionen sitt tilhøve til Albania mykje dårlegare.

Den 22. kongressen til SUKP i oktober 1961 merkte av eit nytt lågpunkt i strevet til SUKP-leiinga for å gå mot marxismen-leninismen og kløyva det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Den merkte av at den revisjonismen som SUKP-leiinga hadde utvikla steg for steg etter den 20. kongressen, var sett i system.

Leiinga i SUKP sleppte laus eit stort offentleg åtak på det albanske Arbeidets Parti på den 22. kongressen. I talen sin gjekk Khrusjtsjov så langt at han kravde ope at den albanske leiinga under Enver Hoxha og Mehmet Shehu måtte verta styrta. Slik sette leiinga i SUKP fram det vondsinna føredømet å nytta ein partikongress til offentlege åtak på andre systerparti.

Ei anna storbragd som SUKP-leiinga gjorde på kongressen, var eit oppattnya samla åtak på Stalin, fem år etter at han vart forneakta fullstendig på den 20. kongressen, og 8 år etter at han døydd.

I siste omgang vart dette gjort for at leiinga i SUKP skulle kunna hiva Fråsegna og Kunnngjeringa over bord, gå mot marxismen-leninismen og fylgja ei systematisk revisjonistisk line.

Revisjonismen deira var uttrykt i fortetta form i det nye programmet for SUKP som denne kongressen vedtok.

I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP står det at lina frå den 22. kongressen vart «godkjend på møta for talsmenn frå kommunistpartia og lagt fram i Fråsegna og Kunnngjeringa». Er det ikkje svært slurvete av leiarane i SUKP å koma med ei slik utsegn? Korleis kan dei skildra det som hende i 1961 som noko som vart «godkjend» eller «lagt fram» på møtet for kommunistparti og arbeidarparti i 1960, eller så langt attende som møtet i 1957?

Men lat oss sjå bort frå slik tåpeleg sjølvros nett no, og fyrst sjå på kva slags stoff det programmet som vart vedteke på den 22. kongressen er laga av.

Sjølv ei overflatisk gransking av programmet og den meldinga

* Helsingbod frå N. S. Khrusjtsjov og L. I. Bresjnev til J. F. Kennedy på den 185. Sjølvstende-årsdagen for USA, 4. juli 1961.

Khrusjtsjov gav om det, syner at det er eit tvers igjennom revisjonistisk program som heilt og halde krenkjer dei grunnleggjande teoriane i marxismen-leninismen og dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa.

Det står i strid med 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa i mange viktige prinsippspørsmål. Mange av dei urette synsmåtene til SUKP-leiinga som vart avviste i 1960 på møtet for systerparti, kjem til syne att. Til dømes skildrar det fredeleg samlivnad som det allmenne prinsippet for utanrikspolitikken, legg einsidig vekt på at fredeleg overgang er mogleg og bakvaskar politikken til eit sosialistisk land som i hovudsak lit på eigne krefter i oppbygginga, som «å driva på på eiga hand».

Programmet går eit steg vidare i å setja den galne lina som leiinga i SUKP har fylgt sidan den 20. kongressen, i system. Hovudinnhaldet i henne er «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid», og «fredeleg overgang».

Programmet reviderer grovt kjernen i marxismen-leninismen, som er læra om den proletariske revolusjonen, om proletariatets diktatur og om partiet til proletariatet, og kunngjer at proletariatets diktatur ikkje trengst meir i Sovjetunionen og at innhaldet i SUKP som fortropp for proletariatet har endra seg, og fremjer villfaringar som ein «stat for heile folket» og eit «parti for heile folket».

Det set humanisme i staden for den marxist-leninistiske teorien om klassestriden og set det borgarlege slagordet om Fridom, Likskap og Brorskap i staden for ideala til kommunismen.

Det er eit program som går mot revolusjon for dei folka sin del som framleis lever under det imperialistiske og kapitalistiske systemet, som omfattar to tredelar av folkemengda i verda, og går mot at revolusjonen skal gjennomførast til han er fullendt for dei folka sin del som alt er på den sosialistiske vegen, som omfattar ein tredel av folkemengda i verda. Det er eit revisjonistisk program for å halda kapitalismen ved lag eller føra han inn att.

Kinas Kommunistiske Parti gjekk målmedvite mot mistaka til den 22. kongressen til SUKP. Kamerat Chou En-lai som var leiar for utsendingsgruppa frå KKP til kongressen, slo fast stillinga til partiet vårt i talen sin der, og han kritiserte og likeframt mistaka til leiinga i SUKP i samtaler med Khrusjtsjov og andre leiarar for SUKP etterpå.

I samtalen sin med utsendingsgruppa frå KKP avviste Khrusjtsjov blankt kritikken og råda våre, og uttrykte til og med ope støtte til anti-partielement i Kinas Kommunistiske Parti. Han slo ope fast at etter den 20. kongressen til SUKP, då leiarane i SUKP tok til å taka ein «veg som

var ulik vegen Stalin gjekk» (det vil seia revisjonisme-vegen) trong dei framleis støtte frå systerpartia. Han sa «Den gongen var røysta til Kinas Kommunistiske Parti svært viktig for oss», men «det er annleis no», og «vi gjer det godt» («vi greier oss bra») og «vi kjem til å gå vår eigen veg».

Orda til Khrusjtsjov synte at leiarane i SUKP hadde sett seg føre å gå vegen med revisjonisme og kløyving heilt til endes. Sjølv om Kinas Kommunistiske Parti ofte har gjeve dei kameratslege råd, har dei rett og slett sett bort frå det og ikkje synt den minste vilje til å betra seg.

EIN MOTSTRAUM SOM STRIR MOT MARXISMEN-LENINISMEN OG KLØYVER DEN INTERNASJONALE KOMMUNISTRØRSLA

I det opne brevet freistar leiarane i SUKP hardt å få folk til å tru at etter den 22. kongressen «prøvde dei på ny» å betra tilhøvet mellom partia i Kina og Sovjetunionen og styrkja einskapen mellom systerpartia og systerlanda.

Her lyg dei att.

Kva er kjensgjerningane?

Dei syner at etter den 22. kongressen har leiinga i SUKP vorte meir uhemma til å krenkja prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland og til å fylgja ein politikk med stormaktssjåvinisme, sekterisme og kløyving for å fremja si eiga line med systematisk revisjonisme, som er ei fullstendig krenking av marxismen-leninismen. Dette har ført med seg stadig forverring av tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen og alvorleg skade på einskapen mellom systerpartia og systerlanda.

Dette er dei viktigaste kjensgjerningane om korleis leiarane i SUKP har sabotert einskapen mellom Kina og Sovjetunionen og einskapen mellom systerparti og systerland etter den 22. kongressen:

1. Leiarane i SUKP har prøvd hardt å tvinga den urette lina si på den internasjonale kommunistrørsla og setja sitt eige revisjonistprogram i staden for Fråsegna og Kunngjeringa. Dei skildrar den urette lina si som «heile settet med leninistisk politikk for den internasjonale kommunistrørsla i seinare år»* og dei kallar revisjonistprogrammet sitt «det

* Y. Andropov, «Den 22. kongressen til SUKP og utviklinga av det sosialistiske verds-systemet», *Pravda*, 2. desember 1961.

verkelege kommunistiske manifestet i vår tid»* og det «sams programmet» for «kommunistparti og arbeidarparti og for folket i landa i det sosialistiske samfunnet»**.

Eit systerparti som avviser den urette lina og programmet til SUKP og held fast ved dei grunnleggjande teoriane til marxismen-leninismen og dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa, ser leiarane i SUKP på som ein fiende, og dei går mot det, går til åtak på det og sårar det og freistar å undergrava leiinga for det på alle moglege måtar.

2. Leiinga i SUKP vende ryggen til alle fylgjer det kunne få og braut av det diplomatiske sambandet med det sosialistiske Albania, eit steg utan føredøme i saga om tilhøve mellom systerparti og systerland.

3. Leiinga i SUKP har halde fram med å øva press mot Kina og gjera skammelege åtak på Kinas Kommunistiske Parti. I brevet dagsett 22. februar 1962 til sentralkomiteen i KKP klaga sentralkomiteen i SUKP KKP for å taka «eit særskilt standpunkt for seg sjølv» og for å fylgja ei line som var ulik den sams retninga til systerpartia, og dei gjorde til og med eit brotsverk ut av støtta vår til det marxist-leninistiske Arbeidets Parti i Albania. Som eit førevilkår for å betra tilhøva mellom Kina og Sovjetunionen freista leiarane i SUKP å tvinga KKP til å gje avkall på det marxist-leninistiske og proletarisk internasjonalistiske standpunktet sitt, gje avkall på den prinsippfaste lina si som er i fullt samsvar med dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa, godtaka den urette lina deira, og dessutan godtaka krenkinga deira av prinsippa som styrer tilhøve mellom systerparti og systerland som ei kjensgjerning. I det opne brevet skrytte sentralkomiteen i SUKP av breva sine til sentralkomiteen KKP i denne perioden, av orda frå Khrusjtsjov til ambassadøren vår i Sovjetunionen om at han ynskte ein-skap i oktober 1962 og så bortetter, men i røynda var alt dette handlingar for å gjera den nedrige freistnaden sin til røyndom.

4. Sentralkomiteen i SUKP avviste framlegga frå systerpartia i Indonesia, Vietnam, Ny Zealand osv., om at eit møte for talsmenn for systerpartia burde verta samankalla, og likeins dei fem positive framlegga frå sentralkomiteen i KKP til sentralkomiteen i SUKP, i brevet dagsett 7. april 1962, for å førebu møtet mellom systerparti. I svaret dagsett 31. mai 1962 til sentralkomiteen i KKP, gjekk sentralkomiteen i

* N. S. Khrusjtsjov, Tale på konferanse for jordbruksarbeidarar i Uzbekrepublikken og andre republikkar, 16. november 1961.

** «Einskap tidoblar kreftene til kommunismen», Leiarartikkel i *Pravda*, 25. august 1961.

SUKP så langt at han kravde at dei albanske kameratane skulle gå frå sitt eige standpunkt som eit førevilkår for å betra tilhøvet mellom Sovjetunionen og Albania, og dessutan for å kalla saman eit møte for systerpartia.

5. I april og mai 1962 nytta leiarane i SUKP organa og personalet sitt i Sinkiang i Kina til å gjennomføra undergravingsverksemd i stor målestokk i Ili-området, og lokka og tvinga fleire titusen kinesiske statsborgarar til å reisa til Sovjetunionen. Den kinesiske regjeringa leverte inn fleire protestar og sette fram synet sitt gong på gong, men sovjetregjeringa nekta å senda desse kinesiske borgarane heim att under påskot om «kjensla for sovjetisk rett»* og «humanisme»**. Denne saka er ikkje løyst til denne dag. Dette er i sanning ei forbløffande hending, noko liknande har aldri hendt mellom sosialistiske land.

6. I august 1962 gjorde den sovjetiske regjeringa Kina formelt kjend med at Sovjetunionen kom til å slutta ein avtale med USA om å hindra mangfalding av atomvåpen. Dette var eit sams komplott mellom Sovjetunionen og USA for å monopolisera atomvåpen, og ein freistnad på å ta frå Kina retten til å eiga atomvåpen til å stå mot atomtrugsmålet fra USA med. Den kinesiske regjeringa leverte protestar mot dette gong på gong.

7. Leiinga i SUKP har vorte meir og meir ivrig etter å gjera politiske handlar med USA-imperialismen og har sett seg i hovudet å forma ein reaksjonær allianse med Kennedy, til og med på kostnad av interessene til det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Eit framståande døme er det at under den karibiske krisa gjorde leiinga i SUKP det mistaket å gå i kne ved å gje etter for atom-utpressinga frå USA-imperialistane og godtaka kravet frå USA-regjeringa om «internasjonale tilsyn», som krenkte suvereniteten til Cuba.

8. Leiinga i SUKP er vorten meir og meir ivrig etter å samansverja seg med dei indiske reaksjonære, og har sett seg i hovudet å forma ein reaksjonær allianse mot det sosialistiske Kina. Leiinga i SUKP og pressa hennar tok ope parti for den indiske reaksjonen, fordømte Kina for det rettferdige standpunktet Kina tok til grensesamanstøytten mellom Kina og India og verja Nehru-regjeringa. To tredelar av den økonomiske hjelpa frå Sovjetunionen til India er blitt gjevne etter at dei indiske reaksjonære

* Memorandum overlevert til det kinesiske utanriksdepartementet av den sovjetiske ambassaden i Kina den 9. august 1962.

** Memorandum overlevert til det kinesiske utanriksdepartementet av den sovjetiske ambassaden i Kina den 29. april 1962.

sjonære pressa fram grensesamanstøyten mellom India og Kina. Sjølv etter at den væpna samanstøyten i stor målestokk tok til på grensa mellom Kina og India utpå hausten 1962, har leiinga i SUKP halde fram med å gje dei indiske reaksjonære militærhjelp.

9. Leiinga i SUKP har vorte meir og meir ivrig etter å samansverja seg med Tito-klikken i Jugoslavia, og har satt seg i hovudet å skipa ein reaksjonær allianse med overløparen Tito for å gå mot alle marxist-leninistiske parti. Etter den 22. kongressen tok ho ei rekkje steg for å venda domen over Tito-klikken, og reiv slik ope i stykker 1960-Kunn-gjeringa.

10. Etter november 1962 har leiinga i SUKP kome med endå villare åtak, i internasjonal målestokk, mot Kinas Kommunistiske Parti og andre marxist-leninistiske parti, og piska opp ein ny motstraum for å kløyva det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Khrusjtsjov kom med den eine kunnngjeringa etter den andre, og sovjetpressa prenta hundretals med artiklar som gjekk til åtak på Kinas Kommunistiske Parti i eit heilt sett med saker. Under styring av leiarane i SUKP har landsmøta til systerpartia i Bulgaria, Ungarn, Tsjekkoslovakia, Italia og Den demokratiske republikken Tyskland vorte scenar for anti-Kina-førestellingar, og meir enn førti systerparti har prenta fråsegner, kunnngjeringer og artiklar som går til åtak på Kinas Kommunistiske Parti og andre marxist-leninistiske parti.

Dei kjensgjerningane som er attgjevne her, kan ikkje leiarane i SUKP nekta for på noko vis. Desse jernpansra kjensgjerningane provar at dei «nye tiltaka» dei gjorde etter den 22. kongressen i SUKP, ikkje hadde som mål å betra tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen og styrkja ein-skapen mellom systerpartia og landa, men tvert om å rotta seg meir i hop med USA-imperialistane, dei indiske reaksjonære og overløpar-klikken til Tito for å laga ei breiare kløft i det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla.

Under desse alvorlege omstenda hadde ikkje Kinas Kommunistiske Parti noko anna val enn å koma med opne svar på åtaka frå visse systerparti. Mellom 15. desember 1962 og 8. mars 1963 prenta vi sju slike svar. I desse artiklane heldt vi fram med å la det vera att noko slingrings-mon og kritiserte ikkje leiinga i SUKP ved namn.

Trass i den alvorlege forverringa av tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen, som er eit resultat av mistaka til leiinga i SUKP, gjekk Kinas Kommunistiske Parti med på å senda utsendingsgruppa si til Moskva til samtalane mellom partia i Kina og Sovjetunionen, og for at det skal kunna bli ei systematisk utveksling av syn i samtalane, har det lagt fram

sitt framlegg om generallina for den internasjonale kommunistrørsla i svarbrevet til sentralkomiteen i Sovjetunionen dagsett 14. juni.

Som kjensgjerningar seinare har synt, var ikkje leiarane i SUKP uoppriktige berre når det gjaldt å fjerna meiningsskilnader og styrkja einskapen, men dei nytta samtalane som røykteppe for å dekkja over verksemda si for å gjera tilhøvet mellom Sovjetunionen og Kina endå verre.

Rett før samtalane gjekk leiarane i SUKP til offentleg åtak på Kinas Kommunistiske Parti ved namn, i kunngjeringar og fråsegner. Samstundes utviste dei fleire av personalet i den kinesiske ambassaden og fleire forskingsstudentar frå Sovjetunionen, og det kan ikkje forsvarast.

Den 14. juli, det vil seia rett før samtalane mellom USA, Storbritannia og Sovjetunionen, medan samtalane mellom Kina og Sovjetunionen framleis dreiv på, prenta leiinga i SUKP i full fart det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP til partiorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen og sette i gang utøyla åtak på Kinas Kommunistiske Parti. Dette var endå ei verdfull gjestegåve som leiarane i SUKP gav til USA-imperialistane for å stå seg godt med dei.

Rett etterpå i Moskva skreiv leiinga i SUKP under på avtalen om delvis stogg av atomprøver med USA og Storbritannia i ope svik mot interessene til Sovjetfolket, folket i det sosialistiske lægeret, irekna det kinesiske folket, og det fredskjære folket i verda. Det var eit renn av kontaktar mellom Sovjetunionen og India. Khrusjtsjov reiste til Jugoslavia på «ferie». Sovjetpressa sette i gang ein rasande anti-kinesisk kampanje. Og så vidare og så bortetter. Heile denne hendingsrekkja syner på slåande vis at leiinga i SUKP vender ryggen til alt og allierer seg med imperialistane, dei reaksjonære i alle land og overløparklikken till Tito for å gå mot dei sosialistiske systerlanda og dei marxist-leninistiske systerpartia. Alt dette avslører fullstendig den revisjonistiske kløyvarlina som leiinga i SUKP fylgjer.

No for tida lagar «det anti-kinesiske koret» til imperialistane, dei reaksjonære i alle land og revisjonistane mykje bråk. Og kampanjen som Khrusjtsjov leier mot marxismen-leninismen og for å kløyva det sosialistiske lægeret og rekkjene til den internasjonale kommunistrørsla, vert sett ut i livet med aukande styrke.

KVA HAR KJENSGJERNINGANE DEI SISTE SJU ÅRA SYNT?

I det som står foran har vi gått etter måten grundig gjennom opphavet til og utviklinga av meiningsskilnadene. Målet vårt er å klårleggja kjens-

gjerningane som vart rengde i det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP, og å hjelpa partimedlemmene våre og folket vårt og dessutan marxist-leninistane og det revolusjonære folket i verda til å sjå sanninga.

Kjensgjerningane dei siste sju åra har gjeve rikeleg prov på at meiningsskilnadene mellom partia i Kina og Sovjetunionen og innanfor den internasjonale kommunistrørsla er vortne til eine og åleine av di leiinga i SUKP har gått frå marxismen-leninismen og dei revolusjonære prinsippa i 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa og fylgt ei revisjonistisk kløyvarline i den internasjonale kommunistrørsla. Prosessen der leiinga i SUKP har gått lenger og lenger ned vegen med revisjonisme og kløyving, er nett den prosessen som har utvida og utdjupa skilnadene.

Kjensgjerningane frå dei siste sju åra har gjeve rikeleg prov på at dei meiningsskilnadene som finst no innanfor den internasjonale kommunistrørsla, er meiningsskilnader mellom lina for å halda seg til marxismen-leninismen og lina for å klynga seg til revisjonismen, mellom den revolusjonære lina og den ikkje-revolusjonære og anti-revolusjonære lina, mellom den anti-imperialistiske lina og lina for knefall for imperialismen. Dei er skilnadene mellom den proletariske internasjonalsismen og stormaktssjåvinisme, sektarisme og kløyving.

Kjensgjerningane frå dei siste sju åra har prova i rikeleg mon at den vegen som leiinga i SUKP har teke, er retninga for å gå i forbund med imperialismen mot sosialismen, å gå i forbund med USA mot Kina, å gå i forbund med dei reaksjonære i alle land mot folket i verda og gå i forbund med overløparklikken til Tito mot marxist-leninistiske systerparti. Denne urette lina til SUKP-leiinga har ført til ein revisjonistisk flaum i internasjonal målestokk, har ført den internasjonale kommunistrørsla andlet til andlet med fåren for ei kløyving meir alvorleg enn noka det finst døme på, og har ført alvorleg skade over folket si sak for verdsfred, nasjonal frigjering, folkedemokrati og sosialisme.

Kjensgjerningane frå dei siste sju åra provar og rikeleg at Kinas Kommunistiske Parti har streva for å hindra stoda frå å verta verre og har streva for å hevda prinsipp, fjerna meiningsskilnader, styrkja einskapen og føra ein sams strid mot fienden. Vi har synt stort återhald og gjort det beste vi kunne.

Kinas Kommunistiske Parti har alltid lagt vekt på kor viktig einskapen mellom partia i Kina og Sovjetunionen og mellom dei to landa er. Det har alltid halde Sovjetunionens Kommunistiske Parti som den store Lenin skapte høgt i age. Vi har alltid kjent djup proletarisk kjærleik for det store SUKP og det store sovjetfolket. Vi har gledd oss

over kvar bragd SUKP og sovjetfolket har gjort, og vi har vorte sorg-tunge over kvart mistak SUKP har gjort som har skadd det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla. Det er ikkje fyrst i dag at dei kinesiske kommunistane har teke til å oppdaga mistaka til SUKP-leiinga. Heilt sidan den 20. kongressen til SUKP, har vi sett med uro at SUKP-leiinga tok vegen med revisjonisme.

Stilt andsynes denne alvorlege stoda har partiet vort snesvis av gonger og gjennom ein lang periode tenkt over: Kva bør vi gjera?

Vi spurde oss sjølve, bør vi fylgja SUKP-leiinga og innretta alle handlingane våre etter ynskja deira? I så fall ville sjølv sagt SUKP-leiinga gle seg, men ville ikkje vi sjølve verta revisjonistar då?

Vi spurde og oss sjølve, bør vi teia still om mistaka til SUKP-leiinga? Vi trudde at mistaka SUKP-leiinga gjorde ikkje var berre tilfeldige, ein-skilde og mindre viktige mistak, men heller ei heil rekkje prinsippfeil som set heile interessen til det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla i fåre. Korleis kunne vi verå likesæle og teia still om desse mistaka når vi sjølve var medlemmer av den internasjonale kommunistrørsla? Om vi gjorde det, ville vi ikkje då svika plikta vår til å for-svara marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalismen?

Vi spådde at om vi kritiserte mistaka til leiarane i SUKP, kom dei heilt visst til å slå hemngjerrig til mot oss, og dermed ville det ikkje vera til å unngå at dei valda stor skade mot den sosialistiske oppbygginga i Kina. Men bør kommunistar ta eit standpunkt for nasjonal egoisme og ikkje våga å hevda sanninga av redsle for hemnarslag? Skulle kommunistar kjøpslå med prinsipp?

Vi tok med i rekninga at SUKP vart bygt av Lenin, at det er partiet til den fyrste sosialistiske staten og at det var mykje vyrd i den internasjonale kommunistrørsla og mellom folket i heile verda. Difor var vi i ein retteleg lang periode særskilt varsame og tolmodige i kritikken vår mot leiarane i SUKP. Vi gjorde vårt beste for å avgrensa slik kritikk til samtalar mellom leiarane i partia i Kina og Sovjetunionen og å løysa meningsskilnadene gjennom private drøftingar utan å gripa til offentleg polemikk.

Men all den kameratslege kritikken og råda som ansvarlege kameratar i sentralkomiteen i KKP gav leiarane i SUKP i snesvis av samtalar mellom partia, greide ikkje å få dei til å gå attende til den rette vegen. SUKP-leiarane gjekk lenger og lenger ned etter vegen med revisjonisme og kløyving. For dei råda vi gav i velvilje, gav dei oss attende ei rad med politisk, økonomisk og militært press og sette i gang åtak som vart meir og meir valdsame.

SUKP-leiarane har ein uvane: dei set merkelappar på alle som kritiserer dei.

Dei seier: «Du er mot Sovjet!» Nei, vener! Merkelappen «mot Sovjet» kan ikkje festast på oss. Vår kritikk av mistaka dykkar kjem nett av di vi vil verja det store SUKP og Sovjetunionen og hindra at agen for SUKP og Sovjetunionen vert hardt skadd av dykk. For å seia det beint ut er det de, og ikkje vi, som er mot Sovjet i røynda og som vanærar og skjemmer ut SUKP og Sovjetunionen. Heilt sidan den fullstendige fordøminga av Stalin på den 20. kongressen til SUKP, har de gjort ugjerningar utan tal. Ikkje alt vatnet i Volga kan vaska vekk den store skamma som de har ført over SUKP og Sovjetunionen.

Dei seier: «De vil riva til dykk leiinga!» Nei, vener! De er ikkje mykje flinke som kjem med denne bakvaskinga. Slik de seier det, høyrst det ut som om nokre folk konkurrerer med dykk om noko slikt som «leiinga». Er ikkje det så godt som å påstå skamlaust at det finst noka slags «leiing» i den internasjonale kommunistrørsla og at de har denne «leiinga»? Det er ein svært, svært dårleg vane de har der, med å setja opp minen til eit patriarkalsk parti. Det er heilt ut illegitimt. 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa slår klårt fast at alle kommunistparti er sjølvstendige og likeverdige. Etter dette prinsippet skulle ikkje tilhøva mellom systerparti under noko høve vera som tilhøva mellom eit leiarparti og dei som vert leidde, og langt mindre som tilhøva mellom ein patriarkalsk far og sonen hans. Vi har alltid gått mot at eit parti skal kommandera andre parti, og det har aldri falle oss inn at vi sjølve skulle kommandera andre systerparti, så dermed dukkar ikkje spørsmålet om å kappast om leiinga opp. Det den internasjonale kommunistrørsla står overfor no, gjeld ikkje om det eine eller det andre partiet skal ta på seg leiinga, men om ein skal lyda peikestokken til revisjonismen eller halda dei revolusjonære prinsippa i Fråsegna og Kunngjeringa ved lag og stå fast ved den revolusjonære lina, marxismen-leninismen. Kritikken vår mot leiinga i SUKP gjeld freistnaden deira på å spela herrar over systerparti og tvinga den revisjonistiske og kløyvande lina si på dei. Det vi vil er berre at systerpartia skal ha den sjølvstendige og likeverdige stillinga som er føreskrive i Fråsegna og Kunngjeringa, og at einskapen mellom dei skal vera grunnlagd på marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen.

Det er leiarane i SUKP som har pressa fram og utvida den store debatten som går føre seg no i den internasjonale kommunistrørsla, og tvinga han på oss. Ettersom dei har retta åtak i stor målestokk og all slags hemningslause bakvaskingar mot oss, og ettersom dei har svike marxismen-

leninismen og den proletariske internasjonalismen ope og rive i stykker Fråsegna og Kunngjeringa, kan dei ikkje venta at vi skal lata vera å svara, lata vera å syna bakvaskinga deira attende, å verja Fråsegna og Kunngjeringa og forsvara marxismen-leninismen. Debatten er i gang, og rett og gale må gjerast grundig klårt.

Vi kinesiske kommunistar held oss til prinsipp og hevdar einskapen. Det har vi gjort før, vi gjer det no og vi kjem til å halda fram med å gjera det i framtida. Vi har gjeve oss ut i polemikk med leiarane i SUKP, men vi vonar framleis at dei skal skjøna at dei har teke ein svært fårleg veg når dei går frå revolusjonen, går frå det revolusjonære folket i verda, går frå einskapen i det sosialistiske lægeret og den internasjonale kommunistrørsla og samarbeidar ivrig med USA-imperialistane, dei reaksjonære i alle land og overløparklikken til Tito.

Interessene til folka i Kina og Sovjetunionen, til det sosialistiske lægeret, til den internasjonale kommunistrørsla og til folket i heile verda krev at alle kommunistparti og arbeidarparti må verta sameinte og gå mot den sams fienden.

Med dette oppmodar vi endå ein gong leiinga i SUKP om å retta mistaka sine og venda attende til den marxist-leninistiske vegen og den proletariske internasjonalismen, vegen frå 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa.

Den internasjonale kommunistrørsla går gjennom ein viktig periode. Debatten som går føre seg no har livsviktig verknad for framtida til den proletariske verdsrevolusjonen og lagnaden til menneskeætta. Som soja kjem til å prova kjem marxismen-leninismen til å lysa fram meir strålende etter denne store dabatten, og den revolusjonære saka til det internasjonale proletariatet og folket i verda kjem til å vinna endå større sigrar.

Tillegg I

OMRISS AV SYNSMÅTAR PÅ SPØRSMÅLET OM FREDELEG OVERGANG

(10. november 1957)

1. I spørsmålet om overgang frå kapitalisme til sosialisme ville det vera smidigare å syna til dei to utvegane, fredeleg overgang og ikkje-fredeleg overgang, enn å syna berre til ein, og dette ville setja oss i ei stilling der vi kan ha det politiske initiativet når som helst.

a. Å syna til at fredeleg overgang er mogleg, tyder for oss at valdsbruk fyrst og fremst gjeld sjølforsvar. Det set kommunistpartia i dei kapitalistiske landa i stand til å vika unna åtak mot dei i denne saka, og det er ein politisk føremon — ein føremon for å vinna massane og dessutan for å ta frå borgarskapet påskota for slike åtak og til å isolera det.

b. Om det skulle oppstå praktiske sjansar for fredeleg overgang i einskildland i framtida når den internasjonale eller innanlandske situasjonen endrar seg avgjerande, då kunne vi gjera tidhøveleg bruk av høvet til å vinna støtte frå massane og løysa spørsmålet om statsmakta på fredeleg vis.

c. Ikkje dess mindre bør vi la vera å lamma oss sjølve på grunn av dette ynskjet. Borgarskapet kjem ikkje til å stiga ned frå sofa sin skodeplass av fri vilje. Dette er ein allmenngyldig lov om klassestriden. Ikkje i eit einaste land må proletariatet og det kommunistiske partiet dempa førebuingane sine på revolusjon på noko vis. Dei må alltid vera budde til å støyta attende kontra-revolusjonære åtak, og i den kritiske augneblinken i revolusjonen då arbeidarklassen tek statsmakta, må dei vera budde på å styrta borgarskapet med våpenmakt, dersom borgarskapet nyttar våpenmakt for å underkua folkerevolusjonen (generelt sagt er det ikkje til å unngå at borgarskapet gjer det).

2. I den stoda som rår no i den internasjonale kommunistrørsla er det til føremon frå den taktiske synsstaden å syna til ynskjet om fredeleg overgang. Men det ville ikkje høva å leggja for mykje vekt på at fredeleg overgang er mogleg. Grunnane er:

a. Det som er mogleg og røyndomen, ynskjet og om det let seg oppfylla, det er to ulike spørsmål. Vi bør syna til ynskjet om fredeleg overgang, men vi bør ikkje festa lit til det i hovudsak, og difor bør ikkje denne sida få for mykje vekt.

b. Dersom det vert lagt for mykje vekt på at det er råd med fredeleg overgang, og særskilt at det er råd å ta statsmakta ved å vinna fleirtal i parlamentet vil det halla til å veikja den revolusjonære viljen til proletariatet, det arbeidande folket og det kommunistiske partiet og avvæpna dei ideologisk.

c. Etter det vi veit er det framleis ikkje eit einaste land der denne utvegen har noka praktisk vekt. Sjølv om han skulle vera litt meir sannsynleg i eit særskilt land, er det uhøveleg å leggja for mykje vekt på han av di han ikkje samsvarar med røyndomen i det overveldande fleirtalet av land. Om ein slik utveg verkeleg skulle dukka opp i eit land, må kommunistpartiet der streva hardt etter å gjera han til røynd, og på den andre sida støtt vera budd på å støyta attende dei væpna åtaka frå borgarskapet.

d. Resultatet av å leggja vekt på denne utvegen kjem korkje til å veikja den reaksjonære naturen til borgarskapet eller til å dyssa det ned.

e. Å leggja vekt på dette kjem ikkje til å gjera dei sosialdemokratiske partia meir revolusjonære heller.

f. Slik understreking vil heller ikkje gjera at kommunistpartia veks seg sterkare. Tvert om, om eit eller anna kommunistparti som resultat kom til å skoddeleggja dei revolusjonære draga sine og slik verta forveksla med dei sosialdemokratiske partia i augo til folket, då ville dei berre verta veikte.

g. Det er svært tungt å samla opp styrkje og bu seg på revolusjon, og trass alt er parlamentarisk strid lett i samanlikning med det. Vi må gjera full bruk av den parlamentariske kampforma, men rolla hennar er avgrensa. Det som er det viktigaste er å gå vidare med det tunge arbeidet å samla opp revolusjonær styrkje.

3. Å oppnå eit fleirtal i parlamentet er ikkje det same som å knusa det gamle statsmaskineriet (i hovudsak dei væpna styrkane) og oppretta nytt statsmaskineri (i hovudsak dei væpna styrkane). Om ikkje det militær-byråkratiske statsmaskineriet til borgarskapet vert knust, kjem eit fleirtal i parlamentet for proletariatet og deira pålitande allierte anten vera uråd (av di borgarskapet kjem til å endra grunnlova når det trengst for å gjera konsolideringa av diktaturet sitt lettare) eller upålitande (til dømes kan val verta erklærte ugyldige, det kommunistiske partiet kan verta sett utanfor lova, parlamentet kan verta oppløyst osv.).

4. Fredeleg overgang til sosialismen bør ikkje verta tolka slik at det ber-

re tyder overgang gjennom eit fleirtal i parlamentet. Hovudspørsmålet gjeld statsmaskineriet. I 1870-åra meinte Marx at det fanst ein sjanse for å oppnå sosialisme i Storbritannia med fredelege middel, av di «den gongen var England eit land der militarismen og byråkratiet var mindre tydeleg enn i noko anna land». I ei tid etter Februarrevolusjonen vona Lenin at revolusjonen skulle utvikla seg fredeleg og sigra gjennom «all makt til sovjeta», av di på den tida var «våpna i hendene på folket». Korkje Marx eller Lenin meinte at fredeleg overgang kunne verta røyn-dom ved å nytta det gamle statsmaskineriet. Lenin utdjupa fleire gonger den vidgjetne ytringa til Marx og Engels: «Arbeidarklassen kan ikkje rett og slett taka tak i det ferdiglaga statsmaskineriet og bruka det til egne føremål.»

5. Dei sosialdemokratiske partia er ikkje sosialistiske parti. Med unatak av visse venstrefløyar, er dei parti som tener borgarskapet og kapitalismen. Dei er ein variant av borgarlege politiske parti. I spørsmålet om den sosialistiske revolusjonen er stillinga vår grunnleggjande annleis enn stillinga til dei sosialdemokratiske partia. Dette skiljet må ikkje verta skoddelagt. Å skoddeleggja dette skiljet hjelper berre leiarane for dei sosialdemokratiske partia til å narra massane, og hemmar oss i å vinna massane vekk frå innverknaden frå dei sosialdemokratiske partia. Men det er utan tvil svært viktig å styrkja arbeidet vårt med omsyn til dei sosialdemokratiske partia og streva etter å oppretta ein einskapsfront med venstre- og midtgruppene i dei.

6. Slik forstår vi dette spørsmålet. Vi har verkeleg ulike syn på dette spørsmålet, men av ulike omsyn slo vi ikkje fast synsmåtane våre etter den 20. kongressen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti. Ettersom ei sams Fråsegn skal sendast ut, må vi forklåra synsmåtane våre no. Men dette treng ikkje hindra oss i å nå fram til sams ordlegging i utkastet til Fråsegn. For å syna eit samband mellom ordlegginga av dette spørsmålet i utkastet til Fråsegn og ordlegginga frå den 20. kongressen til SUKP går vi med på å bruka det utkastet som sentralkomiteen i SUKP har lagt fram i dag som grunnlag, medan vi kjem med endringsframlegg ymse stader.

Tillegg II
FRÅSEGN FRÅ UTSENDINGSGRUPPA
FRÅ KINAS KOMMUNISTISKE PARTI
PÅ BUCURESTI-MØTET FOR SYSTERPARTI

(26. juni 1960)

1. Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti hevdar at på dette møtet har kamerat Khrusjtsjov i utsendingsgruppa frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti brote fullstendig med det prinsippet i den internasjonale kommunistrørsla som har stått lenge ved lag, om at spørsmål som opptek fleire bør verta løyst gjennom samråding mellom systerparti, og han har brote fullstendig den avtalen som vart gjort før dette møtet om å avgrensa det til eit byte av synsmåtar og ikkje taka noka avgjerd her. Dette har han gjort gjennom det overraskingsåttaket å setja fram eit utkast til kommuniké frå møtet utan å ha samrådd seg med systerpartia om innhaldet på førehand og utan å gje løyve til omfattande og vanleg drøfting på møtet. Dette er misbruk av vørnaden for SUKP i den internasjonale kommunistrørsla, ein vørnad som er vorten bygd opp gjennom dei lange åra sidan Lenin si tid, og dessutan er det ein umåteleg grovkorna måte å tvinga sin eigen vilje på andre folk. Denne haldninga har ingenting sams med arbeidsstilen til Lenin og denne måten å gjera ting på skapar eit umåteleg dårleg føredøme i den internasjonale kommunistrørsla. Sentralkomiteen i KKP meiner at denne haldninga og denne måten å gjera ting på frå kamerat Khrusjtsjov si side kjem til å få alvorlege fylgjer langt utanom det vanlege for den internasjonale kommunistrørsla.

2. Kinas Kommunistiske Parti har alltid vore trufast mot marxismen-leninismen og har alltid halde seg stødig til dei teoretiske standpunkta til marxismen-leninismen. I dei siste to åra og vel så det har det vore heilt trufast mot Moskva-Fråsegna frå 1957, og det har hevda fast alle dei marxist-leninistiske tesene i Fråsegna. Det finst meiningsskilnader mellom kamerat Khrusjtsjov og oss i ei rekkje grunnleggjande spørsmål i marxismen-leninismen. Desse meiningsskilnadene har livsviktig verknad for interessene til heile det sosialistiske lægeret, for interessene til proletariatet og det arbeidande folket i heile verda. Dei gjeld spørsmålet om folket i alle land kjem til å greia å verja verdsfreden og hindra imperialistane i å setja i gang ein verdskrig, og spørsmålet om sosialismen kjem til å halda fram med å henta inn sigrar i den kapitalistiske verda, som femner om to tredelar av folkemengda i verda

og tre fjerdedelar av landområdet i verda. Alle marxist-leninistar bør taka ei alvorleg haldning til desse meiningsskilnadene, tenkja alvorleg over dei og halda kameratslege drøftingar, for å nå fram til samrøystes slutningar. Men den haldninga kamerat Khursjtsjov har innteke er patriarkalsk, vilkårleg og tyrannisk. Han har i røynda fare åt med tilhøvet mellom det store Sovjetunionens Kommunistiske Parti og partiet vårt som om det ikkje var eit tilhøve mellom brør, men mellom ein patriarkalsk far og son. På dette møtet har han øvd press i ein freistnad på å få partiet vårt til å bøya seg for dei ikkje-marxist-leninistiske syna hans. Med dette kunngjer vi høgtideleg at partiet vårt trur på og lyder sanninga i marxismen-leninismen, og berre den, og kjem aldri til å bøya seg for misfarne syn som står i strid med marxismen-leninismen. Vi meiner at ymse syn som kamerat Khrusjtsjov gav uttrykk for i talen på det tredje landsmøtet til det rumenske partiet er misfarne og står i strid med Moskva-Fråsegna. Talen hans kjem til å verta helst velkommen av imperialistane og Tito-klikken og har sanneleg alt vorte helst velkomen av dei. Når høvet melder seg, skal vi stå reie til å føra alvorlege drøftingar med SUKP og andre systerparti om meiningsskilnadene våre med kamerat Khrusjtsjov. Når det gjeld informasjonsbrevet frå Sovjetunionenes Kommunistiske Parti til Kinas Kommunistiske Parti, som kamerat Khrusjtsjov har delt ut i Bucuresti, så vil sentralkomiteen i KKP svare på det i detalj etter at dei har granska det nøye. Svaret kjem til å forklåra meiningsskilnadene om prinsipp mellom dei to partia, setja fram dei kjensgjerningane som vedkjem saka, og sentralkomiteen i KKP vil halda alvorlege, oppriktige og kameratslege drøftingar med systerparti. Vi er overtydde om at sanninga i marxismen-leninismen kjem til å sigrast til slutt same kva. Sanninga er ikkje redd for strid. I siste omgang er det uråd å framstilla sanning som lygn og lygn som sanning. Framtida til den internasjonale kommunistrørsla kjem an på trongen og stridane til folket i alle land og på leiinga marxismen-leninismen gjev, og kjem aldri til å verta avgjort av peikestokken til nokon einskildperson.

3. Vi, Kinas Kommunistiske Parti, har alltid streva etter å tryggja einskapen mellom alle kommunistparti og einskapen mellom alle sosialistiske land. For skuld den ekte einskapen i dei internasjonale kommunisttrekkjene og for skuld den sams striden mot imperialisme og reaksjon, meiner vi at det er naudsynt å setja i gang vanlege drøftingar om meiningsskilnader og at alvorlege prinsippspørsmål ikkje bør verta avgjorde i full fart på uvanlege måtar eller rett og slett ved røysting. Heller ikkje bør ein tvinga på andre vilkårlege syn som ikkje er vortne

utprøvde i praksis eller som alt har synt seg å vera galne i slike prøver. Den måten kamerat Khrusjtsjov gjorde tinga på på dette møtet, er heilt og halde skadeleg for einskapen i den internasjonale kommunismen. Men same korleis kamerat Khrusjtsjov fer åt, er einskapen mellom partia i Kina og Sovjetunionen nøydd til å verta styrkt og utvikla vidare. Vi er djupt overtydde om at ettersom den internasjonale kommunistrørsla og marxismen-leninismen utviklar seg, kjem einskapen i rekkjene våre til å veksa seg stadig sterkare.

4. Om tilhøvet mellom dei to partia våre vert sett som heilskap, er dei meiningsskilnadene som er nemnde mellom kamerat Khrusjtsjov og oss berre av delkarakter. Vi meiner at hovudsaka i tilhøvet mellom dei to partia er einskapen deira i strid for sams sak. Dette er slik av di begge landa våre er sosialistiske land og begge partia våre er bygde på marxist-leninistiske prinsipp og slåst for å fremja saka til heile det sosialistiske lægeret, for å gå mot imperialistisk aggresjon og vinna verdsfred. Vi trur at kamerat Khrusjtsjov og sentralkomiteen i SUKP og vi sjølve kjem til å greia å finna høve til å halda rolege og kameratslege drøftingar og løysa meiningsskilnadene våre, slik at partia i Kina og Sovjetunionen kan verta meir sameinte og tilhøvet mellom dei meir styrkt. Dette ville vera eit stort gode for heile det sosialistiske lægeret og for striden folket i verda fører mot imperialistisk aggresjon og for verdsfred.

5. Vi er glade for at utkastet til melding frå møtet som er sett fram her, stadfester at Moskva-Fråsegna er rett. Men dei marxist-leninistiske tesane i Moskva-Fråsegna er framlegde unøye og einsidig i dette utkastet. Og det er gale at utkastet unngår å taka klårt standpunkt til dei store problema i den internasjonale stoda no og slett ikkje nemner den moderne revisjonismen, hovudfåren for den moderne arbeidarrørsla. Difor kan vi ikkje godtaka dette utkastet. For skuld einskapen i den sams striden mot fienden har vi lagt fram eit revidert utkast og gjer framlegg om at det vert drøfta. Om det ikkje er råd å verta samde denne gongen, gjer vi framlegg om at det vert sett ned ein særskild utkastkomité som etter fullstendige drøftingar skal arbeida ut eit dokument som alle kan seia seg samde i.

Tillegg III

DEI FEM FRAMLEGGJA FOR Å LØYSA MEININGSSKILNADENE OG NÅ FRAM TIL EINSKAP, SOM STOD I BREVET SENTRAL- KOMITEEN I KKP SENDE SOM SVAR PÅ INFORMASJONS- BREVET FRÅ SETNRALKOMITEEN I SUKP.

(10. september 1960)

Medan vi strevar etter å løysa meiningsskilnadene godt og nå fram til einskap, legg vi fram desse framlegga, heilt oppriktig.

1. Dei grunnleggjande teoriane i marxismen-leninismen og prinsippa i Fråsegna og Manifestet frå Moskva-møtet i 1957 er det ideologiske grunnlaget for einskapen mellom dei to partia våre og mellom alle systerparti. Alle utsegner og handlingar frå oss må vera heilt ut tru mot dei grunnleggjande prinsippa i marxismen-leninismen og prinsippa i Moskva-Fråsegna, som vi bør bruka som kjennemerke for å skilja mellom sanning og lygn.

2. Tilhøvet mellom dei sosialistiske landa og mellom systerpartia må halda seg strengt til prinsippa om likeverd, kameratskap og internasjonalsisme slik det er føresett i Moskva-Fråsegna.

3. Alle usemjer mellom dei sosialistiske landa må verta løyste i samsvar med det som er føresett i Moskva-Fråsegna, gjennom kameratsleg og uhistig drøfting. Både Sovjetunionen og Kina, og partia i både Kina og Sovjetunionen, ber eit stort ansvar når det gjeld den internasjonale stoda og andsynes den internasjonale kommunistrørsla. Dei bør ha omfattande samrådingar og uhistige drøftingar om alle viktige spørsmål av felles interesse for å få einskap i handling. Om usemjene mellom partia i Kina og Sovjetunionen ikkje kan verta løyste i ei tid i samrådingar mellom dei to partia, då bør dei uhistige drøftingane halda fram. Når det er naudsynt bør synsmåtane til begge sider verta sett fram heilt objektivt for alle kommunistparti og arbeidarparti frå alle land, slik at desse partia kan fella rette domar etter alvorleg gjennomtenking og i samsvar med marxismen-leninismen og prinsippa i Moskva-Fråsegna.

4. Det er ofseleg viktig at kommunistar trekkjer ei klår skiljeline både mellom fienden og oss sjølve, mellom sanning og lygn. Dei to partia våre bør skatta og verdsetja venskapen vår og taka kvarandre i hendene for å gå mot fienden, og bør ikkje gje kunngjeringar eller gå til handlingar som undergrev einskapen mellom dei to partia og dei to landa og slik gje fienden høve til å køyra inn ein kile mellom oss.

5. På grunnlag av desse prinsippa bør partia våre i lag med andre kommunistparti og arbeidarparti streva etter å gjera møtet for talsmenn frå kommunistparti og arbeidarparti frå alle land som skal haldast i Moskva i november i år, med omfattande førebuing og samråding før møtet, vellukka. På dette møtet bør dei arbeida ut eit dokument som samsvarar med dei grunnleggjande prinsippa i marxismen-leninismen og prinsippa i 1957-Fråsegna som skal tena som program vi skal halda oss til alle saman, eit program for den sameinte striden mot fienden.

OM SPØRSMÅLET OM STALIN

Andre kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SÛKP

Ved redaksjonane i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Hongqi (Raude Fane)*

(13. september 1963)

Spørsmålet om Stalin er viktig for heile verda og har hatt ringverkingar mellom alle klassar i alle land. Det er framleis emne for mykje drøfting i dag, der dei ulike klassane og dei politiske partia deira tek ulike synspunkt. Det er sannsynleg at ein ikkje kan nå nokon endeleg dom i dette spørsmålet i dette hundreåret. Men det er så godt som semje i fleirtalet av den internasjonale arbeidarklassen og av revolusjonære folk, som ikkje samtykkjer i den fullstendige fornekinga av Stalin og har minnet om han meir og meir kjært. Dette er sant om Sovjetunionen og. Samanstøyten vår med leiarane for SUKP er ein samanstøyt med ein del av folket. Vi vonar vi kan overtelja dei for å fremja den revolusjonære saka. Dette er føremålet vårt med å skriva denne artikkelen.

Kinas Kommunistiske Parti har alltid meint at då kamerat Khrusjtsjov fordømte Stalin fullstendig under påskot om å «stri mot persondyrkinga», gjorde han heilt gale, og han hadde løynde grunnar for det.

Sentralkomiteen i KKP peika i brevet sitt dagsett 14. juni på at «striden mot persondyrkinga» krenkjer den heilskaplege læra til Lenin om tilhøvet mellom leiarar, parti, klasse og massar, og undergrev det kommunistiske prinsippet om demokratisk sentralisme.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP unngår å koma med noko svar til prinsipp-argumenta våre, og stemplar berre dei kinesiske kommunistane som «forsvararar av persondyrkinga og kremmarar i dei galne tankane til Stalin».

Då Lenin slåst mot mensjevikane, sa han: «Å ikkje svara på eit argument frå motmannen sin i eit prinsippsspørsmål og berre seia at han er «kjensleladd», vil seia å ikkje argumentera, men skifta til utskjelling.»* Den haldninga sentralkomiteen i SUKP syner i det opne brevet, er heilt lik den mensjevikane synte.

* Lenin, «Nokre merknader til 'svaret' frå Maslov» (1908) i *Samla verk* eng. utg., band 15, s. 255—266.

Sjølvs om det opne brevet grip til utskjelling i staden for debatt, liker vi for vår del betre å svara på det med prinsipp-argument og ein heil del kjensgjerningar.

Den store Sovjetunionen var den fyrste staten under proletarietets diktatur. I byrjinga var den fremste leiaren av partiet og regjeringa i denne staten Lenin. Etter at Lenin døydd, var det Stalin.

Etter at Lenin døydd, vart Stalin ikkje berre leiar for partiet og regjeringa i Sovjetunionen, men den vedkjende leiaren for den internasjonale kommunistrørsla og.

Det er berre førtiseks år sidan den fyrste sosialistiske staten vart innsett av Oktoberrevolusjonen. I mest tretti av desse åra var Stalin den fremste leiaren av denne staten. Anten det gjeld soga til proletarietets diktatur eller soga til den internasjonale kommunistrørsla, har verksemda til Stalin ein umåteleg viktig plass.

Kinas Kommunistiske Parti har prinsippfast hevda at spørsmålet om korleis ein skal verdsetja Stalin og om kva slags haldning ein skal taka til han, ikkje berre er eit spørsmål om å verdsetja Stalin sjølv. Det som er viktigare er spørsmålet om korleis ein skal oppsummera den historiske røynsla til proletarietets diktatur og den internasjonale kommunistrørsla etter at Lenin døydd.

Kamerat Khrusjtsjov forneakta Stalin fullstendig på den 20. kongressen til SUKP. Han let vera å samrå seg med systerpartia på førehand om dette prinsippspørsmålet som dreg inn heile den internasjonale kommunistrørsla, og etterpå freista han å tvinga eit *fait accompli* på dei. Den som gjer ei vurdering av Stalin som er ulik vurderinga til SUKP, vert klagt for «å forsvara persondyrkinga» så vel som «innblanding» i dei indre sakene til SUKP. Men ingen kan nekta for kva den historiske røynsla til den fyrste staten under proletarietets diktatur har å seia internasjonalt, eller den historiske kjensgjerninga at Stalin var leiar for den internasjonale kommunistrørsla. Dermed kan ingen nekta at vurderinga av Stalin er eit viktig prinsippspørsmål som dreg inn heile den internasjonale kommunistrørsla. På kva slags grunnlag forbyr leiarane i SUKP andre parti å gjera ein realistisk analyse og vurdering av Stalin då?

Kinas Kommunistiske Parti har ufråvikeleg kravd ein fullstendig, objektiv og vitenskapleg analyse av dei gode og dårlege sidene ved Stalin, etter metoden til den historiske materialismen og framlegginga av soga slik ho verkeleg gjekk føre seg, og har gått mot den subjektive, grovkorna og fullstendige fornekinga av Stalin etter metoden til den historiske idealismen og den overlagde renginga og endringa av soga.

Kinas Kommunistiske Parti har prinsippfast hevda at Stalin gjorde

mistak som hadde ideologiske så vel som samfunnsmessige og historiske røter. Det er naudsynt å kritisera dei mistaka Stalin verkeleg gjorde, ikkje dei som vart tillagde han utan grunn, og å gjera det frå eit rett utgangspunkt og med rette metodar. Men vi har prinsippfast gått mot u høveleg kritikk av Stalin som er gjord frå eit gale utgangspunkt og med galne metodar.

Stalin slåst mot tsarismen og propaganderte marxismen i livstida til Lenin. Etter at han vart medlem av sentralkomiteen til bolsjevikpartiet med Lenin i brodden, var han med i striden for å rydda veg for revolusjonen i 1917. Etter Oktoberrevolusjonen slåst han for å forsvara vinningane frå Oktoberrevolusjonen.

Stalin leidde SUKP og sovjetfolket etter at Lenin var daud ved å slåst målmedvite mot både indre og ytre fiendar, og ved å vakta og grunnfesta den fyrste sosialistiske staten i verda.

Stalin leidde SUKP og sovjetfolket i å halda ved lag lina for sosialistisk industrialisering og kollektivisering i jordbruket, og i å vinna store bragder i sosialistisk omdanning og sosialistisk oppbygging.

Stalin leidde SUKP, sovjetfolket og sovjethæren i ein brennande og bitter strid fram til den store sigeren i den anti-fascistiske krigen.

Stalin verja og utvikla marxismen-leninismen i kampen mot ulike slags opportuniste, mot fiendane til leninismen, som var trotskistane, sinovjevistane, bukharinistane og andre borgaragentar.

Stalin gav eit uslettande bidrag til den internasjonale kommunistrørsla i fleire teoretiske arbeid, som er udøyelege marxist-leninistiske verk.

Stalin leidde sovjetpartiet og regjeringa i å fylgja ein utanrikspolitikk som alt i alt var i samsvar med den proletariske internasjonalismen, og som gav stor hjelp til dei revolusjonære stridane alle folk førte, irekna det kinesiske folket.

Stalin stod i fremste rekkje i den historiske straumen og leidde striden, og han var ein uforsonleg fiende av imperialismen og alle reaksjonære.

Verksemda til Stalin var svært nær knytt til stridane det store SUKP og det store sovjetfolket førte, og uskiljande frå den revolusjonære striden til folket i heile verda.

Livet til Stalin var livet til ein stor marxist-leninist, ein stor proletarisk revolusjonær.

Det er sant at medan han gjorde fortienstfulle gjerningar for sovjetfolket og den internasjonale kommunistrørsla, gjorde Stalin, ein stor marxist-leninist og proletarisk revolusjonær, ymse mistak. Sume var

prinsippmistak og sume var mistak han gjorde i det praktiske arbeidet. Sume kunne ha vore unngått, og sume var knapt til å unngå i ei tid då proletarietets diktatur ikkje hadde noko føredøme å gå etter.

Stalin gjekk frå den dialektiske materialismen og fall ut i metafysikk og subjektivisme i tenkemåten sin om ymse spørsmål, og som fylgje av det vart han nokre gonger skild frå røyndomen og massane. I kampar så vel i som utanfor partiet, ved ymse høve og i ymse spørsmål, blanda han saman to slags motseiingar som er ulike i innhald, motseiingar mellom oss sjølve og fienden og motseiingar i folket, og han blanda og saman dei ulike metodane ein treng for å handsama dei. I arbeidet med å underkua kontrarevolusjonen som Stalin leidde, fekk mange kontrarevolusjonære som fortente straff den rettkomne straffen sin, men samstundes var det uskuldige folk som vart dømde med urette. Og i 1937 og 1938 førekom det mistaket å gjera rekkevidden for underkuing av kontrarevolusjonære større. I spørsmålet om parti- og regjeringsorganisasjon brukte han ikkje den proletariske demokratiske sentralismen fullt ut og krenkte han i ein viss grad. Han gjorde nokre mistak når han handsama tilhøvet til systerparti og systerland. Han gav og nokre dårlege råd i den internasjonale kommunistrørsla. Desse mistaka valda nokre tap for Sovjetunionen og den internasjonale kommunistrørsla.

Fortenestene og mistaka til Stalin er saker som er historisk og objektivt røynglege. Når ein samanliknar desse to, ser ein at fortenestene hans veg tyngre enn feila. Han gjorde fyrst og fremst rett, og feilgrepa hans kjem i andre rekkje. Når ein skal oppsummera tenkinga og arbeidet til Stalin som heilskap, kjem visseleg kvar ærleg kommunist med vyrnad for soga til å sjå det fyrst som var det fremste hjå Stalin. Når ein difor har verdsett, kritisert og vunne over mistaka til Stalin er det naudsynt å vakta det som var det fremste i Stalins liv, å vakta marxismen-leninismen som han verja og utvikla.

Det ville vera eit gode om mistaka til Stalin, som berre kjem i andre rekkje, vert tekne som historiske lærdomar slik at kommunistane i Sovjetunionen og andre land kan vara seg og unngå dei mistaka eller gjera færre mistak. Både positive og negative historiske lærdomar er eit gode for alle kommunistar, føresett at dei er dregne ut på rett vis og ikkje rengjer historiske kjensgjerningar.

Lenin peika meir enn ein gong på at marxistar var heilt og halde ulike revisjonistane i Den andre internasjonalen i haldninga til folk som Bebel og Rosa Luxemburg, som trass i alle mistaka dei gjorde var store proletariske revolusjonære. Marxistar løynde ikkje mistaka til desse folka, men lærte gjennom slike døme «korleis dei skulle unngå dei og

leva opp til dei strengare krava frå den revolusjonære marxismen»*. I motsetnad til marxistane, «gol» og «kakla» revisjonistane over mistaka til Bebel og Rosa Luxemburg. Lenin spotta revisjonistane og synte i den samanhengen til eit russisk eventyr. «Sume gonger kan ørner flyga lågare enn høns, men høns kan aldri stiga opp til ørnehogder.»** Bebel og Rosa Luxemburg var store kommunistar, og trass i mistaka deira var dei framleis «ørner», medan revisjonistane var ein «hønseflokk» «i bakgården til arbeidarklassen si rørsle, mellom skithaugane»***.

Den historiske rolla til Bebel og Rosa Luxemburg let seg slett ikkje jamføra med rolla til Stalin. Stalin var den store leiaren for proletariatets diktatur og den internasjonale kommunistrørsla i ein heil historisk æra og ein må gjera seg meir føre når ein skal verdsetja han.

Leiarane i SUKP har klagd Kinas Kommunistiske Parti for å «verja» Stalin. Ja, vi verjar Stalin. Når Khrusjtsjov rengjer saga og fornektar Stalin fullstendig, har vi ein skyldnad vi ikkje kjem frå til å stå fram og verja han i samsvar med interessene til den internasjonale kommunistrørsla.

Når Kinas Kommunistiske Parti verjar Stalin, verjar det den rette sida hans, det verjar den ærerike saga til den fyrste staten under proletariatets diktatur som vart skapt av Oktoberrevolusjonen. Det verjar den ærerike saga til striden til SUKP. Det verjar vørnad for den internasjonale kommunistrørsla mellom arbeidsfolk i heile verda. Kort sagt verjar det saga og praksisen til marxismen-leninismen. Det er ikkje berre dei kinesiske kommunistane som gjer dette. Alle kommunistar som er knytte til marxismen-leninismen, alle støe revolusjonære og alle rettsinna folk har gjort det same.

Når vi verjar Stalin, verjar vi ikkje mistaka han gjorde. For lenge sidan hadde dei kinesiske kommunistane fyrste-hands røynsle med sume av mistaka hans. Av dei galne «venstre» og høgreopportunistiske linene som oppstod i Kinas Kommunistiske Parti ein og annan gong, var det sume som oppstod under innverknad frå ymse mistak Stalin gjorde, for så vidt som det galdt dei internasjonale kjeldane for dei. Sist i tjuetåra, i trettiåra og tidleg og midt i førtiåra gjorde dei kinesiske marxist-leninistane med kamerat Mao Tsetung og kamerat Liu Shao-chi motstand mot innverknaden frå mistaka til Stalin. Etterkvart vann dei over

* Lenin, «Føreord til brosjyren ved Voinov (A.V.Lunarcharskij) om partiet si haldning til fagforeiningane» i *Samla verk*, eng. utg., band 13, s. 165.

** Lenin, «Merknader frå ein skribent» i *Urvalde verk*, eng. utg., International Publishers, New York 1943, band 10, s. 312.

*** Lenin, same stad.

dei galne «venstre» og høgreopportunistiske linene og til slutt leidde dei den kinesiske revolusjonen til siger.

Men ettersom sume av dei galne ideane som Stalin sette fram vart godtekne og brukte av ymse kinesiske kameratar, bør vi kinesarar taka ansvaret. Då partiet vårt streid mot «venstre» og høgreopportunismen, kritiserte det difor berre våre eigne villfarne kameratar og la aldri skulda på Stalin. Føremålet med kritikken vår var å skilja mellom rett og gale, dra dei høvelege lærdomane og fremja den revolusjonære saka. Vi bad berre dei villfarne kameratane om å retta mistaka sine. Om dei let vera med det, venta vi til dei litt etter litt vart vekte gjennom si eiga praktiske røynsle, føreset at dei ikkje skipa løynlege grupper til å driva hemmeleg og nedrivande verksemd. Metoden vår var den skikkelege metoden med kritikk og sjølvkritikk innanfor partiet. Vi gjekk ut frå ynskjet om einskap og kom fram til ny einskap på nytt grunnlag gjennom kritikk og strid, og slik vart det nådd fram til gode resultat. Vi stod på at desse motseiingane var motseiingar i folket og ikkje mellom fienden og oss sjølve, og at vi difor skulle nytta denne metoden.

Kva slags haldning har kamerat Khrusjtsjov og andre leiarar i SUKP teke til Stalin etter den 20. kongressen i SUKP?

Dei har ikkje gjort ein heilskapleg historisk og vitskapleg analyse av livet og arbeidet hans, men har forneakta han fullstendig utan noko skilje mellom rett og gale.

Dei har fare åt mot Stalin som mot ein fiende, ikkje som mot ein kamerat.

Dei har ikkje nytta metoden med kritikk og sjølvkritikk for å oppsummera røynsle, men har gjeve Stalin skulda for alle mistak eller skulda han for «mistak» dei har funne på tilfeldig.

Dei har ikkje lagt fram kjensgjerningane og drøfta tinga til botns, men har kome med demagogiske personlege åtak på Stalin for å så gift i tankane til folk.

Khrusjtsjov har skjelt ut Stalin og kalla han «mordar», «kriminell», «banditt»*, «spelar», «despot av same slag som Ivan den fælslege», «den største diktatoren i russisk soge», «tosk»**, «idiot»*** og så bortetter. Når vi er nøydde til å gje att alt dette skitne, simple og vondkyndte snakket, er vi redde det skal søla til pennen og papiret vårt.

* Khrusjtsjov, «Samtale med utsendingsgruppa frå Kinas Kommunistiske Parti», 22. oktober 1961.

** Khrusjtsjov, «Tale på 1. maimottakinga til Sovjetregjeringa i 1962.

*** Khrusjtsjov, «Samtale med utsendingsgruppa frå Kinas Kommunistiske Parti», 22. oktober 1961.

Khrusjtsjov har baktala Stalin som «den største diktatoren i russisk soge». Tyder ikkje det at sovjetfolket levde i tretti lange år under «tyranniet» til «den største diktatoren i russisk soge» og ikkje under det sosialistiske systemet? Det store sovjetfolket og det revolusjonære folket i verda er heilt usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin som «despot av same slaget som Ivan den fælslege». Vil ikkje det seia at den røynsla det store SUKP og det store sovjetfolket gjennom meir enn tretti år skaffa folk verda over, ikkje var røynsla til proletariatets diktatur, men røynsla frå livet under styret til ein føydal «despot»? Det store sovjetfolket, dei sovjetiske kommunistane og marxist-leninistane over heile verda er heilt usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin og kalla han «banditt». Vil ikkje det seia at den fyrste sosialistiske staten i verda i lang tid hadde ein «banditt» i brodden? Det store sovjetfolket og det revolusjonære folket i heile verda er heilt usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin som «tosk». Vil ikkje dette seia at det SUKP som førte heltemodig strid gjennom dei framfarne tiåra, hadde ein «tosk» som leiars? Dei sovjetiske kommunistane og marxist-leninistane i heile verda er heilt usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin og kalla han «idiot». Vil ikkje dette seia at den store sovjethæren som sgra i den anti-fascistiske krigen hadde ein «idiot» som øvstkommanderande? Dei ærerike sovjetiske kommandørane og kjemparane og alle anti-fascistiske kjemparar i verda er fullstendig usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin som «mordar». Vil ikkje det seia at den internasjonale kommunistrørsla hadde ein «mordar» som lærar i fleire tiår? Kommunistar i heile verda, irekna kommunistane i Sovjetunionen, er fullstendig usamde i denne bakvaskinga!

Khrusjtsjov har baktala Stalin som «spelar». Vil ikkje det seia at dei revolusjonære folka hadde ein «spelar» som faneberar i stridane mot imperialismen og reaksjonen? Alle revolusjonære folk i verda, irekna sovjetfolket, er fullstendig usamde i denne bakvaskinga!

Når Khrusjtsjov skjeller ut Stalin slik, er det ei grov fornærming mot det store sovjetfolket, ei grov fornærming mot SUKP, mot sovjethæren, proletariatets diktatur og mot det sosialistiske systemet, den internasjonale kommunistrørsla, dei revolusjonære folka verda over og mot marxismen-leninismen.

Kva slags stilling set Khrusjtsjov seg i, han som var med i partileiinga og statsleiinga i Stalins tid, når han slår seg på brystet, dunkar i bordet

og brølar skjellsord mot Stalin så høgt han kan! I stillinga til ein medsamansvoren med ein «mordar» og ein «banditt»? Eller i same stillinga som ein «tosk» og ein «idiot»?

Kva skilnad er det mellom slik utskjelling av Stalin frå Khrusjtsjov og utskjellinga frå imperialistane, dei reaksjonære i ulike land og overløparane frå kommunismen? Kvifor slikt inngrodd hat til Stalin? Kvifor gå til villare åtak på han enn du gjer på fienden?

Når Khrusjtsjov skjeller ut Stalin, avviser han i røynda vilt det sovjetiske systemet og den sovjetiske staten. Målbruken hans i samband med dette er slett ikkje veikare, det er i røynda sterkare enn målbruken til slike overløparar som Kautsky, Trotski, Tito og Djilas.

Folk bør attgje dette avsnittet frå det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP og spørja Khrusjtsjov: «Korleis kan de seia slike ting om partiet til den store Lenin, om fedrelandet åt sosialismen, om det folket som var det fyrste i verda til å gjennomføra ein sosialistisk revolusjon, halda på dei store vinningane sine i ville slag mot den internasjonale imperialismen og kontrarevolusjonen innanlands, som gjev til syne under av heltemot og oppoffring i strevet for å byggja kommunismen, som trufast oppfyller den internasjonalistiske skyldnaden sin mot det arbeidande folket i verda!»

I artikkelen «Det politiske innhaldet i skjellsord» sa Lenin: «Skjellsord i politikken dekkjer ofte den fullstendige skorten på ideologisk innhald, hjelpeløysa og maktesløysa, den plagsame maktesløysa til utskjellaren.» Høver ikkje dette på leiarane i SUKP som kjenner seg jaga av biletet av Stalin og freistar å dekkja over den fullstendige mangelen på prinsipp, hjelpeløysa og den plagsame maktesløysa si ved å skjella ut Stalin?

Det store fleirtalet av sovjetfolket samtykkjer ikkje i slik utskjelling av Stalin. Dei set minnet om Stalin høgare og høgare. Leiarane i SUKP har isolert seg alvorleg frå massane. Dei kjenner støtt at dei vert truga av biletet av Stalin som heimsøkjjer dei, og i røynda er det den store misnøyen i dei breie massane med den fullstendige fornekinga av Stalin. Til no har ikkje Khrusjtsjov våga å lata sovjetfolket og resten av folket i det sosialistiske lægeret få sjå den løynlege meldinga som fornektar Stalin fullstendig, som han laga til den 20. kongressen i SUKP, fordi det er ei melding som ikkje toler dagsljøs, ei melding som ville gjera massane alvorleg fiendtlege.

Særskilt verd å merkja seg er den kjensgjerninga at medan dei skjeller ut Stalin på alle vis det går an, ser leiarane i SUKP på Eisenhower, Ken-

nedy og slaget deira med «vyrdnad og tillit»*. Dei skjeller ut Stalin som ein «despot av same slaget som Ivan den fælslege» og «den største diktatoren i russisk soge», men rosar både Eisenhower og Kennedy for å «ha støtte frå det absolutte fleirtalet av det amerikanske folket!»** Dei skjeller ut Stalin som «idiot», men rosar Eisenhower og Kennedy for å vera «vettuge»! På den eine sida frøser dei ilske mot ein stor marxist-leninist, ein stor proletarisk revolusjonær og ein stor leiari for den internasjonale kommunistrørsla, og på den andre sida prisar dei hovdingane for imperialismen til skyene. Finst det noka von om at sambandet mellom desse to ovringane berre er eit slumpetreff og at dei ikkje fylgjer med bønlaus logikk av sviket mot marxismen-leninismen?

Om ikkje minnet hans er for stutt, bør Khrusjtsjov hugsa at på eit masse møte i Moskva i januar 1937 fordømte han sjølv med rette dei som gjekk til åtak på Stalin, og sa: «Då dei lyfte handa mot kamerat Stalin, lyfta dei handa mot oss alle, mot arbeidarklassen og det arbeidande folket! Då dei lyfte handa mot kamerat Stalin, lyfta dei henne mot læra til Marx, Engels og Lenin!» Khrusjtsjov sjølv høgrosta Stalin gong på gong som ein «svært nær ven og våpenbror av den store Lenin»***, som «det største geniet, den største læraren og leiaren av menneskeætta»**** og «den store marskalken som alltid sigrar»*, som «den oppriktige venen til folket»** og som sin «eigen far»***.

Om ein samanliknar det Khrusjtsjov sa då Stalin levde, med det han seier no som Stalin er død, kan ingen unngå å sjå at Khrusjtsjov har snudd 180 gradar i vurderinga si av Stalin.

Om ikkje minnet hans er for stutt, burde Khrusjtsjov sjølv sagt hugsa at i tida under Stalin si leiing var han sjølv særskilt aktiv til å stå og gjennomføra den rådande politikken for å underkua kontrarevolusjonære.

6. juni 1937, på den femte partikonferansen i Moskva-provinsen, sa Khrusjtsjov:

* Khrusjtsjov, «Svarbrev til J. F. Kennedy», 28. oktober 1962.

** Khrusjtsjov, «Svar på spørsmål frå sjefsredaktørane i *Pravda* og *Izvestia*, 15. juni 1963.

*** Khrusjtsjov, «Stalin og den store venskapen til folka i Sovjetunionen», *Pravda*, 21. desember 1939.

**** Khrusjtsjov, «Tale på den attande kongressen til SUKP(b)», *Pravda*, 15. mars 1939.

* Khrusjtsjov og andre, «Brev til alle offiserar og menige i den sovjetiske Raude hæren», *Pravda* 13. mai 1945.

** Khrusjtsjov, «Stalin og den store venskapen til folka i Sovjetunionen», *Pravda*, 21. desember 1939.

*** Khrusjtsjov, «Stalinistisk venskap mellom folka — ein garanti for at fedrelandet vårt er uovervinneleg», *Pravda*, 21. desember 1949.

«Partiet vårt vil utan nåde knusa gjengen med svikarar og forrædarar og utsletta alle høgre-trotskyist-utskota... Vissen om dette er den uskakande leiinga til leiaren vår, kamerat Stalin. ... Vi skal utrydda fiendane — til siste mann — og spreia oska deira for vinden.»

8. juni 1938, på den fjerde partikonferansen i Kiev-provinsen, sa Khrusjtsjov:

«Jakirane, Balitskijane, Ljubsjekijane, Zatoniskijane og anna avskum som ville føra dei polske godseigarane til Ukraina, ville henta dei tyske fascistane, godseigarane og kapitalistane hit... Vi har utrydda ein heil del fiendar, men framleis ikkje alle. Difor er det naudsynt å halda augo opne. Vi må hugsa orda til kamerat Stalin vel, om at så lenge den kapitalistiske omringinga finst, kjem spionar og sabotørar til å verta smugla inn i landet vårt.»

Khrusjtsjov var i leiinga for partiet og staten i Stalin si tid, og stødde aktivt og sette fastrådd ut i livet politikken for å underkua kontrarevolusjonære. Kvifor seier han frå seg alt som vart gjort i denne tida og skuver skulda for alle mistak over på Stalin åleine, mens han kvitvaskar seg sjølv heilt og halde?

Når Stalin gjorde noko gale, kunne han kritisera seg sjølv. Til dømes hadde han gjeve sume dårlege råd med omsyn til den kinesiske revolusjonen. Etter at den kinesiske revolusjonen sigra, vedgjekk han mistaket sitt. Stalin vedgjekk og nokre av mistaka sine i arbeidet for å reinska partirekkjene i meldinga til den attande kongressen til SUKP i 1939. Men kva med Khrusjtsjov? Han veit rett og slett ikkje kva sjølvkritikk er. Alt han gjer er å skuva heile skulda over på andre og krevja all ære for seg sjølv.

Det er ikkje overraskande at desse stygge gjerningane til Khrusjtsjov skulle ha gått føre seg når den moderne revisjonismen er ute og herjar. Som Lenin sa i 1915 då han kritiserte revisjonistane i Den andre internasjonale for å ha svike marxismen:

«Dette er slett ikkje noko å undrast over i denne tida for gløymde ord, tapte prinsipp, styrta filosofiar og forkasta fråsegner og høgtidelege lovnader.»*

* Lenin, «Føreord til brosjyren til Bukharin, *Imperialismen og verdsøkonomien*», (1915) i *Samla verk*, eng. utg., band 22, s. 104.

Som hendingsgangen etter den 20. kongressen har synt fullt ut, fekk den fullstendige fornekinga av Stalin ved leiinga i SUKP umåteleg alvorlege fylgjer.

Det har utstyrt imperialistane og dei reaksjonære i alle land med uhorveleg velkomen anti-sovjetisk og anti-kommunistisk skyts. Kort etter den 20. kongressen til SUKP utnytta imperialistane den løynlege meldinga mot Stalin som Khrusjtsjov gav, til å piska opp ei verdsfemnande flodbylgje mot Sovjetunionen og kommunismen. Imperialistane, dei reaksjonære i alle land, Tito-klikken og opportunistar av ulike utsjånader kasta seg alle over høvet til å gå til åtak på Sovjetunionen, det sosialistiske lægeret og kommunistpartia. Slik kom mange systerparti og systerland opp i alvorlege vanskar.

Den styrlose kampanjen mot Stalin ved leiinga i SUKP sette trotskistane, som lenge hadde vore politiske lik, i stand til å livna til att og ropa etter «oppreising» for Trotski. I november 1961, ved avlsutninga av den 22. kongressen i SUKP, slo det internasjonale sekretariatet for Den fjerde internasjonale fast i eit brev til den 22. kongressen i SUKP og den nye sentralkomiteen, at i 1937 hadde Trotski sagt at det kom til å verta reist eit monument til ære for ofra for Stalin. «I dag», heldt det fram, «har denne spådomen vorte sanning. Framfor kongressen dykkar har fyrstesekretæren i partiet dykkar lova at dette monumentet skal verta reist.» I dette brevet vart det reist konkret krav om at namnet til Trotski skulle verta «hogd inn med gullbokstavar på monumentet som skal reisast til ære for ofra for Stalin». Trotskistane løynde ikkje gleda si og kunngjorde at den anti-Stalin-kampanjen som leiinga i SUKP hadde sett i gang, hadde «opna døra for trotskismen,» og kom til å «vera til stor hjelp i å fremja trotskismen og organisasjonen hans — Den fjerde internasjonale».

Når dei fornektar Stalin fullstendig, har leiarane i SUKP grunnar som ikkje tolar dagsljøs.

Stalin døydde i 1953. Tre år etter at han døydde, gjekk leiarane i SUKP til valdsamt åtak på han på den 20. kongressen, og åtte år etter at han døydde gjorde dei det att på den 22. kongressen, då dei fjerna og brende leivningane av han. Då dei tok opp att det valdsame åtaket på Stalin, hadde leiarane i SUKP som mål å stryka ut den uutslettande innverknaden denne store proletariske revolusjonære hadde i folket i Sovjetunionen og verda over, og rydda vegen for å forneakta marxismen-leninismen som Stalin hadde verja og utvikla og for å nytta ei revisjonistisk line heilt ut. Den revisjonistiske lina deira byrja nett med den 20. partikongressen og vart fullt ut sett i system på den 22.

kongressen. Kjensgjerningane syner klårare og klårare at revisjonen deira av dei marxist-leninistiske teoriane om imperialismen, krig og fred, proletarisk revolusjon og proletariatets diktatur, revolusjon i koloniane og halvkoloniane, det proletariske partiet osb., er uskiljande knytt til den fullstendige fornekinga av Stalin.

Det er under dekkje av å «stri mot persondyrkinga» at leiinga i SUKP freistar å forneakta Stalin fullstendig.

Då dei sette i gang «striden mot persondyrkinga», var ikkje leiarane i SUKP ute etter å nyoppretta det dei kallar «dei leninistiske standardane for partiliv og prinsipp for leiing». Tvert om krenkjer dei Lenin si lære om tilhøvet mellom leiarar, parti, klasse og massar og går på tvers av prinsippet om demokratisk sentralisme i partiet.

Marxist-leninistar hevdar at om det revolusjonære partiet til proletariatet verkeleg skal tena som hovudkvarter for proletariatet i strid, må det handsama tilhøvet mellom leiarar, parti, klasse og massar rett, og det må vera organisert etter prinsippet med demokratisk sentralisme. Eit slikt parti må ha ei temmeleg stabil leiingskjerne, som bør vera samansett av ei gruppe grundig prøva leiarar som er gode til å integrera den allmenngyldige sanninga i marxismen-leninismen med den konkrete utøvinga av revolusjonen.

Leiarane for det proletariske partiet, anten dei er medlem i sentralkomiteen eller lokale utval, stig fram frå massane i løpet av klassestridane og dei revolusjonære masserørslene. Dei er grenselaust tru mot massane, har nære band til dei og er flinke til å konsentrera tankane til massane på rett vis og så setja dei ut i livet. Slike leiarar er ekte talsmenn for proletariatet, og massane kjennest ved dei. Det er eit teikn på politisk mogning i det proletariske partiet når det har slike leiarar, og i det ligg vona om siger for proletariatet si sak.

Lenin hadde heilt rett då han sa at «ikkje ein einaste klasse i soga har nådd makta utan å skapa politiske leiarar for seg, framståande talsmenn for seg som er i stand til å organisera ei rørlse og leia henne»*. Han sa og:

«Å trenarøynde og svært innverknadsrike partileiarar er ei langsiktig og vanskeleg oppgåve. Men utan dette kjem

* Lenin, «Dei brennande oppgåvene til rørsle vår», (1900) i *Samla verk*, eng. utg., band 4, s. 370.

proletariatets diktatur, den «einskaplege viljen» det har, fortsatt til å vera tome ord.»*

Denne prinsippfaste og rette tilnærminga vår er grunnleggjande ulik «striden mot persondyrkinga» som leiinga i SUKP går inn for.

Det har vorte klårare og klårare at når leiarane i SUKP går inn for «strid mot persondyrkinga», har dei ikkje slik dei sjølve påstår tenkt å fremja demokratiet, praktisera kollektiv leiing og gå mot å overdriva rolla til einskildmennesket. Dei har løynde grunnar.

Nett kva er hovudpunktet i deira «strid mot persondyrkinga»?

For å seia det beint ut er det ikkje noko anna enn dette:

1. Under påskot om «å stri mot persondyrkinga» vil dei stilla Stalin, partileiaren, opp mot partiorganisasjonen, proletariatet og folke-massane.

2. Under påskot om å «stri mot persondyrkinga» vil dei skitna til det proletariske partiet, proletariatets diktatur og det sosialistiske systemet.

3. Under påskot om «å stri mot persondyrkinga» vil dei byggja opp seg sjølve og gå til åtak på revolusjonære som er tru mot marxismen-leninismen, for å rydda veg for at revisjonistiske renkesmedar kan riva til seg leiinga i partiet og staten.

4. Under påskot om å «stri mot persondyrkinga» vil dei blanda seg inn i dei indre sakene til systerparti og systerland og streva etter å undergrava leiinga deira som det passar dei sjølve, og

5. Under påskot om å «stri mot persondyrkinga» vil dei gå til åtak på systerparti som held fast ved marxismen-leninismen og kløyva den internasjonale kommunistrørsla.

«Striden mot persondyrkinga» som Khrusjtsjov sette i gang, er ein forakteleg politisk intrige. Slik var ein som Marx skildra: «Han er i sitt element som intrigant, men er eit null som teoretikar.»**

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP erklærer at «mens vi av-viser persondyrkinga og strir mot fylgjene av henne» har dei «høg vyrd-nad for leiarar som... nyt fortent vyrdnad». Kva vil dette seia? Det vil seia at medan dei trampar Stalin ned, rosar leiarane i SUKP Khrusjtsjov til skyene.

Dei skildrar Khrusjtsjov, som ikkje var kommunist enno då Oktoberrevolusjonen gjekk føre seg og som arbeidde med politikk i låg

* Lenin, «Eit brev til dei tyske kommunistane» (1921) i *Samla verk*, eng. utg., band 32, s. 512—523.

** Marx, «Marx til F. Bolte», 23. november 1871.

rang under borgarkrigen, som «ein aktiv skapar av Den raude hæren»*.

Dei gjev Khrusjtsjov åleine æra for sigeren i det avgjerande slaget i den sovjetiske patriotiske krigen, og seier at i slaget ved Stalingrad «kunne ein svært ofte høyra røysta til Khrusjtsjov»** og at han var «sjela til Stalingrad-innbyggjarane.»***

Dei gjev Khrusjtsjov heile æra for dei store bragdene i atomvåpen og rakettvitenskap og kallar han «kosmiske far»****. Men som alle veit, var framgangen til Sovjetunionen i å laga atombomba og hydrogenbomba ei storgjerning som vitenskapsmennene og teknikarane i Sovjetunionen gjorde under Stalin si leiding. Grunnlaget for rakettvitenskapen vart lagt i Stalins tid. Korleis kan ein sletta ut desse viktige historiske kjensgjerningane? Korleis kan ein gje heile æra til Khrusjtsjov?

Dei prisar Khrusjtsjov som har revidert dei grunnleggjande teoriane i marxismen-leninismen og som hevdar at leninismen er forelda, som den «strålende modellen som utvikla den marxist-leninistiske teorien på skaparvis og gjorde han rikare»*.

Det leiarane i SUKP driv med under dekkje av å «stri mot persondyrkinga», er nett som Lenin sa:

«... i staden for dei gamle leiarane som har vanlege menneskelege synspunkt på vanlege spørsmål, vert nye leiarar skudt fram... som snakkar overnaturlig tøv og forvirring.»**

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP bakvaskar standpunktet vårt å halda fast ved marxismen-leninismen og påstår at vi «freistar å tvinga på andre parti den ordenen i tinga, den ideologien og moralen, dei formene og metodane som blømte i tida med persondyrkinga». Denne merknaden avdekkjer meningsløysa i «striden mot persondyrkinga».

Ifylgje leiarane i SUKP kom det «ein periode med persondyrking» i Russland etter at Oktoberrevolusjonen hadde gjort slutt på kapitalismen

* «Livet for folket», *Zarja Vostoka*, 17. desember 1961.

** «Skapt og oppseda av partiet», *Agitator*, nr. 2, 1963.

*** V. I. Tsjuikov, «Tale på møte som markerte 20.årsdagen for den store patriotiske krigen til Sovjetunionen», *Pravda*, 22. juni 1961.

**** G. S. Titov, Tale på den 22. kongressen i SUKP, 26. oktober 1961.

* A. N. Kosygin, Tale på den 22. kongressen i SUKP, 21. oktober 1961.

** Lenin, «Venstre»-kommunismen — en barnesjukdom» (1920) i *Uvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, bind 11, side 121 — 122. 121—122.

i Russland. Det ser mest ut som om «det sosiale systemet» og «ideologien og moralen» i den perioden ikkje var sosialistiske. I den perioden var det arbeidande folket i Sovjetunionen under ei «tung bør», det rådde ei «stemning med redsle, mistanke og uvisse som forgifta livet til folket»*, og sovjetsamfunnet vart halde attende i utviklinga si.

I talen sin på det sovjetisk-ungarske venskapsmøtet den 19. juli 1963 gjekk Khrusjtsjov inn på det han kalla «terror»-styret til Stalin, og sa at Stalin «heldt makta si ved lag med øks». Han skildra samfunnsordenen i den tida i desse ordelaga: «... i den perioden visste ein mann som gjekk heimanfrå til jobben ofte ikkje om han kom til å koma heim att, om han kom til å sjå kone og born igjen.»

«Perioden med persondyrkinga» slik leiinga i SUKP skildrar han, var ein periode då samfunnet var meir «styggjeleg» og «barbarisk» enn i perioden med føydalisme eller kapitalisme.

Ifylgje leiinga i SUKP greide ikkje proletariatets diktatur og det sosialistiske samfunnssystemet, som vart oppretta som fylgje av Oktoberrevolusjonen, å fjerna underkuinga av det arbeidande folket eller auka utviklingstakta til det sovjetiske samfunnet på fleire tiår. Fyrst etter at den 20. kongressen gjennomførte «striden mot persondyrkinga», vart den «tunge bora» fjerna frå det arbeidande folket og «utviklinga av sovjetsamfunnet» «skaut brått fart».**

Khrusjtsjov sa: «Å! Om berre Stalin hadde døydd ti år før!»***. Som alle veit døydde Stalin i 1953. Ti år før ville vore i 1943, nett det året då Sovjetunionen byrja motoffensiven sin i den store patriotiske krigen. Kven var det som ville at Stalin skulle døy den gongen? Hitler!

Det er ikkje noko nytt i soga til den internasjonale kommunistrørsla at fiendane til marxismen-leninismen æreskjeller leiarane for proletariatet og freistar å undergrava den proletariske saka ved å bruka eit eller anna slagord slik som «strid mot persondyrkinga». Det er eit skite knep som folk har gjennomskoda for lenge sidan.

I perioden under Den fyrste internasjonale brukte renkesmeden Bakunin liknande målbruk når han rasa mot Marx. For å smeikja seg innpå Marx og vinna tiltru frå han, skreiv han fyrst: «Eg er eleven Dykkar og stolt av det.»****. Seinare, når han ikkje lykkast i komplottet for å ri-

* Ope brev frå sentralkomiteen i SUKP til alle partiorganisasjonar og til alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

** Ope brev frå sentralkomiteen i SUKP til alle partiorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

*** Khrusjtsjov, Tale på det sovjetisk-ungarske venskapsmøtet i Moskva, 19. juni 1963.

**** Bakunin, Brev til Karl Marx, 22. desember 1868, *Die Neue Zeit*, nr. 1, 1900.

va til seg leiinga i Den fyrste internasjonale, skjelte han ut Marx og sa: «Som tyskar og jøde er han autoritær frå topp til tå»* og ein «diktator»**.

I perioden under Den andre internasjonale nytta overløparen Kautsky liknande målbruk for å rasa mot Lenin. Han bakvaska Lenin og samanlikna han med «Guden til monoteistane»***, som hadde redusert marxismen «til statusen ikkje berre til ein statsreligion, men til ei mellomaldertru eller ie orientalsk tru»****.

I tida under Den tredje internasjonale nytta overløparen Trotski på liknande vis slikt språk til å rasa mot Stalin. Han sa at Stalin var ein «tyrann»• og at «stalinist-byråkratiet har skapt ei avstyggeleg leiardyrking som tillegg leiarar ulike guddommelege eigenskapar.»**

Den moderne revisjonistiske Tito-klikken nyttar og liknande ord for å rasa mot Stalin, og seier at Stalin var «diktatoren» «i eit system med absolutt personleg makt»***.

Dermed skulle det vera klårt at spørsmålet om «strid mot persondyrkinga» som leiinga i SUKP har reist, har vorte overlevert gjennom Bakunin, Kautsky, Trotski og Tito, som alle i hop har nytta det til å gå til åtak på leiarane for proletariatet og undergrava den proletariske revolusjonære rørsla.

Opportunistane i soga til den internasjonale kommunistrørsla var ute av stand til å forneakta Marx, Engels eller Lenin ved å æreskjella dei, og Khrusjtsjov kan ikkje forneakta Stalin gjennom æreskjelling heller.

Som Lenin påpeika, kan ikkje ei privilegert stilling sikra at æreskjelling fører fram.

Khrusjtsjov var i stand til å nytta den privilegerte stillinga si til å fjerna lekamen til Stalin frå Lenin-mausoleet, men same kor hardt han prøver kan han aldri greia å fjerna det store minnet om Stalin frå tankane til sovjetfolket og folket i heile verda.

Khrusjtsjov kan nytta den privilegerte stillinga si til å revidera

* Franz Mehring, «Karl Marx, livssoga hans», eng. utg. 1935, s. 429.

** «Engels til A. Bebel, 20. juni 1873», Samla verk av Marx og Engels, tysk utg., band 33, s. 588.

*** Monoteist — ein som trur på ein einaste gud. - Red.

**** Karl Kautsky, «Sosialdemokrati mot kommunisme», eng. utg. Rand School Press, New York 1946, s. 54.

• Trotski, «Stalin, ei vurdering av mannen og innverknaden hans», eng. utg. 1941, s. 420.

** Trotski, «Det stalinistiske byråkratiet og mordet på Kirov», Om Kirov-mordet, eng. utg. 1956, s. 17.

*** E. Kardelj, «Fem år etter», Borba, 28. juni 1953.

marxismen-leninismen på den eine eller den andre måten, men same kor hardt han prøver kan han aldri greia å styrta marxismen-leninismen som Stalin verja og som vert verja av marxist-leninistar over heile verda.

Vi vil gjerne gje eit oppriktig råd til kamerat Khrusjtsjov. Vi vonar du vil verta klår over mistaka dine og vende deg frå den galne vegen din til den marxist-leninistiske vegen.

Lenge leve den store revolusjonære læra til Marx, Engels, Lenin og Stalin!

ER JUGOSLAVIA EIT SOSIALISTISK LAND?

Tredje kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP

Ved redaksjonane i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Honqui (Raude fane)*

(26. september 1963)

Er Jugoslavia eit sosialistisk land?

Dette er ikkje berre eit spørsmål om å skaffa visse om innhaldet i den jugoslaviske staten, det dreg og inn spørsmålet om kva veg dei sosialistiske landa bør fylgja. Skal dei fylgja vegen til Oktoberrevolusjonen og føra den sosialistiske revolusjonen til endes, eller skal dei fylgja vegen til Jugoslavia og føra inn kapitalismen att? I tillegg dreg det inn spørsmålet om korleis ein skal vurdera Tito-klikken. Er han eit systerparti og ei kraft mot imperialismen, eller ein overløpar frå den internasjonale kommunistrørsla og ein tenar for imperialismen?

I dette spørsmålet er det grunnleggjande meiningsskilnader mellom leiarane i SUKP på den eine sida, og oss sjølve og alle marxist-leninistar på den andre. Alle marxist-leninistar meiner at Jugoslavia ikkje er eit sosialistisk land. Leiarklikken i Kommunistforbundet i Jugoslavia har svikey marxismen-leninismen og det jugoslaviske folket og er samansett av overløparar frå den internasjonale kommunistrørsla og tenarar for imperialismen.

Leiarane i SUKP, på den andre sida, meiner at Jugoslavia er eit sosialistisk land og at Kommunistforbundet i Jugoslavia byggjer på marxismen-leninismen og er eit systerparti og ei kraft mot imperialismen.

I det opne brevet dagsett 14. juli kunngjer sentralkomiteen i SUKP at Jugoslavia er eit «sosialistisk land» og at Tito-klikken er eit «systerparti» som «står ved roret i statsskipet».

Kamerat Khrusjtsjov vitja nyleg Jugoslavia, og i fleire talar avslørte han endå klårare det verkelege standpunktet til leiarane i SUKP, og kasta heilt av det fikenbladet som dei hadde dekt seg med i dette spørsmålet.

Etter det Khrusjtsjov meiner er ikkje Jugoslavia berre eit sosialistisk land, det er eit «framskride» sosialistisk land. Der finn ein ikkje «gjerandslaust prat om revolusjon», men «verkeleg bygging av sosialismen», og utviklinga i Jugoslavia er «eit konkret tilskot til den

allmenne revolusjonære arbeidarrørsla i verda»,* som Khrusjtsjov er nokså avundssjuk på og gjerne vil gjera etter.

Etter det Khrusjtsjov meinert er leiarane i SUKP og Tito-fylgjet «ikkje berre klassebrør», men «brør som er samanbundne ... av at vi har heilt ut dei same måla framfor oss». Leiinga i SUKP er ein «pålitande og trufast alliert» for Tito-klikken.**

Khrusjtsjov trur han har oppdaga verkeleg marxisme-leninisme i Tito-klikken. Sentralkomiteen i SUKP lest berre som, då han påstod i det opne brevet at «det framleis står att meiningsskilnader i fleire grunnleggjande prinsippspørsmål mellom SUKP og Kommunistforbundet i Jugoslavia». No har Khrusjtsjov sagt til Tito-klikken at «vi tilhøyrer ein og same tanke og vert rettleidde av same teorien»***, og at begge står på grunnen til marxismen-leninismen.

Khrusjtsjov har kasta Kunngjeringa frå 1960 for alle vindar. Kunngjeringa slår fast:

«Kommunistpartia har samrøystes fordømt den jugoslaviske varianten av den internasjonale opportunisten, ein variant av moderne revisjonistiske «teoriar» i konsentrert form.»

Der står det:

«Etter at dei sveik marxismen-leninismen, som dei kalla forelda, sette leiarane for Kommunistforbundet i Jugoslavia det anti-imperialistiske revisjonistiske programmet sitt opp mot Fråsegna frå 1957. Dei sette KJF opp mot den internasjonale kommunistrørsla som heilskap...»

Der står det:

(Leiarane for KFJ var) «avhengig av såkalla «hjelp» frå USA og andre imperialistar, og dermed utsette dei folket i Jugoslavia for fåre for å missa dei revolusjonære vinningane som var oppnådde gjennom heltemotig strid.»

Idare står det:

«Dei jugoslaviske revisjonistane driv undergravingsarbeid mot det sosialistiske lægeret og mot den kommunistiske verdslørsla... dei gjev seg ut på verksemd som set einskapen mellom alle fredskjære krefter og land i fåre.»

* Khrusjtsjov, Tale på masemøte i Velenje, Jugoslavia, 30. august 1963.

** Khrusjtsjov, Tale på møte i ein fabrikk i Rakovica, Jugoslavia, 21. august 1963.

*** Khrusjtsjov, Intervju med utanrikskorrespondentar i Brioni, Jugoslavia, 28. august 1963, som meld av Tanjug.

Kunngjeringa er heilt klår, og likevel vågar leiarane i SUKP å seia: «I samsvar med 1960-Kunngjeringa meiner vi Jugoslavia er eit sosialistisk land.»* Korleis kan dei seia noko slikt!

Ein får lyst til å spørja:

Kan eit land vera sosialistisk når det vert styrt av ein variant av den internasjonale opportunisten, slik det står i Fråsegna, ein variant av dei moderne revisjonistiske teoriane?

Kan eit land vera sosialistisk når det, som det står i Kunngjeringa, har svike marxismen-leninismen og set seg sjølv opp mot den internasjonale kommunistrørsla som heilskap?

Kan eit land vera sosialistisk når det, som det står i Kunngjeringa, driv undergravingsverksemd mot det sosialistiske lægeret og den kommunistiske verdsrørsla?

Kan eit land vera sosialistisk når det, som det står i Kunngjeringa, driv med verksemd som set einskapen til alle fredskjære krefter og land i fåre?

Kan eit land vera sosialistisk når dei imperialistiske landa med USA i brodden har nøra det med fleire hundre millionar med US-dollars?

Dette er sanneleg uvanleg og uheyrdd!

Det ser ut til at kamerat Togliatti talar meir beint ut enn kamerat Khrusjtsjov. Togliatti la ikkje fingrane mellom. Han sa at det standpunktet 1960-Kunngjeringa tok Tito-klikken var «gale».** Ettersom Khrusjtsjov og har sett seg føre å gjera om domen over Tito-klikken, burde han seia tydelegare frå. Han treng ikkje lata som om han står ved Kunngjeringa.

Er den domen Kunngjeringa feller over Jugoslavia galen og bør verta omstøyt? Togliatti seier han er galen og bør verta omstøytt. I røynda seier Khrusjtsjov og at han er galen og bør verta omstøytt. Vi seier han ikkje er galen og ikkje må verta omstøytt. Alle systerpartia som held seg til marxismen-leninismen og står ved Kunngjeringa frå 1960, seier likeins at han ikkje er galen og ikkje må verta omstøytt.

Etter det leiarane i SUKP meiner, klamrar vi oss til ein «stereotyp for-

* «For siger for den skapande marxismen-leninismen og mot revisjon av kursen for den kommunistiske verdsrørsla», leiarartikkel ved redaksjonen i *Kommunist*, Moskva, nr. 11 1963.

** P. Togliatti, «Lat oss føra diskusjonen attende til den røynelege grensa for han», *L'Unita*, 10. januar 1963.

mel» og til «jungellovene» i den kapitalistiske verda* når vi gjer dette, og vi «bannlyser Jugoslavia frå sosialismen.»** Vidare vert det sagt at kvar den som ikkje ser på Jugoslavia som eit sosialistisk land, går mot kjensgjerningane og gjer mistaket å vera subjektivistisk.*** Medan om dei let att augo for kjensgjerningane og påstår at Jugoslavia er eit sosialistisk land, då «går dei ut frå objektive lover, frå læra åt marxismen-leninismen» og har drege ei slutning på grunnlag av «djup analyse av røyndomen»****

Kva er dei røynelege kjensgjerningane om Jugoslavia? Kva slags slutning bør ein dra om ein går ut frå objektive lover, frå læra åt marxismen-leninismen og gjer ein djup analyse av røyndomen i Jugoslavia?

Lat oss no sjå på det spørsmålet.

· UTVIKLINGA AV PRIVAT KAPITAL I BYANE I JUGOSLAVIA

Eit av argumenta til Khrusjtsjov for å stadfesta at Jugoslavia er eit sosialistisk land, er at privat kapital og private verksemdar og kapitalistar ikkje finst i Jugoslavia.

Er det sant? Nei, det er ikkje det.

Kjensgjerninga er at privat kapital og private verksemdar finst i svært stor målestokk i Jugoslavia og utviklar seg i friskt tempo.

Om ein går etter hendingsgangen i alle sosialistiske land, er det ikkje merkeleg å finna ulike sektorar, irekna ein privatkapitalistisk sektor, i nasjonaløkonomien til eit sosialistisk land i ein retteleg lang periode etter at proletariatet har teke den politiske makta. Det som er viktig er kva slags politikk regjeringa har teke i bruk andsynes den private kapitalismen — politikken å bruka, innskrenka, omdanna og fjerna han, eller politikken å lata han vera og fostra og oppmuntra han. Dette er eit viktig kriterium for å avgjera om eit land utviklar seg mot sosialisme eller mot kapitalisme.

I dette spørsmålet går Tito-klikken i motsett lei frå sosialismen. Sam-

* Khrusjtsjov, «Melding til møtet i det øvste sovjet i USSR», desember 1962.

** «Ope brev frå sentralkomiteen i SUKP til alle partiorganisasjonar og kommunistar i Sovjetunionen», dagsett 14. juli 1963.

*** «Ope brev frå sentralkomiteen i SUKP til alle partiorganisasjonar og kommunistar i Sovjetunionen», dagsett 14. juli 1963.

**** Khrusjtsjov, «Melding til møte i det øvste sovjet i USSR», desember 1962.

funnsendringane som Jugoslavia innførte i den tidlege etterkrigsperioden, var ikkje grundige. Politikken Tito-klikken har gjort bruk av etter det opne sviket sitt, er ikkje ein politikk som omskipar og fjernar den private kapitalen og privat verksemd, han fostrar og utvidar dei.

Føresegner som Tito-klikken sende ut i 1953 fastset at «grupper av samfunnsborgarar» har rett til å «grunnleggja verksemdar» og «leiga arbeidskraft». Same året sende han ut eit vedtak som fastsette at privatmenneske har rett til å kjøpa realkapital frå statlege økonomiske institusjonar.

I 1956 oppmuntra Tito-klikken lokaladministrasjonane til å fostra privatkapitalen gjennom skattlegging og andre politiske tiltak.

I 1961 fastslo Tito-klikken at privatmenneske har rett til å kjøpa utanlandsk valuta.

I 1963 sette Tito-klikken politikken med å utvikla privatkapitalisme inn i grunnlova. Etter føresegnene i grunnlova kan privatpersonar i Jugoslavia setja i gang verksemdar og leiga arbeidskraft.

Med hjelp og oppmuntring frå Tito-klikken har privatverksemd og privatkapital sprutte opp som sopp i byane i Jugoslavia.

Etter den offisielle «*Statistisk handbok for Jugoslavia, 1963*» som vert utgjeve i Beograd, er det meir enn 115 000 privateigde handverkstiltak i Jugoslavia. Men i røynda er mange av eigarane av desse private verksemdene ikkje «handverkarar», men typiske privatkapitalistar.

Tito-klikken vedgår at sjølv om lova tillet privateigarar å ha på det meste fem arbeidarar kvar i sving, er det sume som har tilsett ti eller tjue gonger så mange, og til og med sume som har tilsett «fem til seks hundre arbeidarar».* Og den årlege omsetninga til sume private verksemdar er på over 100 millionar dinarar.**

Den 7. desember 1961 avslørte *Politika* at i mange tilfelle er desse private verksemddeigarane i røynda «store verksemddeigarar». Det stod:

«Det er vanskeleg å få visse om kor vidt nettet til desse private verksemddeigarane er spreidd, og kor mange arbeidarar dei har. Etter lova har dei rett på fem arbeidarar som er meinte å skulla hjelpa dei med arbeidet deira. Men for dei som kjenner irrgangane

* M. Todorović, «Striden på to frontar», *Nasha Stvarnost*, mars-utgåva, 1954.

** *Vesnik u sredu*, 27. desember 1961.

i slike saker, er desse fem i røynda kontrahentar* som i sin tur har sine egne «under-kontrahentar»... Som regel driv ikkje desse kontrahentane med arbeid lenger, men gjev berre ordrar, lagar planar og sluttar kontraktar, og reiser i bil frå den eine verksemda til den andre.»

Av profitten som desse verksemdaigarane tek inn, kan ein sjå at dei er hundreprosent kapitalistar. *Svet* melde den 8. desember 1961 at «nettoinntekta til sume private handverkarar når opp i ein million dinarar i månaden», og Beograd-avisa *Vecernje novosti* sa den 20. desember 1961 at i Beograd «mottok 116 eigarar av private verksemdar ei inntekt kvar på meir enn 10 millionar dinarar». Sume verksemdaigarar «mottok inntekt på om lag 70 millionar dinarar» på eit år, som er mest 100 000 amerikanske dollars etter den offisielle kursen.

I jugoslaviske byar er det ikkje berre private industriverksemdar, private tenestetiltak, privathandel, privat husbygging og private transportforretningsverksemdar — det finst og ågerkarar** som er kjende som «private bankierar». Desse ågerkarane driv verksemda si ope og lyser til og med ut forretninga si i avisene. Ei slik lysing hadde denne teksta: «Eit lån på 300 000 dinarar i tre månader er tilbode. Garanti vert kravd.»***

Alt dette er uimotstridelege kjensgjerningar.

Vi vil gjerne spørja dei som har sett seg føre å støyta om domen over Tito-klikken: Med mindre de har tenkt å narra, korleis kan de påstå at Jugoslavia ikkje har privatkapital, privatverksemd eller kapitalistar?

LANDSBYGDA I JUGOSLAVIA ER OVERFLØYMD MED KAPITALISME

Lat oss no sjå på stoda på landsbygda i Jugoslavia.

Finst det ikkje kapitalistar der lenger, slik Khrusjtsjov hevdar?

Nei, kjensgjerningane er heilt det motsette.

Den kjensgjerninga at Jugoslavia er ei myr av kapitalisme, er endå meir slående på landsbygda.

* *Kontrahent* — ein som inngår ein avtale eller sluttar ein kontrakt. *Red.*

** *Ågerkar* — utsugar, ein som låner ut pengar til uvanleg høg rente. - *Red.*

*** *Vesnik u sredu*, 6. desember 1961.

Marxismen-leninismen lærer oss at einskildøkonomien, småprodusent-økonomien avlar kapitalisme kvar dag og kvar time, og at berre kollektivisering kan føra jordbruket over på den sosialistiske vegen.

Stalin påpeika:

«Lenin seier at så lenge einskildøkonomi for bøndene som avlar kapitalistar og kapitalisme er framherskande i landet, kjem fåren for attinnføring av kapitalismen til å vera til stades. Det er klårt at så lenge denne fåren finst, kan ein ikkje snakka alvorleg om at den sosialistiske oppbygginga har sigra i landet vårt.»*

I dette spørsmålet fylgjer Tito-klikken ei line som står i motstrid med sosialismen.

I den fyrste etterkrigstida gjekk det føre seg ein jordreform i Jugoslavia, og fleire arbeidskooperativ for bønder vart skipa. Men i hovudsak fekk rikbondeøkonomien stå urørt.

I 1951 kunngjorde Tito-klikken ope at han gjekk frå vegen for kollektivisering av jordbruket og tok til å oppløysa arbeidskooperativa til bøndene. Dette var eit alvorleg steg Tito-klikken tok i sviket mot den sosialistiske saka. Slike kooperativ gjekk ned i tal frå meir enn 6 900 i 1950 til litt meir enn 1 200 ved slutten av 1953 og til 147 i 1960. Landsbygda i Jugoslavia er drukna i ein sjø av einskildøkonomi.

Tito-klikken kunngjer at kollektivisering ikkje har synt seg verdfullt i Jugoslavia. Han kjem med den vondkyndte bakvaskinga at «kollektivisering er det same som oreigning**»,*** og at det er ein veg som «held liveigenskapen og fattigdomen ved lag i bygdene så lenge som det let seg gjera»****. Han går inn for den låttlege ideen at utviklinga av jordbruket skulle «byggja på fri kappestrid mellom økonomiske krefter»[•].

Medan han har oppløyst mange av kooperativa til bøndene, har Tito-klikken utlyst den eine lova og føresegna etter den andre etter 1953 for å

* Stalin, «Kornkjøp og utsiktane for utviklinga av jordbruket» i *Verk*, eng. utg., band 11, s. 8.

** *Oreigning* — ekspropriering. — *Red.*

*** E. Kardelj, Opningshelsing til det 9. plenumsrådet i den fjerde føderale komiteen til det sosialistiske forbundet av det arbeidande folket i Jugoslavia, 5. mai 1959.

**** V. Bacarić, Tale på den sjette kongressen til Kommunistforbundet i Jugoslavia.

• E. Kardelj, «Om nokre problem som gjeld politikken vår i landsbyane», *Kommunist*, Beograd, nr. 4, 1953.

oppmuntra utviklinga av kapitalisme i dei landlege områda. Han har gjeve fridom til å kjøpa, selja og leiga jord og til å leiga gardsarbeidarar, han har avskaffa det planlagde oppkjøpet av jordbruksprodukt og sett frihandel i staden på dette området.

Under denne politikken spreidde dei kapitalistiske kreftene seg fort på landsbygda, og polariseringsprosessen skaut fart. Dette har vore ei viktig side ved det arbeidet Tito-klikken har gjort for å innføra kapitalismen att.

Polariseringa på landsbygda kjem fyrst til syne i dei endringane som er gått føre seg i eigeomsrett til jord. Slavko Komar, tidlegare minister for jordbruk og skogbruk i Jugoslavia, vedgjekk at i 1959 åtte fattigbonde-hushald med mindre enn femti mål jord kvar — som er 70 prosent av alle bondehushald — berre 43 prosent av all privateigd jord. Samstundes åtte velstående bondehushald med meir enn åtti mål kvar — som berre er 13 prosent av alle bønder — 33 prosent av all privateigd jord. Komar vedgjekk og at om lag 10 prosent av bondehushalda kjøpte eller selde jord kvart år.* Dei fleste av seljarane var fattige familiar.

Konsentrasjonen av jord er i røynda mykje alvorlegare enn det som kjem fram frå opplysningane her. Som avslørt i nummeret 19. juli 1963 av *Borba*, organet til Tito-klikken, var det berre i eit distrikt «tusenvís av bondehushald som hadde langt meir enn det lovlege øvstemålet på 10 hektar jord», og i Bijelina-kommunen «vart det oppdaga at 500 bondehushaldningar åtte eigeomar på 10 til 30 hektar». Dette er ikkje ein-skildtilfelle.

Polariseringa på landsbygda ovrar seg og i dei store ulikskapane i eige av trekkdyr og gardsreiskapar. Av dei 308 000 bondehushalda i Vojvodina-provinsen, som er eit leiande område i kornproduksjonen, har 55 prosent ingen trekkdyr. Bondehushald med mindre enn 20 mål kvar, som er 40,7 prosent av alle bondehushald, har berre 4,4 prosent av alle plogane i dette området, eller i snitt ein plog for kvart tjuande hushald. På den andre sida eig rikbøndene meir enn 1 300 traktorar og ein heil del anna gardsmaskineri, så vel som store tal med plogar og vogner som vert dregne av husdyr.**

Likeins ovrar polariseringa seg i veksten av slik kapitalistisk utbytting som å leiga arbeidskraft.

Nummeret av *Kommunist* frå 7. februar 1958 avslørte at 52 prosent

* Slavko Komar, «Sume problem som gjeld landsbygda og bondehushalda», *Socializam*, nr. 5, 1962.

** Det jugoslaviske tidsskriftet *Index*, nr. 2, 1962.

av bondehushalda i Serbia som åtte meir enn 80 mål jord, leigde arbeidarar i 1956.

I 1962 sa Slavko Komar at sjefane i nokre bondehushald hadde «vorte mektige» dei siste åra og at «inntektene deira ikkje kjem frå deira eige arbeid, men frå ulovleg handel, frå foredling av både deira eigne produkt og andre sine, frå ulovleg spritdestillering, frå å eiga meir enn den føreskrivne øvstegrensa på 10 hektar dyrkande jord, som er skaffa gjennom kjøp, eller oftare ved å leiga jord, frå tilsynelatande deling av jord mellom familiemedlemer, frå å ta eller gøyma unna offentleg jord, frå å skaffa seg traktorar gjennom spekulasjon og ved å utbytta fattige grannar ved å dyrka jorda deira for dei»*.

Borba slo den 30. august 1962 fast at «den såkalla godhjarta produsenten er ein som leiger land, som leiger arbeidskraft og som er ein røynd handelsmann... Slike folk er ikkje produsentar, men verksemd-eigarar. Summe rører ikkje ei hakke heile året. De leiger arbeidskraft og fører berre tilsyn med arbeidet på jorda, og dei driv handel».

Pengeutlånarar er og svært aktive på landsbygda i Jugoslavia. Renteratene går ofte opp i meir enn 100 prosent i året. I tillegg er det folk som utnyttar nauda dei arbeidslause er i, monopoliserer arbeidsmarknaden og driv utbytting gjennom det.

Store tal av bønder som er råka av fattigdom og er fråtekne jord og andre produksjonsmiddel, kan berre leva av å selja arbeidskrafta si. Etter tal som er opplyste i *Politika* 20. august 1962, kjem om lag 70 prosent av pengeinntekta til bondehushald i Jugoslavia med mindre enn 20 mål jord frå sal av arbeidskrafta deira. Desse bøndene vert flådde på alle kantar og fører eit elendig liv.

Som kjensgjerningane syner vert landsbygda i Jugoslavia dominert av utbyttarklassen.

Når det argumenterer for at Jugoslavia er eit sosialistisk land, slår det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP fast at den «sosialistiske sektoren» på landsbygda i Jugoslavia har auka frå 6 til 15 prosent.

Diverre er ikkje ein gong denne ynkelege prosentdelen sosialistisk.

Når leiarane i SUKP snakkar om ein sosialistisk sektor på 15 prosent, kan dei berre meina slike organisasjonar som «jordbruksgardane» og «dei allmenne jordbrukskooperativa» som Tito-klikken fremjer. Men i røynda er «jordbruksgardane» kapitalistiske gardar, og dei «allmenne jordbrukskooperativa» er kapitalistiske økonomiske skipnader som i hovudsak driv handel. Dei verkar ikkje inn på den private eigedoms-

* Slavko Komar, det tidlegare siterte verket.

retten til jorda. Det som meir er, er at hovudfunksjonen deira er å fostra utviklinga av rikbonde-økonomien.

Problem i jordbruket i Jugoslavia, eit skrift som er prenta i Beograd, slår fast at «om ein skal døma etter korleis dei er skipa i dag og korleis dei verkar» vil kooperativa «slett ikkje seia sosialistisk oppbygging i jordbruket og av landsbygda. Dei arbeider ikkje for å skapa sosialistiske bolverk på landsbygda, men for å utvikla og fremja dei kapitalistiske elementa. Det finst tilfelle der desse kooperativa er kulakk-samanslutningar».

Tito-klikken har gjeve dei «allmenne jordbrukskooperativa» monopolrett til oppkjøp av jordbruksprodukt frå bøndene. Dei såkalla kooperativa utnyttar dette særskilte privilegiet og dei ukontrollerte svingingane i prisane på jordbruksprodukt, og spekulerer og utbyttar bøndene i stor stil gjennom slik handelsverksemd. I 1958 hadde Jugoslavia ein dårleg haust. Kooperativa og andre handelsorgan nytta høvet til å høga prisane på jordbruksprodukt. Året 1959 kom med ein betre haust, og kooperativa braut kontraktane sine med bøndene og skar ned på innkjøpa, og dei kvidde seg ikkje eingong for å lata kornet rotne på rot.

Dei «allmenne jordbrukskooperativa» og «jordbruksgardane» leiger og utbyttar eit stort tal med arbeidarar mellombels og på lang sikt. Etter opplysningar i *Den statistiske årboka til den føderale Folkerepublikken Jugoslavia* frå 1962 var det i alt meir enn 100 000 langtidsarbeidarar som var leigde berre av «kooperativa» i 1961. Eit stort tal mellombels arbeidarar har og vore tilsette. Som *Rad* avslørte 1. desember 1962 vert leigearbeidarar «svært ofte utsette for særskild grov utbytting (arbeidsdagen kan vera så lang som 15 timar), og til vanleg er den personlege inntekta deira særskild låg».

Slik er det klart at desse jordbruksorganisasjonane i den såkalla sosialistiske sektoren ikkje er noko anna enn kapitalistiske jordbruksorganisasjonar.

Oreigning av fattigbøndene og fremjing av kapitalistiske gardar er den grunnleggjande politikken til Tito-klikken i jordbruket. Før, i 1955, sa Tito:

«Vi gjev ikkje opp den tanken at den dagen vil koma i Jugoslavia då små gardar kjem til å verta samankopla på ein eller annan måte... I Amerika har dei alt gjort det. Vi må finna ei løysing på dette spørsmålet.»

For å taka den kapitalistiske vegen offentleggjorde Tito-klikken i 1959 Lova om bruk av dyrka jord, som fastsette at jorda til bønder som arbeider åleine og som ikkje kan driva det i samsvar med krava, kan underleggjast «tvangsstyring» ved dei «allmenne jordbrukskooperativa» og «jordbruksgardane». I røynda tyder dette at dei fattige bøndene vert oreigna og at jorda deira vert annektert med tvang for å utvikla kapitalistiske gardar. Dette er vegen for kapitalistisk jordbruk, reint og purt.

Då han snakka om overgangen frå småbondeøkonomi til ein økonomi for gardsdrift i stor målestokk, sa Stalin:

«Der har de to vegar, den kapitalistiske vegen og den sosialistiske vegen: vegen fram — til sosialismen, og vegen attende — til kapitalismen.»

Finst det ein tredje veg? Stalin sa, «Den såkalla tredje vegen er i røynda den andre vegen, den vegen som fører attende til kapitalismen.» «For kva vil det seia å venda attende til einskildgardsdrift og setja kulakkane inn att? Det vil seia å innføra kulakk-trældomen att, å innføra kulakkane si utbytting av bøndene att og gje kulakkane makt. Men er det mogleg å setja inn kulakkane att og samstundes halda sovjetmakta ved lag? Nei, det er uråd. Attinnsetjinga av kulakkane er nøydd til å føra til at det vert skapt kulakkmakt og til at sovjetmakta vert gjord til inkjes — difor er det nøydd til å føra til at det vert skipa ei borgarleg regjering. Og om det vert skipa ei borgarleg regjering, er det i sin tur nøydd til å føra til at godseigarane og kapitalistane vert innsette att, til attinnføring av kapitalismen.»*

Den vegen Jugoslavia har teke i jordbruket dei siste ti åra og meir enn det, er nett vegen med å attinnføra kapitalismen.

Alt dette er uomstøytelege kjensgjerningar.

Vi vil gjerne spørja dei som har sett seg føre å omstøyta domen over Tito-klikken: Med mindre de har tenkt å narra oss, korleis kan de påstå at det ikkje er nokon kapitalistar i Jugoslavia?

* Stalin, «Tale på den første unionskongress av støtarbeidere fra kollektivbrukene» (19. februar 1933). Norsk utgave: Stalin, «Spørsmål i leninismen», Forlaget Oktober 1976, s. 418.

DEN SOSIALISTISKE ØKONOMIEN SOM HEILE FOLKET EIG DEGENERERER TIL KAPITALISTISK ØKONOMI

Attinnføringa av kapitalismen i Jugoslavia øvvar seg ikkje berre ved at privatkapitalismen spreier seg fritt, både i byane og på landsbygda. Det som er endå viktigare er at dei «offentlege» verksemdene, som spelar ei avgjerande rolle i den jugoslaviske økonomien, har degenerert.

Økonomien til Tito-klikken med «arbeidarsjølvsyre» er statskapitalisme av eit særeige slag. Det er ikkje statskapitalisme under vilkåra til proletariatets diktatur, men statskapitalisme under vilkår der Tito-klikken har gjort om proletariatets diktatur til diktaturet til byråkrat-komprador-borgarskapet. Produksjonsmidla til verksemdene med «arbeidarsjølvsyre» tilhøyrrer ikkje ein eller fleire privatkapitalistar, men det nye slaget byråkrat-komprador-borgarskap i Jugoslavia, som femner om byråkratane og sjefane, og som Tito-klikken representerer. Dette byråkrat-komprador-borgarskapet har rana til seg statsnamnet, gjort seg avhengig av USA-imperialismen og løynt seg under den sosialistiske kapp, og røva det arbeidande folket for den eigedomen som opphavleg tilhøyrrte dei. I røynda er «arbeidarsjølvsyre» eit system med omsynslaus utbytting under herredømet til byråkrat-komprador-kapital.

Etter 1950 har Tito-klikken sendt ut ei rad føresegner som opprettar «arbeidarsjølvsyre» i alle statseigde fabrikkar, gruver og andre verksemdar i kommunikasjon, transport, handel, jordbruk, skogbruk og offentlege tenester. Kjernen i «arbeidarsjølvsyre» går ut på å gje over verksemdene til «arbeidande kollektiv» der kvar verksemd vert drive sjølvstendig, kjøper sitt eige råstoff, avgjer utval, produksjonsmengd og priser på sine eigne produkt og marknadsfører dei, fastset sin eigen lønsskala og delinga av ein del av profitten. Jugoslaviske føresegner slår vidare fast at økonomiske verksemdar har rett til å kjøpa, selja eller leiga realkapital.

I verksemdene under «arbeidarsjølvsyre» vert eigedomsretten skildra av Tito-klikken som «ei høgare form av sosialistisk eigedomsrett». Dei påstår at berre med «arbeidarsjølvsyre» kan ein «verkeleg byggja sosialismen».

Dette er rein bløff.

Teoretisk sett har slagord som «arbeidarsjølvsyre» og «fabrikkane til arbeidarane» aldri vore marxistiske slagord, som alle med litt kjennskap til marxismen veit, men slagord som anarkistiske syndikalistar,

borgarleige sosialistar og gammaldagse opportunistar og revisjonistar har fremja.

Teorien om «arbeidarsjølvsyre» og «fabrikkane til arbeidarane» står i motstrid til den grunnleggjande marxistiske teorien om sosialismen. Han vart vist fullstendig attende av dei klassiske marxistiske forfattarane for lenge sidan.

Som Marx og Engels påpeika i *Det kommunistiske manifestet*: «Proletariatet kjem til å bruka det politiske overherredømet sitt til å riva all kapital frå borgarskapet litt etter litt, å sentralisera alle produksjonsmiddel i hendene på staten...»

I *Anti-Dühring* skreiv Engels: «Proletariatet grip statsmakta og gjer produksjonsmidla til statseigedom.»

Når proletariatet har teke den politiske makta, må det samle alle produksjonsmidla i hendene på staten under proletariatets diktatur. Dette er eit grunnleggjande prinsipp i sosialismen.

I den tidlege perioden til sovjetmakta etter Oktoberrevolusjonen då sume folk gjekk inn for å gje fabrikkane over til produsentane slik at dei kunne «organisera produksjonen» beinveges, kritiserte Lenin strengt dette synet og sa at i røynda ville det seia å gå mot proletariatets diktatur. Han peika skarpsynt på

«... All beinveges eller omveges legalisering av at arbeidarane i einskildfabrikkar eller einskildfag skal eiga sin eigen produksjon eller at dei skal ha rett til å svekkja eller hindra påboda frå statsmakta, er ei sær grov reing av dei grunnleggjande prinsippa for sovjetmakta og ei fullstendig avskriving av sosialismen.»*

Dermed er det klårt at «arbeidarsjølvsyre» ikkje har noko med sosialisme å gjera.

I røynda gjev ikkje «arbeidarsjølvsyret» til Tito-klikken sjølvsyre for arbeidarane. Det er juks.

Verksemdene under «arbeidarsjølvsyre» er i røynda i klørne på det nye byråkrat-komprador-borgarskapet som Tito-klikken representerer. Det kontrollerer eigedomen til verksemdene og personalet deira og tek unna langt den største delen av inntektene deira.

Gjennom bankane kontrollerer Tito-klikken kreditten i heile landet og investeringsfonda og den flytande kapitalen til alle verksemdene og fører tilsyn med finanssakene deira.

* Lenin, «Om demokratiet og det sosialistiske innhaldet i Sovjetmakta».

Tito-klikken plyndrar inntektene frå desse verksemdene på ulike vis, slik som å ta inn skattar og rente. Etter statistikken i «Melding om arbeidet i 1961 i det føderale eksekutivrådet i Jugoslavia», tok det unna om lag tre fjerdedelar av nettoinntektene til verksemdene på denne måten.

Tito-klikken riv til seg fruktene av arbeidet til folket som det fyrst og fremst eignar til seg for å møte dei umåtehalde utgiftene til byråkratklikken, for å halda det reaksjonære styret sitt ved lag, for å styrkja apparatet som undertrykkjer det arbeidande folket og for å gje skyldpengar til imperialistane i form av avdrag på gjeld i utlandet.

Dessutan kontrollerer Tito-klikken desse verksemdene gjennom sjefane deira. Sjefane vert formelt sett valde ved tevling av verksemdene, men i røynda vert dei utpeika av Tito-klikken. Dei er agentar for byråkrat-komprador-borgarskapet i desse verksemdene.

I verksemdene under «arbeidarsjølvestyre» er tilhøvet mellom sjefar og arbeidarar i røynda tilhøve mellom arbeidsgjevarar og tilsette, mellom utbyttrarar og utbytta.

Slik sakene står kan sjefane avgjera produksjonsplanane og styringa av utviklinga i desse verksemdene, kvitta seg med produksjonsmidla, taka avgjerdene om fordelinga av inntekta til verksemdene, leiga eller seia opp arbeidarar og setja til sides vedtak frå arbeidarråda eller styrekomiteane.

Rikeleg informasjon som er prenta i den jugoslaviske pressa provar at arbeidarråda berre er ein formell slags røyntemaskin, og at all makt i verksemda ligg i hendene på sjefen.

Den kjensgjerninga at sjefen i ei verksemd kontrollerer produksjonsmidla og fordelinga av inntektene, set han i stand til å eigna til seg fruktene av arbeidet til arbeidarane ved hjelp av ulike privilegie.

Tito-klikken vedgår sjølv at i desse verksemdene er det eit stort gap mellom sjefane og arbeidarane, ikkje berre i løn, men og i bonus. I sume verksemdar er bonusane til sjefane og den høgare staben førti gonger så stor som bonusen til arbeidarane. «I ymse verksemdar er heile bonussommen som ei gruppe leiarar får, like stor som lønsfondet for heile kollektivet.»*

Dessutan bruker sjefane for verksemdene privilegia sine til å tena store pengar ved hjelp av ulike kunstgrep. Muting, underslag og tjuveri er endå større inntektskjelder for sjefane.

*Brev frå sentralkomiteen i KFJ til organisasjonane og leiinga for det på alle nivå, 17. februar 1958.

Dei breie massane av arbeidarar lever i fattigdom. Det finst inga visse om arbeid. Store tal arbeidarar misser jobbane sine når verksemdene vert nedlagde. Etter den offisielle statistikken nådde talet på arbeidslause 339 000 i februar 1963, eller omlag 10 prosent av talet på dei i arbeid. I tillegg reiser mange arbeidarar utanlands kvart år på jakt etter arbeid.

Politika den 25. september 1961 vedgjekk at det finst ein stor avgrunn mellom sume arbeidarar og kontortilsette. Arbeidarane ser på dei kontortilsette som «byråkratar» som «svelgjer i seg» lønene deira.

Desse kjensgjerningane syner at i dei jugoslaviske verksemdene under «arbeidarsjølvsstyre», har det oppstått ei ny samfunnsgruppe som er samansett av dei få som eignar til seg arbeidet til dei mange. Ho er ein viktig del av det nye byråkrat-komprador-borgarskapet i Jugoslavia.

Ved å fremja «arbeidarsjølvsstyre» har Tito-klikken skuvd dei verksemdene som heile folket åtte opphavelig, fullstendig av vegen til den sosialistiske økonomien.

Dei viktigaste ovringane er desse:

For det fyrste har ein gått frå einskapleg økonomisk planlegging ved staten.

For det andre vert profitt brukt som det fremste tildrivet i drifta av verksemdene. Dei kan taka i bruk ei rad ulike metodar for å auka inntektene og profitten sin. Med andre ord er ikkje målet for produksjonen i verksemdene under «arbeidarsjølvsstyre» å koma trongen til samfunnet i møte, men å søkja profitt, nett som i kva som helst kapitalistisk verksemd.

For det tredje vert politikken med å oppmuntra til kapitalistisk fri kappestrid fylgt. Tito har sagt til sjefane i verksemdene: «Kappestrid innanlands vil koma dei vanlege folka våre, forbrukarane, til gode.» Tito-klikken kunngjer og ope at han tillet «kappestrid, å søkja etter profitt, spekulasjon og den slags» av di «det spelar ei positiv rolle i å fremja tiltaket til produsentane, kollektivet deira, kommunane, osv.»*

For det fjerde vert bruk av kreditt og bankane nytta som viktige lyf-testenger for å fremja kapitalistisk fri kappestrid. Når det garanterer for lån, innbyr kreditt- og banksystemet til Tito-styret til anbod for investering. Den som kan greia å betala lånet attende på kortast tid og betala den høgste renta, får lånet. I deira ord er det «å bruka kappestrid som den vanlege metoden for å tildela investeringskredittar».**

* V. Bacarić, Melding til den fjerde kongressen til Kommunistforbundet i Kroatia, 7. april 1959.

** A. Papić, «Investeringsfinansiering i Jugoslavia», *Årbok for kollektiv økonomi*, — Beograd, april—november 1959.

For det femte er ikkje tilhøva mellom verksemdene sosialistiske tilhøve for gjensidig støtte og samordning under ein einskapleg regjeringsplan, men kapitalistiske tilhøve med kappestrid og rivalisering i ein fri marknad.

Alt dette har undergrave sjølve grunnlaget for den sosialistiske planøkonomien.

Lenin sa:

«Sosialismen ... er utenkjeleg utan planlagd statsorganisering som legg på titals millionar menneske å fylgja særst strengt ein einaste standard i produksjonen og fordelinga.»*

Han sa og:

«... utan allsidig statsrekneskap og kontroll av produksjonen og fordelinga av varer kan ikkje makta til slitarane, fridomen til slitarane haldast ved lag, og ... ei tilbakevending til det åket som kapitalismen er, er *ikkje til å unngå*.»**

Under skiltet «arbeidarsjølvestyre» er alle økonomiske departement og verksemdar i Jugoslavia fastlåste i vill kapitalistisk kappestrid. Det er heilt vanleg at verksemdene med «arbeidarsjølvestyre» driv med underslag, spekulasjon og hamstring, at dei blæs opp prisane, mutar, gøymer tekniske løyndomar, grip tak i teknisk personale og til og med går til åtak på kvarandre i pressa eller over radioen i rivaliseringa om marknader og profit.

Den ville kappestriden mellom jugoslaviske verksemdar går føre seg ikkje berre på heimemarknaden, men i utanrikshandelen og. Den jugoslaviske pressa seier at det ikkje er uvanleg at tjue eller tretti agentar for jugoslaviske tiltak som driv utanrikshandel vitjar den same marknaden utanlands, konkurrerer seg imellom om handel og tek vekk kundane eller forsyningskjeldene til andre. «Av sjølviske grunnar» freistar desse verksemdene som driv utanrikshandel å «gjera profit kosta kva det kosta vil» og «er ikkje nøye på midla».

* Lenin, «Venstre»-barnslegdom og småborgarleg sinnelag» (1918) i *Samla verk*, eng. utg., band 27, s. 323-354.

** Lenin «Dei fyrste oppgåvene til sovjetregjeringa» (1918) i *Samla verk*, eng. utg., band 27, s. 235-277.

Eit resultat av denne ville kappestriden er full forvirring i den jugoslaviske marknaden. Prisar varierer ein god del, ikkje berre i dei ulike byane og områda, men og i ulike forretningar på same stad, og til og med når det gjeld same slags vare frå same produsent. For å halda prisane høge kvir ikkje ymse verksemdar seg for å øydeleggja store mengder jordbruksprodukt.

Eit anna resultat av denne ville kappestriden er at eit stort tal verksemdar vert nedlagde i Jugoslavia. Ifylgje informasjon som vert gjeve i *Offisiell bulletin frå FFRJ* har fem til seks hundre verksemdar vorte nedlagde pr. år dei siste åra.

Alt dette syner at den «offentlege» økonomien til Jugoslavia ikkje vert styrt av lovene for sosialistisk planøkonomi, men av lovene for kapitalistisk kappestrid og anarki i produksjonen. Verksemdene til Tito-klikken er ikkje sosialistiske, men kapitalistiske i innhald.

Vi vil gjerne spørja dei som har sett seg føre å omstøytta domen over Tito-klikken: Med mindre de har tenkt å narra, korleis kan de skildra den statskapitalistiske økonomien som er kontrollert av byråkrat-komprador-borgarskapet som sosialistisk økonomi?

EIT VEDHENG TIL USA-IMPERIALISMEN.

Proessen med å attinnføra kapitalismen i Jugoslavia er innvoven i den prosessen som har gjort Tito-klikken underdanig andsynes USA-imperialismen og har fått Jugoslavia til å degenerera til eit vedheng til USA-imperialismen.

Då Tito-klikken sveik marxismen-leninismen, gav han seg ut på den skammelege kursen å selja unna suvereniteten til staten og leva på almisser frå USA-imperialismen.

Ifylgje ufullstendig statistikk har USA og andre imperialismakter gjeve Tito-klikken «hjelp» på i alt om lag 5 460 millionar amerikanske dollars frå slutten av den andre verdskrigen og fram til i dag. Av dette har meir enn 60 prosent, eller om lag 3 500 millionar dollars, vore «hjelp» frå USA. Den største delen av hjelpa frå USA vart gjeven etter 1950.

Hjelpa frå USA har vore ryggrada i finansene og økonomien til Jugoslavia. Offisiell statistikk syner at i 1961 var dei låna Tito-klikken fekk frå USA og USA-kontrollerte internasjonale finansorganisasjonar, på meir enn 346 millionar dollars, eller 47,4 prosent av dei føderale budsjetterte inntektene til Jugoslavia det året. Om ein reknar med den

hjelpa som kom frå andre vestlege land, mottok Tito-klikken i alt 493 millionar amerikanske dollars frå vestlege land i 1961, eller 67,6 prosent av dei føderale budsjetterte inntektene det året.

For å få hjelp frå USA har Tito-klikken slutta ei rad svikefulle avtalar med USA.

Dei notane som Jugoslavia og USA utveksla i 1951 som galdt Avtalen som gjeld gjensidig forsvarshjelp fastsette at tenestemenn for USA-regjeringa har «fridom ... utan innskrenkingar» til å observera og føra tilsyn med framkomst og fordeling av amerikansk militært hjelpemateriell i Jugoslavia, og at dei har »fritt tilgjenge til kommunikasjons- og informasjonsmiddel». Avtalen kravde og at Jugoslavia skulle skaffa USA strategiske råstoff.

Avtalen med omsyn til militærhjelp som Jugoslavia og USA underskreiv i 1951, fastsette at Jugoslavia «må gje eit fullverdig tilskott ... til å utvikla og halda ved lag forsvarsstyrken til den frie verda», og måtte stå klår til å skaffa troppar til FN. Etter denne avtalen skulle det militære sendelaget frå USA føra beinveges tilsyn med opplæringa av dei jugoslaviske troppane.

Avtalen om økonomisk samarbeid mellom USA og Jugoslavia i 1952, fastsette at Jugoslavia må bruka hjelp frå USA til å «fremja grunnleggjande rettar, fridomar og demokratiske tiltak for ein-skildmennesket», det vil seia fremja kapitalismen.

I 1954 slutta Jugoslavia ein avtale om forbund, politisk samarbeid og gjensidig hjelp med Hellas og Tyrkia, som begge er medlem av NATO. Avtalen borga for militær og diplomatisk samordning mellom dei tre landa, og gjorde såleis Jugoslavia til så godt som medlem av den USA-kontrollerte militærblokken.

Etter 1954 har og Jugoslavia slutta ei rad avtalar med USA og seld unna suvereniteten sin. Meir enn 50 slike avtalar vart underskrivne i perioden mellom 1957 og 1962.

Fordi desse avtalane og paktene er vortne slutta, og av di Tito-klikken har gjort Jugoslavia avhengig av USA-imperialismen, har USA desse rettane i Jugoslavia:

1. å kontrollera militærpolitikken deira,
2. å kontrollera utanrikspolitikken deira,
3. å blanda seg inn i innanrikspolitikken deira,
4. å styra og føra tilsyn med finansane deira,
5. å kontrollera utanrikshandelen deira,
6. å plyndra dei strategiske råvarekjeldene deira, og
7. å sankta militær og økonomisk informasjon.

Tito-klikken har sett sjølvstendet og suvereniteten til Jugoslavia under hammaren.

I tillegg til å selja unna dei suverene rettane til Jugoslavia i ei rad ulikeverdige avtalar med USA, har Tito-klikken, for å sikra seg hjelp frå USA, teke det eine steget etter det andre i innanriks- og utanriks-politikken sin for å koma i møte ynskje frå vestleg monopolkapital om å trengja inn i Jugoslavia.

I 1950 starta det, då Tito-klikken oppheva statsmonopolet på utanrikshandel.

Lova om utanrikshandelsverksemd som vart offentleggjort i 1953, tillet verksemdar å føra utanrikshandel sjølvstendig og å ha beinveges mellomvere med vestlege monopolkapitalistiske verksemdar.

I 1961 innførte Tito-styret reformer i systemet for utveksling av valuta og handel med utlandet. Hovudinnhaldet i dei var vidare lemping på innskrenkingar i innførsle og utførsle av varer. Det vart gjennomført fullstendig liberalisering i innførsle av viktige halvforedla materiale og ymse forbruksvarer, og innskrenkingar i innførsle av andre varer vart gjort friare i ulik grad. Innskrenkingar i tilførsle av utanlandsk valuta som trongst for såkalla uinnskrenka innførsle, vart fjerna.

Alle veit at statsmonopolet på utanrikshandelen er eit grunnleggjande prinsipp for sosialismen.

Lenin sa at industriproletariatet «er ikkje på noko vis i ei slik stilling at dei kan vinna att industrien vår og gjera Russland til eit industriland utan at industrien vart verja, som slett ikkje vil seia å verja han gjennom tollpolitikk, men eine og åleine vil seia å verja han gjennom monopol på utanrikshandelen»*. Stalin sa at «monopolet på utanrikshandelen er ein av dei uskakande grunnsteinane i plattformen til sovjetregjeringa» og at å avskaffa monopolet på utanrikshandel ville seia «å avskaffa industrialiseringa av landet» og «oversvømme USSR med varer frå kapitalistiske land» og «omdanna landet vårt frå eit sjølvstendig land til eit halvkolonialt land»**.

Å avskaffa statsmonopolet på utanrikshandelen slik Tito-styret har gjort, er å opna døra på vid vegg for den imperialistiske monopolkapitalen.

Kva er dei økonomiske fylgjene av at Tito-klikken tek mot store

* Lenin, «Om monopolet på utanrikshandelen», (1922) *Samla verk*, eng. utg., band 33, s. 420.

** Stalin, «Samtale med den første amerikanske arbeiderdelegasjon» (1927) i *Spørsmål i leninismen*, Forlaget Oktober 1976, s. 604—633.

mengder hjelp frå USA og held døra til Jugoslavia vidopen for imperialismen?

For det **første** har Jugoslavia vorte ein marknad for dumping frå imperialistane.

Svære mengder industrivarer og jordbruksprodukt frå dei imperialistiske landa har oversvømt den jugoslaviske marknaden. I jakta på profitt held dei jugoslaviske komprador-kapitalistane, som tener pengar i haugevis ved å tena den utanlandske monopolkapitalen, fram med å innføra varer, sjølv om dei kan lagast i landet og sjølv om lagra er digre. *Politika*, dagsett den 25. juli 1961 vedgjekk at det «var tydeleg overalt» at den jugoslaviske industrien «tok mot slag frå den stadige og svært innfløkte kappestriden med utanlandsk industri».

For det **andre** har Jugoslavia vorte ein marknad for imperialistisk investering.

Mange industriverksemder er vortne bygde med «hjelp» fra USA og andre imperialistland. Ein heil del utanlandsk privat monopolkapital har trengt inn i Jugoslavia. Ifylgje Augustin Papić, direktøren for den jugoslaviske investeringsbanken, «nådde delen av utanlandske fonds 32,5 prosent av heile verdet av økonomisk investering» i tida mellom 1952 og 1956. Utanriksminister Dean Rusk sa den 5. februar 1962 at kapitalkjelda for Jugoslavia «i hovudsak ligg i Vesten».

For det **tredje** har Jugoslavia vorte ein base som imperialistane dreg ut råstoff frå.

I samsvar med Avtalen med omsyn til militærhjelp har Tito-klikken etter 1951 stadig forsynt USA med store mengder strategiske råstoff. Ifylgje *Statistisk årbok for den føderale Folkerepublikken Jugoslavia* frå 1961 har om lag halvparten av eksporten frå Jugoslavia av viktige metall som magnesium, bly, sink og antimon, gått til USA sidan 1957.

For det **fjerde** har industriverksemdene i Jugoslavia vortne monteringsverkstader for vestlege monopolkapitalistiske selskap.

Mange store jugoslaviske industriar produserer på lisens frå vestlege land og er avhengige av innførsle av halvfordla materiale, delar, reservedelar og halvferdige varer. Produksjonen i desse industrigreinene ligg heilt i hendene på den vestlege monopolkapitalen.

I røynda vert mange av dei varene som vert selde som eigenproduserte varer i Jugoslavia, monterte av innførte ferdiglaga delar og får klistra på jugoslaviske varemerke. *Vesnik u sredu*, dagsett 25. april 1962, sa at «sume av industriverksemdene våre held på å verta eit særskilt slags handelsføretak som ikkje lagar, men set saman, og berre klistrar sitt eige varemerke på det som andre har laga».

Under desse omstenda har Jugoslavia vorte ein integrert del av verdsmarknaden til den vestlege monopolkapitalen. I områda for finans og økonomi er det tett bunde til den kapitalistiske verdsmarknaden og har degenerert til eit vedheng til imperialismen, og særskilt USA-imperialismen.

Når eit sosialistisk land sel sjølvstendet sitt og dei suverene rettane sine og vert eit vedheng til imperialismen, er attinnføring av kapitalismen det uunngåelege resultatet.

Den særeigne vegen å byggja «sosialismen» ved å lita på hjelp fra USA som Tito-klikken gjer reklame for, er ikkje noko anna enn ein veg til å gjera eit sosialistisk system om til eit kapitalistisk system for å koma trongen til imperialismen i møte, ein veg for degenerering frå eit sjølvstendig land til ein halvkoloni.

Khrusjtsjov står hardt på at dette vedhenget til USA-imperialismen «byggjer sosialismen». Dette er fantastisk. Ein sjølvopnemnd sosialisme med hjelp frå USA som varemerke, er ein ny variant å leggja til dei uekte slaga sosialisme som vart kritiserte av Marx, Engels og Lenin, og dette skal då liksom vera eit stort tilskot frå Tito og Khrusjtsjov til å «utvikla teorien til marxismen-leninismen på skapande vis».

EI KONTRAREVOLUSJONÆR SPESIALAVDELING AV USA-IMPERIALISMEN

Om ein dømer etter den kontrarevolusjonære rolla som Tito-klikken har spela i internasjonale tilhøve, og gjennom den reaksjonære utanrikspolitikken sin, er Jugoslavia endå lengre frå å vera eit sosialistisk land.

På den internasjonale skodeplassen er Tito-klikken ei spesialavdeling av USA-imperialismen som skal sabotera verdsrevolusjonen.

Under merket til eit sosialistisk land går Tito-klikken oppøst mot det sosialistiske lægeret og forstyrrar det, og tener som aktiv agent i den anti-kinesiske kampanjen.

Under dekkje av alliansefridom og aktiv samlivnad freistar Tito-klikken å øydeleggja den nasjonale frigjeringsrørsla i Asia, Afrika og Latin-Amerika, og tener nykolonialismen til USA.

Tito-klikken sparar ikkje på noko for å skjønnmåla USA-imperialismen og døyva folka i verda i striden dei fører mot den imperialistiske politikken for krig og aggresjon.

Under påskot om å «gå mot stalinismen», byr Tito-klikken fram revisjonistisk gift overalt, og går mot revolusjonen ved folk i alle land.

Tito-klikken har utan unntak spela rolla som tenar for USA-imperialismen i dei største internasjonale hendingane dei siste ti åra eller så.

1. Revolusjonen i Hellas. Den 10. juli 1949 stengde Tito grensa mellom Jugoslavia og Hellas mot dei greske folkegeriljasoldatane. Samstundes let han dei greske fascistiske kongetru troppane gå gjennom jugoslavisk territorium for å gå til åtak på geriljaen bakfrå. På denne måten hjelpste Tito dei amerikanske og britiske imperialistane med å kjøva revolusjonen til det greske folket.

2. Koreakrigen. I ei kunngjering som vart utsend den 10. september 1950, bakvaska Edvard Kardelj, som den gongen var utanriksminister, frekt den rettferdige motstandskrigen folket i Korea førte mot aggresjon, og forsvara USA-imperialismen. Den 1. desember, i ein tale i Tryggingrådet i FN, gjekk talsmannen for Tito-klikken til åtak på Kina for «Kinas aktive innblanding i Koreakrigen». Tito-klikken røysta og for blokaden mot Kina og Korea.

3. Frigjeringskrigen til folket i Vietnam. Rett før Genevekonferansen om Indo-Kina i april 1954 baktala Tito-klikken valdsamt den rettferdige krigen til folket i Vietnam, og påsto at det vart brukt av Moskva og Kina «som eit kort i den kalde krigen-politikken deira i etterkrigstida»*. Dei sa om det store slaget til folket i Vietnam for å frigjera Dien Bien Phu at det ikkje var «ei handling som synte godvilje»**.

4. Undergravingsverksemd mot Albania. Tito-klikken har drive undergravingsverksemd og væpna provokasjonar mot Albania i lang tid. Han har stelt til fire store tilfelle med landssvik, i 1944, 1948, 1956 og 1960. Dei væpna provokasjonane på grensa mellom Jugoslavia og Albania var fleire enn 470 frå 1948 til 1958. I 1960 planla Tito-klikken og dei greske reaksjonære eit væpna åtak på Albania i samråd med den sjetste flåten til USA i Middelhavet.

5. Det kontrarevolusjonære opprøret i Ungarn. Tito-klikken spela den skammelege rolla til ein intervensjonistisk provokatør i det ungar-ske kontrarevolusjonære opprøret i oktober 1956. Etter at opprøret braut ut prenta Tito eit brev som støtta dei kontrarevolusjonære tiltaka til svikaren Nagy. 3. november bad Tito-klikken Nagy om å søkja asyl i den jugoslaviske ambassaden i Ungarn. I ein tale den 11. november

* *Borba*, 23. april 1954.

** *Borba*, 8. mai 1954.

skildra Tito den kontrarevolusjonære oppreisten som motstand frå «progressive» og spurde uforskamma om «vegen åt Jugoslavia» eller «den stalinistiske vegen» kom til å vinna.

6. Hendingane i Midtausten. I 1958 sende USA-imperialismen troppar for å hærtaka Libanon, og den britiske imperialismen sende troppar for å hærtaka Jordan. Det reiste seg ei verdsfemnande protestbylgje som kravde at dei amerikanske og britiske troppane måtte verta dregne attende med ein gong. På det ekstraordinære møtet i Hovudforsamlinga i FN om stoda i Midtausten sa Koča Popović, utanriksminister i Jugoslavia, at «det er ikkje spørsmål om vi insisterer på å døma eller samtykkja i dei handlingane som USA og Storbritannia har gått til». Han gjekk inn for intervensjon frå De sameinte nasjonane, ein organisasjon som står under kontroll av USA-imperialismen.

7. Hendingane i Taiwan-stretet. Hausten 1958 bombarderte Frigjeringshæren til det kinesiske folket Quemoy med artilleri, for å møte provokasjonane frå USA-imperialismen i Taiwan-stretet og straffa Chiang Kai-shek-banden, som er ein lakei for USA-imperialismen. Tito-klikken bakvaska den rettvisе striden til Kina som «ein fære for heile verda»* og «skadeleg for freden»**.

8. U2-hendinga. I 1960 sende USA eit U2-spionfly til å gå inn over Sovjetunionen og saboterte firemaktstoppmøtet som var planlagt til å verta halde i Paris. Den 17. mai sende Tito ut ei kunngjering som gjekk til åtak på det rette standpunktet sovjetregjeringa tok den gongen og sa det var å skapa «slike storlagde kranglar».

9. Den patriotiske striden folket i Japan fører mot USA. I juni 1960 førte folket i Japan ein rettferdig og patriotisk strid mot USA, som var utan like i omfang. Men Tito-klikken forsvara USA-imperialismen, og sa at når USA okkuperte Japan «fremja det demokratiseringa av det politiske livet i Japan»***. Etterpå gjekk dei til åtak på fråsegna frå Inejiro Asanuma, før formann i det japanske sosialistpartiet, som sa at «USA-imperialismen er den sams fienden for folka i Japan og Kina» og klagde han for «å stå for ei ekstremistline»****.

10. Striden til folket i Indonesia. Tito-klikken freista å sabotera striden til folket i Indonesia mot imperialismen. Han gav seg i veg med nedrig verksemd i ein freistnad på å hindra at «Nasakom»-regjeringa

* *Slobodni Dom*, 4. september 1958.

** *Slovenski Porocevalec*, 9. september 1958.

*** *Kommunist*, Beograd, 2. juni 1960.

**** *Utanrikspolitisk bulletin*, 1. februar 1962.

vart oppretta i Indonesia, det vil seia ei nasjonal einskapsregjering som femnde om nasjonalistane, religiøse krinsar og kommunistane.

11. Kongo-hendinga. Sommaren 1960, då USA-imperialismen dreiv væpna aggresjon i Kongo under fana til Dei sameinte nasjonane, røysta ikkje Tito-klikken berre for USA-imperialismen i Dei sameinte nasjonane, men i samsvar med ynskjet til USA-imperialismen sende dei flyvåpenpersonell til Kongo for å taka beinveges del i den blodige underkuinga av folket i Kongo.

12. Laos-spørsmålet. Då USA-imperialismen trappa opp innblandinga i Laos i januar 1961, spreidde Tito-klikken det synet at USA «verkeleg er interessert i freden og nøytralisering av Laos».* Då USA-imperialismen stelte til politiske mord og væpna konflikhtar i Laos i mai 1963, gjekk Tito-klikken til åtak på dei patriotiske laotiske styrkane for di dei «la all skuld på USA».**

13. Forbund for framsteg-programmet til USA. I august 1961 tvinga USA ulike latin-amerikanske land til å skriva under Forbund for framsteg-programmet, som var ein ny reiskap frå USA-imperialismen til å trælbinda folka i Latin-Amerika med. Dette aggresjonsprogrammet vart møtt med hard motstand frå folka i Latin-Amerika, men Tito-klikken roste det som «å møta krava frå dei latin-amerikanske landa i stor stil»***.

14. Grensesamanstøyten mellom Kina og India. Heilt sidan dei reaksjonære i India skapte spenning på grensa mellom Kina og India i 1959, har Tito-klikken stadig støtta ekspansjonismen, aggresjonen og provokasjonane frå dei indiske reaksjonære mot Kina. Dei spreidde ope den lygna at «grensa var alt ferdig oppdregen fyrst i dette hundreåret og fekk form som den velkjende McMahon-lina»****, og gjorde sitt beste for å floka saman rett og gale. Dei kom med den bakvaskinga at Kina «tek seg løyve til å revidera grensa mot India etter eige hovud og med makt»[•] og «har gått til åtak»^{••} på India.

15. Revolusjonen på Cuba og krisa i Karibia. Tito-klikken har kome med talrike merknader som går til åtak på Cuba. Dei seier at Cuba «trur

* *Borba*, 26. desember 1960.

** *Politika*, 3. september 1959.

*** *Kommunist*, Beograd, 17. august 1961.

**** *Rad*, 12. september 1959.

[•] *Borba*, 13. januar 1961.

^{••} *Politika*, 5. mai 1963.

berre på revolusjon»*, og at den kubanske revolusjonen er «ikkje så mykje eit førebilete, som eit unntak på revolusjonen som veg»**. Under krisa i det Karibiske havet hausten 1962, forsvara Tito-klikken aggresjonen frå USA-imperialismen og sa at «vanskane tok til då den kubanske revolusjonen trakka på dei vondaste liktærne til dei amerikanske selskapa»***, og at «om det vert sagt at USA vart terga av at det vart sett opp raketbasar på Cuba, i sitt nære grannelag, så ville det vera skjøneleg»****.

Av alt dette kan ikkje folk unngå å sjå at i dei siste ti åra eller så har Tito-klikken gjort fortvila motstand mot dei sosialistiske landa, freista å sabotera den nasjonale frigjeringsrørsla, bakvaska den anti-imperialistiske revolusjonære striden folket i alle land fører og tent imperialismen aktivt, særskilt USA-imperialismen.

Khrusjtsjov har sagt gong på gong at det er «full semje» og «samsvar» mellom leiinga i SUKP og Tito-klikken i standpunkta deira til internasjonale problem*.

Javel, då vil vi gjerne spørja dykk om det er samsvar og semje mellom verksemda dykkar og dei kontrarevolusjonære brotsverka til Tito-klikken. Vær så god og svar, om de har mot til det.

PROLETARIATETS DIKTATUR DEGENERERER TIL BORGARSKAPETS DIKTATUR

I siste omgang skuldast den kjensgjerninga at både by og land i Jugoslavia er ei myr av kapitalisme, at økonomien som var ått av heile folket, er degenerert til ein statskapitalistisi økonomi, og at Jugoslavia er forfalle til eit vedheng til USA-imperialismen, at partiet og statsmakta i Jugoslavia er degenerert.

Kommunistpartiet og folket i Jugoslavia streid heltemodig mot dei tyske og italienske fascistiske åtaksmennene under den andre verdskrigen, og dei styrta det reaksjonære styret til imperialismen og tenaren hans i Jugoslavia og oppretta den folkedemokratiske statsmakta under proletariatets diktatur.

Ikkje lenge etter sveik den leiande gruppa i Jugoslavias Kommunistiske Parti marxismen-leninismen, og gav seg ut på den

* *Opprøret på Cuba*, Beograd, november 1962.

** *Politika*, 1. januar 1963.

*** *Kommunist*, Beograd, 13. september 1962.

**** *Politika*, 13. november 1962.

* Khrusjtsjov, Tale på masse møte i Splitt, Jugoslavia, 24. august 1963.

revisjonistiske vegen som førte med seg at partiet og statsmakta i Jugoslavia degenererte litt etter litt.

Jugoslavias Kommunistiske Parti hadde ein ærerik tradisjon i revolusjonære kampar. Sviket til Tito-klikken møtte fyrst hard motstand innanfor partiet. For å underkua denne motstanden nytta Tito-klikken makta si til å utstøya og reinska eit stort tal med kommunistar som var tru til marxismen-leninismen frå partiet. Berre i tida mellom 1948 og 1952 vart meir enn 200 000 partimedlemmer eller helvta av det opphavlege medlemstalet i Jugoslavias Kommunistiske Parti ekskluderte. Han gjekk til aksjon mot dei såkalla Kominform-elementa og sette fast og slakta store tal med marxist-leninistar og revolusjonære kadrar og folk, og berre talet på kommunistar og aktive revolusjonære som vart sette fast og fengsla, var på meir enn 30 000. Samstundes slo Tito-klikken døra vidopen for kontrarevolusjonære, borgarlege element, alle slags anti-sosialistiske element og karrieristar som søkte stillingar og rikdom ved hjelp av medlemskortet. I novemer 1952 kunngjorde Tito-klikken at «nemninga 'parti' høver ikkje lenger» og endra namnet Jugoslavias Kommunistiske Parti til Kommunistforbundet i Jugoslavia. Han krenkte viljen til alle ærlege kommunistar i Jugoslavia, og endra innhaldet i Jugoslavias Kommunistiske Parti som fortropp for proletariatet og gjorde i røynda KFJ til reiskap for å halda ved lag det diktatoriske styret sitt.

I dei sosialistiske landa er statsmakta under leiing av kommunistiske politiske parti. Når eit kommunistparti degenererer til eit borgarleg politisk parti, degenererer statsmakta uunngåeleg frå proletariatets diktatur til borgarskapets diktatur.

Statsmakta til proletariatets diktatur i Jugoslavia var frukta av langvarig og heltemodig strid frå det jugoslaviske folket. Men då Tito-klikken vart overløparar, endra denne statsmakta innhaldet sitt.

Tito-klikken har kunngjort: «Midla til det revolusjonære proletariatets diktatur, det vil seia til det sosialistiske statssystemet, vert mindre og mindre naudsynt.»*

Men finst det ikkje lenger diktatur i Jugoslavia? Jo, det gjer det. Proletariatets diktatur finst rett nok ikkje lenger, men borgarskapets diktatur ikkje berre finst, det er eit brutalt fascistisk diktatur attpå til.

Tito-styret har rigga opp mange fascistiske fengsel og konsentrasjonslæger, der titusentals revolusjonære er blitt torturerte til

* E. Kardelj, «Den nye grunnlova til det sosialistiske Jugoslavia», *Borba*, 29. september 1962.

daude med all slags umenneskelege straffar. Samstundes har Tito-styret nåda store tal med kontrarevolusjonære og svikarar frå den anti-fascistiske krigen. I svar til ein United Press-journalist den 7. januar 1951, vedgjekk Tito at 11 000 politiske fangar hadde vorte nåda i Jugoslavia. Den 13. mars 1962 vart 150 000 kontrarevolusjonære som budde i eksil nåda. Diktaturet over desse fiendane av folket var verkeleg avskaffa og dei har fått «demokrati». Kva slags høgtflygande frasar Tito enn nyttar seg av, er «demokratiet» deira berre eit demokrati for det vesle talet på gamle og nye borgarlege element. For det arbeidande folket er det eit knallhardt diktatur. Tito-klikken har omdanna det revolusjonære statsmaskineriet som var oppbygt for å underkua det vesle mindretalet med utbyttrarar, til eit statsmaskineri for å underkua proletariatet og dei breie massane.

Degenereringa av statsmakta i Jugoslavia gjekk ikkje føre seg ved at den opphavlege statsmakta vart styrta med vald og ei ny statsmakt oppretta, men gjennom «fredeleg utvikling». Å sjå til sit dei same menneska ved makta, men eigentleg representerer ikkje desse folka lenger interessene til arbeidarane, bøndene og det arbeidande folket, men interessene til imperialismen og det gamle og nye borgarskapet i Jugoslavia.

Tito-klikken brukte statsmakta og kontrollerte den økonomiske livlina i landet, og på den måten utbytta han det arbeidande jugoslaviske folket så hardt det gjekk an, og gjorde at ein byråkrat-kapitalistisk klasse kom til. Statsmakta under kontroll av Tito-klikken er statsmakta under diktaturet til byråkrat-komprador-borgarskapet.

Desse kjensgjerningane syner frå ulike sider at den politikken Tito-styret fylgjer, er ein politikk for å attinnføra og utvikla kapitalisme, nemleg å redusera Jugoslavia til ein halvkoloni eller eit vedheng.

Degenereringa av statsmakta i Jugoslavia har ført til at det sosialistiske økonomiske systemet er vorte øydelagt, og eit kapitalistisk økonomisk system er vorte attinnført. Når eit nytt byråkrat-komprador-borgarskap litt etter litt er kome til, etter som det kapitalistiske økonomiske systemet er vorte oppretta påny i ei ny form, krev dei styrking av det borgarlege diktaturet og utvikling av eit politisk system som høver til det kapitalistiske økonomiske systemet for å grunnfesta herskarstillinga si.

Dette er korleis prosessen frå degenerering av partiet og statsmakta til attinnføring av kapitalismen i heile det samfunnsmessige og politiske systemet, har vorte gjort til røyndom steg etter steg i Jugoslavia.

Degenereringsprosessen har vara i femten år. Dette er saga om korleis ein sosialistisk stat «utviklar seg fredeleg» til ein kapitalistisk stat.

Tito-klikken held herredømet sitt ved lag ved å lita på støtte frå USA-imperialismen, statsmaskinen til diktaturet til byråkrat-komprador-borgarskapet, arbeidararistokratiet som det har kjøpt opp, og dei rike bøndene på landsbygda. Samstundes nyttar det ulike utpekulerte mid-del for å løyna dei reaksjonære draga sine og lura folket. Men den reaksjonære politikken deira er umåteleg upopulær. Degenereringa av den sosialistiske staten til ein kapitalistisk stat og degenereringa av eit sjølvstendig land til ein halvkoloni eller eit vedheng til USA-imperialismen, står i motstrid til dei grunnleggjande interessene til det jugoslaviske folket, og kan ikkje anna enn verta imøtegått av alle ærlege kommunistar og det overveldande fleirtalet av folket i Jugoslavia.

Vi kjenner djupt med folket og kommunistane i Jugoslavia i den vanskelege stoda dei er i no. Sjølv om Tito-klikken kan trakka på folket ei stund, er vi visse på at kva slags sjølvrådige åtgjerder og kva slags narrestykkje han enn grip til, så kan inga herskargruppe få ein god endelikt når ho fyrst er mot folket. Tito-klikken er sjølvsagt ikkje noko unntak. Folket som er lurt, kjem til å vakna att litt etter litt. Folket og kommunistane i Jugoslavia som har ei ærerik soge, kjem ikkje til å bøya seg for overløparen Tito til æveleg tid. Framtida for det jugoslaviske folket er lys.

DET PRINSIPPFASTE STANDPUNKTET KKP HAR TEKE I SPØRSMÅLET OM JUGOSLAVIA

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP påstår at ei stund «var ikkje KKP-leiarane i tvil om innhaldet i det sosialistiske systemet i Jugoslavia», og at no har dei kinesiske leiarane «endra standpunktet sitt til spørsmålet om Jugoslavia så kraftig».

Det er sant at Jugoslavia ein gong var eit sosialistisk land. Ei stund gjekk landet fram etter den sosialistiske vegen.

Men snart etter tok samfunnssystemet i Jugoslavia til å degenerera steg for steg.

I 1954, då Khrusjtsjov gjorde framlegg om å betra tilhøvet til Jugoslavia, gjekk vi med på å fara åt mot det som eit sosialistisk systerland, for det føremålet å vinna det attende til den sosialistiske vegen og halda auge med korleis Tito-klikken kom til å utvikla seg.

Vi hadde ikkje store vona for Tito-klikken då eingong. I brevet dagsett 10. juni 1954 til sentralkomiteen i SUKP, påpeika sentralkomiteen i KKP at ein måtte rekna med den kjensgjerninga at ettersom leiarane i Jugoslavia alt hadde gått retteleg langt i hopehavet sitt med imperialismen, kunne dei avvisa freistnaden vår på å vinna dei til oss og venda attende til den sosialistiske vegen. «Men sjølv om dette skulle henda, ville det ikkje føra med seg noko tap for lægeret for fred, demokrati og sosialisme — tvert om, det ville avsløra hyklinga til dei jugoslaviske leiarane andsynes folket i Jugoslavia og heile verda.»

Diverre har orda våre synt seg å vera alt for sanne! Tito-klikken har sanneleg avvist blankt freistnaden vår på å vinna dei over, og har gått lengre og lengre ned etter den revisjonistiske vegen.

Etter at han nekta å skriva under 1957-Fråsegna, sette Tito-klikken fram det heilt revisjonistiske programmet sitt i 1958 og sette denne fana for den moderne revisjonismen opp mot 1957-Fråsegna, som er det sams programmet som alle kommunistparti og arbeidarparti godtek. Prosessen med å attinnføra kapitalismen i Jugoslavia er vorten røyndom steg for steg, og internasjonalt tener Tito-klikken meir og meir energisk som ei kontrarevolusjonær spesialavdeling av USA-imperialismen.

Under slike omstende er ikkje den haldninga som eit marxist-leninistisk parti bør taka til Tito-klikken lenger den haldninga det bør taka til eit systerparti eller eit systerland, og heller ikkje bør haldninga vera å vinna Tito-klikken for oss. Han bør vera ei haldning for å avsløra denne overløparbanden grundig og kjempa han fastrådd ned. 1960-Kunngjeringa har gjeve sin klåre konklusjon i denne saka.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP har med vilje gått utanom den rada med viktige hendingar som gjekk føre seg etter møtet for systerparti i november 1957, og dessutan dei samrøystes konklusjonane som var nådde på møtet for systerparti i 1960. Det prøver å forsvare det galne standpunktet til leiinga i SUKP ved å gje att ei setning frå leiarartikkelen om Jugoslavia i *Renmin Ribao* 12. september 1957. Dette er fåfengd.

Kjensgjerningane syner at standpunktet vårt med omsyn til Tito-klikken svarar til røyndomen, at det er eit prinsippfast standpunkt og at det er i samsvar med den allmenne semja på møtet for systerparti i 1960. På den andre sida har leiarane i SUKP freista på tusen og ein måtar å omstøytta domen over Tito-klikken, som vitnar om at dei har svike marxismen-leninismen, gått frå 1960-Kunngjeringa og gjeve hjelp til USA-imperialismen og tenarane deira i å narra folket i Jugoslavia og heile verda.

HAR TITO «TEKE VEKK MISTAKA SINE»? ELLER SER KHRUSJTSJOV PÅ TITO SOM LÆRAREN SIN?

Khrusjtsjov seier at dei jugoslaviske leiarane har teke vekk svært mykje av det som vart rekna for feil. Men Tito-klikken vedgår ikkje at dei har gjort nokre mistak, langt mindre teke dei vekk. Tito-klikken seier han «ikkje treng» å retta nokon feil* og at «det ville vera bortkasta tid»** og «rett og slett overflødig og låttleg» å venta at dei skulle gjera det.***

Lat oss sjå på kjensgjerningane. Har Tito-klikken endra det revisjonistiske programmet sitt? Nei, han har ikkje det. Har han godteke 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa? Nei, han har ikkje det. Har han endra den revisjonistiske innanriks- og utanrikspolitikken sin? Nei, atter ein gong.

Den nye grunnlova som den jugoslaviske Føderale Folkeforsamlinga vedtok i april 1963, syner svært klårt at Tito-klikken ikkje har endra det revisjonistiske standpunktet sitt det minste. Grunnlova er det ytterleggående revisjonistiske programmet til Tito-klikken kledd i lovs form. Edvard Kardelj sa i meldinga si om utkastet til ny grunnlov at ho er den «lovleg-politiske og organisatoriske utforminga» av tankane i programmet til KFJ.

Khrusjtsjov dyrkar eit varmt hopehav med Tito-klikken, ikkje av di han har retta nokon feil, men av di han fylgjer i fotefara til Tito.

Tenk over desse kjensgjerningane:

1. Tito fråseier seg Stalin for å gå mot marxismen-leninismen i sjølv grunnlaget. Khrusjtsjov fornektar Stalin fullstendig av same grunn.

2. Både Tito og Khrusjtsjov avviser dei grunnleggjande teoriene i marxismen-leninismen, bae bakvaskar kinesarane og andre kommunistar som held fast ved marxismen-leninismen som dogmatikarar, og begge skildrar sin eigen revisjon av marxismen-leninismen som «skapande utvikling av marxismen-leninismen».

3. Både Tito og Khrusjtsjov prisar hovdingane for USA-imperialismen. Tito seier at Eisenhower «er ein mahardnakka verjar freden»**** og at tiltaka til Kennedy «kjem til å verta til hjelp for å betra internasjonale tilhøve og løysa påtrengjande verdsproblem på fredeleg vis»*. Khrusjtsjov seier at Eisenhower «har eit oppriktig yn-

* Tito, Tale på jernbanestasjonen i Beograd, 20. desember 1962.

** Tito, Tale på den 17. kongressen til Kommunistforbundet i Jugoslavia, april 1958.

*** Tale på jernbanestasjonen i Beograd, 20. desember 1962.

**** Tito, Samtale med ein kommentator for *New York Times*, 28. februar 1958.

* Tito, Helsingbød til Kennedy, *Borba*, 21. januar 1961.

skje om fred»*, og at Kennedy «syner omsut for å taka vare på freden»-.

4. Både Tito og Khrusjtsjov spelar på det fælslege ved atomkrig for å skræma folket i verda til å gje opp revolusjonær strid. Tito seier at når ein atomkrig fyrst bryt ut, kjem det til å verta «utsletting av menneskeætta»***. Likeins seier Khrustsjov at når ein atomkrig fyrst bryt ut, «kjem vi til å øydeleggja Noas ark — jordkloten»****.

5. Både Tito og Khrusjtsjov messar om at ei verd utan våpen, utan væpna styrkar og utan krigar kan oppstå medan imperialismen framleis finst.

6. Tito-klikken kunngjer at «aktiv fredeleg samlivnad» er hjørnesteinen i utanrikspolitikken til Jugoslavia. *Khrusjtsjov uttalar at fredeleg samlivnad er «generallina for utanrikspolitikken» til Sovjetunionen.**.

7. Både Tito og Khrusjtsjov kunngjer at sjansen for fredeleg overgang frå kapitalismen til sosialismen har auka. Tito-klikken seier at «menneskeætta går umotståeleg eit langt stykke inn i tidbolken til sosialismen etter ulike vegar»***. Khrusjtsjov seier at vegen åt Oktoberrevolusjonen kan setjast til sides for den «parlamentariske vegen».

8. Tito går inn for å innføre «politisk og økonomisk samordning»**** i verda gjennom «fredeleg kappestrid». Khrusjtsjov går og inn for «allsidig samarbeid» med imperialismen gjennom «fredeleg økonomisk kappestrid».

9. Tito-klikken saboterer den nasjonale frigjeringsrørsla og dei nasjonale frigjeringskrigane på alle vis. Khrusjtsjov går mot den nasjonale frigjeringsrørsla og dei nasjonale frigjeringskrigane under

* Khrusjtsjov, Tale på møte i det øvste sovjet for USSR, mai 1960.

** Khrusjtsjov, Brev til Kennedy, 27. oktober 1962.

*** Tito, Melding til møte i den føderale folkeforsamlinga i Jugoslavia, 19. april 1958.

**** Khrusjtsjov, Tale på møte for den austerriksk-sovjetiske venskapsforeininga.

* Koča Popović, Melding om utanrikspolitikken til møte i den føderale folkeforsamlinga i Jugoslavia, *Borba*, 27. februar 1957.

** Khrusjtsjov, Melding til den 20. kongressen i SUKP, februar 1956.

*** Programmet til Kommunistforbundet i Jugoslavia.

**** Tito, Svar på spørsmål frå Washington Post-journalisten Drew Pearson, *Borba*, 12. august 1962.

påskot om at «ein eller anna liten 'lokalkrig' kunna verta gneisten som tenner storbrannen som ein verdskrig er»*.

10. Tito-klikken har fråsagt seg proletariatets diktatur. Under slagordet «staten for heile folket» har Khrusjtsjov og fråsagt seg proletariatets diktatur.

11. Tito-klikken nektar for at kommunistpartiet må vera fortroppen for arbeidarklassen. Likeins seier Khrusjtsjov at SUKP er «vorte eit parti for heile folket»**.

12. Tito-klikken veiftar med «ikkje-blokk»-merket og går mKhrusjtsjov seier og at «uttrykk som blokkar osb. er mellombels fenomen»***. Både ynskjer å gjera det sosialistiske lægeret til inkjes.

Frå desse kjensgjerningane må ein slutta at Khrusjtsjov verkeleg ser på Tito som læraren sin, både i innanriks- og utanrikspolitikken, og glir ned etter den revisjonistiske vegen hakk i hæl på Tito.

Khrusjtsjov har gått frå marxismen-leninismen, kasta 1960-Kunngjeringa på skraphaugen og velta seg i søla med overløparen Tito og klikken hans, og han har fullstendig krenkt interessene til Sovjetunionen, sovjetfolket og folket i heile verda. Dette kjem ikkje til å verta tolt av det store sovjetfolket, det overveldande fleirtalet av medlemmene i SUKP og kadrar på ulike nivå, som alle i hop har ein ærerik revolusjonær tradisjon.

Det store sovjetfolket og medlemsmassen i SUKP kjem aldri til å samtykkja i at Khrusjtsjov samansver seg med Tito-klikken mot dei systerpartia som hevdar marxismen-leninismen.

Det store sovjetfolket og medlemsmassen i SUKP kjem aldri til å samtykkja i samansverjinga mellom Khrusjtsjov og Tito-klikken, og samarbeidet med imperialismen i å gå mot det sosialistiske Kina, Albania og i å riva opp det sosialistiske lægeret.

Det store sovjetfolket og medlemsmassen i SUKP kjem aldri til å samtykkja i samansverjinga mellom Khrusjtsjov og Tito-klikken og samarbeidet med reaksjonære i alle land mot folket i verda og revolusjonen.

Det store sovjetfolket og medlemsmassen i SUKP kjem aldri til å samtykkja i strevet til Khrusjtsjov etter å fylgja dømet til dei jugoslaviske

* Khrusjtsjov, Utsegn på pressekonferanse i Wien, 8. juli 1960.

** Khrusjtsjov, «Om programmet til SUKP», tale på den 22. kongressen til SUKP, oktober 1961.

*** Khrusjtsjov, Intervju med utanriksjournalistar i Brioni i Jugoslavia, 28. oktober 1963.

revisjonistane, endra innhaldet i partiet og staten og rydda veg for attinnføring av kapitalismen.

Khrusjtsjov har valda at myrke skyer ligg over Sovjetunionen, det fyrste sosialistiske landet i verda. Men dette kan berre vera eit mellomspel i saga til SUKP og Sovjetunionen. Folk som er narra og bløffa ei stund, kjem litt etter litt til å vakna til sist. Soga har stadfesta og kjem til å halda fram med å stadfesta at den som vil få sovjetfolket til å gå attende i frammarsjen deira, er som grashoppa i eventyret som ville stogga stridsvogna. Han kjem aldri til å lukkast med målet sitt.

KORT KONKLUSJON

Attinnføringa av kapitalisme i Jugoslavia gjev ein ny historisk lærdom til den internasjonale kommunistrørsla.

Denne lærdomen syner oss at når arbeidarklassen har teke makta, held striden mellom borgarskapet og proletariatet fram, striden om siger mellom dei to vegane for kapitalisme og sosialisme held fram og det er fåre for at kapitalismen kan verta innført att. Jugoslavia er eit typisk døme på attinnføring av kapitalismen.

Det syner oss at ikkje berre er det mogleg for eit arbeidarparti å falla under kontroll av eit arbeidararistokrati, degenerera til eit borgarleg parti og verta tenar for imperialismen før det tek makta, men til og med etter at det tek makta er det mogleg at eit arbeidarparti kan falla under kontroll av nye borgarlege element, degenerera til eit borgarleg parti og verta ein tenar for imperialismen. Kommunistforbundet i Jugoslavia er typisk for slik degenerering.

Det syner oss at attinnføringa av kapitalismen kan verta gjennomført utan at det er naudsynt med eit kontrarevolusjonært statskupp eller væpna imperialistisk invasjon, og at det og kan verta gjennomført ved at den leiande gruppa i landet forfell. Den lettaste måten å ta ei borg på, er innanfrå. Jugoslavia er eit typisk døme på det.

Det syner at revisjonismen er eit produkt av imperialistisk politikk. Den gamle revisjonismen steig fram som utkome av den imperialistiske politikken med å kjøpa opp og fostra eit arbeidararistokrati. Den moderne revisjonismen har oppstått på same måten. Imperialismen har ikkje spart på noko, har utvida feltet for operasjonane sine og kjøper over leiande grupper i sosialistiske land, og gjennom dei fylgjer han den politikken han ynskjer med «fredeleg utvikling». USA-imperialismen

ser på Jugoslavia som «bjøllesauen» av di det har sett eit døme i denne saka.

Attinnføringa av kapitalismen i Jugoslavia kjem til å få alle marxist-leninistar til å sjå betre og setja folk i stand til å skjøna kvassare at det er naudsynt og tvingande viktig å slåst mot den moderne revisjonismen.

Så lenge imperialismen finst er det tydelegvis ikkje nokon grunn til å seia at fåren for attinnføring av kapitalisme i dei sosialistiske landa er teken vekk.

Leiarane i SUKP kunngjer at dei alt har fjerna fåren for attinnføring av kapitalismen og held på å byggja kommunismen. Om dette var sant ville det sjølv sagt vera oppmuntrande. Men vi ser i røynda at dei etterliknar Jugoslavia på alle vis og har teke ein særleg dårleg veg. Dette uroar oss djupt og gjer oss vondt.

På grunnlag av den varme kjærleiken vi ber for det store Sovjetunionen og det store SUKP vil vi gjerne seia oppriktig og inn-trengjande til leiarane i SUKP: Kameratar og vener! Ikkje fylg den jugoslaviske vegen. Snu om med ein gong. Ellers vert det for seint!

FORSVARARAR AV NYKOLONIALISMEN

Fjerde kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP

Ved redaksjonane i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Hongqi (Raude Fane)*

(22. oktober 1963)

Ein stor revolusjonær storm har spreidd seg gjennom Asia, Afrika og Latin-Amerika etter den andre verdskrigen. I meir enn femti asiatiske og afrikanske land er sjølvstende vorte utropt. Kina, Vietnam, Korea og Cuba har teke den sosialistiske vegen. Andletet til Asia, Afrika og Latin-Amerika har gått gjennom ei ofseleg endring.

Medan revolusjonen i koloniane og halvkoloniane leid alvorlege tilbakeslag etter den fyrste verdskrigen på grunn av underkuing frå imperialistane og lakeiane deira, er stoda etter den andre verdskrigen grunnleggjande annleis. Imperialistane greier ikkje lenger sløkkja præriebrannen frå nasjonal frigjering. Baklandet deira er vorte ein front av rasande anti-imperialistiske stridar. Det imperialistiske herredømet har vorte styrta i sume koloniale og halvkoloniale land, og i andre har det teke mot tunge slag og vaklar. Dette veikjer uunngåeleg imperialismen og skakar herredømet hans i metropollanda.

Sigrane i folkerevolusjonane i Asia, Afrika og Latin-Amerika, i lag med at det sosialistiske lægeret er oppstått, tonar i ein triumferande hyllingssong til vår dag og tidsalder.

Stormen av folkerevolusjonen i Asia, Afrika og Latin-Amerika krev at alle politiske krefter i verda tek standpunkt. Denne mektige revolusjonære stormen får imperialistane og kolonialistane til å skjelva, og det revolusjonære folket i verda til å gle seg. Imperialistane og kolonialistane seier: «Skrekkeleg, skrekkeleg!» Det revolusjonære folket seier «Flott, flott!» Imperialistane og kolonialistane seier: «Det er opprør, som er forbode.» Det revolusjonære folket seier: «Det er revolusjon, som er folket sin rett og ein nådeslaus straum i saga.»

Ei viktig grenseline mellom marxist-leninistane og dei moderne revisjonistane er den haldninga dei tek andsynes dette umåteleg tilkvesste spørsmålet i verdspolitikken i dag. Marxist-leninistane tek målmedvite parti for dei underkua nasjonane, og stør den nasjonale frigjeringsrørsla aktivt. Dei moderne revisjonistane tek i røynda parti for imperialistane og kolonialistane, og avviser og går mot den nasjonale frigjeringsrørsla på alle moglege måtar.

Leiarane for SUKP tør ikkje heilt forkasta slagorda med støtte til den nasjonale frigjeringsrørsla i det dei seier, og nokre gonger tek dei til og med ymse åtgjerder som skapar inntrykk av støtte, av omsyn til sine egne interesser. Men om vi trengjer inn til kjernen og tenkjer over synsmåtane og politikken deira gjennom fleire år, ser vi klårt at haldninga deira andsynes frigjeringsstridane til dei underkua nasjonane i Asia, Afrika og Latin-Amerika er passiv eller hånleg eller negativ, og at dei gjer teneste som forsvararar av nykolonialismen.

I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP, dagsett 14. juli 1963, og i fleire andre artiklar og utsegner har kameratane i SUKP arbeidd hardt for å forsvara dei galne synsmåtane sine og gått til åtak på Kinas Kommunistiske Parti i spørsmålet om den nasjonale frigjeringsrørsla. Men einaste utkommet er å stadfesta det anti-marxist-leninistiske og anti-revolusjonære standpunktet til leiarane i SUKP i dette emnet.

Lat oss no sjå på teorien og praksisen til leiarane for SUKP i spørsmålet om den nasjonale frigjeringsrørsla.

AVSKAFFING AV OPPGÅVA Å KJEMPA NED IMPERIALISMEN OG KOLONIALISMEN

Sigrar som er avgjerande viktige i saga har alt vorte vunne av den nasjonale frigjeringsrørsla i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Ingen kan nekta for dette. Men kan nokon påstå at oppgåva å kjempa ned imperialismen og kolonialismen og agentane deira har vorte fullført av folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika?

Svaret vårt er nei. Denne stridsoppgåva er langt frå fullført.

Men leiarane for SUKP spreier ofte det synet at kolonialismen er forsvunnen eller held på å forsvinna frå verda i dag. Dei legg vekt på at «det finst femti millionar menneske på jorda som framleis styn under koloniherrredøme»,* at restane av kolonialismen berre finst slike stader som portugisisk Angola og Mosambik i Afrika, og at avskaffinga av koloniherrredømet alt har gått inn i «slutt-fasen».**

Korleis er kjensgjerningane?

Tenk fyrst over stoda i Asia og Afrika. Der har ei heil gruppe land alt kunngjort sjølvstendet sitt. Men mange av desse landa har ikkje rista fullstendig av seg den imperialistiske og koloniale kontrollen og

*Tale ved Mirzo Tursún-Zadé, leiar for den sovjetiske utsendingsgruppa på den tredje Afro-asiatiske folkesolidaritetskonferansen, 5. februar, 1963.

** Khrusjtsjov, «Melding om programmet til SUKP», lagt fram på den 22. kongressen i SUKP, oktober 1961.

trældomen, og er framleis mål for imperialistisk plyndring og aggresjon, så vel som stridsskodesplassar mellom dei gamle og nye kolonialistane. I sume land har dei gamle kolonialistane endra seg til nykolonialistar og halde på kolonistyret sitt ved dei opplærte agentane sine. I andre land har ulven gått ut ytterdøra, men tigreren har kome inn bakdøra, den gamle kolonialismen er vorten tilsidesett av den nye, mektigare og fårlegare kolonialismen til USA. Folka i Asia og Afrika er alvorleg truga av fangarmane til nykolonialismen, representerte ved USA-imperialismen.

Lat oss så lyda på røysta til folket i Latin-Amerika.

I Den andre Havana-Kunngjeringa står det: «Latin-Amerika ligg i dag under for ein rovgriskare imperialisme som er mektigare og meir omsynslaus enn det spanske koloniriket.»

Ho legg til:

«Etter den andre verdskrigen slutta ... går Nord-amerikanske investeringar opp i meir enn 10 000 millionar dollars. Dessutan skaffar Latin-Amerika til vegar billegaste råstoff og betalar høge prisar for ferdiglaga varer.»

Vidare heiter det:

«...Frå Latin-Amerika til USA renn det ein stadig stri straum av pengar: om lag 4 000 dollars i minuttet, 5 millionar pr. dag, 2 000 millionar i året, 10 000 millionar for kvart femår. For kvart tusen dollars som forlet oss, ligg det att ein død lekam. 1 000 dollars for kvar daude, det er prisen på det som vert kalla imperialisme.»

Kjensgjeringane er klåre. Etter den andre verdskrigen har imperialistane visseleg ikkje gjeve opp kolonialismen, dei har berre teke i bruk ei ny form, nykolonialismen. Eit viktig kjennemerke på slik nykolonialisme er at imperialistane er vortne tvinga til å endra den gamle stilen sin med beinveges kolonistyre i sume område, og taka ein ny type kolonistyre og utbytting i bruk, ved å lita på dei agentane dei har valt ut og lært opp. Imperialistane med USA i brodden trælbind eller kontrollerer kolonilanda og landa som alt har utropt sjølvstendet sitt ved å organisera militærblokkar, rigga opp militærbasar, oppretta «føderasjonar» og «samfunn» og fostra marionettstyre. Ved hjelp av økonomisk «hjelp» eller andre former held dei på desse landa som marknader for varene sine, som råstoffkjelder og marknader for kapitaleksporten sin, og plyndrar rikdomane og syg blodet av folket i desse lända. Dessutan nyttar dei Dei sameinte nasjonane som ein viktig reiskap til å blanda seg inn i innanlandske spørsmål i desse landa og til å

underkasta dei militær, økonomisk og kulturell aggresjon. Når dei ikkje greier å halda fram med å styra desse landa med «fredelege» middel, steller dei til militære statskupp, driv med undergraving eller grip til og med til beinveges væpna innblanding og aggresjon.

USA er særst pågåande og lur til å fremja nykolonialismen. Med dette våpenet freistar USA-imperialistane hardt å raska til seg koloniane og innverknadsområda til andre imperialistar og oppretta verdsherredøme.

Denne nykolonialismen er ei skadelegare og uhyggjelegare form for kolonialisme.

Vi vil gjerne spørja leiarane for SUKP om korleis det kan seiast under slike omstende at koloniherrdømet alt har gått inn i «sluttfasen»?

Når dei skal freista å underbyggja slike usanningar, er leiarane for SUKP så dristige at dei ser etter hjelp i 1960-Kunngjeringa. Dei seier, «nemner ikkje 1960-Kunngjeringa den kraftige oppløysingsprosessen av kolonisystemet?» Men det er ikkje råd at denne tesen om den snøgge oppløysinga av det gamle kolonisystemet kan hjelpa argumentet deira om at kolonialismen forsvinn. Kunngjeringa peiker klårt på at «USA er ryggraden i kolonialismen i dag», at «imperialistane, med USA i brodden, strevar fortvila for å halda koloni-utbyttinga av folka i dei tidlegare koloniane ved lag med nye metodar og i nye former» og at dei «freistar å halda taket på lyftestengene for økonomisk kontroll og politisk innverknad i landa i Asia, Afrika og Latin-Amerika». I desse vendingane stiller Kunngjeringa ut nett det som leiinga i SUKP prøver så hardt å dekkja over.

Leiarane i SUKP har og skapt teorien om at den nasjonale frigjeringsrørsla har gått inn i eit «nytt stadium» med økonomiske oppgåver som kjernen. Argumentet deira er at medan «striden tidlegare i hovudsak vart ført på det politiske området», så har det økonomiske spørsmålet vorte «den sentrale oppgåva» og «den grunnleggjande lekken i vidare utvikling av revolusjonen»* i dag.

Den nasjonale frigjeringsrørsla har gått inn i eit nytt stadium. Men det er ikkje på noko vis den slags «nytt stadium» som leiinga i SUKP skildrar. I det nye stadiet har nivået i det politiske medvitet til folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika stige høgare enn nokon gong, og den revolusjonære rørsla bylgjar fram med kraft utan føredøme. Dei krev inntrengjande at styrkane til imperialismen og tenarane hans i deira eigne land må verta grundig fjerna, og strever etter fullstendig politisk og økonomisk sjølvstende. Den fremste og mest brennande oppgåva

* «Til skade for folka sin strid», *Pravda*, 17. september 1963.

desse landa står overfor er framleis å utvikla vidare striden mot imperialismen, den gamle og nye kolonialismen og tenarane deira. Striden vert framleis ført vilt på dei politiske, økonomiske, militære, kulturelle, ideologiske og andre områda. Og stridane på alle desse områda finn framleis det mest konsentrerte uttrykket sitt i politisk strid, som ofte uunngåeleg utviklar seg til væpna strid når imperialistane grip til beinveges eller omveges væpna underkuing. Det er viktig for landa som nyleg har kjempa til seg sjølvstende, å utvikla ein sjølvstendig økonomi. Men denne oppgåva må aldri verta skild frå striden mot imperialismen, den gamle og nye kolonialismen og tenarane deira.

Liksom «kvervinga av imperialismen» er denne teorien om eit «nytt stadium» som leiarane i SUKP går inn for, klårt meint til å kvitvaska at nykolonialismen, representert ved USA, går til åtak på Asia, Afrika og Latin-Amerika og plyndrar dei. Han skal dekkja til dei kvasse motseiingane mellom imperialismen og dei underkua nasjonane og lamma den revolusjonære striden til folket i desse verdsdelane.

Etter denne teorien deira er sjølv sagt striden mot imperialismen, den gamle og nye kolonialismen og tenarane deira sjølv sagt ikkje naudsynt lenger, for kolonialismen held på å verta borte og økonomisk utvikling har vorte den sentrale oppgåva for den nasjonale frigjeringsrørsla. Fylgjer det ikkje at ein kan kvitta seg med heile den nasjonale frigjeringsrørsla? Difor er den slags «nytt stadium» som leiarane for SUKP snakkar om, der økonomiske oppgåver står i sentrum av biletet, tydelegvis ikkje noko anna enn eit stadium utan motstand mot imperialismen, den gamle og nye kolonialismen og tenarane deira, eit steg der den nasjonale frigjeringsrørsla ikkje lenger er ynskjeleg.

RESEPTER FÖR Å AVSKAFFA REVOLUSJONEN TIL DEI UNDERKUA NASJONANE

I tråd med dei galne teoriene sine har leiarane i SUKP flittig arbeidd ut fleire patentmedisinar for alle skavankane til dei underkua nasjonane. Lat oss granska dei.

Den fyrste resepten er merkt fredeleg samlivnad og fredeleg kappestrid.

Leiarane for SUKP gjev stadig det dei kallar «fredeleg samlivnad» og «fredeleg kappestrid» æra for dei store sigrane i den nasjonale frigjeringsrørsla som folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika har vunne i etterkrigstida. I det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP heiter det:

«Under tilhøva med fredeleg samlivnad samlivnad har nye viktige sigrar vorte vunne dei siste åra i klassestriden til proletariatet og i striden folka fører for nasjonal frigjering. Den revolusjonære verdsprosessen utviklar seg framgangsrikt.»

Dei seier og at den nasjonale frigjeringsrørsla utviklar seg under vilkår med fredeleg samlivnad mellom land med ulike samfunnssystem og økonomisk kappestrid mellom dei to motsette samfunnssystema*, og at fredeleg samlivnad og fredeleg kappestrid «hjelper til å utvikla ein frigjeringsprosess for dei folka sin del som strir for å fri seg frå herredømet til utanlandske monopol»** og kan retta «eit knusande slag» mot «heile systemet med kapitalistiske tilhøve»***.

Alle sosialistiske land bør bruka den leninistiske politikken med fredeleg samlivnad mellom land med ulike samfunnssystem. Men fredeleg samlivnad og fredeleg kappestrid kan ikkje ta plassen til dei revolusjonære stridane til folket. Sigeren i den nasjonale revolusjonen i alle koloniar og avhengige land må vinnast fyrst og fremst ved den revolusjonære striden til deira egne massar, og striden til noko anna land kan aldri koma i staden for det.

Leiarane i SUKP hevdar at sigrane i den nasjonale frigjeringsrevolusjonen ikkje fyrst og fremst skuldast dei revolusjonære kampene til massane, og at folket ikkje kan gjera seg fri sjølv, men må venta til imperialismen bryt saman av seg sjølv gjennom fredeleg samlivnad og fredeleg kappestrid. Dette er i røynda jamgodt med å seia til dei underkua nasjonane at dei skal finna seg i imperialistisk plyndring og trælbinding til æveleg tid, og ikkje reisa seg i motstand og revolusjon.

Den andre resepten er merkt hjelp til dei tilbakeliggjande landa.

Leiarane i SUKP skryt av den rolla den økonomiske hjelpa frå dei til dei landa som nyleg er vortne sjølvstendige spelar. Kamerat Khrusjtsjov har sagt at slik hjelp kan setja desse landa i stand til å «unngå fåren for fornya trælbinding» og at «det stimulerer framgangen deira og gjev tilskot til den normale utviklinga deira og til og med aukar farten i dei indre prosessane som kan føra desse landa opp på den hovudvegen som fører til sosialismen»****

* Generallina for den internasjonale kommunistrørsla og kløyvarplattforma til dei kinesiske leiarane», redaksjonell artikkel i *Kommunist*, Moskva, nr. 14, 1963.

** Same stad.

*** B.N. Ponomarjov, «Sume problem i den revolusjonære rørsla», *Marxistisk verdstdsskrift*, nr. 12, 1962.

**** Khrusjtsjov, «Livsviktige spørsmål for utviklinga av det sosialistiske verdssystemet», *Marxistisk verdstdsskrift*, nr. 9, 1962.

Det er naudsynt og viktig for dei sosialistiske landa å gje dei landa som nyss er vortne sjølvstendige økonomisk hjelp på grunnlag av internasjonalsismen. Men ein kan ikkje i noko tilfelle seia at det nasjonale sjølvstendet og det sosiale framsteget deira eine og åleine skuldast den økonomiske hjelpa dei tek mot frå dei sosialistiske landa, og ikkje i hovudsak dei revolusjonære stridane til folket i landet.

For å seia det beint ut ligg politikken og føremålet til leiarane i SUKP ope for mistanke når dei har gjeve hjelp til land som nyss er vortne sjølvstendige dei siste åra. Dei syner ofte ei stormaktssjåvinistisk og nasjonal-egoistisk haldning i saker som gjeld hjelp til land som nyss er vortne sjølvstendige, dei skadar dei økonomiske og politiske interessene til mottakarlanda og som fylgje av det fører dei skam over dei sosialistiske landa. Når det gjeld hjelpa deira til India, så er dei underliggjande motiva særleg klåre. India står øvst på lista over land som nyss er vortne sjølvstendige som Sovjetunionen gjev økonomisk hjelp til. Denne hjelpa er openbert meint å skulla oppmuntra Nehru-regjeringa i politikken deira som er retta mot kommunismen, mot folket og mot sosialistiske land. Sjølv USA-imperialistane har sagt at slik sovjetisk hjelp «er i særskildt høg grad til beste for oss (USA)»*.

I tillegg til det gjer SUKP-leiarane ofte ope framlegg om samarbeid med USA-imperialismen i å «gje hjelp til tilbakeliggjande land». I ein tale i USA i september 1959 sa Khrusjtsjov:

«Dykkar og våre økonomiske framgangar kjem til å verta helsa av heile verda, som ventar at dei to stormaktene våre skal hjelpa dei folka som ligg fleire hundreår attende i den økonomiske utviklinga si til å koma seg på beina snøggare.»

Sjå! Ryggraden i den moderne kolonialismen (nemleg USA-imperialismen) vil hjelpa dei underkua nasjonane «å koma seg på beina snøggare»! Det er verkeleg noko å undrast over at leiarane for SUKP ikkje berre er viljuge, men byrge av å vera partnarar med nykolonialistane.

Den tredje resepten er merkt nedrusting.

Khrusjtsjov har sagt:

«Nedrusting vil seia å avvæpna krigsstyrkane, avskaffa militarismen, gjera slutt på væpna innblanding i in-

* W.A. Harriman, Radio- og fjernsynsintervju, 9. desember 1962.

nanrikspolitikken til noko land og få vekk alle former for kolonialisme ein gong for alle»*.

Han har og sagt:

«Nedrusting ville skapa høvelege vilkår for ein ofseleg auke i målestokken for hjelp til dei nyoppretta nasjonalstatane. Om berre ein 8—10 prosent av dei 120 000 millionar dollars som vert brukte til militærføremål over heile verda vart brukte til dette, ville det innan tjue år vera råd å gjera slutt på svolt, sjukdom og analfabetisme i dei områda på kloten som lid naud.»**.

Vi har alltid hevda at striden for allmenn nedrusting bør drivast for å avsløra og gå mot imperialistisk våpenopprusting og krigsførebuingar. Men det er ikkje råd å påstå at kolonialismen kjem til å verta fjerna gjennom nedrusting.

Khrusjtsjov høyrer ut som ein predikant her. Nedtrødde folk i verda, de er signa! Om de syner tolmod, om de berre ventar til imperialistane legg ned våpna, stig fridomen ned til dykk. Vent til imperialistane syner nåde, og dei utfattige områda i verda kjem til å verta eit jordisk paradys som flyt av mjølk og honning!...

Dette er ikkje berre å fostra illusjonar, det er opium for folket.

Den fjerde resepten er merkt fjerning av kolonialismen ved Dei sameinte nasjonane.

Khrusjtsjov hevdar at om Dei sameinte nasjonane tek åtgjerder for å ryddja ut kolonisystemet «kjem dei folka som i dag lid under den audmjukinga som ligg i framandt herredøme, til å få eit klårt utsyn til fredeleg frigjering frå utanlandsk underkuing med ein gong»***.

I ein tale i Hovudforsamlinga i FN i september 1960 spurde Khrusjtsjov: «Kven, om ikkje Dei sameinte nasjonane, skulle gå i brodden for å avskaffa det koloniale styringssystemet?».

Dette er eit underleg spørsmål å reisa. Ifylgje Khrusjtsjov bør og kan ikkje dei revolusjonære folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika gjera slutt på kolonialismen sjølve, dei må vona på hjelp frå Dei sameinte nasjonane.

* Khrusjtsjov, Tale på verdiskongressen for nedrusting og fred, 10. juli 1962.

** Khrusjtsjov, same stad.

*** Khrusjtsjov, Tale i Hovudforsamlinga i FN, 23. september 1960.

I Hovudforsamlinga i Dei sameinte nasjonane sa Khrusjtsjov og:

«Dette er grunnen til at vi vender oss til fornufta og framsynet hjå folka i dei vestlege landa, til regjeringane deira og talsmennene deira i denne opphøgde forsamlinga, Dei sameinte nasjonane. Lat oss semjest om åtgjerder for å avskaffa det koloniale styringssystemet og med det auka farten i den naturlege historiske prosessen.»

Det er tydeleg at det han verkeleg meiner med å vona på hjelp frå Dei sameinte nasjonane, er å vona på hjelp frå imperialistane. Kjensgjerningane syner at Dei sameinte nasjonane som framleis er under kontroll av imperialistane, berre kan verja og styrkja herredømet til kolonialismen, det kan aldri avskaffa det.

Kort sagt har patentmedisinane til leiarane for SUKP blitt miksa saman for å få folk til å tru at imperialistane vil gje opp kolonialismen og gje fridom og frigjering i gåve til dei underkua nasjonane og folka, og at alle revolusjonære teoriar, krav og stridar difor er gammaldagse og ikkje naudsynte og at dei skal og må verta oppgjevne.

MOTSTAND MOT NASJONALE FRIGJERINGSKRIGAR

Sjølv om dei snakkar om å stø dei nasjonale frigjeringsrørslene og dei nasjonale frigjeringskrigane har leiarane i SUKP freista med alle middel å få folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika til å gje opp den revolusjonære striden sin, av di dei sjølve er ynkeleg redde for den revolusjonære stormen.

Leiarane for SUKP har den vidkjende «teorien» at «sjølv ein ørliten gneiste kan tenna ein verdsbrann»* og at ein verdskrig er nøydd til å verta ein atomkrig som vil seia at menneskeætta vert utslætta. Difor brøler Khrusjtsjov at «'lokale krigar' i vår tid er svært fårlege»** og at «vi vil arbeida svært hardt... for å sløkkja dei gneistane som kan setja i gang krigslogen»***. Her dreg ikkje Khrusjtsjov noko skilje mellom rettferdige og urettferdige krigar og svik det kommunistiske standpunktet å stø rettferdige krigar.

* N.S. Khrusjtsjov, Melding til møtet i Det øvste sovjet i Sovjetunionen, oktober 1959.

** N.S. Khrusjtsjov, Tale på pressekonferansen i Wien, 8. juli 1960.

*** N.S. Khrusjtsjov, Svar på spørsmål frå journalistar frå U.S. National Press Club i Washington, 16. september 1959.

Soga om dei atten åra etter den andre verdskrigen syner at nasjonale frigjeringskrigar er uunngåelege så lenge imperialistane og tenarane deira freistar å halda ved lag det brutale styret sitt ved hjelp av bajonetar og nyttar makt til å underkua revolusjonen til underkua nasjonar. Desse revolusjonære krigane i stor og liten målestokk mot imperialistane og tenarane deira, som aldri har stogga, har råka dei imperialistiske krigskreftene hardt, styrkt kreftene som verja verdsfreden og i røynda hindra imperialistane i å gjera planen om å setja i gang ein verdskrig til røyndom. Oppriktig tala, når Khrusjtsjov bråkar om at det trengst å «sløkkja» gneistane av revolusjonen for freden si skuld, er det ein freistnad på å gå mot revolusjonen i namnet åt forsvar for freden.

Med utgangspunkt i desse galne synsmåtane og denne gale politikken krev leiarane i SUKP ikkje berre at dei underkua nasjonane må gje opp den revolusjonære striden dei fører for frigjering og «leva fredeleg i lag med» imperialistane og kolonialistane, men dei tek til og med parti for imperialismen og nyttar ulike metodar for å sløkkja revolusjons-gneistane i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Tak dømet med krigen til folket i Algerie for nasjonal frigjering. Leiinga i SUKP heldt ikkje berre attende stønad i lang tid, men dei tok verkeleg parti for den franske imperialismen. Khrusjtsjov brukte å handsama det nasjonale sjølvstendet til Algerie som eit «inn-
nanrikksspørsmål» for Frankrike. Då han snakka om Algerie-spørsmålet 3. oktober 1955, sa han, «Eg hadde og har fyrst og fremst for auga at USSR ikkje legg seg opp i indre spørsmål hjå andre statar.» Då han tok mot ein journalist frå *Le Figaro* den 19. mars 1958, sa han: «Vi vil ikkje at Frankrike skal verta veikare, vi vil at det skal verta endå større.»

For å halda seg inne med dei franske imperialistane våga ikkje leiarane for SUKP å godkjenna den provisoriske regjeringa i republikken Algerie ei lang stund. Ikkje før det var ei slutning ein kunne trekkja på førehand at motstandskrigen som folket i Algerie førte mot fransk aggresjon gjekk mot siger og Frankrike vart tvinga til å gå med på sjølvstendet i Algerie, skunda dei seg å godkjenna Algerie. Denne upassande haldninga førte skam over dei sosialistiske landa. Likevel skryt leiarane i SUKP av skamma si og påstår at den sigeren som folket i Algerie betalte for med blodet sitt, og bør reknast til føremon for politikken med «fredeleg samlivnad».

Lat så sjå på den rolla leiarane for SUKP spela i Kongo-spørsmålet. Dei ikkje berre nekta å gje aktiv stønad til den væpna striden som folket i Kongo førte mot kolonialismen, men dei var ivrige etter å «samarbeida» med USA-imperialismen om å sløkkja gneisten i Kongo.

Den 13. juli 1960 gjekk Sovjetunionen saman med USA og røysta for ei fråsegn i tryggingrådet om å senda ut FN-troppar til Kongo. Slik hjalp dei USA-imperialismen til å bruka flagget til Dei sameinte nasjonane i den væpna intervensjonen i Kongo. Sovjetunionen skaffa og FN-styrkane transportmiddel. I eit telegram til Kasavubu og Lumumba den 15. juli sa Khrusjtsjov at «Tryggingrådet i Dei sameinte nasjonane har gjort noko nyttig». Etter det held sovjetpressa i gang ein straum med ros til Dei sameinte nasjonane for å ha «hjelpet regjeringa i republikken Kongo å forsvare sjølvstendet og suvereniteten til landet»*, og uttrykte von om at Dei sameinte nasjonane ville vedtaka «målmedvitne åtgjerder»**. I fråsegna den 21. august og 10. september heldt sovjetregjeringa fram med å rosa Dei sameinte nasjonane, som dreiv på og underkua folket i Kongo.

I 1961 overtala leiarane i SUKP Gizenga til å møta i parlamentet i Kongo, som hadde vorte samankalla under «vern» frå FN-troppane, og til å slutta seg til marionettregjeringa. Leiinga i SUKP påstod lygnaktig at samankallinga av parlamentet i Kongo var «ei viktig hending i livet til den unge republikken» og «ein framgang for dei nasjonale kreftene»***.

Det er klårt at denne galne politikken frå leiinga i SUKP gjorde USA-imperialismen ei stor teneste i aggresjonen han retta mot Kongo. Lumumba vart myrda, Gizenga vart sett i fengsel, mange andre patriotar vart forfylgde, og den kongolesiske striden for sjølvstende fekk eit tilbakeslag. Kjenner ikkje leiinga i SUKP noko ansvar for alt dette?

OMRÅDA DER MOTSEIINGANE I VERDA I DAG ER KONSENTRERTE

Det er heilt naturleg at det revolusjonære folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika har avvist orda og gjerningane frå leiarane i SUKP mot rørslene og krigane for nasjonal frigjering. Men leiarane for SUKP har late vera å dra den høvelege lærdomen og endra den galne lina og politikken. I staden er dei sinte av di dei vart audmjuka, og har sett i gang ei rad bakvaskingsåtak mot Kinas Kommunistiske Parti og andre marxist-leninistiske parti.

* *Izvestia*, 21. juli 1960.

** *Komsomolskaja Pravda*, 30. juli 1960.

*** *Pravda*, 18. juli 1961.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP klagar Kinas Kommunistiske Parti for å setja fram ein «ny teori». Der heiter det:

«... ifylgje dette (den nye teorien) er hovudmotseiinga i vår tid ikkje, får vi høyra, motseiinga mellom sosialisme og imperialismen, men mellom den nasjonale frigjeringsrørsla og imperialismen. Etter det dei kinesiske kameratane meiner er den avgjerande krafta i slaget mot imperialismen ikkje det sosialistiske verdssystemet, og ikkje striden til den internasjonale arbeidarklassen, men, får vi atter høyra, den nasjonale frigjeringsrørsla.»

For det fyrste er dette oppdikta. I brevet vårt dagsett 14. juni peika vi på at dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag er motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret, motseiinga mellom proletariatet og borgarskapet i dei kapitalistiske landa, motseiinga mellom dei undertrykte nasjonane og imperialismen og motseiingane mellom imperialistiske land og mellom monopolkapitalistiske grupper.

Vi peika og på at: Motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret er ei motseiing mellom to grunnleggjande ulike samfunnssystem, socialismen og kapitalismen. Ho er utan tvil svært kvass. Men marxist-leninistar må ikkje sjå på motseiingane i verda som eine og åleine motseiinga mellom det sosialistiske lægeret og det kapitalistiske lægeret.

Synspunktet vårt er krystallklårt.

I brevet vårt dagsett 14. juni forklåra vi den revolusjonære stoda i Asia, Afrika og Latin-Amerika og kva den nasjonale frigjeringsrørsla hadde å seia og kva rolle ho spela. Dette er det vi sa:

1. «Dei ulike typane motseiingar i verda i dag er konsentrerte i dei svære områda i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Dette er dei områda under imperialistisk styre som er lettast å gå til åtak på, og dei er stormentra i verdsrevolusjonen i dag som gjev imperialismen direkte slag.»

2. «Den nasjonaldemokratiske revolusjonære rørsla i desse områda og den internasjonale sosialistiske revolusjonære rørsla er dei to store historiske straumane i vår tid.»

3. «Den nasjonaldemokratiske revolusjonen i desse områda er ein viktig dei av den proletariske verdsrevolusjonen i våre dagar.»

4. «Dei anti-imperialistiske revolusjonære stridane til folket i Asia,

Afrika og Latin-Amerika hamrar laus på og undergrev grunnvollen for herredømet til imperialismen og kolonialismen, gammal og ny, og er no ei mektig kraft til forsvar for verdsfreden.»

5. «Difor avheng heile saka til den internasjonale proletariske revolusjonen på eit vis av utkommet av dei revolusjonære stridane folket i desse områda fører, dei som er det overveldande fleirtalet av folkemengda i verda.»

6. «Difor er den anti-imperialistiske revolusjonære striden til folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika avgjort ikkje berre ei sak som har mykje å seia i området det gjeld, men ei sak som har altomfemnande verde for heile saka til den proletariske verdsrevolusjonen.»

Dette er marxist-leninistiske teser, slutningar som er dregne ved vitenskapleg analyse av røyndomen i vår tid.

Ingen kan nekta for at det er ei umåteleg gunstig revolusjonær stode no i Asia, Afrika og Latin-Amerika. I dag er dei nasjonale frigjeringsrevolusjonane i Asia, Afrika og Latin-Amerika dei viktigaste kreftene som rettar slag beint mot imperialismen. Motseiingane i verda er konsentrerte i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Senteret for motseiingane i verda, for dei politiske verdsstridane, er ikkje fast, men skiftar med endringar i dei internasjonale kampane og den revolusjonære situasjonen. Vi trur at ettersom motseiinga og striden mellom proletariatet og borgarskapet i Vest-Europa og Nord-Amerika utviklar seg, så vil den avgjerande dagen koma då slaget skal stå i desse heimane til kapitalismen og kjernelanda til imperialismen. Når den dagen kjem, vil Vest-Europa og Nord-Amerika utan tvil verta senteret for dei politiske verdsstridane, for verds-motseiingane.

I 1913 sa Lenin: «... Ei ny kjelde til store verdsstormar har opna seg i Asia... Det er i denne tidbolken med stormar og «ringvirkningane» deira i Europa vi lever no.»*

I 1925 sa Stalin:

«Kolonilanda er det viktigaste baklandet imperialismen har. Revolusjoneringa av dette baklandet er nøydd til å undergrava imperialismen, ikkje berre slik å forstå at imperialismen misser baklandet sitt, men og slik å forstå at revolusjoneringa i aust er

* Lenin, «Den historiske lagnaden til læra til Karl Marx», (1913) i *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, b. 1.

nøydd til å gje ein mektig framskuv til styrkinga av den revolusjonære krisa i Vesten.»*

Er det mogleg at desse utsegnene av Lenin og Stalin var galne? Dei tesene dei gav ord til har lenge vore elementær marxistisk kunnskap. Det er tydeleg at no som leiarane i SUKP har sett seg føre å gjera den nasjonale frigjeringsrørsla liten, så ser dei fullstendig bort frå elementær marxisme-leninisme og dei openberre kjensgjerningane rett under nasen på dei.

RENGING AV DET LENINISTISKE SYNET PÅ LEIING I REVOLUSJONEN

I det opne brevet av 14. juli går sentralkomiteen i SUKP og til åtak på standpunktet til Kinas Kommunistiske Parti i spørsmålet om proletarisk leiing i revolusjonen. Der står det:

«... dei kinesiske kameratane vil 'retta på' Lenin og prova at hegemoniet i verdsstriden mot imperialismen ikkje bør gå til arbeidarklassen, men til småborgarskapet eller det nasjonale borgarskapet, til og med til 'visse patriotiske kongar, prinsar og aristokratar'.»

Dette er ei medviten renging av synspunkta til Kinas Kommunistiske Parti.

Der det drøftar kvifor det er naudsynt at proletariatet held på at det skal leia den nasjonale frigjeringsrørsla, står det i brevet frå sentralkomiteen i KKP dagsett 14. juni:

«Soga har trudd ei strålende oppgåve til dei proletariske partia i desse landa. Dei skal halda høgt stridsfana mot imperialismen, gammal og ny kolonialisme og for nasjonalt sjølvstende og demokrati for folket. Desse partia skal stå i fyrste rekkje i den nasjonaldemokratiske revolusjonære rørsla og streva for ei sosialistisk framtid.»

.....

* Stalin, «Den revolusjonære rørsla i Aust» (1925) i *Verk*, eng. utg., band 7, s. 235-6.

«På grunnlag av arbeidar-bondealliansen må proletariatet og partiet hans sameina alle lag som let seg sameina og organisera ein brei samla front mot imperialismen og tenarane hans. For å styrkja og utvida denne samla fronten er det naudsynt at det proletariske partiet held oppe det ideologiske, politiske og organisatoriske sjølvstendet sitt og held fast på at det skal leia revolusjonen.»

Der det drøftar at det er naudsynt å oppretta ein brei anti-imperialistisk einskapsfront i den nasjonale frigjeringsrørsla, står det i brevet frå KKP:

«Dei undertrykte nasjonane og folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika står andsynes den krevjande oppgåva å slåst mot imperialismen og tenarane hans.»

.....

«I desse områda nektar svært breie grupper av folket å vera trælær under imperialismen. Dei omfattar ikkje berre arbeidarar, bønder, intellektuelle og småborgarar, men og det patriotiske nasjonale borgarskapet og til og med visse kongar, prinsar og adelsmenn som er patriotar.»

Synspunktet vårt er aldeles klårt. I den nasjonale frigjeringsrørsla er det naudsynt både å halda hardt på at proletariatet skal ha leiinga og å oppretta ein brei anti-imperialistisk einskapsfront. Kva er det som er gale med desse syna? Kvifor skulle leiinga i SUKP rengja og gå til åtak på desse rette synsmåtane?

Det er ikkje vi, men leiarane i SUKP som har gått frå Lenins syn på proletarisk leiing i revolusjonen.

Den galne lina til leiarane for SUKP gjev fullstendig opp oppgåva å slåst mot imperialismen og kolonialismen og går mot nasjonale frigjeringskrigar. Dette vil seia at denne lina vil ha proletariatet og kommunistpartia i dei undertrykte nasjonane til å rulla saman den patriotiske fana med å gå mot imperialismen og stri for nasjonalt sjølvstende og overlata det til andre. I så fall, korleis kan ein ein gong snakka om ein anti-imperialistisk einskapsfront eller proletarisk leiing?

Ein annan tanke som leiarane for SUKP ofte progaganderer, er at eit land kan byggja sosialismen same kva slags leiing det har, til og med

irekna leiing av ein reaksjonær nasjonalist som Nehru. Dette er endå lengre vekk frå tanken om proletarisk leiing.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP feiltolkar det høvelege tilhøvet mellom gjensidig støtte som bør finnast mellom det sosialistiske lægeret og arbeidarrørsla i dei kapitalistiske landa på den eine sida og den nasjonale frigjeringsrørsla på den andre, og påstår at den nasjonale frigjeringsrørsla bør verta «leidd» av dei sosialistiske landa og arbeidarrørsla i metropollanda. Dei er så frekke at dei påstår dette «byggjer» på Lenins syn på proletarisk leiing. Det er openbert at dette er ei grov rening og ein revisjon av tenkinga til Lenin. Det syner at leiarane for SUKP vil tvinga lina si for å avskaffa revolusjonen på den revolusjonære rørsla til dei undertrykte nasjonane.

VEGEN MED NASJONALISME OG DEGENERERING

I det opne brevet dagsett 14. juni freistar leiarane for SUKP å festa på Kinas Kommunistiske Parti klagemålet om å «isolera den nasjonale frigjeringsrørsla frå den internasjonale arbeidarklassen og det han har skapt, det sosialistiske verdssystemet.» Dei klagar oss og for å «skilja» den nasjonale frigjeringsrørsla frå det sosialistiske systemet og arbeidarrørsla i dei vestlege kapitalistiske landa og «stilla det eine opp mot det andre». Det finst andre kommunistar, som leiarane for det franske kommunistpartiet, som tek høglydt oppatt det leiarane for SUKP seier.

Men kva er kjensgjerningane? Dei som stiller den nasjonale frigjeringsrørsla opp mot det sosialistiske lægeret og arbeidarrørsla i dei vestlege kapitalistiske landa, er ingen andre enn leiarane i SUKP og fylgjesveinane deira, som ikkje stør, og til og med går mot, den nasjonale frigjeringsrørsla.

Kinas Kommunistiske Parti har prinsippfast hevda at dei revolusjonære stridane til alle folk stør kvarandre. Vi ser alltid på den nasjonale frigjeringsrørsla frå synsstaden til marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsmen, frå synsstaden til den proletariske verdsrevolusjonen som heilskap. Vi trur at det er umåteleg viktig for det sosialistiske lægeret, arbeidarrørsla i dei kapitalistiske landa og saka for forsvar av verdsfreden at den nasjonale frigjeringsrevolusjonen utviklar seg sigerrikt.

Men leiarane for SUKP og fylgjesveinane deira nektar å kjennast ved at dette er så viktig. Dei snakkar berre om den stønaden som det

sosialistiske lægeret gjev den nasjonale frigjeringsrørsla og ser bort frå den stønaden som den nasjonale frigjeringsrørsla gjev det sosialistiske lægeret. Dei snakkar berre om rolla til arbeidarrørsla i dei vestlege kapitalistiske landa når det gjeld å slå slag mot imperialismen, og rakkar ned på eller ser bort frå rolla til den nasjonale frigjeringsrørsla i same samanheng. Standpunktet deira motseier marxismen-leninismen og overser kjensgjerningane, og difor er det gale.

Spørsmålet om kva haldning ein skal taka til tilhøvet mellom dei sosialistiske landa og revolusjonen i dei undertrykte nasjonane, og andsynes tilhøvet mellom arbeidarrørsla i dei kapitalistiske landa og revolusjonen i dei undertrykte nasjonane, dreg inn det viktige prinsippet om marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen skal verta halde ved lag eller oppgjeve.

Etter marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen, må alle sosialistiske land som har nådd siger i revolusjonen sin, stø og hjelpe frigjeringsstridane til dei underkua nasjonane aktivt. Dei sosialistiske landa må verta baseområde for å stø og utvikle revolusjonen åt dei underkua nasjonane og folka i heile verda, skipa så nært eit forbund med dei som råd og gjennomføra den proletariske verdsrevolusjonen til han er fullført.

Men leiarane for SUKP ser i røynda på sigeren for sosialismen i eit land eller fleire land som slutten på den proletariske verdsrevolusjonen. Dei vil underordna den nasjonale frigjeringsrevolusjonen under generallina si for fredeleg samlivnad og under dei nasjonale interessene til sitt eige land.

Då Stalin i 1925 slåst mot likvidasjonistane, som var representerte av trotskistane og sinovjevistane, påpeika han at eit av dei fårlege særtrekka ved likvidasjonisme var:

«... skort på tillit til den internasjonale proletariske revolusjonen, skort på tillit til at han kjem til å sigra, ei tvilande haldning andsynes den nasjonale frigjeringsrørsla i koloniane og dei usjølvtendige landa... å ikkje greia å skjøna det elementære kravet om internasjonalsisme som gjer at siger for sosialismen i eit land ikkje er noko mål i seg sjølv, men eit middel for å utvikle og stø revolusjonen i andre land.»*

* Stalin, «Spørsmål og svar» (1925) i *Verk*, eng. utg. band 7, s. 169.

Han la til:

«Det er vegen til nasjonalisme og degenerering, vegen til fullstendig tilinkjesgjering av den internasjonale politikken til proletariatet, for folk som er råka av denne sjukdomen, ser på landet vårt ikkje som ein del av den heilskapen som vert kalla den revolusjonære verdsrørsla, men som byrjinga og slutten på den rørsla, og dei trur at interessene til alle andre land bør verta ofra for interessene til landet vårt.»*

Stalin skildra tankegangen til likvidasjonistane slik:

«Stø frigjeringsrørsla i Kina? Kvifor? Vil ikkje det vera fårleg då? Vil det ikkje setja oss i konflikt med andre land? Vil det ikkje vera betre om vi oppretta «innverknadssfærer» i Kina i samråd med andre «framskridne» makter og raska til oss noko frå Kina til beste for oss sjølve? Det ville då vera både nyttig og trygt... Og så vidare i det uendelege.»**

Han avslutta:

«Slik er den nye typen nasjonalistisk «sinnelag» som freistar å likvidera utanrikspolitikken frå Oktoberrevolusjonen og dyrkar spirer til degenerering.»***

Dei noverande leiarane for SUKP har gått lenger enn dei gamle likvidasjonistane. Medan dei kroar seg over vitet sitt, går dei berre i gang med det som er «både nyttig og trygt». Dei er livredde for å verta innblanda i samanstøyt med dei imperialistiske landa, difor har dei lagt seg på hjarta å gå mot den nasjonale frigjeringsrørsla. Dei er drukne av tanken om dei to 'supermaktene' som opprettar innverknadssfærer i heile verda.

Stalin sin kritikk av likvidasjonistane gjev ei rimeleg skildring av dei noverande leiarane for SUKP. Dei fylgjer fotefara etter likvidasjonistane, og har gjort utanrikspolitikken frå Oktoberrevolusjonen til inkjes og teke vegen med nasjonalisme og degenerering.

* same stad, s. 169-70.

** Same stad, s. 170.

*** Same stad, s. 170.

Stalin åtvara:

«... det er sjølvsagt at det fyrste landet som er sigerrikt, berre kan halda på rolla som faneberar for den revolusjonære verdsrørsla på grunnlag av prinsippfast internasjonisme, berre på grunnlag av utanrikspolitikken til Oktoberrevolusjonen, og at vegen med minste motstand og nasjonalisme i utanrikspolitikken er vegen til isolasjon og opprotning av det fyrste landet som var sigerrikt.»*

Denne åtvaringa frå Stalin har alvorleg og praktisk meining for dei noverande leiarane i SUKP.

EIT DØME PÅ SOSIALSJÄVINISME

Likeins, etter den proletariske internasjonismen må proletariatet og kommunistane i underkuarnasjonane stø åktivt både retten dei underkua nasjonane har til nasjonalt sjølvstende og frigjeringsstridane deira. Med støtte frå dei underkua nasjonane kjem proletariatet i underkuar-landa til å vera betre utstyrt til å vinna sin eigen revolusjon.

Lenin trefte spikaren på hovudet då han sa:

«Den revolusjonære rørsla i dei framskridne landa ville i røynda vera rein bløff om arbeidarane i Europa og Amerika i striden mot kapitalen ikkje var nært og fullstendig knytte til dei hundretal på hundretal med millionar av «koloni»-trælar som vert underkua av kapitalen.»**

Men sume sjølvoppnemnde marxist-leninistar har gått frå marxismen-leninismen nett på dette punktet som gjeld eit grunnleggjande prinsipp. Leiarane for Frankrikes Kommunistiske Parti er typiske i så måte.

I lang tid no har leiarane for FKP gjeve opp striden mot USA-imperialismen, nekta å slåst hardnakka mot USA-imperialismen sin kontroll over og innskrenkingar andsynes Frankrike i områda for politikk, økonomi og militærstell, og har overlate fana for den franske

* same stad, s. 171.

** Lenin, «Den kommunistiske internasjonals 2. kongress» (1920) i *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, b. 11, s. 215.

nasjonale striden mot USA til folk som de Gaulle. På den andre sida har dei nytta ulike knep og orsakingar for å forsvare koloni-interessene til dei franske imperialistane og har nekta å stø, og sanneleg gått mot, dei nasjonale frigjeringsrørslene i dei franske koloniane, og særskilt gått mot nasjonalrevolusjonære krigar. Dei har sokke i den sjåvinistiske blautmyra.

Lenin sa: «Europearar gløymer ofte at kolonifolka og er nasjonar, men å lata slik «gløymse» passera er å lata sjåvinisme passera».* Men leiinga for Frankrikes Kommunistiske Parti, med kamerat Thorez som talsmann, har ikkje berre late slik «gløymse» passera, han har ope sett på folka i dei franske koloniane som «naturaliserte franskmenn»**, nekta å godtaka retten dei har til nasjonalt sjølvstende utskilt frå Frankrike og offentleg stødd politikken med «nasjonal assimilering» som dei franske imperialistane fylgjer.

I dei siste ti åra ller så har leiarane for det franske kommunistpartiet fylgt kolonipolitikken til dei franske imperialistane og tent som vedheng til den franske monopolkapitalen. I 1946, då dei franske monopolkapitalistiske herskarane fann på eit nykolonialistisk knep ved å gjera framlegg om å skipa ein fransk union, fylgde dei opp og kunnngjorde at «vi har alltid sett for oss den franske unionen som ein 'fri union av frie folk'»*** og at «den franske unionen kjem til å tillata regulering på nytt grunnlag av tilhøvet mellom folket i Frankrike og folka i koloniane som før har vore knytte til Frankrike»****.

I 1958, då den franske unionen fall saman og den franske regjeringa gjorde framlegg om å oppretta eit fransk fellesskap for å taka vare på kolonisystemet sitt, fylgde leiarane for FKP opp att og kunnngjorde: «Vi trur at å skapa eit ekte fellesskap vil vera ei positiv hending.»*

Då leiarane for det franske kommunistpartiet gjekk mot kravet frå folket i dei franske koloniane om nasjonalt sjølvstende, freista dei til og med å skræma dei og sa at «kvar freistnad på å bryta ut frå unionen vil berre føra til at imperialismen vert styrkt. Sjølv om de får sjølvstende

* Lenin, «Ein karikatur av marxisme eller imperialistisk økonomisme» (1916), *Samla verk*, eng. utg. band 23, s. 28-76.

** M. Thorez, Tale i Algier, februar 1939.

*** L. Feix, Tale på det 15. landsmøtet til Frankrikes Kommunistiske Parti, juni 1959.

**** M. Thorez, Tale ved opningsseremonien for det nye skuleåret ved partiskulen til sentralkomiteen i Frankrikes Kommunistiske Parti, 10. oktober 1955.

* L. Feix, Tale på det 15. landsmøtet til Frankrikes Kommunistiske Parti, juni 1959.

vert det berre mellombels, i namnet og uekte». Vidare kunngjorde dei ope:

«Spørsmålet er om dette sjølvstendet som alt er uunngåeleg, vert med Frankrike, utan Frankrike eller mot Frankrike. Det beste for landet vårt krev at dette sjølvstendet vert med Frankrike.»*

I spørsmålet om Algerie er det sjåvinistiske standpunktet til leiarane i FKP desto tydelegare. Nyleg har dei freista å gje seg sjølv rett ved å påstå at dei hadde godteke det rette kravet frå folket i Algerie i lang tid alt. Men kva seier kjensgjerningane?

I lang tid nekta leiarane for FKP å godtaka at Algerie hadde rett til nasjonalt sjølvstende. Dei fylgde dei franske monopolkapitalistane og ropte at «Algerie er ein uskiljande del av Frankrike»** og at Frankrike «skulle vera ei stor afrikansk makt no og i framtida»***. Thorez og andre brydde seg mest om at Algerie kunne skaffa Frankrike «ein million sauer» og store mengder kveite kvart år for å løysa problemet hennar med «kjøtmangel» og «gjera opp for kornunderskotet vårt»****.

Berre sjå! For ein oppøst sjåvinisme mellom leiarane for FKP! Syner dei eit grann proletarisk internasjonisme? Er det noko av ein proletarisk revolusjonær i dei? Då dei tok dette sjåvinistiske standpunktet, sveik dei dei grunnleggjande interessene til det internasjonale proletariatet, dei grunnleggjande interessene til det franske proletariatet og dei sanne interessene til den franske nasjonen.

MOT «TEORIEN OM RASISME» OG «TEORIEN OM DEN GULE FÅREN»

No har leiarane for SUKP brukt opp alle mirakelvåpna sine til å gå mot den nasjonale frigjeringsrørsla med, og er reduserte til å leita etter hjelp frå rasismen, den mest reaksjonære av alle imperialistiske teoriar. Dei skildrar det rette standpunktet til KKP i å gje fastrådd stønad til den

* Raymond Barbé, «Svart Afrika i Guinea si tid?» *Démocratie Nouvelle* av Frankrikes Kommunistiske Parti, nr. 11, 1958.

** Dokument frå møte i den konstituerande nasjonalforsamlinga, i Frankrike, tillegg II, nr. 1013, 24. september 1946.

*** Florimond Bonte, Tale i den franske konstituerande forsamlinga, 1944.

**** M. Thorez, Melding til det 10. landsmøtet til Frankrikes Kommunistiske Parti, 1945.

nasjonale frigjeringsrørsla som «å skapa stengsle etter rase og geografi» og «taka utgangspunkt i rase i staden for i klasse», og «spela på dei nasjonale og til og med rasemessige fordomane til folka i Asia og Afrika».

Om marxismen-leninismen ikkje fanst, kunna kan henda slike lygner lura folk. Diverre for dei som diktar opp desse lygnene lever dei i galen tidsalder, for marxismen-leninismen har alt funne vegen djupt inn i hjarto til folk. Som Stalin så rett peika på «braut leninismen ned muren mellom kvite og svarte, mellom europearar og asiatar, mellom 'siviliserte' og 'usiviliserte' trælur under imperialismen»*. Det er fåfengt for leiarane i SUKP å prøva å byggja denne rasismuren.

I siste omgang er det nasjonale spørsmålet i verda i dag eit spørsmål om klassestrid og anti-imperialistisk strid. I dag har arbeidarane, bøndene, dei revolusjonære intellektuelle, anti-imperialistiske og patriotiske borgarlege element og andre patriotiske og anti-imperialistiske opplyste folk av alle rasar — kvit, svart, gul eller brun — skipa ein brei einskapsfront mot imperialistane, med USA i brodden, og tenarane deira. Denne einskapsfronten utvidar seg og veks seg sterkare. Spørsmålet her gjeld ikkje om ein skal taka parti for det kvite folket eller det farga folket, men om ein skal taka parti for dei undertrykte folka og nasjonane eller for handfullen med imperialistar og reaksjonære.

Etter det marxist-leninistiske klassestandpunktet må underkua nasjonar dra ei klår grenseline mellom seg sjølve og imperialistane og kolonialistane. Å gjera denne lina uklår står for eit sjåvinistisk syn som tener imperialismen og kolonialismen.

Lenin sa:

«... det sentrale punktet i det sosialdemokratiske programmet må vera skiljet mellom underkuarnasjonar og underkua nasjonar, som er *kjernen* i imperialismen og som sosialsjåvinistane, og lik-eins Kautsky går *falskt* utanom».**

Ved å bakvaska einskapen mellom folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika i den anti-imperialistiske striden som «bygd på prinsipp som

* Stalin, «Om leninismens grunnlag» (1924) i *Spørsmål i leninismen*, Forlaget Oktober 1976, s. 49.

** Lenin, «Det revolusjonære proletariatet og nasjonane sin rett til sjølråderett» i *utvalde verk*, eng. utg. International Publishers, New York 1943, band 5, s. 284.

gjeld geografi eller rase», har leiarane for SUKP openbert sett seg sjølv i same stilling som sosialsjåvinistane og Kautsky.

Når dei byr fram «teorien om rasisme», skildrar dei den nasjonale frigjeringsrørsla i Asia, Afrika og Latin-Amerika som ei rørse av dei farga mot den kvite rasen, og leiarane for SUKP har som tydeleg mål med det å eggja til rasehat mellom det kvite folket i Europa og Nord-Amerika, å avleia folket i verda frå striden mot imperialismen og snu den internasjonale arbeidarklasserørsla vekk frå striden mot den moderne revisjonismen.

Leiarane for SUKP har sett i gang ståk og styr om den «gule fåren» og «det overhengande trugsmålet frå Djenghis Khan». Dette er verkeleg ikkje verd bryet å tilbakevisa. I denne artikkelen har vi ikkje tenkt å seia noko om den historiske rolla til Djenghis Khan eller utviklinga av den mongolske, russiske og kinesiske nasjonen og prosessen då dei tok form som statar. Vi vil berre minna leiarane for SUKP om at dei treng å gå over solegeksene sine att før dei diktar opp slike fortellingar. Djenghis Khan var Khan av Mongolia, og på hans tid vart både Russland og Kina utsette for åtak frå mongolarane. Han trengte inn i ein del av nordvestre og nordre Kina i 1215 og Russland i 1223. Etter at han døydd underkua etterfylgjarane hans Russland i 1240, og trettini år seinare, i 1279 hær-tok dei heile Kina.

Lu Hsun, den velkjende kinesiske forfattaren, har eit avsnitt om Djenghis Khan i ein artikkel han skreiv i 1934. Vi tek det med her så de kan sjå på det, for det er kan henda til nytte for dykk. Han som skreiv dette var ein ung mann på tjue.

«Eg hadde blitt fortalt at 'vår' Djenghis Kahn hadde hærtok Europa og opna for den mest strålande perioden i 'vår' soge. Fyrst då eg var tjuefem oppdaga eg at denne såkalla sær strålande perioden i 'vår' soge i røynda var den gongen då mongolarane hærtok Kina og vi vart træljar. Og ikkje før august i fjor, mens eg bladde gjennom tre bøker om mongolsk soge, fann eg ut at hær-setjinga av Russland ved mongolarane og invasjonen deira i Ungarn og Austerrike i røynda gjekk føre hærtakinga av Kina, og at Djenghis Kahn slett ikkje var vår Kahn den gongen. Russarane vart trælbundne før vi vart det, og då er det vel dei som burde kunna seia: 'Då vår Djenghis Khan hærtok Kina, opna han den mest strålande perioden i saga vår'.»*

* Lu Hsun, *Samla verk*, kinesisk utgåve, Peking 1958, band 6, s. 109.

Alle med litt kjenskap til moderne verdssoge veit at «teorien om den gule fåren» som SUKP-leinga har laga så mykje leven om, er ein arv frå den tyske keisaren Wilhelm II. For eit halvt hundreår sidan sa Wilhelm II: «Eg trur på den gule fåren.»

Føremålet til keisaren med å propagandera teorien om «den gule fåren», var å gjennomføra delinga av Kina vidare, gå inn i Asia, undertrykkja revolusjonen i Asia, avleia merksemda til folket i Europa frå revolusjonen og bruka det som røykteppe for dei aktive førebuingane han dreiv med til den imperialistiske verdskrigen og for freistnaden han gjorde på å vinna verdshegemoni.

Då Wilhelm II spreidde denne teorien om «den gule fåren», var borgarskapet i Europa i bratt nedgang og umåteleg reaksjonært, og demokratiske revolusjonar feide gjennom Kina, Tyrkia og Persia og verka inn på India, rundt tida for 1905-revolusjonen i Russland. Dette var og den tida då Lenin kom med den vidkjende merknaden sin om det «tilbakeliggjande Europa og framskridne Asia».

Wilhelm II var ein storkar for si tid. Men i røynda synte han seg å berre vera ein snømann i sola. På svært kort tid kvarv denne reaksjonære hovdingen frå skodeplassen i lag med den reaksjonære teorien han fann på. Den store Lenin og den strålende læra hans lever vidare i æveleg tid.

Femti år er gått. Imperialismen i Vest-Europa og Nord-Amerika er vorten endå meir dødssjuk og reaksjonær, og dagane hans er talde. I mellomtida har den revolusjonære stormen som rasar over Asia, Afrika og Latin-Amerika vakse seg mange gongar sterkare enn i Lenin si tid. Det er knapt til å tru at i dag er det framleis folk som ynskjer å trø i skoa til Wilhelm den II. Det er sanneleg å spotta soga.

DEN GAMLE REVISJONISMEN FÅR LIV ATT I NY HAM

Politikken til leinga i SUKP i det nasjonale og koloniale spørsmålet er eins med den bankerotte politikken til revisjonistane i Den andre internasjonale. Den einaste skilnaden er at dei gamle baud fram den gamle kolonialismen til imperialistane, medan dei moderne revisjonistane byr fram nykolonialismen til imperialistane.

Dei gamle revisjonistane dansa etter pipa til dei gamle kolonialistane og Khrusjtsjov dansar etter pipa til nykolonialistane.

Heltane frå Den andre internasjonale, med Bernstein og Kautsky som talsmenn, forsvara det gamle kolonistyrer til imperialismen. Dei sa

ope frå at koloni-styret var progressivt, at det førte høg sivilisasjon til koloniane og utvikla produktivkreftene der. Dei påstod til og med at «å avskaffa koloniane ville vera det same som barbari»*.

På denne måten er Khrusjtsjov noko ulik dei gamle revisjonistane. Han er tapper nok til å fordøma det gamle kolonisystemet.

Korleis har det seg at Khrusjtsjov er så tapper? Av di imperialistane blæs ein annan låt no.

Etter den andre verdskrigen, under dei doble slaga frå den sosialistiske revolusjonen og den nasjonale frigjeringsrevolusjonen, vart imperialistane tvinga til å innnsynleg «tvert om ...alismen gjord

På denne måten er Khrusjtsjov noko ulik dei gamle revisjonistane. Han er tapper nok til å fordøma det gamle kolonisystemet.

Korleis har det seg at Khrusjtsjov er så tapper? Av di imperialistane blæs ein annan låt no.

Etter den andre verdskrigen, under dei doble slaga frå den sosialistiske revolusjonen og den nasjonale frigjeringsrevolusjonen, vart imperialistane tvinga til å innsjå at «om Vesten hadde freista å halda ved lag stoda som ho var med kolonialisme, ville det ha gjort valdeleg revolusjon uunngåeleg og nederlag uunngåeleg»**. Dei gamle kolonialistiske styreformene kjem mest sannsynleg «tvert om ... til å syna seg å vera som 'opne sår' som øydelegg både den økonomiske og den moralske livskrafta i livet til ein nasjon»***. Difor vart det naudsynt med endring i forma og å utøva nykolonialisme.

Difor dansar og Khrusjtsjov etter pipa til nykolonialistane og slår om seg med «teorien om at kolonialismen kverv» for å dekkja over den nye kolonialismen. Ja, meir enn det, han freistar å få dei underkua nasjonane til å omfemna denne nykolonialismen. Han propaganderer aktivt det synet at «fredeleg samlivnad» mellom dei underkua nasjonane og den siviliserte imperialismen kjem til å få «nasjonaløkonomien til å veksa snøgt» og føra til «ein framskuv for produktivkreftene», setja heimmarknaden i stand til «å verta større hinsides samanlikning» og «skaffa meir råstoff, og ulike produkt og varer som krevst i økonomien

* Eduard David, Tale om kolonispørsmålet på den internasjonale sosialistkongressen i Stuttgart, *Internationaler Sozialistenkongress, Stuttgart 1907*. s. 30.

** J.F.Dulles, *Krig eller fred*, eng. utg. New York 1957, s. 76

*** John Strachey, *Slutten på imperiet*, eng. utg., London 1959 s. 194.

til dei utvikla industrilanda»* og samstundes vil det «lyfta leve-standarden til innbuarane ein heil del i dei høgt utvikla kapitalistiske landa»**.

No har Khrusjtsjov gløymt å få med seg ymse utslitne våpen frå våpenlageret til Den andre internasjonale.

Her er nokre døme.

Dei gamle revisjonistane gjekk mot nasjonale frigjeringskrigar og hevda at det nasjonale spørsmålet «berre kan avgjerast gjennom inter-nasjonale avtalar»***. I dette spørsmålet har Khrusjtsjov teke over lina til revisjonistane i Den andre internasjonale — han går inn for «ei still-sam gravferd for kolonisystemet»****.

Dei gamle revisjonistane gjekk til åtak på dei revolusjonære marx-istane og slyngde ut mot dei bakvaskinga at «bolsjevismen er eigentleg ei krigersk form for sosialisme»* og at «den kommunistiske Inter-nasjonale nærer den illusjonen at ein kan oppnå frigjering av arbeida-rane ved hjelp av bajonettane til den sigerrike Raude hæren og at ein ny verdskrig er naudsynt for verdsrevolusjonen». Dei spreidde og fortellin-ga om at dette standpunktet hadde «skapt svært stor fåre for ein ny verdskrig»**.

Det språket Khrusjtsjov nyttar i dag for å bakvaska Kinas Kom-munistiske Parti og andre marxist-leninistiske systerparti er nett det same som det språket dei gamle revisjonistane nytta for å skjella ut bolsjevikane. Det er vanskeleg å finna nokon skilnad.

Det må seiast at når Khrusjtsjov tener nykolonialismen til im-perialistane, ligg han ikkje eit grann etter dei gamle revisjonistane når dei ytte teneste til den gamle kolonialismen til imperialistane.

Lenin synte korleis politikken til imperialismen gjorde at den inter-

* Khrusjtsjov, Tale på Hovudforsamlingsmøte i FN, 23. septeber 1960.

** «Tilinkjesjering av kolonialismen — eit krav i tida», *Kommunist*, Moskva nr. 2, 1961.

*** Fråsegn om territorial-spørsmålet», vedteken av den internasjonale sosialistiske kon-feransen i Bern 1919, *Materiale frå den fyrste og den andre Internasjonale*, Moskva 1926.

**** Khrusjtsjov, Tale på møte i Hovudforsamlinga i FN, 23. september 1960.

* Otto Bauer, Tale om spørsmålet om Orienten på den internasjonale sosialistkongressen i Marseilles, 1925.

** «Fråsegn om spørsmålet om Orienten», vedteken av Den internasjonale sosialist-kongressen i Marseilles, 1925.

nasjonale arbeidarrørsla vart kløyvd i to delar, den revolusjonære og den opportunistiske. Den revolusjonære delen tok parti for dei underkua nasjonane og gjekk mot imperialistane og kolonialistane. Den opportunistiske delen på den andre sida levde på smular frå byttet som imperialistane og kolonialistane klemte ut or folket i koloniane og halv-koloniane. Den delen tok standpunkt for imperialistane og kolonialistane og gjekk mot revolusjonen for frigjering til dei underkua nasjonane.

Den same slags deling mellom revolusjonære og opportunistar i den internasjonale arbeidarrørsla som den Lenin skildra tek no form ikkje berre i arbeidarklasserørsla i dei kapitalistiske landa, men og i dei sosialistiske landa der proletariatet held statsmakta.

Røynsla frå saga syner at om den nasjonale frigjeringsrørsla skal vinna fullstendig siger, må den skipa eit solid forbund med den revolusjonære arbeidarrørsla, dra ei klår grenseline mellom seg sjølv og revisjonistane som tener imperialistane og kolonialistane og fastrådd rydda ut innverknaden deira.

Røynsla frå saga syner at om arbeidarklasserørsla i dei kapitalistiske landa i Vest-Europa og Nord-Amerika skal vinna full siger, må ho skipa eit nært forbund med den nasjonale frigjeringsrørsla i Asia, Afrika og Latin-Amerika, dra ei klår grenseline mellom seg og revisjonistane og fastrådd rydda ut innverknaden deira.

Revisjonistane er agentar for imperialismen som har løynt seg i rek-kjene til den internasjonale arbeidarrørsla. Lenin sa, «... striden mot imperialismen er juks og svindel med mindre han er uskiljande bunden til striden mot opportunismen»*. Dermed er det klårt at striden no mot imperialismen og den gamle og nye kolonialismen må vera nær knytt til kampen mot dei som forsvarar nykolonialismen.

Same kor hardt imperialistane løyner målsettingane sine og rører på seg, same kor hardt forsvararane deira kvitvaskar og hjelper nykolonialismen, imperialismen og kolonialismen, kan dei ikkje sleppa unna domen sin. Sigeren for den nasjonale frigjeringsrevolusjonen er ikkje til å stå mot. Før eller seinare kjem forsvararane av nykolonialismen til å gå bankerott.

Arbeidarar i verda og underkua nasjonar, stå saman!

* Lenin, «Imperialismen, det høgste stadiet i kapitalismen» (1916) i *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, bind 6.

Aktuelle bøker fra Forlaget Oktober

Marxismens klassikere

Marx/Engels:

Det kommunistiske partis manifest

56 s., kr. 8,—.

Den vitenskapelige marxismens første programdokument, skrevet i 1848. Lenin sa om Manifestet: «Denne lille brosjyre veier mer enn store verker: til denne dag inspirerer dens ånd hele den siviliserte verdens organiserte og kjempende proletariat.»

Karl Marx:

Lønn, pris og profit

64 s., kr. 8,—.

Den mest kjente populære framstillinga Marx har laga om marxismens politiske økonomi. Forklarer bl.a. hvordan forholdet mellom priser og lønninger er i virkeligheten, og gir et vitenskapelig grunnlag for arbeiderklassens økonomiske kamp under kapitalismen.

V.I. Lenin:

Utvalgte verker i 12 bind

Standardutgave av Lenins verker i moderne norsk oversettelse, med grundige noter og opplysninger. Hittil utkommet:

Bind 2:

Hva må gjøres? Brennende spørsmål i bevegelsen vår. Høsten 1901—Februar 1902.

234 s., kr. 34,50.

Lenins bok fra 1902 om planen for å skape et enhetlig, sentralisert arbeiderparti i Russland. I boka trekker han ei skarp skillelinje mellom en trade-unionistisk, økonomistisk og borgerlig politikk på den ene sida og en revolusjonær arbeiderpolitikk som virkelig har som mål å styrte kapitalismen.

Bind 6:

Imperialismen, det høyeste stadiet i kapitalismen, og andre artikler. Oktober 1914—April 1917.

228 s., kr. 34,50.

Imperialismen er et av hovedverka i marxismen og er uunnværlig for alle som vil forstå kapitalismen i vår tid. Ved hjelp av et rikholdig statistisk materiale fra de viktigste kapitalistiske landa viser han at kapitalismen har gått inn i sin siste fase, imperialismen, og at krig for nyoppdeling av verden mellom stormaktene er en nødvendig følge av dette. Andre artikler tar opp det nasjonale spørsmålet, krig og revolusjon, opportunismen i arbeiderbevegelsen.

Bind 8:

Staten og revolusjonen. August—September 1917.

176 s., kr. 25,—.

Den viktigste analysen Lenin laga av staten. Lenin går gjennom synet Marx og Engels har lagt fram på korels staten har oppstått og kva rolle han spelar i kampen mellom klassane. På grunnlag av dette rettar han skarpe åtak på den oppfatninga opportunistane spreier om staten som ein reiskap som er heva over klassestriden. *Utk. april.*

Bind 11:

«Venstre»-kommunismen — en barnesjukdom og andre artikler og taler. Juli 1919—Oktober 1920.

261 s., kr. 34,50.

«Venstre»-kommunismen er et av Lenins hovedverker om kommunistenes linje for å vinne brei oppslutning i de arbeidende massene, kjempe mot opportunistene og forberede revolusjonen. Andre ar-

tikler om intervensjonskrigen, bondespørsmålet, det nasjonale spørsmålet, ungdomsforbundets oppgaver.

Følgende bind i Lenin-serien er i arbeid og vil utkomme i løpet av 1977:

Bind 1:

Lenin om Marx, om folkevennene

220 s.

Lenins kamp for marxismens seier i Russland. Inneholder også en rekke artikler om Lenin av Stalin. *Utk. okt.*

Bind 3:

Ett skritt fram og to tilbake

240 s.

Om kampen i Russlands sosialdemokratiske arbeiderparti i 1904. Et av hovedverka om den leninistiske partiteorien. *Utk. nov.*

Bind 5:

Partiet og nasjonen

220 s.

Inneholder bl.a. den viktige arikkelen «Nasjonenes sjølråderett» fra 1914. *Utk. juli.*

Bind 7:

Førebuinga av den sosialistiske Oktoberrevolusjonen

240 s.

Om proletariatets oppgaver i Oktoberrevolusjonen 1917. *Utk. nov/des.*

Du kan abonnere på Lenin: utvalgte verker i 12 bind

Det finns et tilbud om abonnement på Leninserien fra Oktober. Hvis du tegner abonnement får du bøkene fritt tilsendt etterhvert som de kommer ut, med 15 % rabatt, og du betaler når du mottar bøkene. Du får brosjyre om tilbudet i Oktoberbokhandlene.

V.I. Lenin:

Sosialisme og krig

56 s., kr. 7,—.

Lenins artikler *Sosialisme og krig* og *Den proletariske revolusjonens krigsprogram*, skrevet under den 1. verdenskrigen.

Oppgjør med pasifistiske og sosialsjåvinistiske strømninger i arbeiderbevegelsen.

V.I. Lenin:

Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky

168 s., kr. 28,50.

En av Lenins skarpeste polemikker mot Kautsky, som var en av lederne i den opportunistiske 2. internasjonale. Boka forklarer hvorfor det borgerlige demokratiet må styrtres gjennom en væpna revolusjon og erstattes av proletariatets diktatur. Den forklarer også hvorfor proletariatets diktatur betyr det høyest utvikla demokratiet for arbeiderklassen og de arbeidende massene.

J.V. Stalin:

Spørsmål i leninismen

652 s., kr. 64,— (innb.).

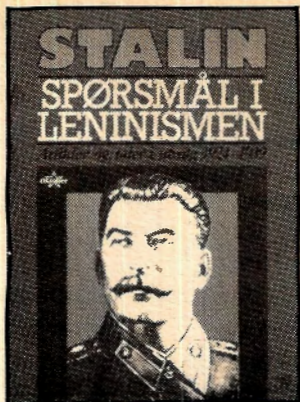
Artikler og taler av Stalin fra 1924 til 1939 i utvalg. Den har vært ei lærebok i marxismeleninisme for millioner av kommunister og revolusjonære over hele verden i talls år. I boka finner du Stalins oppsummeringer av den leninistiske læra om imperialismen, den sosialistiske revolusjonen, proletariatets diktatur. Du finner også Stalins analyse av grunnlaget for seieren i Oktoberrevolusjonen, politikken for oppbygginga av sosialismen i Sovjet, arbeidet med femårsplanene og analysene han gjorde av imperialismaktenes forberedelser til den 2. verdenskrigen.

J.V. Stalin:

Marxismen og språkvitenskapen. Sosialismens økonomiske problemer i СССР

143 s., kr. 28,—.

Boka omfatter de viktigste artiklene fra Stalins siste år og den berømte talen på den 19. partikongressen, og viser Stalins kamp mot revisjonisme og forfalskning av marxismen.

J.V. Stalin:

Den dialektiske og historiske materialismen

48 s., kr. 5,—.

Stalins kortfatta framstilling av marxismens filosofi, den dialektiske og historiske materialismen.

Sovjetunionens kommunistiske partis (bolsjevikenes) historie

380 s., kr. 39,50.

Bolsjevikpartiets historie, skrevet i 1938 under veiledning av Josef Stalin. «Det er den beste syntesen og oppsummeringa av den kommunistiske verdensbevegelsen i løpet av de siste hundre åra, et mønstereksempel på forening av teori og praksis.» (Mao Tsetung)

Mao Tsetung:

Skrifter i utvalg

380 s., kr. 38,50 (innb.).

Standardutvalg av viktige artikler av Mao Tsetung fra 1926 til 1963. Mao Tsetung er den største marxist-leninisten i vår tid. Han har utdypa og videreutvikla den kommunistiske teorien på en rekke felter, både teoretisk og praktisk. Hans *Skrifter i utvalg* er ei omfattende innføring i den kinesiske revolusjonens historie og ei grunnbok i marxistisk politikk og ideologi. 3. opplag, innb. utgave, nå 12.000.

Mao Tsetung:

Om den langvarige krigen

118 s., kr. 28,—.

Om den langvarige krigen er en

serie forelesninger som Mao holdt i Yenan våren 1938 etter at motstandskrigen mot Japan hadde vart ett år. Et av hovedverka i den marxist-leninistiske teorien om folkekrigen. Ei viktig bok i ei tid da de to supermaktene gjør forberedelser til en tredje verdenskrig.

Mao Tsetung

I hefteserien med skrifter av Mao Tsetung har vi utgitt:

Aktuelle problemer om taktilken i den anti-japanske enhetsfronten kr. 2,—.

Bekjemp bokdyrkelsen. Forbedre våre studier kr. 2,—.

KKPs rolle i den nasjonale krigen kr. 4,—.

Om motsigelsen kr. 4,—.

Om praksis kr. 5,—.

Taler på Yenan-konferansen kr. 7,—.

Tjen folket! («De tre mest leste») kr. 1,—.

Om de ti viktigste forholda kr. 5,—.

Om nydemokratiet

(Kommer i mai) kr. 8,—

Sitater fra formann Mao Tsetung

430 s., kr. 5,— (plastbind).

Inneholder utdrag fra Mao Tsetungs verker, også ting som bare er offentliggjort i denne boka til nå.

Massene er de virkelige heltene

48 s., kr. 8,—.

Tekster om masselinja av Mao, Lenin, Stalin og Dimitrov. Forklarer hvilken rolle masselinja spiller ideologisk og strategisk i den kommunistiske linja for revolusjonen.

Program, vedtekter, studiebøker fra AKP(m-l)

Prinsippprogram og vedtekter for AKP(m-l).

Vedtatt på det 2. landsmøtet, november 1976

200 s., kr. 20,—.

Prinsippprogrammet inneheld desse hovudavsnitt: I. Arbeidarklassens kommunistiske parti. II. Imperialismen og den proletariske verdsrevolusjonen. III. Klassekampen i Noreg. IV. Kampen mot opportunisten. V. Prinsippa for kampane proletariatet fører under kapitalismen. VI. Den sosialistiske revolusjonen. VII. Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga fram til kommunismen. Boka har òg med vedtektene for AKP(m-l), som vart reviderte på det 2. landsmøtet.

AKP(m-l):

Sámi prográm'ma — sameprogram

16 s., kr. 5,—.

AKP(m-l)s 1. landsmøte vedtok et eget Sameprogram. Programmet setter det som ei oppgave for den sosialistiske revolusjonen å gjøre ende på mange hundre års kolonial undertrykking av det samiske folket og støtter samenes kamp for fulle nasjonale rettigheter i dag. I dette heftet er programmet trykt både på samisk og bokmål.

Sentralkomiteens beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte kommer i egen bok innen juli 1977.

AKP(m-l)s tre første år.

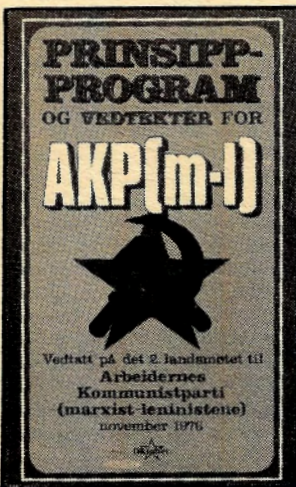
Vedtak, uttalelser og opprop fra AKP(m-l) februar 1973—mai 1975.

112 s., kr. 16,—.

AKP(m-l): Vedtak og uttalelser juni 1975—november 1976.

104 s., kr. 30,—.

Samlinger av vedtak og uttalelser fra AKP(m-l) siden partistiftelsen. Nødvendige bøker for alle som vil følge med i hva partiet står for. I begge bøkene fins det tillegg med uttalelser og vedtak fra Rød Valgallianse.

Grunnsirkel i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning.

Studiebok fra AKP(m-l)

308 s., (illustrert),

kr. 38,50.

Boka er først og fremst laga for studiegrupper, men er også et bra utgangspunkt for sjølstudier. Den behandlar klasser og klassekamp, politisk økonomi, staten, imperialismen og krig, væpna revolusjon, de borgerlige arbeiderpartiene, det kommunistiske partiet. Boka bringer utdrag fra verkene til de marxistiske klassikerne og belyser spørsmåla med norske eksempler.

Veiledning for studeledere

36 s., kr. 8,—

Ei veiledning for de som leder studiegrupper i Grunnsirkelen. Bør brukes av alle studeledere. Vil også være nyttig for studiedeltakerne.

Marxismen-leninismen-Mao

Tsetungs tenkning.

Arbeiderklassens teori. Kurs 2, første del. Studiebok fra AKP(m-l)

243 s., kr. 32,50.

Hva er dialektikk? Hva er idealisme og materialisme? Hvordan ser marxismen på religion? Hvordan skal vi forstå historia? Hvorfor skaper kapitalismen økonomiske kriser? Hvorfor er krig uunngåelig under imperialismen? Slike spørsmål blir behandla i denne studieboka, som først og fremst tar opp emnene filosofi og politisk økonomi.

Fra de sosialistiske landa

Joshua S. Horn:

Fei vekk alle skadedyr! En engelsk kirurg i Folkets Kina.

331 s., (illustrert), kr. 32,50.

«Det er en av de beste innføringer i kinesisk dagligliv og politisk praksis som er kommet,

og den har krav på interesse langt utover fagmedisinernes og 'Kina-kjennernes' rekke.»
Lege Per E. Bør Dahl i Dagbladet.

2. opplag, nå 6.000.

Dokumenter fra Kinas Kommunistiske Partis 10. nasjonale kongress

(Folkets verden, 1) 45 s., kr. 4,—.

Inneholder Chou En-lais Rapport til KKP's 10. nasjonale

kongress, 24. august 1973. Viktig materiale om oppgjøret med Lin Piao og Kinas syn på verdenssituasjonen. Heftet inneholder også de nye statuttene for KKP.

Folkerepublikken Kinas fjerde Nasjonale Folkekongress Dokumenter. (Folkets verden, 2) 43 s., kr. 5,—. Inneholder Chou En-lais Rap-

port om regjeringas arbeid, 13. januar 1975, som bl.a. legger fram planen om den økonomiske oppbygginga av Kina fram til århundreskiftet. Heftet inneholder også Folkerepublikken Kinas nye grunnlov.

Enver Hoxha:

Melding til den 7. kongressen til Arbeidets Parti i Albania 250 s., ca. kr. 40,—. Arbeidets Parti i Albania heldt

den 7. kongressen sin i november 1976. Meldinga Enver Hoxha la fram der fortel om framgangane i den sosialistiske oppbygginga, om kampen for å avsløre svikarar i partiet og om den internasjonale stoda. *Kjem ut i mai 1977.*

Enver Hoxha:

Kvinnefrigjering i Albania 47 s., kr. 6,—. Sjå under «Kvinnefrigjering».

Mot sosialimperialismen og den moderne revisjonismen

Kinas Kommunistiske Partis polemikk med Sovjetunionens Kommunistiske Parti, 1963

Som hefter foreligger følgende kommentarer fra KKP:

Er Jugoslavia et sosialistisk land? kr. 3,—.

Lederne i SUKP er de største splittelsesmakerne i vår tid kr. 4,50.

Et forslag til den internasjonale kommunistiske bevegelsens generallinje kr. 4,—.

Ei fullstendig samling av kommentarane frå KKP og dei viktigaste breva frå SUKP kjem ut som bøker i 3 band i år. Band 1 kjem i juni og inneheld Generallina og kommentar 1 til 4. Band 2 og 3 kjem på hausten og inneheld til saman dei 5 siste kommentarane, kommentaren «Kvifor fell Khrusjtsjov» og to opne brev frå SUKP. Kvart band vil vera på vel 200 sider.

Leninisme eller sosialimperialisme

Av redaksjonen i «Folkets Dagblad», «Røde Fane» og «Frigjøringshærens Dagblad» 31 s., kr. 3,25.

Lederartikkel i anledning av 100-årsdagen for Lenins fødsel, 22. april 1970. Ei flengende avsløring av Sovjets utvikling fra sosialisme til imperialism. Maos karakteristikk av dagens Sovjet-system som et diktatur av Hitler-typen blei offentliggjort her for første gang.

Historia til Arbeidets Parti i Albania

510 s., kr. 75,—

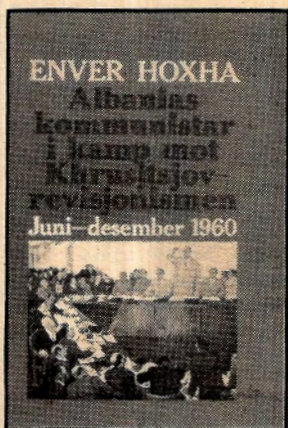
Det albanske kommunistpartiet blei skapt i 1941, da landet var okkupert av de italienske fascistene. 3 år seinere var landet frigjort og den sosialistiske revolusjonen gjennomført. Siden da er det som en gang var det mest tilbakeleggende landet i Europa blitt et blomstrende jordbruksland med høyt utvikla industri. Albania har ført en hard kamp mot revisjonismen, først mot Titos forsøk på å gjøre Albania til en jugoslavisk provins, deretter mot Khrusjtsjovs press for å styrte partiledelsen og gjøre landet til en sovjetisk nykoloni. Boka forteller om den rolla partiet har spilt som fortropp og ledelse i disse kampene.

Enver Hoxha:

Albanias kommunistar i kamp mot Khrusjtsjov-revisjonismen, juni—desember 1960

267 s., kr. 56,—.

Albania var det einaste av dei sosialistiske landa i Europa som Khrusjtsjov ikkje fekk til å bøya seg under taktstokken sin då den kommunistiske verdsløysa vart kløyvd i 1960-åra. I denne boka kan du fylgja dei albanske kommunistane frå veke til veke under striden dei førte mot presset, trugsmåla og intringane til Khrusjtsjov og dei

andre Sovjet-leiarane. Innheld artiklar, telegram, talar og referat av samtalar av den albanske partileiaren Enver Hoxha.

Sosialimperialismen. Sovjet i dag

240 s., kr. 34,50.

I november 1974 gjorde AKP(m-l) et programmatisk vedtak om den sovjetiske sosialimperialismen og hvordan kampen mot den må føres i Norge. Den fyller de 90 første sidene i denne boka. I tillegg legger boka fram det grundigste materialet som fins på norsk om de indre forholda i Sovjet og de nye tsarenes politikk overfor andre land. 2. opplag, nå 6.000.

REVOLUSJONÆR OPPOSISJON I SOVJET

Dokumenter fra Sovjetunionens
revolusjonære kommunister
(bolsjevikene) og Stalin-gruppa

Revolusjonær opposisjon i Sovjet

120 s., kr. 27,—.

Den første boka på norsk som presenterer materiale fra den revolusjonære opposisjonen i dagens Sovjet. Med program og dokumenter fra underjordiske organisasjoner som kjemper mot det nye borgerskapet i Kreml. Med et etterord om kontrarevolusjonen i Sovjet og arbeiderklassens motstand mot det fascistiske styret til de moderne revisjonistene i SUKP.

Angola. Sosialimperialismen i Afrika

ca. 200 s., (illustrert),
kr. 34,—.

Fra 1975—76 sto Angola i brennpunktet for hele verdens

interesse. Frigjøringskrigen i Angola utvikla seg til en reaksjonær borgerkrig der de to supermaktene, især Sovjet, trakk i trådene. Denne boka forteller om hva som skjedde fra måned til måned, og avslører de løgnene som blir spredd over hele verden fra de sovjetiske nyhetsbyråene. *Utk. apr. 77*

Polens arbeidere reiser seg Artikler fra Polens Kommunistiske Parti

ca. 20 s., kr. 34,—

I de siste åra er Polen gang på gang blitt rysta av arbeideropptander mot den nye polske kapitalismen og den sovjetiske undertrykkinga. Artiklene i boka er henta fra avisa til det illegale kommunistpartiet i Polen. *Utkommer juni/juli 1977.*

Folkekrig og frigjøringskamp

Mao Tsetung:

Om den langvarige krigen

118 s., kr. 28,—.

Se under *Marxismens klassikere*.

Mehmet Shehu:

Folkhær mot fascisme.

Røynslar frå frigjøringskrigen i Albania 1939—44

112 s., kr. 30,—.

Den nasjonale frigjøringshæren i Albania vart bygd opp under sjølvne motstandskrigen mot dei italienske og tyske fasciststyrkane. Mehmet Shehu, ein av dei fremste leiarane for folkekrigen i Albania og statsminister i landet i dag, fortel her om korleis hæren vart bygd opp og korleis dei albanske partisanane kjempa under ulike tilhøve.

Presidenten vår. Ho Chi Minh

144 s., (illustrert), kr. 27,—.

Livshistoria til Ho Chi Minh, leiarane den vietnamesiske revolusjonen. Boka fortel om korleis han utvikla den politiske linja og leidde dei kampane som

førte til at det vesle Vietnam vann over ein av dei største militærmaskinane i verda, USA-imperialismen. Ei viktig bok for alle som vil læra den revolusjonære kampen i den 3. verda å kjenna.

Truong Chinh:

Folkekrigens vei.

Vietnam vil vinne

135 s., kr. 24,50.

Ei klassisk bok om folkekrigen i Vietnam. Skrevet i 1940-åra, under kampen mot den franske kolonialismen. Boka forklarar hvordan krigen ville utvikle seg og hvorfor det vietnamesiske folket måtte seire. Ei viktig bok for alle som vil studere linja for den vietnamesiske frigjøringskrigen og lære av den for å forsvare Norge dersom fremmede imperialistmakter okkuperer landet vårt.

Spania 1936—1939.

Folket i krig mot fascismen.

Ein marxistisk analyse

168 s., (illustrert), kr. 30,—.

Boka er skriven av kameratar i

Spanias Kommunistiske Parti (m-l), som leier kampen mot fascismen i Spania i dag. Ho analyserer krigen det spanske folket førte mot Franco-fascismen i lys av røynslene frå anti-fascistiske frigjøringskrigar i andre land, og syner kva feil Spanias Kommunistiske Parti gjorde i krigen.

P.M. Lysestøl:

Palestinerne.

Historie og frigjøringskamp

272 s., (illustrert), kr. 30,—.

Ei grunnbok om Palestina-spørsmålet, nå utkommet i 3 opplag og 8.000 eksemplarer. Lysestøl har hatt adgang til den palestinske frigjøringsbevegelsens egne arkiver og har sjølv besøkt palestineriljaens leirer mange ganger. I denne boka finner du det avisene ikke forteller om bakgrunnen for at krigen i Midt-Østen aldri tar slutt.

Skjønnlitteratur

Norske romaner, skuespill og dikt

Per Sivle:

Streik! Arbeiderroman

143 s., kr. 28,—.

I 1881 gikk sagbruksarbeiderne i Drammen til streik mot plankeadelen. Borgerskapet satte inn våpenmakta si. Det blei et regulært slag på torget og to arbeidere blei drept. Sivle skreiv denne romanen om streiken i 1891. Den er ikke bare den første norske arbeiderromanen, men også fortsatt en av de aller beste.

Per Sivle:

Heis oss et rødt, et flammende flagg

44 s., kr. 3,—.

Per Sivle skreiv dikt til den unge revolusjonære arbeiderbevegelsen og til folk som reiste seg til nasjonal-revolusjonær krig. Han skreiv også mange av de beste patriotiske dikta vi har i den norske litteraturen.

Johan Simensen:

Mennesker underveis

262 s., kr. 32,50.

En roman om krise og arbeidsløshet i en norsk industriby i mellomkrigstida. En av de få gode arbeiderromanene som kom ut rett etter krigen.

Dag Solstad:

Kamerat Stalin eller familien Nordby

139 s., kr. 24,50.

Historia om en kommunistfamilie i tida fra 1945 til 1956, året da Khrusjtsjov forrædde Stalin og sosialismen i Sovjet. Gir et godt bilde av svakhetene som gjorde at revisjonsimen vant fram i NKP. Skrevet som skuespill.

Anders Ringstad:

Menneske og dyr i tida

48 s., kr. 4,—.

«Vakna du nedkua slave —, Reis deg før du ligg død,» skriv Ringstad i eit av dikta sine, og varslar at bøndene sin kamp

mot staten og kapitalen vil hardne til i tida framover.

Johanna Schwarz:

Dagsedlar og nidvisor

107 s., (illustrert), kr. 25,—.

Johanna Schwarz skriv dikt jamnt kvar veke i avisa Klassekampen. Ho skriv dikt som er kvasse våpen i kampen arbeidsfolk fører mot kapitalisme og imperialism, for solidaritet og sosialisme. I den nye samlinga hennar er det med dagsedlar frå 1974 til -76 og ein rad større dikt — om Palestina, Vietnam og Tsjekkoslovakia. Illustrert av teiknarane i Klassekampen.

Johanna Schwarz:

Dagsedlar

71 s., (illustrert), kr. 5,—.

Den fyrste samlinga av dikta Johanna Schwarz har skrive for Klassekampen. Illustrert som den nye boka.

Asbjørn Elden:

Sangen i verkstedhallen

80 s., (illustrert), kr. 20,—.

Dikta til Asbjørn Elden handler om arbeidsfolks hverdag og oppfordrer til kamp mot kapital og classesamarbeid og til solidaritet med andre undertrykte. Elden er jern- og metall-

arbeider. Boka hans viser at det er fra arbeiderklassen fornyinga av norsk diktning må komme.

Raud Front!

Revolusjonære arbeidarsongar

200 s., kr. 25,—.

Tekstar og notar til 80 nye og gamle songar frå den revolusjonære arbeidarrørsla og frigjeringsrørslene. Her er dei klassiske songane som «Internasjonalen», «Arbeidsmannen», «Komintern», songar frå Spania, Vietnam, Kampuchea, frå Kina og Albania, frå kampen mot fascismen og frå dagens kamp i Noreg mot kapitalisme og imperialism/sosialimperialisme.

Rudolf Nilsen:

Rulle forteller

296 s., kr. 15,—.

Et utvalg artikler, reportasjer, reisebrev og petit'er av arbeiderdikteren Rudolf Nilsen.

Romaner fra det sosialistiske Sovjet

Alexander Fadejev:

Den unge garde

554 s., kr. 54,—.

Et storverk om Sovjet-ungdommens illegale kamp mot de tyske okkupantene under den 2. verdenskrigen. Hendingene i boka er henta fra virkeligheten, og handler om ei motstandsgruppe fra den vesle gruvebyen Krasnodon i Ukraina.

Boris Gorbatoev:

De ubøylige

237 s., kr. 30,—.

Romanen forteller om forholda for det sovjetiske folket i områdene som var under de tyske okkupantenes jernhæl: den beinharde undertrykkinga og den forbitra motstanden. «Boka er enda et bevis på at den sosialistiske realismen virkelig er revolusjonens kunst.» (Klassekampen)

Maxim Gorki**Moren***Bind 1 og 2*

208 + 237 s., kr. 29,50 pr. bind
Gorki skrev romanen *Moren* i 1906. Den blei straks forbudt av tsaren, men blei trykt i utlandet, smugla inn i landet og sirkulerte blant folk. Boka forteller om den grusomme undertrykkinga av revolusjonære i tsar-Russland før 1905-revolusjonen. Men 'sannheten kan ikke drepes'. Forfølgelsene kan ikke hindre at de illegale sosialistiske gruppene får oppslutning blant massene.

Nikolai Ostrovskij:**Hvordan stålet ble herdet***423 s., kr. 46,—.*

En spennende roman fra revolusjonens Russland. Arbeidergutten Pavel Kortsjagin vokser opp under tsardømmets tyranni. Han vil slåss mot uretten og følger de revolusjonære når revolusjonen kommer, tar del i det illegale arbeidet og er med i borgerkrigen. Etter revolusjonen offer han seg helt for oppbygginga av verdens første arbeiderstat.

Aleksander Serafimovitsj:**Jernstrømmen***192s., kr. 32,50*

Ei bok fra borgerkrigens Russland, da de hvite armeene rykker fram for å knuse den nyoppretta Sovjet-staten. Serafimovitsj lar oss følge ei rød kolonne på marsj bort fra terror og utslettelse.

Albansk skjønnlitteratur**Ismail Kadare:****Bryllupet***Roman. 224 s., kr. 27,—.*

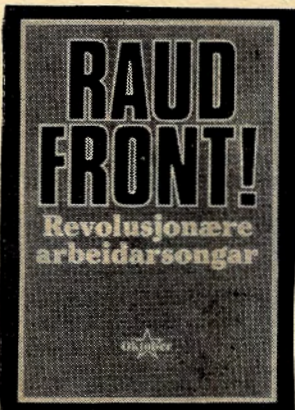
Ei fortelling om det Albania som er under oppbygging i dag. Tida er seint i 60-åra. Bakgrunnen er kampen for revolusjoneringa av Albania — en

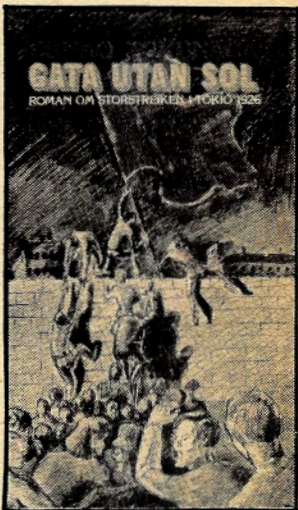
bevegelse av samme type som den kinesiske kulturrevolusjonen. Etterord med mange opplysninger om Albania.

Dhimitër S. Shuteriqi:**Hakka og geværet.****Forteljinger frå Albania***242 s., kr. 32,50.*

Livfulle forteljinger som til saman gjev eit riss av den kampen det albanske folket har ført frå diktaturstyret til Kong Zog etter 1. verdskrigen, gjennom frigjeringskrigen mot den tyske og italienske fascismen og fram til kampen for å styrkja proleariatets diktatur i det sosialistiske Albania.

Skjønnlitteratur fra**andre land****Vår egen jord.****Noveller fra Vietnam***155 s., kr. 36,— (ill.).*

Fortellingene i denne boka forteller hvor det vietnamesiske folket henta styrken sin fra, hva som har gjort det i stand til å drive en av verdens største undertrykker- og utbytterstater bort fra landet sitt. Mange av novellene forteller om den innsatsen de vietnamesiske kvinnene gjorde i kampen.

Sunao Tokunaga:**Gata utan sol***167 s., kr. 35,—.*

Japansk arbeidarroman. Tre tusen arbeidarar kjempar i nitti dagar mot den japanske finansblokka og mot politiet. Dei vert splitta, ein del vert fengsla. Men kampfronten utvider seg stadig. Berre svolten gjer at streiken bryt saman. Dei gamle gjev opp, men ungdomen lyfter fana for å gå til nye kampar.

Kampen på arbeidsplassene

Streik!

Om økonomisk og politisk kamp

48 s., kr. 7,—.

Artikler av Engels, Lenin og Stalin og utdrag fra «Strasbourg-tesene» fra 1928. Et hefte som er blitt brukt i en rekke av de viktigste streikekampene i Norge i 1970-åra.

Filip Kota:

To linjer i verdens fagbevegelse
156 s., kr. 30,—.

Kota er internasjonal sekretær i Albanias fagbevegelse. I boka går han gjennom fagbevegelsens internasjonale historie. Han viser hvilken rolle reformismen og revisjonismen spiller for å fremme borgerskapets politikk i arbeiderklassens orga-

nisasjoner, og avslører det undergravingsarbeidet den sovjetiske sosialimperialismen har drevet i verdens fagbevegelse de siste 20 åra.

Hans Husum og Ebba Werge-land:

Kamp mot helsefarlig arbeid

520 s., (illustrert), kr. 57,—
(innb.).

Den første handboka på norsk til daglig bruk i kampen mot gift og gass, røyk og stress. Årsakene til helsefarlige arbeidsforhold blir tatt grundig opp. Boka tar parti for arbeidsfolks egen kamp, mot samarbeidslinja overfor kapitalen. Grundig stikkordregister, tabeller og mange illustrasjoner.

Klassekampen i Norge

Terje Valen:

De tjente på krigen.

Hjemmefronten og kapitalen

264 s., kr. 32,50.

Valens bok om det norske borgerskapets samarbeid med tyskerne og sabotasje av motstandskampen reiste en hissig debatt i pressa da den kom. Men ingen kunne rokke ved det materialet og de konklusjonene han fører fram i boka. Analysen bekrefter at Stalins tese om at borgerskapet vil forråde enhver kamp for nasjonal uavhengighet, gjelder fullt ut i Norge.

Soldaten som ikke ville teie

264 s., kr. 10,—.

Boka om saka mot den soldaten som avslørte NATOs Wintex-øvelser mot progressive. Inneholder en grundig dokumentasjon om saka, gjengir dokumentene som blei avslørt og gir

et historisk riss om hvordan voldsmakta er blitt brukt mot arbeidsfolk i Norge.

Georg Vaagen:

Brüssel midt imot

95 s., kr. 2,—.

25. september 1972 sa folket i Norge et kraftig Nei til EEC. Arbeiderkomiteen mot EEC og Dyrtid spilte en ledende rolle i motstandsarbeidet fram mot folkeavstemninga. I denne boka kan du lese om hva kampen dreidde seg om i linjekampen i Nei-bevegelsen. Den er skrevet av formannen i Arbeiderkomiteen, Georg Vaagen.

Sigurd Allern:

Søkelys på SIPO

40 s., kr. 5,—.

I 1972 blei formannen i MLG (nå AKP(m-l)) arrestert fordi Klassekampen hadde offentliggjort et brev fra regjeringa Bratteli til Saigon-juntaens Oslo-kontor. Dette er bakgrunnen

for heftet. Det tar for seg Sikkerhetspolitiets rolle de siste 20 åra og avslører virksomheten det driver i dag.

Slik begynte ml-bevegelsen:

SUF mot SF 1967

(Folkets historie 2), 37 s.,
kr. 5,—.

Fakta om kampen mellom SUF og SF i 1967, i form av originaldokumenter som beviser hva SUF og SF mente om holdninga til DNA, faglige spørsmål, den kinesiske kulturrevolusjonen, kontrarevolusjonen i Sovjet, Palestina-spørsmålet og mye annet.

NKP stiftes, jernstreiken 1923

(Folkets historie 4), 23 s.,
kr. 5,—.

Om stiftelsen av NKP etter DNAs brudd med Komintern i 1923 og den første prøven det nye partiet fikk, Jernstreiken i 1923—24.

TRE GRUNNBØKER OM BROTET MELLOM KINA OG SOVJET

Boka du held i handa er den fyrste av tre bøker om «Den store polemikken» mellom dei kinesiske kommunistane og dei moderne-revisjonistiske leiarane i Sovjetunionens Kommunistiske Parti.

Denne striden førte til brotet mellom Kina og Sovjet og kløyvinga av den kommunistiske verdsrørsla. Inga hending i etterkrigstida har endra verdsbiletet så dramatisk som denne. Resultata av henne set merke på så godt som alle større saker i verda i dag.

I desse tre bøkene finn du for fyrste gongen ei brei framstilling av dette oppgjeret på norsk. Gjennom det får du samstundes ei allsidig innføring i den marxist-leninistiske teorien nytta på tilhøva i verda i dag. Dei to breva frå leiinga i Sovjet, som drog striden fram for open scene, er og med. Du kan difor sjølv kontrollera dei klagemåla kinesarane la fram mot Khrusjtsjov-klikken.

OM INNHALDET I DENNE BOKA

I dette fyrste bandet finn du det kinesiske framlegget til generalline for den kommunistiske verdsrørsla frå juni 1963. Du kan og lesa om korleis usemja utvikla seg frå den 20. partikongressen i Sovjet i 1956. Du får greie på korleis dei kinesiske kommunistane ser på Stalin, og kan lesa om Jugoslavia som eit døme på at kapitalismen kan bli gjenreist i eit sosialistisk land. Du finn grundige avsløringar av korleis leiinga i Sovjet forsvara ny-kolonialismen og sveik frigjeringsrørslene alt i byrjinga av 60-åra.

ISBN 82-7094-158-1

Pris kr. 29,-